

2016

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Αριθμ. Μ.Α.Ε. 2443/06/Β/86/23

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2016

(Ν 3556/2007, άρθρο 4)

ΑΘΗΝΑ
ΜΑΪΟΣ 2017

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	Ελεγχμένες Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις	5
1.1	Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις Ομίλου	7
1.2	Οικονομικές Καταστάσεις Μητρικής Εταιρείας	81
2.	Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου	143
3.	Δήλωση Προέδρου, Διευθύνοντος Συμβούλου και ενός Μέλους του Δ.Σ. για αληθινή απεικόνιση των στοιχείων της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης	183
4.	Έκθεση Ελέγχου Ορκωτού Ελεγκτή επί των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων και της Ετήσιας Έκθεσης Δ.Σ.	189
5.	Πρόσθετες πληροφορίες και στοιχεία απόφασης 7/448/11.10.07 Δ.Σ.Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς	191
5.1	Πληροφορίες του άρθρου 10 του Ν 3401/2005	192
5.2	Συνοπτικά Οικονομικά στοιχεία - Δημοσίευση στον τύπο	195
5.3	Διαδικτυακός τόπος	200

1. Ελεγμένες Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις

1.1 Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις Ομίλου

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε

Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις
σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («ΔΠΧΑ»)
για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2016

**ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ**

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.

Γ.Ε.ΜΗ: 000296601000

ΑΡ.Μ.Α.Ε.: 2443/06/Β/86/23

ΕΔΡΑ: ΧΕΙΜΑΡΡΑΣ 8^Α, 151 25 ΜΑΡΟΥΣΙ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	σελίδα
Στοιχεία Επιχείρησης	12
Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης	15
Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων	16
Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	17
Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών	18
Σημειώσεις επί των ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων	19
1 Γενικές πληροφορίες	19
2 Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών	19
2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων	19
2.2 Ενοποίηση Οικονομικών Καταστάσεων	23
2.3 Ενοποιήσεις επιχειρήσεων	24
2.4 Πληροφόρηση κατά τομέα	25
2.5 Συναλλαγματικές μετατροπές	25
2.6 Ενσώματα πάγια	26
2.7 Κόστος δανεισμού	27
2.8 Άυλα περιουσιακά στοιχεία	27
2.9 Έρευνα και αξιολόγηση ορυκτών πόρων	27
2.10 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	28
2.11 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	28
2.12 Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία και δραστηριότητες αντιστάθμισης κινδύνων	30
2.13 Κρατικές επιχορηγήσεις	31
2.14 Αποθέματα	31
2.15 Εμπορικές απαιτήσεις	31
2.16 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	31
2.17 Μετοχικό κεφάλαιο	32
2.18 Δανεισμός	32
2.19 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία	32
2.20 Παροχές στο προσωπικό	33
2.21 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	34
2.22 Προβλέψεις	34
2.23 Περιβαλλοντικές υποχρεώσεις	34
2.24 Αναγνώριση εσόδων	35
2.25 Μισθώσεις	35
2.26 Διανομή μερισμάτων	35
2.27 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές	36
2.28 Συγκριτικά στοιχεία	36
3 Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου	36
3.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου	36
3.2 Διαχείριση κινδύνου κεφαλαίου	41
3.3 Προσδιορισμός των ευλόγων αξιών	41

4	Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις	43
5	Πληροφόρηση κατά τομέα	44
6	Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	48
7	Ασώματες ακινητοποιήσεις	49
8	Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	50
9	Δάνεια, προκαταβολές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	54
10	Αποθέματα	55
11	Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	55
12	Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	57
13	Μετοχικό κεφάλαιο	57
14	Αποθεματικά	59
15	Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	60
16	Δανεισμός	61
17	Αναβαλλόμενη φορολογία	65
18	Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	66
19	Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα	68
20	Προμηθευτές και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	68
21	Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα	69
22	Ανάλυση εξόδων ανα είδος (φύση)	70
23	Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης	70
24	Λοιπά έσοδα/(έξοδα) και λοιπά κέρδη/(ζημιές)	70
25	Χρηματοοικονομικά (έξοδα)/έσοδα - καθαρά	71
26	Ζημιές/κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές	71
27	Φόρος Εισοδήματος	71
28	Κέρδη ανά μετοχή	73
29	Μερίσματα	73
30	Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	73
31	Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και νομικές υποθέσεις	73
32	Δεσμεύσεις και συμβατικές υποχρεώσεις	74
33	Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	75
34	Κύριες θυγατρικές, συνδεδεμένες εταιρείες και κοινοπραξίες που ενοποιούνται στις οικονομικές καταστάσεις	77
35.	Γεγονότα μετά την ημερομηνία Ισολογισμού	78

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ**ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ:**

Ευστάθιος Τσοτσουρόγης - Πρόεδρος Δ.Σ
Γρηγόριος Στεργιούλης - Διευθύνων Σύμβουλος
Ανδρέας Σιάμισιης - Μέλος
Ιωάννης Ψυχογιός - Μέλος
Θεόδωρος-Αχιλλέας Βάρδας - Μέλος
Γεώργιος Γρηγορίου - Μέλος
Στρατής Ζαφείρης - Μέλος
Δημήτριος Κοντοφάκας - Μέλος
Βασίλειος Κουνέλης - Μέλος
Παναγιώτης Οφθαλμίδης - Μέλος
Θεόδωρος Πανταλάκης - Μέλος
Σπυρίδων Παντελιάς - Μέλος
Κωνσταντίνος Παπαγιαννόπουλος - Μέλος

**ΑΛΛΑ ΜΕΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗ
ΧΡΗΣΗ:**

Γεώργιος Σταμπουλής (Έως 7/10/2016)
Γεώργιος Μαλόγλου (Έως 27/04/2016)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΔΡΑΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ:

Χειμάρρας 8Α 15125 Μαρούσι, Ελλάδα

ΑΡ.Μ.Α.Ε.:

2443/06/Β/86/23

Γ.Ε.ΜΗ. :

000296601000

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ:

Πράϊσιγουωτερχάους Κούπερς Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία
Λεωφόρος Κηφισίας 268
15232 Χαλάνδρι
Ελλάδα

ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους Μετόχους της εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε.

Έκθεση Ελέγχου επί των Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., οι οποίες αποτελούνται από την ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2016, τις ενοποιημένες καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου, που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία (ΦΕΚ/Β'/2848/23.10.2012). Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίας των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης.

*ΠΡΑΙΣΤΟΥΓΩΠΕΡΧΑΟΥΣΚΟΥΠΕΡΣ Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία, Λεωφ. Κηφισίας 268, 15232 Χαλάνδρι
Τ: +30 210 6874400, Φ: +30 210 6874444, www.pwc.gr
Λεωφ. Κηφισίας 260 & Κόδρου, 15232 Χαλάνδρι, Τ: +30 210 6874400, Φ: +30 210 6874444
Εθνικής Αντίστασης 17, 55134 Θεσσαλονίκη, Τ: +30 2310 488880, Φ: +30 2310 459487*

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και των θυγατρικών αυτής κατά την 31η Δεκεμβρίου 2016, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- α) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 438B του Κωδ. Ν. 2190/1920.
- β) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 438B του Κωδ. Ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2016.
- γ) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Εταιρεία Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Αθήνα, 23 Φεβρουαρίου 2017

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Κωνσταντίνος Μιχαλάτος

Αρ. Μ. Σοελ: 1771

Πράιςγουοτερχαους Κούπερς
Ανώνυμη ελεγκτική Εταιρεία
Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές
Α.Μ. ΣΟΕΛ 113
Λεωφ. Κηφισίας 268, 152 32 Χαλάνδρι

ΠΡΑΙΣΓΟΥΩΤΕΡΧΑΟΥΣΚΟΥΠΕΡΣ Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία, Λεωφ. Κηφισίας 268, 15232 Χαλάνδρι
Τ: +30 210 6874400, Φ: +30 210 6874444, www.pwc.gr
Λεωφ. Κηφισίας 260 & Κόδρου, 15232 Χαλάνδρι, Τ: +30 210 6874400, Φ: +30 210 6874444
Εθνικής Αντίστασης 17, 55134 Θεσσαλονίκη, Τ: +30 2310 488880, Φ: +30 2310 459487

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ			
	Σημ.	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ Πάγιο Ενεργητικό			
Ενσώματα πάγια	6	3.302.923	3.385.270
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	7	108.294	117.062
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	8	689.607	678.637
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	17	100.973	239.538
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	3	1.626	523
Δάνεια, προκαταβολές και και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	9	91.131	85.022
		4.294.554	4.506.053
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Αποθέματα	10	929.164	662.025
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	11	868.331	752.142
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία	21	15.192	-
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα & δεσμευμένες καταθέσεις	12	1.081.580	2.108.364
		2.894.267	3.522.531
Σύνολο ενεργητικού		7.188.821	8.028.583
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Μετοχικό κεφάλαιο	13	1.020.081	1.020.081
Αποθεματικά	14	469.788	443.729
Αποτελέσματα εις νέον		549.891	220.506
Κεφάλαιο & αποθεματικά αποδιδόμενα στους μετόχους της μητρικής		2.039.760	1.684.316
Δικαιώματα μειοψηφίας		101.875	105.954
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		2.141.635	1.790.270
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Δάνεια	16	1.456.204	1.597.954
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	17	42.736	45.287
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	18	110.912	95.362
Προβλέψεις	19	9.306	6.405
Προμηθευτές & λοιπές υποχρεώσεις	20	259.644	22.674
		1.878.802	1.767.682
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	15	1.777.909	2.795.378
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία	21	-	34.814
Υποχρεώσεις από φόρους - τέλη		3.534	6.290
Δάνεια	16	1.386.299	1.633.033
Μερίσματα πληρωτέα		642	1.116
		3.168.384	4.470.631
Σύνολο υποχρεώσεων		5.047.186	6.238.313
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων & υποχρεώσεων		7.188.821	8.028.583

Οι σημειώσεις στις σελίδες 11 έως 78 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για το έτος 2016 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 23 Φεβρουαρίου 2017.

Ευστάθιος Τσοτσόρος	Γρηγόριος Στεργιούλης	Ανδρέας Σιάμισις	Στέφανος Παπαδημητρίου
Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου	Διευθύνων Σύμβουλος	Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Θμίλλου Μέλος Δ.Σ.	Διευθυντής Λογιστικής

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ			
ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ			
	Σημ.	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (ΠΩΛΗΣΕΙΣ)		6.679.923	7.302.939
Κόστος πωληθέντων		(5.672.795)	(6.608.357)
Μεικτό κέρδος		1.007.128	694.582
Έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης		(279.912)	(339.901)
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας		(128.828)	(118.328)
Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης	23	(2.167)	(536)
Λοιπά έσοδα/(έξοδα) - καθαρά	24	30.050	9.427
Λειτουργικό αποτέλεσμα		626.271	245.244
Χρηματοοικονομικά έσοδα	25	5.129	8.797
Χρηματοοικονομικά έξοδα	25	(205.909)	(209.842)
Κέρδη/(Ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	26	20.773	(26.753)
Κέρδη από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις & κοινοπραξίες	8	19.407	21.518
Κέρδη προ φόρων		465.671	38.964
Φόρος εισοδήματος	27	(136.936)	6.063
Καθαρά κέρδη έτους		328.735	45.027
Λοιπά Συνολικά Έσοδα (Στοιχεία που δεν θα ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων:)			
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών		(7.776)	1.615
Λοιπά συνολικά έσοδα από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	14	(869)	-
		(8.645)	1.615
Στοιχεία που ενδέχεται να ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων:			
Μεταβολές αποτίμησης χρηματικών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση	14	(6.267)	(255)
Μεταφορά αποθεματικού στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση στο λειτουργικό κέρδος	14, 24	6.414	-
Απραγματοποίητα κέρδη/(ζημιές) στην αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	14	15.862	(4.802)
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	14	19.642	24.548
Λοιπές κινήσεις και συναλλαγματικές διαφορές		(1.076)	(603)
		34.575	18.888
Λοιπά συνολικά έσοδα, καθαρά από φορολογία		25.930	20.503
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους		354.665	65.530
Κέρδη/(ζημιές) αποδοτέα σε ιδιοκτήτες της μητρικής		329.760	46.684
Κέρδη/(ζημιές) αποδοτέα σε Δικαιώματα μειοψηφίας		(1.025)	(1.657)
		328.735	45.027
Συγκεντρωτικά συνολικά (έξοδα) / έσοδα αποδοτέα σε Ιδιοκτήτες της μητρικής		355.819	67.239
Συγκεντρωτικά συνολικά (έξοδα)/έσοδα αποδοτέα σε Δικαιώματα μειοψηφίας		(1.154)	(1.709)
		354.665	65.530
Κέρδη ανά μετοχή (σε Ευρώ ανά μετοχή)	28	1,08	0,15

Οι σημειώσεις στις σελίδες 11 έως 78 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ							
ΑΠΟΔΙΟΜΕΝΑ ΣΤΟΥΣ ΜΕΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ							
	Σημ.	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο	Δικαιώματα μειοψηφίας	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2015		1.020.081	435.013	163.048	1.618.142	110.404	1.728.546
Κέρδη/(Ζημιές) από αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση	14	-	(178)	-	(178)	(77)	(255)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	14	-	(632)	-	(632)	29	(603)
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	14	-	1.619	-	1.619	(4)	1.615
Κέρδη/(ζημιές) από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	14	-	(4.802)	-	(4.802)	-	(4.802)
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	14	-	24.548	-	24.548	-	24.548
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα)		-	20.555	-	20.555	(52)	20.503
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) έτους		-	-	46.684	46.684	(1.657)	45.027
Συνολικά εισοδήματα για τη χρήση		-	20.555	46.684	67.239	(1.709)	65.530
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους	13	-	(2.893)	2.893	-	-	-
Μεταφορά αποθεματικά στα αποτελέσματα		-	(8.946)	8.946	-	-	-
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής		-	-	(772)	(772)	-	(772)
Φόρος ενδο-ομιλικών μερισμάτων χρήσης 2014		-	-	(293)	(293)	-	(293)
Μερίσματα σε μετόχους μειοψηφίας		-	-	-	-	(2.741)	(2.741)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015		1.020.081	443.729	220.506	1.684.316	105.954	1.790.270
Μεταβολές αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση	14	-	(6.343)	-	(6.343)	76	(6.267)
Μεταφορά αποθεματικού στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση στο λειτουργικό κέρδος	14 24	-	6.414	-	6.414	-	6.414
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	14	-	(884)	-	(884)	(192)	(1.076)
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	14	-	(7.763)	-	(7.763)	(13)	(7.776)
Κέρδη / (ζημιές) από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	14	-	15.862	-	15.862	-	15.862
Λοιπά Συνολικά Έσοδα από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	14	-	(869)	-	(869)	-	(869)
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	14	-	19.642	-	19.642	-	19.642
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα)		-	26.059	-	26.059	(129)	25.930
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) έτους		-	-	329.760	329.760	(1.025)	328.735
Συνολικά εισοδήματα για τη χρήση		-	26.059	329.760	355.819	(1.154)	354.665
Φόρος ενδο-ομιλικών μερισμάτων χρήσης		-	-	(375)	(375)	-	(375)
Μερίσματα σε μετόχους μειοψηφίας		-	-	-	-	(2.925)	(2.925)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2016		1.020.081	469.788	549.891	2.039.760	101.875	2.141.635

Οι σημειώσεις στις σελίδες 11 έως 78 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

¹ Τα συγκριτικά ποσά έχουν προσαρμοστεί, όπου ήταν απαραίτητο κατόπιν της υιοθέτησης του αναθεωρημένου ΔΛΠ 19, όπως περιγράφεται στη Σημ. 2.

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ			
ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ			
	Σημ.	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες			
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	30	(317.366)	494.359
Καταβληθείς φόρος εισοδήματος		(16.159)	(34.648)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		(333.525)	459.711
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες			
Αγορές ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων		(125.719)	(165.253)
Αγορά θυγατρικής, καθαρή από ταμειακά διαθέσιμα		(350)	-
Είσπραξη από πώληση ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων		2.168	828
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής πληρωθέντα		-	(772)
Εισπραχθείσες επιδοτήσεις		1.431	1.182
Εισπραχθέντες τόκοι		5.129	8.797
Μερίσματα εισπραχθέντα	8	1.139	18.289
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις - καθαρές	8	-	18
Εισπράξεις από πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση		-	771
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		(116.202)	(136.140)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Τόκοι καταβληθέντες		(190.479)	(200.793)
Μερίσματα πληρωθέντα σε μετόχους της εταιρείας		(473)	(64.004)
Μερίσματα πληρωθέντα σε μετόχους της μειοψηφίας		(2.925)	(2.770)
Μεταβολή δεσμευμένων καταθέσεων		(1.969)	44.444
Εισπράξεις από εκδοθέντα/αναληφθέντα δάνεια		507.732	420.924
Εξοφλήσεις δανείων		(900.799)	(226.690)
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(588.913)	(28.889)
Καθαρή (μείωση)/αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα, ισοδύναμα		(1.038.640)	294.682
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή του έτους	12	1.952.808	1.647.842
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		9.887	10.284
Καθαρή (μείωση)/αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		(1.038.640)	294.682
Ταμειακά διαθέσιμα, ισοδύναμα στο τέλος του έτους	12	924.055	1.952.808

Οι σημειώσεις στις σελίδες 11 έως 78 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

1 Γενικές πληροφορίες

Η εταιρεία Ελληνικά Πετρέλαια και οι θυγατρικές της εταιρείες («Ελληνικά Πετρέλαια» ή «Όμιλος») δραστηριοποιούνται στον τομέα της ενέργειας κυρίως στην Ελλάδα, τη Νοτιανατολική Ευρώπη και την Ανατολική Μεσόγειο. Οι δραστηριότητες του Ομίλου περιλαμβάνουν τη διύλιση και εμπορία προϊόντων πετρελαίου, την παραγωγή και εμπορία πετροχημικών προϊόντων και την έρευνα για υδρογονάνθρακες. Ο Όμιλος παρέχει επίσης μηχανολογικές υπηρεσίες, ενώ μέσω των συμμετοχών του στη ΔΕΠΑ και την Elpedison B.V., δραστηριοποιείται και στον τομέα εμπορίας φυσικού αερίου καθώς και στην παραγωγή, προμήθεια και εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας.

Η μητρική εταιρεία εδρεύει στην Ελλάδα, Χειμάρρα 8Α, 151 25 Μαρούσι. Οι μετοχές της εταιρείας είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών και στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου μέσω GDRs.

Οι Οικονομικές Καταστάσεις της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. για το έτος 2016 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 25 Φεβρουαρίου 2016.

Οι Μέτοχοι της Εταιρείας έχουν τη δυνατότητα να τροποποιήσουν τις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις μετά τη δημοσίευσή τους.

2 Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

Οι σημαντικές λογιστικές πολιτικές που ακολουθήθηκαν κατά τη σύνταξη των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων παρατίθενται ακολούθως. Οι λογιστικές πολιτικές έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλα τα έτη εκτός εάν έχει δηλωθεί διαφορετικά.

2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και των θυγατρικών της για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016 έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εκδοθεί από τη Διεθνή Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση («ΕΕ») παρουσιάζουν την οικονομική θέση, τα αποτελέσματα και τις ταμειακές ροές του Ομίλου με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας. Λαμβάνοντας τα ανωτέρω θέματα υπόψη, η Διοίκηση θεωρεί ότι: (α) η αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας αποτελεί την κατάλληλη βάση προετοιμασίας της παρούσας οικονομικής πληροφόρησης, (β) τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις του Ομίλου παρουσιάζονται εύλογα σύμφωνα με τις λογιστικές αρχές που εφαρμόζει ο Όμιλος."

Οι ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός των κατωτέρω:

- διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού (περιλαμβανομένων και των παραγώγων), τα οποία αποτιμούνται στην εύλογη αξία τους.
- Στοιχεία ενεργητικού που σχετίζονται με υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία – αποτίμηση στην εύλογη αξία.

Η σύνταξη οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα απαιτεί άσκηση κρίσης από την Διοίκηση του Ομίλου καθώς επίσης και εκτιμήσεις στην διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών αρχών για τον υπολογισμό των διαφόρων λογιστικών μεγεθών. Οι περιοχές που χρήζουν μεγαλύτερου βαθμού υποκειμενικότητας ή είναι αυξημένης πολυπλοκότητας ή όπου οι υποθέσεις ή οι εκτιμήσεις είναι σημαντικές για τις οικονομικές καταστάσεις αναφέρονται στη σημείωση 4 «Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές». Οι εκτιμήσεις αυτές βασίζονται στην αντίληψη των γεγονότων και ενεργειών από τη Διοίκηση του Ομίλου και τα πραγματικά γεγονότα μπορεί να διαφέρουν από τις εκτιμήσεις αυτές.

2.1.1 Αλλαγές σε πρότυπα και διερμηνείες

(α) Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες τα οποία έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

Ο Όμιλος έχει υιοθετήσει τα ακόλουθα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες για πρώτη φορά την οικονομική περίοδο που ξεκίνησε την 1η Ιανουαρίου 2016. Κανένα από τα παρακάτω δεν επηρέασε σημαντικά τις Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

- ΔΛΠ 19 Αναθεωρημένο (Τροποποίηση) «Παροχές σε Εργαζομένους». Η περιορισμένου σκοπού τροποποίηση εφαρμόζεται σε εισφορές των εργαζομένων ή τρίτων μερών στα προγράμματα καθορισμένων παροχών και απλοποιούν την λογιστικοποίηση των εισφορών όταν είναι ανεξάρτητες του αριθμού των ετών που παρέχεται η εργασία, για παράδειγμα, εισφορές εργαζομένων που υπολογίζονται βάση ενός σταθερού ποσοστού του μισθού.

- **ΔΠΧΑ 11 (Τροποποίηση) «Από κοινού Συμφωνίες»** Αυτή η τροποποίηση απαιτεί από έναν επενδυτή να εφαρμόσει την μέθοδο της εξαγοράς όταν αποκτά συμμετοχή σε μία από κοινού δραστηριότητα η οποία αποτελεί μία "επιχείρηση".
- **ΔΛΠ 16 και ΔΛΠ 38 (Τροποποιήσεις) «Διευκρίνιση των Επιτρεπών Μεθόδων Απόσβεσης».** Αυτή η τροποποίηση διευκρινίζει ότι η χρήση μεθόδων βασισμένων στα έσοδα δεν είναι κατάλληλες για τον υπολογισμό των αποσβέσεων ενός περιουσιακού στοιχείου και επίσης διευκρινίζει πως τα έσοδα δεν θεωρούνται κατάλληλη βάση επιμέτρησης της ανάλωσης των οικονομικών οφελών που ενσωματώνονται σε ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο.
 - **ΔΛΠ 27 (Τροποποίηση) «Ατομικές οικονομικές καταστάσεις».** Αυτή η τροποποίηση επιτρέπει στις οικονομικές οντότητες να χρησιμοποιούν την μέθοδο της καθαρής θέσης προκειμένου να λογιστικοποιήσουν τις επενδύσεις σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς στις ατομικές τους οικονομικές καταστάσεις και επίσης ξεκαθαρίζει τον ορισμό των ατομικών οικονομικών καταστάσεων.
 - **ΔΛΠ 1 (Τροποποιήσεις) "Γνωστοποιήσεις".** Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τις οδηγίες του ΔΛΠ 1 σχετικά με τις έννοιες της σημαντικότητας και της συγκέντρωσης, την παρουσίαση των μερικών αθροισμάτων, την δομή των οικονομικών καταστάσεων και τις γνωστοποιήσεις των λογιστικών πολιτικών.
 - **ΔΠΧΑ 10, ΔΠΧΑ 12 και ΔΛΠ 28 (Τροποποιήσεις) "Εταιρείες επενδύσεων: Εφαρμογή της απαλλαγής από την υποχρέωση ενοποίησης".** Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν την εφαρμογή της απαλλαγής των εταιρειών επενδύσεων και των θυγατρικών τους από την υποχρέωση ενοποίησης.
 - **Ετήσιες Βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2012:**

Οι παρακάτω τροποποιήσεις περιγράφουν τις σημαντικότερες αλλαγές που υπεισέρχονται σε έξι ΔΠΧΑ ως επακόλουθο των αποτελεσμάτων του κύκλου 2010-12 του ετήσιου προγράμματος βελτιώσεων του ΣΔΛΠ.

- **ΔΠΧΑ 2 «Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών».** Η τροποποίηση διευκρινίζει τον ορισμό της "προϋπόθεσης κατοχύρωσης" και ορίζει διακριτά τον "όρο απόδοσης" και τον "όρο υπηρεσίας".
- **ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων».** Η τροποποίηση διευκρινίζει πως η υποχρέωση για ενδεχόμενο τίμημα το οποίο πληροί τον ορισμό του χρηματοοικονομικού στοιχείου ταξινομείται ως χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ως στοιχείο της καθαρής θέσης βάσει των ορισμών του ΔΛΠ 32 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Παρουσίαση». Επίσης διευκρινίζει πως κάθε ενδεχόμενο τίμημα, χρηματοοικονομικό και μη χρηματοοικονομικό, που δεν είναι στοιχείο της καθαρής θέσης επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.
- **ΔΠΧΑ 8 «Λειτουργικοί τομείς».** Η τροποποίηση απαιτεί τη γνωστοποίηση των εκτιμήσεων της διοίκησης όσον αφορά την συνάθροιση των λειτουργικών τομέων.
- **ΔΠΧΑ 13 «Επιμέτρηση εύλογης αξίας».** Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι το πρότυπο δεν αποκλείει τη δυνατότητα της επιμέτρησης βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων και υποχρεώσεων στα ποσά των τιμολογίων σε περιπτώσεις όπου η επίπτωση της προεξόφλησης είναι ασήμαντη.
- **ΔΛΠ 16 «Ενσώματα πάγια» και ΔΛΠ 38 «Άυλα περιουσιακά στοιχεία».** Και τα δύο πρότυπα τροποποιήθηκαν προκειμένου να διευκρινιστεί ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζονται η προ αποσβέσεων λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου και οι συσσωρευμένες αποσβέσεις όταν μια οικονομική οντότητα ακολουθεί τη μέθοδο της αναπροσαρμογής.
- **ΔΛΠ 24 «Γνωστοποιήσεις συνδεδεμένων μερών».** Το πρότυπο τροποποιήθηκε προκειμένου να συμπεριλάβει ως συνδεδεμένο μέρος μία εταιρεία που παρέχει υπηρεσίες βασικού διοικητικού στελέχους στην οικονομική οντότητα ή στην μητρική εταιρεία της οικονομικής οντότητας.
- **Ετήσιες Βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2014:**

Οι τροποποιήσεις που παρατίθενται παρακάτω περιγράφουν τις βασικές αλλαγές σε τέσσερα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΠΧΑ 5 «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία διακρατούμενα προς πώληση και διακοπήσεις δραστηριότητες».** Η τροποποίηση διευκρινίζει πως όταν ένα περιουσιακό στοιχείο (ή ομάδα στοιχείων) αναταξινομείται από «διακρατούμενο προς πώληση» σε «διακρατούμενο προς διανομή», ή το αντίθετο, αυτό δεν αποτελεί αλλαγή στο σχέδιο για πώληση ή διανομή και δεν πρέπει να λογιστικοποιείται σαν αλλαγή.
- **ΔΠΧΑ 7 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποιήσεις».** Η τροποποίηση προσθέτει συγκεκριμένες οδηγίες προκειμένου να βοηθήσει τη διοίκηση να προσδιορίσει εάν οι όροι μίας συμφωνίας για εξυπηρέτηση ενός χρηματοοικονομικού

περιουσιακού στοιχείου το οποίο έχει μεταβιβαστεί συνιστούν συνεχιζόμενη ανάμιξη και διευκρινίζει πως οι επιπρόσθετες γνωστοποιήσεις που απαιτούνται βάσει της τροποποίησης του ΔΠΧΑ 7 «Γνωστοποιήσεις - Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων» δεν απαιτείται για όλες τις ενδιάμεσες περιόδους, εκτός εάν απαιτείται από το ΔΛΠ 34.

- **ΔΛΠ 19 «Παροχές σε εργαζομένους».** Η τροποποίηση διευκρινίζει πως, όταν προσδιορίζεται το επιτόκιο προεξόφλησης για τις υποχρεώσεις παροχών προσωπικού μετά την έξοδο από την υπηρεσία, το σημαντικό είναι το νόμισμα στο οποίο παρουσιάζονται οι υποχρεώσεις και όχι η χώρα στην οποία αυτές προκύπτουν.
- **ΔΛΠ 34 «Ενδιάμεση χρηματοοικονομική αναφορά».** Η τροποποίηση διευκρινίζει την έννοια του «πληροφόρηση που γνωστοποιείται οπουδήποτε αλλού στην ενδιάμεση χρηματοοικονομική αναφορά» που αναφέρεται στο πρότυπο.

Η υιοθέτηση των ανωτέρω τροποποιήσεων δεν έχει σημαντική επίδραση για τον Όμιλο.

(β) Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες τα οποία δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

Έχουν εκδοθεί ορισμένα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες, τα οποία δεν είναι υποχρεωτικά για τη λογιστική περίοδο που ξεκίνησε κατά τη 1η Ιανουαρίου 2016. Η εκτίμηση του Ομίλου σχετικά με την επίδραση της εφαρμογής αυτών των νέων προτύπων, τροποποιήσεων και διερμηνειών παρατίθεται παρακάτω.

- **ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα» και μεταγενέστερες τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 7 (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018).** Το ΔΠΧΑ 9 αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 που αφορά στην ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και συμπεριλαμβάνει επίσης ένα μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών το οποίο αντικαθιστά το μοντέλο των πραγματοποιημένων πιστωτικών ζημιών που εφαρμόζεται σήμερα. Το ΔΠΧΑ 9 "Λογιστική Αντιστάθμισης" καθιερώνει μία προσέγγιση της λογιστικής αντιστάθμισης βασισμένη σε αρχές και αντιμετωπίζει ασυνέπειες και αδυναμίες στο τρέχων μοντέλο του ΔΛΠ 39.

Αν και ο Όμιλος δεν έχει ακόμη προβεί σε λεπτομερή αξιολόγηση της ταξινόμησης και επιμέτρησης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που κατέχει σήμερα, εκτιμάται ότι πιθανότατα αυτά θα συνεχίσουν να επιμετρούνται στην ίδια βάση σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 και, κατά συνέπεια, ο Όμιλος δεν αναμένει σημαντική επίπτωση στην ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού του λόγω εφαρμογής του νέου ΔΠΧΑ.

Επίσης, δε θα υπάρξει καμία επίδραση αναφορικά με τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου, δεδομένου ότι οι οδηγίες του νέου ΔΠΧΑ επηρεάζουν μόνο το λογιστικό χειρισμό των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που προσδιορίζονται στην εύλογη αξία τους μέσω των αποτελεσμάτων και ο Όμιλος δεν έχει τέτοιου είδους υποχρεώσεις.

Οι νέοι κανόνες λογιστικής αντιστάθμισης θα ευθυγραμμίσουν το λογιστικό χειρισμό των εργαλείων αντιστάθμισης με τις πρακτικές διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου. Αν και ο Όμιλος δεν έχει ακόμη προβεί σε λεπτομερή αξιολόγηση, εκτιμάται ότι οι υφιστάμενες σχέσεις αντιστάθμισης του ομίλου θα μπορούσαν να χαρακτηρισθούν ως συνεχιζόμενες μετά την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9. Ως εκ τούτου, ο Όμιλος δεν αναμένει σημαντική επίπτωση στο λογιστικό χειρισμό των σχέσεων αντιστάθμισης του.

Το νέο μοντέλο απομείωσης αξίας απαιτεί την αναγνώριση των προβλέψεων απομείωσης βάσει των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών και όχι μόνο των πραγματοποιημένων πιστωτικών ζημιών, όπως ισχύει σήμερα σύμφωνα με το ΔΛΠ 39. Αν και ο Όμιλος δεν έχει ακόμη προβεί σε λεπτομερή αξιολόγηση του πώς θα επηρεαστούν οι προβλέψεις απομείωσης της, η εφαρμογή του νέου μοντέλου ίσως οδηγήσει σε πρώιμη αναγνώριση πιστωτικών ζημιών.

Το νέο πρότυπο προβλέπει επίσης περαιτέρω απαιτήσεις γνωστοποίησης πληροφοριών και αλλαγής στην παρουσίαση. Οι απαιτήσεις αυτές αναμένεται να αλλάξουν τη φύση και την έκταση των γνωστοποιήσεων του Ομίλου σχετικά με τα χρηματοοικονομικά εργαλεία της, ιδίως κατά το έτος εφαρμογής του νέου προτύπου.

- **ΔΠΧΑ 15 «Εσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018).** Το ΔΠΧΑ 15 εκδόθηκε τον Μάιο 2014. Σκοπός του προτύπου είναι να παρέχει ένα ενιαίο, κατανοητό μοντέλο αναγνώρισης των εσόδων από όλα τα συμβόλαια με πελάτες ώστε να βελτιώσει τη συγκρισιμότητα μεταξύ εταιρειών του ίδιου κλάδου, διαφορετικών κλάδων και διαφορετικών κεφαλαιαγορών. Περιλαμβάνει τις αρχές που πρέπει να εφαρμόσει μία οικονομική οντότητα για να προσδιορίσει την επιμέτρηση των εσόδων και τη χρονική στιγμή της αναγνώρισής τους. Η βασική αρχή είναι ότι μία οικονομική οντότητα θα αναγνωρίσει τα έσοδα με τρόπο που να απεικονίζει τη μεταβίβαση των αγαθών ή υπηρεσιών στους πελάτες στο ποσό το οποίο αναμένει να δικαιούται σε αντάλλα-

μα για αυτά τα αγαθά ή τις υπηρεσίες.

Η Διοίκηση έχει πραγματοποιήσει μια αρχική αξιολόγηση για τον αντίκτυπο στις περιοχές που ενδέχεται να επηρεαστούν από την εφαρμογή του εν λόγω προτύπου. Ο Όμιλος θεωρεί ότι η εφαρμογή των νέων κανόνων δεν θα επηρεάσει τις οικονομικές καταστάσεις του.

- **ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις»** [εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019]. Το ΔΠΧΑ 16 εκδόθηκε τον Ιανουάριο του 2016 και αντικαθιστά το ΔΛΠ 17. Σκοπός του προτύπου είναι να εξασφαλίσει ότι οι μισθωτές και οι εκμισθωτές παρέχουν χρήσιμη πληροφόρηση που παρουσιάζει εύλογα την ουσία των συναλλαγών που αφορούν μισθώσεις. Το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο για το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του μισθωτή, το οποίο απαιτεί ο μισθωτής να αναγνωρίζει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις για όλες τις συμβάσεις μισθώσεων με διάρκεια άνω των 12 μηνών, εκτός εάν το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο είναι μη σημαντικής αξίας. Σχετικά με το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του εκμισθωτή, το ΔΠΧΑ 16 ενσωματώνει ουσιαστικά τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 17. Επομένως, ο εκμισθωτής συνεχίζει να κατηγοριοποιεί τις συμβάσεις μισθώσεων σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές μισθώσεις, και να ακολουθεί διαφορετικό λογιστικό χειρισμό για κάθε τύπο σύμβασης. Το πρότυπο δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το πρότυπο θα επηρεάσει κυρίως το λογιστικό χειρισμό των λειτουργικών μισθώσεων του Ομίλου. Κατά την ημερομηνία έκδοσης των οικονομικών καταστάσεων, ο Όμιλος έχει μη-ακυρώσιμες λειτουργικές μισθώσεις ύψους € 260,174 εκ. (Σημείωση 32). Ωστόσο, ο Όμιλος δεν έχει ακόμη προσδιορίσει σε ποιο βαθμό αυτές οι δεσμεύσεις θα οδηγήσουν σε αναγνώριση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων σχετικά με μελλοντικές πληρωμές, καθώς και πώς κάτι τέτοιο θα επηρέαζε το κέρδος και την ταξινόμηση των ταμειακών ροών του Ομίλου. Αναλυτικότερη αξιολόγηση των επιπτώσεων του προτύπου θα πραγματοποιηθεί μέσα στους επόμενους δώδεκα μήνες.

Ορισμένες από τις δεσμεύσεις ενδέχεται να εξαιρούνται από τις απαιτήσεις του προτύπου ως βραχυπρόθεσμες ή/και μη σημαντικής αξίας, ενώ ορισμένες δεσμεύσεις ενδέχεται να μην ικανοποιούν καν τα κριτήρια που απαιτούνται για τον χαρακτηρισμό τους ως μισθώσεις σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ 16.

- **ΔΛΠ 12 (Τροποποιήσεις) «Αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σε μη πραγματοποιηθείσες ζημιές»** [εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2017]. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον λογιστικό χειρισμό σχετικά με την αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σε μη πραγματοποιηθείσες ζημιές που έχουν προκύψει από δάνεια που επιμετρώνται στην εύλογη αξία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- **ΔΛΠ 7 (Τροποποιήσεις) “Γνωστοποιήσεις”** [εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2017]. Οι τροποποιήσεις εισάγουν υποχρεωτικές γνωστοποιήσεις που παρέχουν τη δυνατότητα στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να αξιολογήσουν τις μεταβολές των υποχρεώσεων που προέρχονται από χρηματοδοτικές δραστηριότητες. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- **ΔΠΧΑ 2 (Τροποποιήσεις) “Ταξινόμηση και επιμέτρηση συναλλαγών που αφορούν παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών”** [εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018]. Η τροποποίηση παρέχει διευκρινήσεις σχετικά με την βάση επιμέτρησης όσον αφορά παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά και τον λογιστικό χειρισμό σχετικά με τροποποιήσεις σε όρους που μεταβάλλουν μία παροχή που διακανονίζεται σε μετρητά σε παροχή που διακανονίζεται σε συμμετοχικούς τίτλους. Επιπλέον εισάγουν μία εξαίρεση όσον αφορά τις αρχές του ΔΠΧΑ 2 με βάση την οποία μία παροχή θα πρέπει να αντιμετωπίζεται σαν να επρόκειτο να διακανονιστεί εξ ολοκλήρου σε συμμετοχικούς τίτλους, στις περιπτώσεις όπου ο εργοδότης υποχρεούται να παρακρατά ένα ποσό προς κάλυψη των φορολογικών υποχρεώσεων των εργαζομένων που προκύπτουν από παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και να το αποδίδει στις φορολογικές αρχές. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- **ΔΠΧΑ 4 (Τροποποιήσεις) “Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα στο ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια συμβόλαια”** [εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018]. Οι τροποποιήσεις εισάγουν δύο προσεγγίσεις. Το τροποποιημένο πρότυπο θα α) παρέχει την επιλογή σε όλες τις οντότητες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια να αναγνωρίζουν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και όχι στην κατάσταση αποτελεσμάτων τις τυχόν αποκλίσεις που θα προκύψουν λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου προτύπου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια, και β) παρέχει στις οντότητες, οι δραστηριότητες των οποίων αφορούν κυρίως τον κλάδο των ασφαλίσεων, την επιλογή για προσωρινή απαλλαγή από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021. Οι οντότητες οι

οποίες θα αναβάλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, θα συνεχίσουν να εφαρμόζουν το υπάρχον πρότυπο ΔΛΠ 39 για τα χρηματοοικονομικά μέσα. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΛΠ 40 (Τροποποιήσεις) “Μεταφορές επενδυτικών ακινήτων” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018).** Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι προκειμένου να μπορεί να πραγματοποιηθεί μεταφορά προς ή από τα επενδυτικά ακίνητα θα πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί αλλαγή στη χρήση. Προκειμένου να θεωρηθεί ότι έχει επέλθει αλλαγή στην χρήση ενός ακινήτου, θα πρέπει να αξιολογηθεί κατά πόσο το ακίνητο πληροί τον ορισμό και η αλλαγή στη χρήση να μπορεί να τεκμηριωθεί. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- **Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π 22 “Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018).** Η Διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση σχετικά με πως προσδιορίζεται η ημερομηνία της συναλλαγής όταν εφαρμόζεται το πρότυπο που αφορά τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, ΔΛΠ 21. Η Διερμηνεία έχει εφαρμογή όταν μία οντότητα είτε καταβάλει, είτε εισπράττει προκαταβολικά τίμημα για συμβάσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα. Η Διερμηνεία δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- **Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2014 (Κύκλος 2014 – 2016) (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2017).** Οι τροποποιήσεις που παρατίθενται παρακάτω περιγράφουν τις βασικές αλλαγές σε δύο ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
 - **ΔΠΧΑ 12 “Γνωστοποίηση συμμετοχής σε άλλες οικονομικές οντότητες”.** Η τροποποίηση παρέχει διευκρινήσεις σχετικά με το ότι η υποχρέωση για παροχή των γνωστοποιήσεων του ΔΠΧΑ 12 έχει εφαρμογή σε συμμετοχές σε οντότητες που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως διακρατούμενες προς πώληση, εκτός της υποχρέωσης για παροχή συνοπτικής χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.
 - **ΔΛΠ 28 “Συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες”.** Οι τροποποιήσεις παρέχουν διευκρινήσεις ως προς το ότι όταν οι οργανισμοί διαχείρισης επενδύσεων κεφαλαίων, τα αμοιβαία κεφάλαια, και οντότητες με παρόμοιες δραστηριότητες εφαρμόζουν την επιλογή να επιμετρούν τις συμμετοχές σε συγγενείς ή κοινοπραξίες σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αυτή η επιλογή θα πρέπει να γίνει ξεχωριστά για κάθε συγγενή ή κοινοπραξία κατά την αρχική αναγνώριση.

2.2 Ενοποίηση Οικονομικών Καταστάσεων

(α) Θυγατρικές Εταιρείες

Θυγατρικές του Ομίλου είναι τα νομικά πρόσωπα (συμπεριλαμβανομένων των structured entities) στα οποία ο Όμιλος ασκεί έλεγχο. Ο Όμιλος ελέγχει μία εταιρεία όταν εκτίθεται ή έχει δικαιώματα σε μεταβλητές αποδόσεις από τη συμμετοχή του στην εταιρεία και έχει την ικανότητα να επηρεάσει αυτές τις αποδόσεις μέσω του ελέγχου που ασκεί. Οι θυγατρικές ενοποιούνται πλήρως από την ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος μεταβιβάζεται στον Όμιλο. Εξαιρούνται της ενοποίησης από την ημερομηνία που ο έλεγχος παύει να υφίσταται.

Η λογιστική μέθοδος της απόκτησης εφαρμόζεται για την λογιστικοποίηση της ενοποίησης θυγατρικών από τον Όμιλο.

Συναλλαγές μεταξύ εταιρειών του Ομίλου, υπόλοιπα και μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/ζημίες που σχετίζονται με συναλλαγές μεταξύ εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται. Κέρδη/ζημίες από συναλλαγές μεταξύ εταιρειών του Ομίλου που περιλαμβάνονται στα πάγια απαλείφονται επίσης. Οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών εταιρειών έχουν τροποποιηθεί όπου ήταν αναγκαίο για να συμφωνούν με τις λογιστικές αρχές του Ομίλου.

Δικαιώματα μειοψηφίας στα αποτελέσματα και τη καθαρή θέση θυγατρικών εταιρειών, εμφανίζονται ξεχωριστά στην ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης, στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων και στην ενοποιημένη κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων.

(β) Μεταβολές σε ποσοστά συμμετοχής σε θυγατρικές, χωρίς ταυτόχρονη αλλαγή στον έλεγχο επί της θυγατρικής.

Συναλλαγές με τους μετόχους μειοψηφίας οι οποίες δεν επηρεάζουν τον έλεγχο που ασκεί ο Όμιλος στην θυγατρική εταιρεία, επιμετρούνται και καταχωρούνται σαν συναλλαγές κεφαλαίου (equity transactions) - δηλαδή ο χειρισμός είναι ο ίδιος με τις συναλλαγές των κύριων μετόχων του Ομίλου. Η διαφορά μεταξύ του τιμήματος που καταβλήθηκε και του αποκτηθέντος σχετικού μεριδίου της λογιστικής αξίας των ιδίων κεφαλαίων της θυγατρικής αφαιρείται από τα ίδια κεφάλαια. Κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από την πώληση στους μετόχους της μειοψηφίας καταχωρούνται επίσης στα ίδια κεφάλαια.

(γ) Πώληση / παύση ελέγχου θυγατρικής

Μόλις ο Όμιλος παύσει να έχει έλεγχο, το εναπομένον ποσοστό συμμετοχής επαναυπολογίζεται στην εύλογη αξία του, κατά την ημερομηνία παύσης του ελέγχου και τυχόν διαφορές που προκύπτουν καταχωρούνται στα αποτελέσματα. Κατόπιν, το περιουσιακό αυτό

στοιχείο κατηγοριοποιείται ως συνδεδεμένη επιχείρηση, κοινοπραξία ή χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού με αξία κτήσης την εύλογη αυτή αξία. Επιπροσθέτως, ποσά που είχαν προηγουμένως καταχωρηθεί στα λοιπά συνολικά έσοδα της θυγατρικής λογιστικοποιούνται όπως στην περίπτωση της πώλησής τους, ήτοι ενδέχεται να χρειαστεί να μεταφερθούν στα αποτελέσματα.

(δ) Συνδεδεμένες επιχειρήσεις και μέθοδος ενοποίησης καθαρής θέσης

Οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις είναι νομικά πρόσωπα στα οποία ο Όμιλος εξασκεί σημαντική επιρροή αλλά όχι έλεγχο που συνοδεύεται συνήθως από μετοχικά δικαιώματα μετά ψήφου από 20% - 50%. Η αξία της επένδυσης στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις υπολογίζεται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, βάση της οποίας η επένδυση αρχικά αναγνωρίζεται στο κόστος, ενώ στις επόμενες χρήσεις αυξομειώνεται με το μερίδιο κέρδους ή ζημιάς που αναλογεί στον Όμιλο. Το κόστος επένδυσης του Ομίλου σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις περιλαμβάνει και την υπεραξία που υπολογίζεται κατά την εξαγορά. (Σημ. 2.8). Μερίσματα που έχουν εισπραχθεί ή που έχουν εγκριθεί προς διανομή από τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις ή τις κοινοπραξίες, μειώνουν το υπόλοιπο της επένδυσης στον ισολογισμό του Ομίλου.

Εάν η συμμετοχή σε μια συνδεδεμένη επιχείρηση, μειωθεί, αλλά η σημαντική επιρροή παραμένει, μόνο ένα μέρος του ποσού που είχε αναγνωρισθεί κατευθείαν στην καθαρή θέση, πρέπει να μεταφερθεί στο αποτέλεσμα.

Το μερίδιο του Ομίλου στα κέρδη ή ζημίες μετά την απόκτηση καταχωρείται στα αποτελέσματα, ενώ το μερίδιο της μεταβολής στα λοιπά συνολικά έσοδα αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά αποτελέσματα του Ομίλου. Οι συνολικές μεταβολές μετά την εξαγορά αντισταθμίζονται με το κόστος αγοράς. Όταν το μερίδιο του Ομίλου στις ζημίες μετά την εξαγορά ισούται με ή υπερβεί το κόστος απόκτησης ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημίες εκτός αν έχει αναλάβει νομικές ή συμβατικές υποχρεώσεις ή έχει προβεί σε πληρωμές για λογαριασμό της συνδεδεμένης επιχείρησης.

Ο Όμιλος εξετάζει σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης των συμμετοχών σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Εάν κάποια συμμετοχή πρέπει να απαξιωθεί, ο Όμιλος υπολογίζει το ποσό της απαξίωσης ως τη διαφορά μεταξύ του ανακτήσιμου ποσού της συμμετοχής και του υπολοίπου στα βιβλία του Ομίλου.

Κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από συναλλαγές "προς τα άνω" (upstream) και "προς τα κάτω" (downstream), μεταξύ του Ομίλου και των συνδεδεμένων επιχειρήσεων, αναγνωρίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου, μόνο στο βαθμό του συμφέροντος μη-συσχετιζόμενων επενδυτών στη συνδεδεμένη. Μη πραγματοποιηθείσες ζημίες δεν αναγνωρίζονται, εκτός εάν η συναλλαγή αποτελεί ένδειξη απαξίωσης του στοιχείου που μεταφέρθηκε. Οι λογιστικές πολιτικές των συνδεδεμένων επιχειρήσεων είναι εναρμονισμένες με τις πολιτικές που έχει υιοθετήσει ο Όμιλος.

(ε) Από κοινού συμφωνίες

Ο Όμιλος εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 11 σε όλες τις από κοινού συμφωνίες στις οποίες μετέχει. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 11, οι από κοινού συμφωνίες ταξινομούνται είτε ως κοινές επιχειρήσεις είτε ως κοινοπραξίες, ανάλογα με τα συμβατικά δικαιώματα και υποχρεώσεις του κάθε επενδυτή.

Οι κοινοπραξίες λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, σύμφωνα με την οποία το μερίδιο του Ομίλου στην κοινοπραξία αναγνωρίζεται αρχικά στο κόστος και στη συνέχεια προσαρμόζεται με το μερίδιο του Ομίλου στα κέρδη ή τις ζημίες μετά την απόκτηση και με μεταβολές στα αποθεματικά. Όταν το μερίδιο του Ομίλου στις ζημίες μετά την εξαγορά ισούται με ή υπερβεί το κόστος απόκτησης ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημίες εκτός αν έχει αναλάβει υποχρεώσεις ή έχει προβεί σε πληρωμές για λογαριασμό της κοινοπραξίας. Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη σχετιζόμενα με συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των κοινοπραξιών απαλείφονται στο ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στην κοινοπραξία. Μη πραγματοποιηθείσες ζημίες επίσης απαλείφονται εκτός αν η συναλλαγή αποτελεί ένδειξη απαξίωσης του περιουσιακού στοιχείου που μεταβιβάζεται. Οι λογιστικές αρχές των κοινοπρακτικών οντοτήτων έχουν τροποποιηθεί όπου ήταν αναγκαίο για να εξασφαλιστεί συνέφαι με τις λογιστικές αρχές του Ομίλου.

Οι κοινές επιχειρήσεις προκύπτουν όπου ο Όμιλος έχει δικαιώματα στο ενεργητικό και στις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις κοινές επιχειρήσεις. Ο Όμιλος αναγνωρίζει το μερίδιο του από τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις, τα έσοδα και τα έξοδα της κοινής επιχείρησης συμπεριλαμβανομένης της αναλογίας εκείνων που διακρατώνται ή υφίστανται από κοινού, στους αντίστοιχους λογαριασμούς στις οικονομικές καταστάσεις.

2.3 Ενοποιήσεις επιχειρήσεων

Η λογιστική μέθοδος της απόκτησης εφαρμόζεται για την λογιστικοποίηση της ενοποίησης θυγατρικών από τον Όμιλο.

Το κόστος εξαγοράς υπολογίζεται ως η εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων που εκχωρούνται, των υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί ή υφίστανται και των χρηματοοικονομικών προϊόντων που έχουν εκδοθεί κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Το κόστος εξαγοράς περιλαμβάνει την εύλογη αξία ενδεχομένων απαιτήσεων ή υποχρεώσεων που προκύπτουν από τη συναλλαγή. Τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν αποκτηθεί, οι υποχρεώσεις και οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί σε ένα επιχειρησιακό συνδυασμό αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Κατά περίπτωση ο Όμιλος αναγνωρί-

ζει την αξία του ποσοστού δικαιωμάτων μειωψηφίας είτε στην εύλογη αξία του ή ως ποσοστό των μειωψηφούντων μετόχων επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν. Τα έξοδα που σχετίζονται με την εξαγορά καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

Στη περίπτωση όπου η αποπληρωμή ολόκληρου ή μέρους του τιμήματος πραγματοποιηθεί με μετρητά, θα γίνει μακροπρόθεσμα, το πληρωτέο ποσό θα πρέπει να προεξοφληθεί στη παρούσα αξία της μέρας συναλλαγής. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που θα χρησιμοποιηθεί είναι το επιτόκιο στο οποίο θα μπορούσε η εταιρεία να δανειστεί από ανεξάρτητη πηγή κάτω από αντίστοιχους όρους και προϋποθέσεις.

Τυχόν ενδεχόμενο τίμημα πληρωτέο από τον Όμιλο αναγνωρίζεται αρχικά στην εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία εξαγοράς και κατηγοριοποιείται είτε στη καθαρή θέση είτε ως χρηματοοικονομική υποχρέωση. Ποσά που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως χρηματοοικονομική υποχρέωση επαναξιολογούνται όσον αφορά την εύλογη αξία τους και τυχόν μεταβολές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.

Η διαφορά μεταξύ του συνολικού κόστους απόκτησης, πλέον της εύλογης αξίας του ποσοστού δικαιωμάτων μειωψηφίας και της εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία εξαγοράς του μεριδίου του Ομίλου στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν καταγράφεται σαν υπεραξία. Εάν αυτή είναι μικρότερη από την εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν, η διαφορά καταχωρείται απ ευθείας στα αποτελέσματα (Σημ. 2.8).

2.4 Πληροφόρηση κατά τομέα

Οι επιχειρηματικοί τομείς είναι συμβατοί με την πληροφόρηση που παρέχεται στην Εκτελεστική Επιτροπή, η οποία αποτελείται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, τον Διευθύνων Σύμβουλο και τους γενικούς διευθυντές. Η εκτελεστική επιτροπή ελέγχει τις εσωτερικές αναφορές χρηματοοικονομικής πληροφόρησης για να αξιολογήσει την επίδοση της Εταιρείας και του Ομίλου και να λάβει αποφάσεις σχετικά με την κατανομή των πόρων και τις στρατηγικές κινήσεις του Ομίλου.

2.5 Συναλλαγματικές μετατροπές

(α) Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα αναφοράς

Τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων των εταιρειών του Ομίλου καταχωρούνται με βάση το κύριο νόμισμα του οικονομικού περιβάλλοντος, στο οποίο η κάθε εταιρεία λειτουργεί («λειτουργικό νόμισμα»). Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα και το νόμισμα αναφοράς του Ομίλου. Δεδομένου ότι η διύλιση και εμπορία πετρελαιοειδών αποτελούν την κύρια δραστηριότητα του Ομίλου, οι τιμές αγοραπωλησίας αργού και πετρελαιοειδών βασίζονται κατά κύριο λόγο και σύμφωνα με την πρακτική του κλάδου στις διεθνείς τιμές αναφοράς αργού και πετρελαιοειδών σε Δολάρια Αμερικής. Οι εταιρείες του Ομίλου μετατρέπουν τις αξίες αυτές στα τοπικά τους νομίσματα (οι περισσότερες σε Ευρώ) με βάση τις ισχύουσες ισοτιμίες της ημερομηνίας συναλλαγής.

(β) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση τις ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών ή κατά τη μετατροπή των χρηματικών στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία Ισολογισμού, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα. Στην περίπτωση που αναφέρονται σε πράξεις αντιστάθμισης κινδύνων χρηματοροών ή σε πράξεις αντιστάθμισης κινδύνων καθαρών επενδύσεων μεταφέρονται απ' ευθείας στην καθαρή θέση.

Τα κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές συμπεριλαμβάνονται στην ίδια γραμμή των αποτελεσμάτων, στην οποία εμφανίζεται και η συναλλαγή από την οποία προήλθαν, εκτός των συναλλαγματικών διαφορών που προέρχονται από δάνεια, καταθέσεις και ταμειακά διαθέσιμα, τα οποία εμφανίζονται σε ξεχωριστή γραμμή (Κέρδη/(Ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές).

Μη χρηματικά χρηματοοικονομικά στοιχεία τα οποία επιμετρούνται σε εύλογη αξία σε ξένο νόμισμα, μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα βάσει της ισοτιμίας που ίσχυε την ημερομηνία που καθορίστηκε η εύλογη αξία. Συναλλαγματικές διαφορές στοιχείων ενεργητικού και παθητικού τα οποία επιμετρούνται σε εύλογη αξία, συμπεριλαμβάνονται στα κέρδη ή ζημιές από μεταβολές στην εύλογη αξία. Για παράδειγμα, συναλλαγματικές διαφορές μη χρηματικών στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού όπως μετοχές σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα σαν μέρος του κέρδους ή της ζημίας από μεταβολή στην εύλογη αξία ενώ συναλλαγματικές διαφορές σε μη χρηματικά, στοιχεία του ενεργητικού, όπως μετοχές που κατηγοριοποιούνται ως διαθέσιμες προς πώληση, περιλαμβάνονται στα λοιπά συνολικά έσοδα.

(γ) Εταιρείες του Ομίλου

Τα αποτελέσματα και η χρηματοοικονομική θέση όλων των θυγατρικών του Ομίλου που έχουν λειτουργικό νόμισμα διαφορετικό από το νόμισμα αναφοράς μετατρέπονται στο νόμισμα αναφοράς ως ακολούθως:

(ι) Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού του κάθε ισολογισμού που παρουσιάζεται μετατρέπονται με την ισοτιμία της ημερομηνίας του ισολογισμού.

(ιι) Έσοδα και έξοδα για κάθε λογαριασμό αποτελεσμάτων μετατρέπονται με μέσες ισοτιμίες (εκτός αν οι μέσες τιμές δεν αποτελούν καλή προσέγγιση της συσσωρευτικής επίδρασης που προέρχεται από τις ισοτιμίες της ημέρας που γίνονται οι συναλλαγές στην οποία περίπτωση χρησιμοποιούνται οι συναλλαγές της ημερομηνίας που γίνεται η συναλλαγή).

(ιιι) Όλες οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν αναγνωρίζονται σαν ξεχωριστή κίνηση στην καθαρή θέση.

Στην ενοποίηση όλες οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από την μετατροπή του κόστους των επενδύσεων σε δραστηριότητες του εξωτερικού καθώς επίσης και από δανεισμό αναγνωρίζονται στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα/Έξοδα. Όταν μια δραστηριότητα του εξωτερικού πωληθεί συναλλαγματικές διαφορές που είχαν καταχωρηθεί στην καθαρή θέση μεταφέρονται στα αποτελέσματα σαν μέρος του κέρδους ή της ζημίας από την πώληση.

Υπεραξίες και τροποποιήσεις της εύλογης αξίας που προέρχονται από την απόκτηση ξένων εταιρειών θεωρούνται σαν στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού της ξένης εταιρείας και αποτιμούνται με την ισοτιμία της ημερομηνίας του ισολογισμού. Οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές αναγνωρίζονται στη καθαρή θέση.

2.6 Ενσώματα πάγια

Τα ενσώματα πάγια περιλαμβάνουν κυρίως οικόπεδα, κτίρια (βιομηχανικές εγκαταστάσεις, ιδιόκτητες εγκαταστάσεις του δικτύου λιανικής και γραφεία), μονάδες διυλιστηρίων, πλοία και εξοπλισμό. Τα ενσώματα πάγια αναγράφονται στο κόστος κτήσεως μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις άμεσες δαπάνες για την απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον εάν είναι πιθανό ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη σχετιζόμενα με το πάγιο θα εισρεύσουν στον Όμιλο και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το αναπόσβεστο υπόλοιπο των παγίων που έχουν αντικατασταθεί διαγράφεται στα αποτελέσματα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων διαγράφεται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιείται, εκτός από το κόστος της περιοδικής γενικής συντήρησης των διυλιστηρίων το οποίο κεφαλαιοποιείται και διαγράφεται στα αποτελέσματα με τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης μέχρι την επόμενη προγραμματισμένη γενική συντήρηση στο βαθμό που τα κόστη αυτά βελτιώνουν είτε την ωφέλιμη ζωή του παγίου είτε την παραγωγική του δυναμικότητα.

Οι ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση είναι πάγια που βρίσκονται υπό κατασκευή (σχετίζονται κυρίως με τις μονάδες διύλισης) και αναγράφονται στο κόστος. Το κόστος περιλαμβάνει το κόστος κατασκευής επαγγελματικές αμοιβές και άλλες άμεσες δαπάνες. Οι ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση δεν αποσβένονται, καθώς το πάγιο που αφορούν δεν είναι διαθέσιμο για χρήση.

Τα οικόπεδα δεν υπόκεινται σε απόσβεση, επίσης. Οι αποσβέσεις των άλλων ενσωμάτων παγίων υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους που έχει ως εξής:

• Κτίρια	13-40 έτη
• Μηχανολογικός εξοπλισμός	
• Εξειδικευμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις και μηχανήματα	10-35 έτη
• Αγωγοί	30-40 έτη
• Λοιπός εξοπλισμός	5-10 έτη
• Μεταφορικά μέσα	
• Βυτιοφόρα φορτηγά μεταφοράς LPG και λευκών προϊόντων	8-25 έτη
• Λοιπά Μεταφορικά Μέσα	5-10 έτη
• Έπιπλα και εξαρτήματα	
• Υπολογιστές	3-5 έτη
• Λοιπά έπιπλα και εξαρτήματα	4-10 έτη

Οι εξειδικευμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις περιλαμβάνουν μονάδες διυλιστηρίων, εργοστάσια πετροχημικών, δεξαμενές καυσίμων και πρατήρια καυσίμων. Με βάση τις τεχνικές μελέτες που πραγματοποιήθηκαν, η αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή των νέων μονάδων του διυλιστηρίου (διυλιστήριο Ελευσίνας) έχει εκτιμηθεί στα 35 έτη. Από την 1η Ιουλίου 2013 η υπολειπόμενη ωφέλιμη οικονομική ζωή των άλλων μονάδων διύλισης έχει αναθεωρηθεί και αναμορφωθεί και σε γενικές γραμμές δεν υπερβαίνει τα 25 έτη.

Οι υπολειμματικές αξίες και η ωφέλιμη ζωή των ενσωμάτων παγίων επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού.

Όταν η λογιστική αξία των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως

έξοδο στα αποτελέσματα. (Σημ. 2.10).

Κέρδη ή ζημίες από την πώληση ενσωμάτων παγίων, καθορίζονται από τη διαφορά μεταξύ του τιμήματος και της λογιστικής τους καθαρής αξίας. Τα κέρδη ή οι ζημίες αυτές διαγράφονται στα αποτελέσματα σαν μέρος των λοιπών εσόδων/(εξόδων) και λοιπών κερδών/(ζημιών).

2.7 Κόστος δανεισμού

Έξοδα δανεισμού που σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση, κατασκευή ή παραγωγή στοιχείων παγίου ενεργητικού κεφαλαιοποιούνται για το χρονικό διάστημα που απαιτείται μέχρι την ολοκλήρωση της κατασκευής και μέχρι αυτά να καταστούν έτοιμα προς χρήση.

Έξοδα δανεισμού κεφαλαιοποιούνται αν τα κεφάλαια που αντλήθηκαν χρησιμοποιήθηκαν ειδικά για την απόκτηση παγίων περιουσιακών στοιχείων. Αν τα κεφάλαια αντλήθηκαν γενικά και χρησιμοποιήθηκαν για την απόκτηση παγίων περιουσιακών στοιχείων, το μέρος των εξόδων δανεισμού που κεφαλαιοποιείται καθορίζεται εφαρμόζοντας ένα συντελεστή κεφαλαιοποίησης επί του κόστους απόκτησης του παγίου. Τα υπόλοιπα έξοδα δανεισμού καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

2.8 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

(α) Υπεραξία

Η υπεραξία αντιπροσωπεύει το επιπλέον ποσό μεταξύ της αξίας εξαγοράς και της εύλογης αξίας του μεριδίου του Ομίλου επί των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων και ενδεχόμενων δεσμεύσεων του αγοραζόμενου πλέον της εύλογης αξίας του μεριδίου της μειοψηφίας, κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Κέρδη ή ζημίες από την πώληση μιας θυγατρικής περιλαμβάνουν το υπόλοιπο της υπεραξίας που σχετίζεται με τη συγκεκριμένη προς πώληση θυγατρική. Στην περίπτωση κατά την οποία η εύλογη αξία του μεριδίου της Εταιρείας στα περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας που εξαγοράζεται κατά την ημερομηνία της απόκτησης είναι μεγαλύτερη από το κόστος αγοράς, προκύπτει αρνητική υπεραξία η οποία και αναγνωρίζεται απ' ευθείας στα αποτελέσματα.

Η υπεραξία κατανέμεται στις μονάδες παραγωγής ταμειακών ροών για έλεγχο απομείωσης. Η κατανομή γίνεται στις ομάδες των μονάδων που αναμένεται να ωφεληθούν από τους επιχειρηματικούς συνδυασμούς στους οποίους δημιουργήθηκε η υπεραξία και αναγνωρίζεται σύμφωνα με το λειτουργικό τομέα. Η υπεραξία υπόκειται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως, ή και συντομότερα εφόσον υπάρχουν σχετικές ενδείξεις. Η τρέχουσα αξία συγκρίνεται με την ανακτήσιμη αξία, η οποία ορίζεται ως η υψηλότερη μεταξύ αξίας χρήσης και εύλογης αξίας μείον έξοδα πωλήσεων. Οποιαδήποτε απομείωση αναγνωρίζεται ως έξοδο άμεσα και δεν αναστρέφεται μεταγενέστερα.

(β) Δικαιώματα μισθώσεων πρατηρίων

Τα δικαιώματα μισθώσεων χώρων περιλαμβάνουν εφάπαξ καταβολές προς πρατηριούχους που δίδονται κατά την υπογραφή νέων συμβάσεων μίσθωσης για πρατήρια που αποκτούνται για πρώτη φορά για την εξασφάλιση της χρήσης και του ελέγχου των πρατηρίων. Οι πληρωμές αυτές αποτελούν κίνητρα που δίδονται για να εξασφαλίσουν την προώθηση σήματος και μελλοντικά έσοδα και επομένως κεφαλαιοποιούνται σύμφωνα με το IAS 38 «Άυλα περιουσιακά στοιχεία». Η φήμη και πελατεία πρατηρίων αποσβένεται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

(γ) Δικαιώματα και άδειες

«Τα δικαιώματα και άδειες» έχουν συγκεκριμένη διάρκεια ζωής και παρουσιάζονται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις. Η απόσβεση υπολογίζεται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο για να καταλείψει το κόστος των δικαιωμάτων στην εκτιμώμενη διάρκεια ζωής. Οι άδειες και δικαιώματα έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων κεφαλαιοποιούνται και αποσβένονται στην περίοδο της έρευνας σύμφωνα με τους όρους των εκάστοτε αδειών.

(δ) Λογισμικό

Το κόστος λογισμικού περιλαμβάνει το κόστος αγοράς και εγκατάστασης. Το κόστος των αδειών για τη χρήση λογισμικού κεφαλαιοποιείται με βάση το κόστος απόκτησης και ανάπτυξης του συγκεκριμένου λογισμικού έως ότου να είναι έτοιμο προς χρήση. Τα κόστη αυτά αποσβένονται κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους (3 έως 5 χρόνια) με την σταθερή μέθοδο απόσβεσης.

2.9 Έρευνα και αξιολόγηση ορυκτών πόρων

(α) Πάγια στοιχεία ενεργητικού έρευνας και αξιολόγησης

Κατά τη διάρκεια της περιόδου έρευνας και πριν προκύψει εμπορικά εκμεταλλεύσιμη ανακάλυψη, οι δαπάνες της έρευνας και αξιολόγησης κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου εξοδοποιούνται. Γεωλογικά και γεωφυσικά κόστη όπως και κόστη άμεσα συνδεδεμένα με μια έρευνα εξοδοποιούνται άμεσα. Τα κόστη απόκτησης δικαιωμάτων έρευνας κεφαλαιοποιούνται στα ασώματα πάγια και αποσβένονται στη διάρκεια της σχετικής άδειας ή ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών αν διαφοροποιούνται σημαντικά.

(β) Ανάπτυξη ενσώματων και ασώματων παγίων ενεργητικού

Δαπάνες για την κατασκευή, εγκατάσταση ή ολοκλήρωση έργων υποδομής όπως πλατφόρμες, αγωγοί και οι γεωτρήσεις εμπορικά εκμεταλλεύσιμων πηγών / κοιτασμάτων κεφαλαιοποιούνται μέσα στα ασώματα και ενσώματα πάγια ανάλογα με τη φύση τους. Όταν η περίοδος ανάπτυξης ολοκληρωθεί για ένα συγκεκριμένο κοιτάσμα τότε το κόστος της μεταφέρεται στα πάγια. Καμία απόσβεση δεν κρεώνεται στη φάση της ανάπτυξης.

(γ) Πάγια στοιχεία ενεργητικού παραγωγής πετρελαίου και αερίου

Τα πάγια στοιχεία πετρελαίου και αερίου αποτελούνται από ενσώματα πάγια στοιχεία και δαπάνες ανάπτυξης, που σχετίζονται άμεσα με την παραγωγή εκμεταλλεύσιμων κοιτασμάτων.

(δ) Αποσβέσεις παγίων στοιχείων ενεργητικού

Τα ενσώματα και ασώματα πάγια στοιχεία πετρελαίου και αερίου αποσβένονται με τη μέθοδο των συντελεστών ανά μονάδα παραγωγής. Οι συντελεστές ανά μονάδα παραγωγής βασίζονται σε αποδεδειγμένα αποθέματα, τα οποία είναι πετρέλαιο, αέριο και άλλα ορυκτά αποθέματα τα οποία εκτιμάται ότι θα ανακτηθούν από τις υπάρχουσες υποδομές με τη χρήση των τρεχουσών μεθόδων εκμετάλλευσης. Οι ποσότητες πετρελαίου και αερίου θεωρούνται παραχθείσες από τη στιγμή που μετρηθούν με όργανα μέτρησης στο συμβατικό σημείο μεταβίβασης στον αγοραστή ή στα σημεία διεξαγωγής της πώλησης και συγκεκριμένα στη βαλβίδα εξόδου της δεξαμενής αποθήκευσης της περιοχής του κοιτάσματος.

(ε) Απομείωση – Πάγια στοιχεία ενεργητικού έρευνας και αξιολόγησης

Έξοδα απόκτησης δικαιωμάτων έρευνας εξετάζονται για απομείωση όταν υπάρχουν ενδείξεις που υποδεικνύουν απομείωση. Για τους σκοπούς της αποτίμησης της απομείωσης τα έξοδα απόκτησης δικαιωμάτων έρευνας τα οποία υποβάλλονται σε εξέταση για απομείωση, ομαδοποιούνται στις υπάρχουσες μονάδες δημιουργίας ταμιακών ροών (ΜΔΤΡ) των παραγωγικών κοιτασμάτων που ανήκουν στην ίδια γεωγραφική περιφέρεια και το δικαίωμα έρευνας που αφορούν.

(στ) Απομείωση – Αποδεδειγμένα ενσώματα πάγια στοιχεία ενεργητικού πετρελαίου και αερίου και ασώματα πάγια

Αποδεδειγμένα ενσώματα πάγια στοιχεία πετρελαίου και αερίου και ασώματα πάγια, εξετάζονται για απομείωση όταν γεγονότα ή αλλαγές των περιστάσεων υποδεικνύουν ότι το τρέχον υπόλοιπο του παγίου δεν πρόκειται να ανακτηθεί. Η ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται όταν το τρέχον υπόλοιπο του παγίου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό. Το ανακτήσιμο ποσό είναι το μεγαλύτερο μεταξύ της εύλογης του αξίας μείον τα έξοδα διάθεσης και της αξίας χρήσης του. Για τους σκοπούς της αξιολόγησης της απομείωσης, τα πάγια στοιχεία ομαδοποιούνται στο κατώτατο επίπεδο για το οποίο υπάρχουν ξεχωριστά αναγνωρίσιμες ταμιακές ροές.

2.10 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή, δεν αποσβένονται και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως ή και συχνότερα εάν υπάρχουν συγκεκριμένα γεγονότα και ενδείξεις τα οποία να υποδεικνύουν πιθανή απομείωση των στοιχείων. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία τους δεν θα ανακτηθεί. Ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό για το οποίο η λογιστική αξία του παγίου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ εύλογης αξίας μειωμένη με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος και αξίας χρήσεως (παρούσα αξία χρηματοροών που αναμένεται να δημιουργηθούν με βάση την εκτίμηση της διοίκησης για τις μελλοντικές οικονομικές και λειτουργικές συνθήκες). Για την εκτίμηση των ζημιών απομείωσης τα περιουσιακά στοιχεία εντάσσονται στις μικρότερες δυνατές μονάδες δημιουργίας ταμιακών ροών. Μη χρηματοοικονομικά στοιχεία εκτός από υπεραξία που έχουν υποστεί απομείωση επανεκτιμούνται για πιθανή αντιστροφή της απομείωσης σε κάθε ημερομηνία Ισολογισμού.

2.11 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία**2.11.1 Ταξινόμηση**

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου ταξινομούνται στις παρακάτω κατηγορίες: Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, επενδύσεις διακρατούμενες στη λήξη, επενδύσεις δάνεια και απαιτήσεις και επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση. Η ταξινόμηση εξαρτάται από το σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκαν τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία. Η Διοίκηση προσδιορίζει την ταξινόμηση κατά την αρχική αναγνώριση και στην περίπτωση των επενδύσεων διακρατούμενων στη λήξη, επανεξετάζει την ταξινόμηση σε κάθε ημερομηνία Ισολογισμού.

(α) Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο περιλαμβάνεται σε αυτήν την κατηγορία εάν αποκτάται με σκοπό να πωληθεί σε σύντομο χρονικό

διάστημα ή αν έχει χαρακτηριστεί έτσι από τη διοίκηση. Παράγωγα επίσης περιλαμβάνονται στην κατηγορία προς πώληση εκτός εάν προορίζονται για αντιστάθμιση κινδύνων. Περιουσιακά στοιχεία σε αυτήν την κατηγορία περιλαμβάνονται στο κυκλοφορούν ενεργητικό είτε εξαιτίας του ότι προορίζονται προς πώληση είτε προορίζονται να ρευστοποιηθούν εντός δώδεκα μηνών από την ημερομηνία του Ισολογισμού. Σε κάθε άλλη περίπτωση συμπεριλαμβάνονται στο μη-κυκλοφορούν ενεργητικό.

(β) Δάνεια και απαιτήσεις

Περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές, τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές και δεν υπάρχει πρόθεση πώλησης αυτών. Περιλαμβάνονται στο κυκλοφορούν ενεργητικό, εκτός από εκείνα με λήξεις μεγαλύτερες των 12 μηνών από την ημερομηνία ισολογισμού, τα οποία περιλαμβάνονται στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία.

(γ) Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται ως διαθέσιμα προς πώληση στη περίπτωση που δεν έχουν πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές και καθορισμένη λήξη, ενώ η διοίκηση του Όμιλου προτίθεται να τα διατηρήσει μεσομακροπρόθεσμα. Επίσης η κατηγορία περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεν μπορούν να ενταχθούν σε κάποια άλλη από τις ανωτέρω κατηγορίες. Περιλαμβάνονται στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία εφόσον η Διοίκηση δεν έχει την πρόθεση να τα ρευστοποιήσει εντός 12 μηνών από την ημερομηνία Ισολογισμού.

2.11.2 Αλλαγές στη Ταξινόμηση

Ο Όμιλος μπορεί να επιλέξει να αλλάξει τη ταξινόμηση ενός μη παράγωγου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου το οποίο αρχικά ταξινομήθηκε στη κατηγορία «Επενδύσεις διακρατούμενες στη λήξη», εάν το χρηματοοικονομικό στοιχείο δεν διατηρείται πλέον με αυτό το σκοπό. Χρηματοοικονομικά στοιχεία, εκτός των δανείων και απαιτήσεων, επιτρέπεται να επαναταξινομηθούν σε άλλη κατηγορία από την κατηγορία «Επενδύσεις διακρατούμενες στη λήξη», μόνο σε ακραίες περιπτώσεις γεγονότων που δεν θεωρούνται συνηθισμένα και δεν είναι πιθανόν να συμβούν ξανά στο άμεσο μέλλον. Επίσης ο Όμιλος μπορεί να επαναταξινομήσει χρηματοοικονομικά στοιχεία που βρίσκονται στις κατηγορίες «Επενδύσεις διακρατούμενες στη λήξη» ή «Διαθέσιμα προς πώληση», στη κατηγορία «Δάνεια και απαιτήσεις», στη περίπτωση που ο Όμιλος έχει τη πρόθεση και τη δυνατότητα να διατηρήσει αυτά τα χρηματοοικονομικά στοιχεία στο μέλλον ή μέχρι τη λήξη, την ημερομηνία της επαναταξινόμησης.

Αλλαγές στη ταξινόμηση γίνονται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία της επαναταξινόμησης. Η εύλογη αξία γίνεται το νέο κόστος ή το νέο αναπόσβεστο κόστος κατά περίπτωση και κανένας αντιλογισμός κερδών ή ζημιών από μεταβολές της εύλογης αξίας που προέκυψαν πριν την επαναταξινόμηση, δεν μπορεί να γίνει. Το πραγματικό επιτόκιο για χρηματοοικονομικά στοιχεία που επαναταξινομήθηκαν στις κατηγορίες «Δάνεια και απαιτήσεις» ή «Επενδύσεις διακρατούμενες στη λήξη» καθορίζεται κατά την ημερομηνία επαναταξινόμησης. Περαιτέρω αυξήσεις στις εκτιμήσεις χρηματοοικονομικών ροών, δεν αναπροσαρμόζουν το πραγματικό επιτόκιο αναδρομικά.

2.11.3 Αναγνώριση και Επιμέτρηση

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται αρχικά σε εύλογη αξία και οι δαπάνες συναλλαγής εξοδοποιούνται στα αποτελέσματα.

Οι αγορές και οι πωλήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία της συναλλαγής που είναι και η ημερομηνία που ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει την επένδυση. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους πλέον των άμεσα επιρριπτόων στη συναλλαγή δαπανών για όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που δεν αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαγράφονται όταν το δικαίωμα στις ταμειακές ροές από τις επενδύσεις λήγει ή μεταβιβάζεται και ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ανταμοιβές που συνεπάγεται η ιδιοκτησία.

Δάνεια και απαιτήσεις, καθώς και τα διακρατούμενα ως τη λήξη χρηματοοικονομικά στοιχεία αναγνωρίζονται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Πραγματοποιηθέντα και εξ αποτιμώσεως κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από μεταβολή στην εύλογη αξία των στοιχείων της κατηγορίας «χρηματοοικονομικά στοιχεία μέσω αποτελεσμάτων» καταχωρούνται στα αποτελέσματα στην περίοδο που προκύπτουν. Τα κέρδη ή ζημιές εξ αποτιμώσεως που προκύπτουν από την μεταβολή στην εύλογη αξία χρηματικών και μη χρηματικών χρηματοοικονομικών στοιχείων που είναι διαθέσιμα προς πώληση περιλαμβάνονται στα λοιπά συνολικά έσοδα. Όταν επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση πωληθούν ή απομειωθούν η συσσωρευμένη μεταβολή στην εύλογη αξία τους μεταφέρεται στα αποτελέσματα σαν κέρδη ή ζημιές από επενδύσεις σε χρεόγραφα.

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που είναι διαπραγματεύσιμα σε ενεργές αγορές προσδιορίζονται

από τις τρέχουσες τιμές ζήτησης. Για τα μη διαπραγματεύσιμα στοιχεία οι εύλογες αξίες προσδιορίζονται με τη χρήση τεχνικών αποτίμησης όπως ανάλυση πρόσφατων συναλλαγών, συγκρίσιμων στοιχείων που διαπραγματεύονται και προεξόφληση ταμειακών ροών που απεικονίζονται ανάλογα με τις πραγματικές συνθήκες του εκδότη.

2.11.4 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών εργαλείων

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μπορούν να συμψηφιστούν με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και το καθαρό υπόλοιπο να εμφανισθεί στον Ισολογισμό εφόσον υπάρχει σχετικό νομικά κατοχυρωμένο δικαίωμα και υπάρχει και η πρόθεση να διακανονισθεί το συμψηφισμένο υπόλοιπο ή να εισπραχθεί η απαίτηση και καταβληθεί η υποχρέωση ταυτόχρονα. Το νομικά κατοχυρωμένο δικαίωμα δεν πρέπει να εξαρτάται από μελλοντικό γεγονός και να δύναται να ασκηθεί κατά τη συνθήκη πορεία των εργασιών της επιχείρησης καθώς και σε περίπτωση αθέτησης, αφερεγγυότητας ή πτώχευσης της εταιρείας ή του αντισυμβαλλόμενου.

2.11.5 Απομείωση αξίας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

(α) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού ο Όμιλος εκτιμά αν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία έχουν υποστεί απομείωση. Ο έλεγχος απομείωσης των δανείων και απαιτήσεων περιγράφεται στην σημείωση 2.15.

(β) Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Για μετοχές εταιρειών που έχουν ταξινομηθεί ως χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση, τέτοια ένδειξη συνιστά η σημαντική ή παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας σε σχέση με το κόστος κτήσεως. Αν στοιχειοθετείται απομείωση, η σωρευμένη στα ίδια κεφάλαια ζημιά - που είναι η διαφορά μεταξύ κόστους κτήσεως και εύλογης αξίας μείον προγενέστερες ζημιές απομείωσης που είχαν αναγνωριστεί στα αποτελέσματα για το συγκεκριμένο χρηματοοικονομικό στοιχείο - μεταφέρεται στα αποτελέσματα. Οι ζημιές απομείωσης των συμμετοχικών τίτλων που καταχωρούνται στα αποτελέσματα δεν αναστρέφονται μέσω των αποτελεσμάτων.

2.12 Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία και δραστηριότητες αντιστάθμισης κινδύνων

Στα πλαίσια της διαχείρισης κινδύνου, ο Όμιλος χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα επί συναλλάγματος και εμπορευμάτων για να αντισταθμίσει τους κινδύνους που συνδέονται με τη μελλοντική διακύμανση των συναλλαγματικών ισοτιμιών και των τιμών των εμπορευμάτων. Αυτά τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη τους αξία κατά την ημερομηνία συμβάσεως και μεταγενέστερα επιμετρούνται στην εύλογή τους αξία. Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των παράγωγων χρηματοοικονομικών εργαλείων αναγνωρίζονται σε κάθε ημερομηνία Ισολογισμού είτε στην κατάσταση αποτελεσμάτων είτε στα ίδια κεφάλαια, ανάλογα με το κατά πόσο το παράγωγο χρηματοοικονομικό μέσο πληροί τις προϋποθέσεις της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνων και, εφόσον αυτό ισχύει, ανάλογα με τη φύση του αντικειμένου αντιστάθμισης. Ο Όμιλος κατηγοριοποιεί τα παράγωγα:

- (α) Σε αντιστάθμιση της εύλογης αξίας που έχει αναγνωριστεί σαν ενεργητικό ή παθητικό στοιχείο ή μια εταιρική υποχρέωση (fair value hedge) και
- (β) Σε αντιστάθμιση συγκεκριμένου κινδύνου συνδεδεμένου με αναγνωρισμένο χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ή παθητικού ή μια συναλλαγή που είναι πολύ πιθανό να πραγματοποιηθεί (αντιστάθμιση μελλοντικών ταμειακών ροών- cash flow hedge).

Ο Όμιλος καταγράφει κατά την ημερομηνία συναλλαγής τη σχέση μεταξύ του αντισταθμιστικού εργαλείου και του αντικειμένου αντιστάθμισης καθώς και το σκοπό διαχείρισης κινδύνου και της στρατηγικής υλοποίησης συναλλαγών αντιστάθμισης κινδύνου. Ο Όμιλος καταγράφει επίσης, τόσο κατά τη δημιουργία της συναλλαγής αντιστάθμισης όσο και στη συνέχεια, το κατά πόσο τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται σε αυτές τις συναλλαγές είναι αποτελεσματικά στο να αντισταθμίζουν διακυμάνσεις στις εύλογες αξίες ή στις ταμειακές ροές των αντικειμένων αντιστάθμισης.

Τα χρηματοοικονομικά παράγωγα τα οποία χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση κινδύνου συμπεριλαμβάνουν χρηματιστηριακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (ICE futures), εξωχρηματιστηριακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, και δικαιώματα προαίρεσης (options).

Αντιστάθμιση μελλοντικών ταμειακών ροών

Το μέρος των μεταβολών στην εύλογη αξία που αναλογεί στην αποτελεσματική αντιστάθμιση του κινδύνου, αναγνωρίζεται στην καθαρή θέση. Οποιοδήποτε κέρδος ή ζημιά απορρέει από μεταβολές στην εύλογη αξία που αναλογεί στη μη αποτελεσματική αντιστάθμιση κινδύνων, αναγνωρίζεται άμεσα στη κατάσταση αποτελεσμάτων, στα «Λοιπά έσοδα / (έξοδα) και λοιπά κέρδη / (ζημιές)». Τα συσσωρευμένα ποσά στα ίδια κεφάλαια ανακυκλώνονται μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων στο κόστος πωληθέντων

στις περιόδους όπου το αντικείμενο αντιστάθμισης επηρεάζει το αποτέλεσμα (όταν δηλαδή λαμβάνει χώρα η προβλεπόμενη προς αντιστάθμιση συναλλαγή).

Όταν ένα χρηματοοικονομικό εργαλείο αντιστάθμισης ταμειακών ροών λήξει, πουληθεί, ή πλέον δεν πληρεί τα κριτήρια αντιστάθμισης ταμειακών ροών, συσσωρευμένα κέρδη ή ζημιές που υπάρχουν στα ίδια κεφάλαια παραμένουν εκεί έως ότου η προβλεπόμενη συναλλαγή αναγνωριστεί τελικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση που δεν αναμένεται να πραγματοποιηθεί η προβλεπόμενη συναλλαγή, η λογιστική αντιστάθμιση κινδύνων διακόπτεται και τα συσσωρευμένα κέρδη / ζημιές που βρίσκονται στα ίδια κεφάλαια μεταφέρονται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων στα «Λοιπά έσοδα/ (έξοδα) και λοιπά κέρδη / (ζημιές)».

Παράγωγα προς πώληση

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου ταξινομούνται ως παράγωγα προς πώληση και επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων. Διακυμάνσεις στην εύλογη αξία αυτών των παραγώγων που δεν τηρούν τις προϋποθέσεις λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου αναγνωρίζονται άμεσα στην κατάσταση συνολικών αποτελεσμάτων.

2.13 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους όταν υπάρχει επαρκής βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ότι ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις. Επιχορηγήσεις που σχετίζονται με πάγια περιουσιακά στοιχεία αρχικά αναγνωρίζονται σαν κρατικές επιχορηγήσεις επομένων περιόδων και συμπεριλαμβάνονται στις «Λοιπές υποχρεώσεις» ως κρατικές επιχορηγήσεις. Μετά πιστώνονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των παγίων που αναφέρονται σε άμεση σχέση με τις αποσβέσεις του συγκεκριμένου παγίου.

2.14 Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτελούνται από αργό πετρέλαιο και λοιπές πρώτες ύλες, διυλισμένα και ημιτελή προϊόντα, πετροχημικά, αναλώσιμα, ανταλλακτικά και λοιπά υλικά.

Τα αποθέματα αποτιμώνται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσεως και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος προσδιορίζεται με την μέθοδο του μηνιαίου μέσου σταθμικού κόστους. Το κόστος των τελικών και ημιτελών προϊόντων περιλαμβάνει την αξία των πρώτων υλών, άμεσες δαπάνες προσωπικού, λοιπά άμεσα κόστη και γενικά βιομηχανικά έξοδα. Δεν περιλαμβάνει τα κόστη δανεισμού. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία εκτιμάται με βάση τις τρέχουσες τιμές πώλησης των αποθεμάτων στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας, αφαιρουμένων των εκτιμώμενων δαπανών ολοκλήρωσης του αποθέματος και των εκτιμώμενων εξόδων πώλησης που χρειάζονται για την ολοκλήρωση της πώλησης. Τα ανταλλακτικά που καταναλώνονται μέσα στο χρόνο τηρούνται λογιστικά ως αποθέματα και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν καταναλώνονται.

2.15 Εμπορικές απαιτήσεις

Οι απαιτήσεις από πελάτες με πιστωτικούς όρους συνήθως από 20 έως 90 μέρες, αρχικά καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα επιμετρούνται στο αναπόσβεστο κόστος με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου, αφαιρουμένων των προβλέψεων απομείωσης. Οι προβλέψεις απομείωσης αναγνωρίζονται όταν υπάρχει σοβαρή ένδειξη ότι ο Όμιλος δεν είναι σε θέση να εισπράξει όλα τα ποσά που οφείλονται με βάση τους συμβατικούς όρους.

Οι εμπορικές απαιτήσεις περιλαμβάνουν συναλλαγματικές και γραμμάτια εισπρακτέα από τους πελάτες.

Σοβαρά οικονομικά προβλήματα του πελάτη, η πιθανότητα χρεοκοπίας ή οικονομική αναδιοργάνωση και η αδυναμία τακτικών πληρωμών θεωρούνται ενδείξεις ότι η απαίτηση καθίσταται αβέβαιη. Το ποσό της πρόβλεψης απομείωσης είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, προεξοφλουμένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Το ποσό της ζημιάς απομείωσης καταχωρείται ως έξοδο στα αποτελέσματα και συμπεριλαμβάνεται στα «Έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης».

Εάν σε μεταγενέστερη περίοδο, η ζημία απομείωσης μειωθεί και η μείωση αυτή μπορεί να συνδεθεί αντικειμενικά σε γεγονότα που έλαβαν χώρα μετά την αναγνώριση της ζημιάς απομείωσης (για παράδειγμα βελτίωση της πιστοληπτικής ικανότητας του οφειλέτη), η αντιστροφή της ζημιάς αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.16 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά, τις καταθέσεις όψεως και προθεσμίας, καθώς και άλλες βραχυπρόθεσμες επενδύσεις οι οποίες είναι ρευστοποιήσιμες εντός περιόδου που δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες. Οι δεσμευμένες καταθέσεις περιλαμβάνουν τραπεζικές καταθέσεις οι οποίες έχουν δεσμευθεί ως εγγύηση για τη σύναψη δανειακών συμβάσεων.

2.17 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο περιλαμβάνει κοινές μετοχές της Εταιρείας. Άμεσα έξοδα για την έκδοση μετοχών, εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος και μειώνονται από το κόστος της έκδοσης.

2.18 Δανεισμός

Τα δάνεια καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, μειωμένα με τα τυχόν άμεσα έξοδα που προκύπτουν από την πραγματοποίηση της συναλλαγής. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος. Τυχόν διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού (αφαιρουμένων των σχετικών εξόδων) και της αξίας εξόφλησης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά την διάρκεια του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Έξοδα δανείων που καταβάλλονται κατά την υπογραφή των νέων πιστώσεων αναγνωρίζονται ως έξοδα του δανείου εφόσον γίνει ανάληψη μέρους ή και του συνόλου της νέας πιστωτικής γραμμής. Σε αυτή την περίπτωση καταχωρούνται ως μελλοντικά έξοδα δανείων μέχρι να γίνει η ανάληψη. Εφόσον δεν χρησιμοποιηθούν τα νέα δάνεια, μερικώς ή στο σύνολό τους, τότε αυτά τα έξοδα περιλαμβάνονται στα προπληρωθέντα έξοδα και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια ζωής της σχετικής πιστωτικής γραμμής.

Τα δάνεια διαγράφονται από τον ισολογισμό όταν η υποχρέωση που είχε προκύψει από το συμβόλαιο ακυρώνεται, εκπνέει ή δεν υφίσταται. Η διαφορά μεταξύ του υπολοίπου του δανείου το οποίο διαγράφηκε ή μεταβιβάστηκε σε κάποιον άλλο, και του ποσού που πληρώθηκε, συμπεριλαμβανομένων και μη χρηματικών στοιχείων που μεταβιβάστηκαν ή υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα σαν Λοιπά Έσοδα/Έξοδα ή σαν Χρηματοοικονομικά Έσοδα/Έξοδα.

Τα δάνεια χαρακτηρίζονται ως βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις εκτός εάν ο Όμιλος έχει το οριστικό δικαίωμα να αναβάλλει την εξόφληση για τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού. Κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, οι τραπεζικές υπεραναλήψεις περιλαμβάνονται στον ισολογισμό στον βραχυπρόθεσμο δανεισμό και στην κατάσταση ταμειακών ροών στις χρηματοδοτικές δραστηριότητες.

Σε περιπτώσεις όπου γίνεται επαναδιαπραγμάτευση των υπάρχοντων δανείων της Εταιρείας, αυτή θα μπορούσε να οδηγήσει σε τροποποίηση ή ανταλλαγή δανείων με τους δανειστές που θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί με διάφορους τρόπους. Εάν η τροποποίηση ή η ανταλλαγή των δανείων αντιπροσωπεύει μια διευθέτηση του αρχικού χρέους, ή απλώς μια επαναδιαπραγμάτευση του χρέους αυτού, καθορίζει το λογιστικό χειρισμό που πρέπει να εφαρμόζεται από τον οφειλέτη. Όταν οι όροι των υφιστάμενων δανείων είναι ουσιαστικά διαφορετικοί από τους όρους των τροποποιημένων ή ανταλλασσόμενων δανείων, μια τέτοια τροποποίηση ή ανταλλαγή αντιμετωπίζεται ως αποαναγνώριση του αρχικού δανεισμού και η διαφορά που προκύπτει αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της χρήσης.

Ο Όμιλος θεωρεί ότι οι όροι είναι σημαντικά διαφορετικοί είτε όταν η προεξοφλημένη παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών, βάσει των νέων όρων, συμπεριλαμβανομένων τυχόν εξόδων ή αμοιβών που προκύπτουν χρησιμοποιώντας το αρχικό πραγματικό επιτόκιο, είναι τουλάχιστον 10% διαφορετική από την προεξοφλημένη παρούσα αξία των υπολειπόμενων ταμειακών ροών του αρχικού δανεισμού είτε όταν υπάρχει μια σημαντική αλλαγή στους όρους λαμβάνοντας υπόψη ποιοτικά κριτήρια. Τα ποιοτικά κριτήρια μπορεί να περιλαμβάνουν:

- το νόμισμα στο οποίο εκφράζεται ο δανεισμός
- το επιτόκιο (π.χ. από σταθερό σε κυμαινόμενο)
- αλλαγές σε περιοριστικούς όρους ενός συμβολαίου ("covenants").

2.19 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία

Ο φόρος εισοδήματος της περιόδου αποτελείται από την τρέχουσα και την αναβαλλόμενη φορολογία. Ο φόρος αναγνωρίζεται στην «Κατάσταση συνολικών εισοδημάτων» εκτός και αν σχετίζεται με ποσά που έχουν αναγνωρισθεί απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια. Σε αυτήν την περίπτωση ο φόρος αναγνωρίζεται επίσης στα Ίδια Κεφάλαια.

Το έξοδο/έσοδο φόρου για τη περίοδο είναι ο πληρωτέος φόρος που υπολογίζεται στο φορολογητέο αποτέλεσμα της περιόδου βάσει του ισχύοντος φορολογικού συντελεστή στην κάθε χώρα/δικαιοδοσία στην οποία έχει παρουσία ο Όμιλος, προσαρμοσμένο στις μεταβολές στην αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ή υποχρέωση που αφορούν προσωρινές διαφορές ή μη χρησιμοποιημένες φορολογικές ζημιές.

Ο φόρος εισοδήματος επί των κερδών, υπολογίζεται με βάση τη φορολογική νομοθεσία που έχει θεσπιστεί κατά την ημερομηνία Ισολογισμού στις χώρες όπου έχουν έδρα οι εταιρείες του Ομίλου και αναγνωρίζεται ως έξοδο την περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα κέρδη. Η διοίκηση ανά διαστήματα αξιολογεί τις περιπτώσεις όπου η κείμενη φορολογική νομοθεσία χρήζει ερμηνείας. Όπου κρίνεται απαραίτητο γίνονται προβλέψεις επί των ποσών που αναμένεται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με την μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία. Ο αναβαλλόμενος φόρος προσδιορίζεται με τους φορολογικούς συντελεστές και νόμους που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και αναμένεται να ισχύσουν όταν οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις θα πραγματοποιηθούν ή οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις θα αποπληρωθούν.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται μόνο όταν είναι πιθανόν ότι θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για την χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται μόνο εάν επιτρέπεται νομικά ο συμψηφισμός φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων και εφόσον οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προκύπτουν από την ίδια φορολογούσα αρχή επί της οντότητας που φορολογείται ή και επί διαφορετικών οντοτήτων και υπάρχει η πρόθεση η τακτοποίηση να γίνει με συμψηφισμό.

2.20 Παροχές στο προσωπικό

(α) Υποχρεώσεις λόγω συνταξιοδότησης

Ο Όμιλος συμμετέχει σε διάφορα συνταξιοδοτικά προγράμματα. Οι πληρωμές καθορίζονται από την εκάστοτε τοπική νομοθεσία και τους κανονισμούς των ταμείων. Οι διάφορες εταιρείες του Ομίλου έχουν προγράμματα καθορισμένων παροχών και προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα το οποίο καθορίζει ένα συγκεκριμένο ποσό παροχής συντάξεως το οποίο θα εισπράξει ο εργαζόμενος όταν συνταξιοδοτηθεί το οποίο συνήθως εξαρτάται από ένα ή περισσότερους παράγοντες όπως η ηλικία, τα χρόνια προϋπηρεσίας και το ύψος των αποδοχών.

Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα στα πλαίσια του οποίου ο Όμιλος πραγματοποιεί καθορισμένες πληρωμές σε ένα ξεχωριστό νομικό πρόσωπο. Ο Όμιλος δεν έχει καμία νομική υποχρέωση να πληρώσει επί πλέον εισφορές εάν το ταμείο δεν έχει επαρκή περιουσιακά στοιχεία για να πληρώσει σε όλους τους εργαζομένους τις παροχές που σχετίζονται με την υπηρεσία τους στην παρούσα και τις προηγούμενες χρονικές περιόδους.

Για τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών ο Όμιλος πληρώνει εισφορές σε ασφαλιστικά ταμεία του δημοσίου σε υποχρεωτική βάση. Ο Όμιλος δεν έχει άλλη υποχρέωση εφόσον έχει πληρώσει τις εισφορές του. Οι εισφορές αναγνωρίζονται ως δαπάνες προσωπικού όποτε προκύπτει οφειλή. Εισφορές που προπληρώνονται αναγνωρίζονται σαν στοιχείο του ενεργητικού σε περίπτωση που υπάρχει δυνατότητα επιστροφής των χρημάτων ή συμψηφισμός με μελλοντικές οφειλές.

Η υποχρέωση που αναγνωρίζεται στον Ισολογισμό για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή, κατά την ημερομηνία Ισολογισμού, μειωμένη κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος. Η υποχρέωση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method). Η παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών υπολογίζεται με προεξόφληση των μελλοντικών χρηματικών εκροών με συντελεστή προεξόφλησης το επιτόκιο των μακροπρόθεσμων υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης εταιρικών ομολόγων που εκφράζονται στο ίδιο νόμισμα με τις πληρωμές των εισφορών και έχουν διάρκεια περίπου ίση με το συνταξιοδοτικό πρόγραμμα.

Το κόστος τρέχουσας απασχόλησης των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών αναγνωρίζεται στη κατάσταση αποτελεσμάτων στις συνταξιοδοτικές παροχές, εκτός αν έχει ήδη συμπεριληφθεί στο κόστος κάποιου περιουσιακού στοιχείου και προκύπτει από την απασχόληση των εργαζόμενων την τρέχουσα περίοδο, λοιπές παροχές, περικοπές και διακανονισμούς, αυξάνοντας την σχετική υποχρέωση. Τα χρηματοοικονομικά έξοδα/ έσοδα υπολογίζονται εφαρμόζοντας το επιτόκιο προεξόφλησης στο καθαρό υπόλοιπο της υποχρέωσης προγραμμάτων καθορισμένων παροχών και της εύλογης αξίας των στοιχείων ενεργητικού.

Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από εμπειρικές αναπροσαρμογές και αλλαγές σε αναλογιστικές παραδοχές χρεώνονται ή πιστώνονται στα ίδια κεφάλαια, στα λοιπά συνολικά έσοδα κατά την περίοδο την οποία προκύπτουν.

Το κόστος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

(β) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησεως ή

όταν ο εργαζόμενος αποχωρήσει οικειοθελώς με αντάλλαγμα αυτές τις παροχές. Ο Όμιλος καταχωρεί αυτές τις παροχές το ωρύτερο από τις ακόλουθες ημερομηνίες: (α) όταν ο Όμιλος δεν μπορεί πλέον να αποσύρει την προσφορά των παροχών αυτών και β) όταν η εταιρία αναγνωρίζει κόστος αναδιάρθρωσης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 37 και συμπεριλαμβάνει την καταβολή των παροχών λήξης. Στην περίπτωση μίας προσφοράς που γίνεται για να ενθαρρύνει την εθελουσία αποχώρηση, οι παροχές εξόδου υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των εργαζομένων που αναμένεται να δεχτούν την προσφορά. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

(γ) Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους ή με βάση την αξία των συμμετοχικών τίτλων

Ο Όμιλος έχει σε ισχύ ένα πρόγραμμα αποδοχών βασισμένο σε μετοχικούς τίτλους. Το συνολικό ποσό της δαπάνης κατά τη διάρκεια της περιόδου ωρίμανσης του δικαιώματος καθορίζεται με βάση την εύλογη αξία του προγράμματος κατά την περίοδο που προσφέρεται το δικαίωμα. Οι προϋποθέσεις που δεν σχετίζονται με την αγορά περιλαμβάνονται στις υποθέσεις για τον καθορισμό του αριθμού των δικαιωμάτων που αναμένεται να εξασκηθούν. Σε κάθε ημερομηνία Ισολογισμού ο Όμιλος αναθεωρεί τις εκτιμήσεις για τον αριθμό των δικαιωμάτων που αναμένεται να εξασκηθούν. Αναγνωρίζει την επίδραση της αναθεώρησης των αρχικών εκτιμήσεων, εφόσον υπάρξει, στα αποτελέσματα με ανάλογη προσαρμογή των ιδίων κεφαλαίων.

Κατά την άσκηση των δικαιωμάτων, η Εταιρεία εκδίδει νέες μετοχές. Τα ποσά που εισπράττονται καθαρά από άμεσα έξοδα της συναλλαγής, καταχωρούνται στο μετοχικό κεφάλαιο (ονομαστική αξία) και στο αποθεματικό υπέρ το άρτιο, κατά την άσκηση των δικαιωμάτων.

2.21 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Οι προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα επιμετρούνται σύμφωνα με το αποσβεσμένο κόστος όπου και χρησιμοποιείται η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου. Οι υποχρεώσεις ταξινομούνται σε βραχυπρόθεσμες αν η πληρωμή επίκειται εντός ενός έτους ή λιγότερο. Εάν όχι, παρουσιάζονται μέσα στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

2.22 Προβλέψεις

Προβλέψεις για αποκατάσταση περιβάλλοντος, έξοδα αναδιοργάνωσης και νομικές υποθέσεις γίνονται όταν ο Όμιλος έχει νομικές ή άλλες συμβατικές υποχρεώσεις που απορρέουν από πράξεις του παρελθόντος, είναι πιθανόν να χρειασθούν μελλοντικές εκροές για την διευθέτηση αυτών των υποχρεώσεων και τα σχετικά ποσά μπορούν να υπολογισθούν με σχετική ακρίβεια. Προβλέψεις αναδιάρθρωσης περιλαμβάνουν πρόστιμα λόγω τερματισμού συμβάσεων μισθώσεων και αμοιβές λόγω εξόδου από την υπηρεσία εργαζομένων. Προβλέψεις δεν μπορεί να γίνουν για ενδεχόμενες μελλοντικές λειτουργικές ζημιές.

Οι προβλέψεις υπολογίζονται με βάση την παρούσα αξία των εκτιμήσεων της διοίκησης και αφορούν στη δαπάνη που θα χρειαστεί για την διευθέτηση των αναμενόμενων υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. Ο συντελεστής προεξόφλησης που χρησιμοποιείται αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς και τη διαχρονική αξία του χρήματος καθώς επίσης και επαυξήσεις σχετικές με την υποχρέωση.

Ο λογιστικός χειρισμός που πραγματοποιεί ο Όμιλος σχετικά με την υποχρέωση πλήρωσης συγκεκριμένων στόχων εκπομπών CO₂, είναι ο ακόλουθος. Το ευρωπαϊκό Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ΣΕΔΕ) κατανέμει ετησίως στα ευρωπαϊκά διυλιστήρια, καθορισμένο αριθμό δικαιωμάτων εκπομπών ρυπογόνων αερίων. Ο Όμιλος αναγνωρίζει τα δικαιώματα που λαμβάνει στο κόστος και αναγνωρίζει πρόβλεψη για το ποσό που θα πρέπει να πληρώσει εφόσον οι εκπομπές του κατά τη διάρκεια της χρονιάς ξεπεράσουν τα δικαιώματα που έχουν ληφθεί. Η πρόβλεψη αναγνωρίζεται ως το ποσό με το οποίο αναμένεται να επιβαρυνθεί ο Όμιλος κατά την εξόφληση της υποχρέωσης και ισούται με την αγοραία, κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού, τιμή των δικαιωμάτων που απαιτούνται για την κάλυψη των εκπομπών που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία αυτή.

2.23 Περιβαλλοντικές υποχρεώσεις

Οι περιβαλλοντικές δαπάνες που σχετίζονται με τρέχοντα ή μελλοντικά έσοδα, κεφαλαιοποιούνται ή εξοδοποιούνται ανάλογα με την περίπτωση. Οι δαπάνες που αφορούν υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν από παρελθούσες δραστηριότητες και που δεν συμβάλλουν στα τρέχοντα ή μελλοντικά έσοδα της εταιρείας, εξοδοποιούνται.

Ο Όμιλος εφαρμόζει πολιτική για την προστασία του περιβάλλοντος η οποία συμμορφώνεται με την ισχύουσα νομοθεσία και τους όρους που απορρέουν από τις περιβαλλοντικές και λειτουργικές άδειες των δραστηριοτήτων του. Για τη συμμόρφωση με όλους τους σχετικούς όρους και κανονισμούς ο Όμιλος έχει εφαρμόσει σύστημα παρακολούθησης των διαφόρων παραμέτρων, σύμφωνα και με τις απαιτήσεις των αρμοδίων αρχών. Επίσης προσαρμόζει τα επενδυτικά του προγράμματα για δαπάνες που απαιτούνται για γνωστές μελλοντικές περιβαλλοντολογικές απαιτήσεις. Οι παραπάνω δαπάνες προεκτιμούνται από σχετικές περιβαλλοντικές μελέτες.

Υποχρεώσεις για περιβαλλοντικές δαπάνες επανόρθωσης ή καθαρισμού αναγνωρίζονται όταν οι σχετικές περιβαλλοντικές μελέτες ή εργασίες καθαρισμού είναι πιθανές και οι σχετικές δαπάνες μπορούν εύλογα να εκτιμηθούν. Γενικά, η δημιουργία των σχετικών προβλέψεων συμπίπτει με τη δέσμευση από μέρους του Ομίλου Εταιρείας να προβεί σε υλοποίηση επίσημου σχεδίου δράσης, σε περίπτωση αποβιομηχανοποίησης ή σε περίπτωση κλεισίματος ανενεργών εγκαταστάσεων. Το ποσό της πρόβλεψης είναι η καλύτερη δυνατή εκτίμηση των απαιτούμενων δαπανών. Εάν η διαχρονική αξία του χρήματος είναι σημαντική, το ποσό της πρόβλεψης που αναγνωρίζεται είναι η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών δαπανών.

2.24 Αναγνώριση εσόδων

Τα έσοδα περιλαμβάνουν την εύλογη αξία των πωλήσεων αγαθών και παροχής υπηρεσιών, καθαρά από Φόρους Προστιθέμενης Αξίας, τελωνειακά τέλη, εκπτώσεις και επιστροφές. Τα έσοδα αναγνωρίζονται όταν υπάρχει η πιθανότητα τα οικονομικά οφέλη να εισρεύσουν στον Όμιλο και μπορούν να αποτιμηθούν αξιόπιστα. Τα έσοδα αναγνωρίζονται ως ακολούθως:

(α) Πωλήσεις αγαθών στη χονδρική αγορά

Οι πωλήσεις αγαθών αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος παραδίδει την ιδιοκτησία και τους κινδύνους που σχετίζονται με την ιδιοκτησία των αγαθών στους πελάτες, τα αγαθά παραδίδονται στους πελάτες και γίνονται αποδεκτά από αυτούς και η είσπραξη της απαίτησης είναι εύλογα εξασφαλισμένη.

(β) Πωλήσεις αγαθών στην λιανική αγορά

Οι πωλήσεις αγαθών αναγνωρίζονται όταν μια εταιρεία του Ομίλου έχει παραδώσει προϊόντα στον πελάτη, ο πελάτης τα έχει αποδεχθεί και η δυνατότητα είσπραξης της οφειλής έχει σχετικά εξασφαλιστεί.

(γ) Παροχή υπηρεσιών

Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται κατά την περίοδο εκείνη όπου παρέχεται η υπηρεσία, σύμφωνα με το βαθμό ολοκλήρωσης της συναλλαγής, σε σχέση πάντα και με την πραγματική αξία της υπηρεσίας ως ποσοστό των συνολικών υπηρεσιών που έχουν συμφωνηθεί.

(δ) Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται αναλογικά με βάση το χρόνο και με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου. Όταν υπάρχει απομείωση των απαιτήσεων, η λογιστική αξία αυτών μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό τους το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλουμένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο όπου η έκπτωση κατανέμεται σαν έσοδο από τόκους.

(ε) Έσοδα από μερίσματα

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξής τους.

2.25 Μισθώσεις

Οι μισθώσεις παγίων όπου ο Όμιλος διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και οφέλη της ιδιοκτησίας ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται με την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου ή της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Κάθε μίσθωμα επιμερίζεται μεταξύ της υποχρέωσης και των χρηματοοικονομικών εξόδων έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο στην υπολειπόμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση. Οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώματα, καθαρές από χρηματοοικονομικά έξοδα, απεικονίζονται στα «Δάνεια». Το μέρος του κόστους χρηματοδότησης της μίσθωσης που αντιστοιχεί σε τόκους αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με τρόπο που να συνεπάγεται σταθερό επιτόκιο στο υπόλοιπο της υποχρέωσης στην κάθε περίοδο. Τα πάγια που αποκτήθηκαν με χρηματοδοτική μίσθωση αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της ωφέλιμης ζωής των παγίων στοιχείων και της διάρκειας μίσθωσής τους.

Μισθώσεις όπου ένα σημαντικό μέρος των κινδύνων και των οφελών της ιδιοκτησίας διατηρούνται από τον εκμισθωτή ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι πληρωμές που γίνονται για λειτουργικές μισθώσεις (καθαρές από τυχόν κίνητρα που προσφέρθηκαν από τον εκμισθωτή) αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

2.26 Διανομή μερισμάτων

Η υποχρεωτική βάσει νόμου διανομή μερισμάτων στους μετόχους του Ομίλου αναγνωρίζεται ως υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις της χρήσης στην οποία η διανομή εγκρίνεται από τη γενική συνέλευση των μετόχων.

2.27 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές

Ο Όμιλος έχει υιοθετήσει τις τροποποιήσεις που περιγράφονται αναλυτικά στη σημείωση 2.111(α) για πρώτη φορά την οικονομική περίοδο που ξεκίνησε τη 1η Ιανουαρίου 2016. Η υιοθέτηση αυτή δεν είχε σημαντικές επιπτώσεις στις λογιστικές πολιτικές του Ομίλου.

2.28 Συγκριτικά στοιχεία

Όπου ήταν αναγκαίο τα συγκριτικά στοιχεία έχουν ανακαταταξιωθεί για να συμφωνούν με τις αλλαγές στην παρουσίαση των στοιχείων της παρούσης χρήσεως.

3 Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

3.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Οι δραστηριότητες του Ομίλου επικεντρώνονται πρωτίστως στον κλάδο Διύλισης (συμπεριλαμβανομένων και των Χημικών) και Εμπορίας Πετρελαίου και δευτερευόντως στους κλάδους της Έρευνας Υδρογονανθράκων και Παραγωγής και Εμπορίας Ηλεκτρικής Ενέργειας. Ως εκ τούτου, ο Όμιλος εκτίθεται σε διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους και κινδύνους σχετιζόμενους με την αγορά πετρελαιοειδών, όπως κινδύνους διακύμανσης των συναλλαγματικών ισοτιμιών, της τιμής των πετρελαιοειδών στις διεθνείς αγορές και των επιτοκίων, πιστωτικό κίνδυνο καθώς και κίνδυνο ρευστότητας και ταμειακών ροών. Συμβαδίζοντας με διεθνείς πρακτικές και μέσα στα πλαίσια της εκάστοτε τοπικής αγοράς και νομικού πλαισίου, το γενικό πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου εστιάζεται στην μείωση πιθανής έκθεσης στη μεταβλητότητα της αγοράς και / ή στην μετρίαση οποιασδήποτε αρνητικής επίδρασης στη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου, στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό. Σε γενικές γραμμές, τα θέματα που επηρεάζουν τη λειτουργία του Ομίλου, συνοψίζονται παρακάτω:

Μακροοικονομικό Περιβάλλον: Μετά από 8 χρόνια οικονομικής ύφεσης και αστάθειας έως το 2016, κατά τη διάρκεια των οποίων το πραγματικό ΑΕΠ μειώθηκε κατά 26%, το οικονομικό και επιχειρηματικό περιβάλλον στην Ελλάδα αντιμετωπίζει ακόμη σημαντικές προκλήσεις. Στο τέλος του 2016, το ΑΕΠ επανήλθε στα επίπεδα του 2014, χρονιά κατά την οποία είχαν εμφανιστεί τα πρώτα σημάδια ανάκαμψης, αυξανόμενο κατά 0,4% κατά τη διάρκεια του έτους, αντισταθμίζοντας με αυτό τον τρόπο την πτώση που σημειώθηκε το 2015 λόγω των συνθηκών αβεβαιότητας γύρω από την ελληνική οικονομία. Η ιδιωτική κατανάλωση αυξήθηκε ως αποτέλεσμα της βελτίωσης στην αγορά εργασίας, δίνοντας ώθηση στη ζήτηση των καυσίμων κίνησης η οποία αυξήθηκε κατά 1,6% κατά τη διάρκεια του έτους. Ωστόσο, η συνολική οικιακή κατανάλωση καυσίμων μειώθηκε κατά 1,1% το 2016, επηρεαζόμενη κυρίως από τη μείωση στην κατανάλωση πετρελαίου θέρμανσης λόγω των ήπιων καιρικών συνθηκών κατά το πρώτο τρίμηνο του 2016 και των αυξημένων τιμών των πετρελαϊκών προϊόντων στο τέλος του έτους.

Η συμφωνία με τους διεθνείς πιστωτές για πρόγραμμα στήριξης ύψους €86 δις και η ανακεφαλαιοποίηση των τεσσάρων συστημικών τραπεζών το Δεκέμβριο του 2015, αποτέλεσαν τους κύριους πυλώνες προς τη σταθεροποίηση του μακροοικονομικού και χρηματοοικονομικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα. Η βελτίωση της κατάστασης στην αγορά εργασίας έδωσε ώθηση στην οικιακή κατανάλωση, ωστόσο ο δείκτης ανεργίας παρόλο που μειώθηκε σε σχέση με το 2013, παραμένει υψηλός. Οι μεταρρυθμίσεις που εφαρμόστηκαν σε σχέση με τη φορολογία και τις παροχές βελτίωσαν σημαντικά την εικόνα του κρατικού προϋπολογισμού, αλλά το εθνικό χρέος παραμένει υψηλό. Παρά τα σημάδια ανάκαμψης και το βραδύτερο ρυθμό δημοσιονομικής εξυγίανσης όπως συμφωνήθηκε στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας, η μακροοικονομική και δημοσιονομική κατάσταση εξακολουθεί να είναι εύθραυστη. Η εμπιστοσύνη είναι χαμηλή και οι τράπεζες επιβαρύνονται με μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Όπως προβλέπεται στο πρόγραμμα στήριξης του Αυγούστου 2015, προκειμένου να επιτευχθούν οι δημοσιονομικοί στόχοι που συμφωνήθηκαν και η μεσοπρόθεσμη βιωσιμότητα της δημοσιονομικής θέσης της χώρας, απαιτούνται πρόσθετα μέτρα που ανέρχονται σε περίπου 1% του ΑΕΠ για το 2017 και το 2018. Μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος, οι πρωταρχικοί στόχοι για το εθνικό πλεόνασμα αναμένεται να διατηρηθούν και να παρακολουθούνται στενά. Η επιτυχής υιοθέτηση και εφαρμογή των παραπάνω μέτρων είναι αναγκαία για μια ισχυρότερη ανάκαμψη της οικονομίας και ταχύτερη μείωση της ανεργίας.

Το πρόγραμμα στήριξης συμφωνήθηκε να εκταμιεύεται σε δόσεις, κατόπιν υιοθέτησης από την κυβέρνηση της χώρας μιας σειράς προσυμφωνημένων μεταρρυθμίσεων και μέτρων λιτότητας. Προκειμένου να καταστεί διαθέσιμη η επόμενη δόση, θα πρέπει να ολοκληρωθεί επιτυχώς η δεύτερη αξιολόγηση του προγράμματος από τους εκπροσώπους των διεθνών πιστωτών.

Αν και το προαναφερόμενο πρόγραμμα στήριξης στοχεύει στη μείωση του κινδύνου οικονομικής αποσταθεροποίησης της Ελλάδας, παραμένει σε κάθε περίπτωση υπαρκτός ο κίνδυνος αναφορικά με την ορθή υλοποίηση του, γεγονός που αντικατοπτρίζεται στις αξιολογήσεις κινδύνου και τη διαμόρφωση τιμών στις κεφαλαιαγορές. Η ορθή εφαρμογή του προγράμματος και οι επιδράσεις του στην οικονομία βρίσκονται εκτός ελέγχου του Ομίλου.

Η Διοίκηση του Ομίλου αξιολογεί συνεχώς την κατάσταση και τις πιθανές μελλοντικές εξελίξεις προκειμένου να διασφαλίσει τη λήψη όλων των απαιτούμενων μέτρων για την ελαχιστοποίηση τυχόν επιπτώσεων στις δραστηριότητες του Ομίλου στην Ελλάδα.

Συναλλαγματικός κίνδυνος: Οι δραστηριότητες του Ομίλου είναι προστατευμένες από τη φύση τους από τον κίνδυνο που προκύπτει από συναλλαγματικές ισοτιμίες, καθώς όλες οι συναλλαγές που γίνονται στον πετρελαϊκό τομέα βασίζονται σε διεθνείς τιμές αναφοράς σε δολάρια Αμερικής τόσο για το αργό πετρέλαιο όσο και για τα προϊόντα πετρελαιοειδών. Όλες οι διεθνείς αγορές και πωλήσεις αργού πετρελαίου και προϊόντων πετρελαιοειδών διενεργούνται σε δολάρια Αμερικής, ενώ οι πωλήσεις σε τοπικές αγορές είτε γίνονται σε δολάρια Αμερικής είτε μετατρέπονται στο τοπικό νόμισμα για λογιστικούς λόγους χρησιμοποιώντας τις διεθνείς τιμές αναφοράς της ημερομηνίας συναλλαγής.

Κίνδυνος μεταβολής τιμών: Η διαχείριση κινδύνων που αφορούν τις τιμές των προϊόντων πραγματοποιείται από την επιτροπή διαχείρισης εμπορικών κινδύνων στην οποία μετέχουν ανώτερα στελέχη των εμπορικών και οικονομικών διευθύνσεων, ενώ για τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους η διαχείριση γίνεται από τις Οικονομικές Υπηρεσίες του Ομίλου, πάντα στα πλαίσια των εγκρίσεων που έχουν δοθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο. Οι Οικονομικές Υπηρεσίες προσδιορίζουν και εκτιμούν τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους σε στενή συνεργασία με τις λειτουργικές μονάδες του Ομίλου.

Εξασφάλιση τροφοδοσίας με αργά πετρέλαια: Οι εξελίξεις που έλαβαν χώρα κατά τα τελευταία 2 χρόνια στις διεθνείς και περιφερειακές αγορές, οδήγησαν σε μείωση του κόστους πρώτων υλών για τον Όμιλο, καθώς και σε διευρυμένη δυνατότητα επιλογής προμηθευτών. Οι διεθνείς τιμές αναφοράς του αργού πετρελαίου σημείωσαν πτώση περίπου 50% σε σχέση με το υψηλό όριο του 2014. Αποτέλεσμα των εξελίξεων αυτών είναι η μείωση του κόστους εφοδιασμού με αργό πετρέλαιο, κυρίως βαρέων αργών υψηλού θείου αλλά και ελαφριών αργών χαμηλού θείου, τα οποία αποτελούν την κύρια πρώτη ύλη για διυλιστήρια υψηλής πολυπλοκότητας όπως αυτά του Ομίλου ΕΛΠΕ, βελτιώνοντας την ανταγωνιστικότητα των διυλιστηρίων στη Μεσόγειο συγκριτικά με αντίστοιχες εταιρείες παγκοσμίως. Ο Όμιλος κατάφερε να επωφεληθεί από τις εξελίξεις διαφοροποιώντας το μείγμα εφοδιασμού σε σχέση με προηγούμενα χρόνια.

Χρηματοδότηση δραστηριοτήτων: Δεδομένης της οικονομικής συγκυρίας από το 2011 έως και σήμερα, ο Όμιλος έχει εστιάσει στη διαχείριση της μέσης διάρκειας ζωής των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού, στη χρηματοδότηση του επενδυτικού του πλάνου καθώς και στη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας. Σύμφωνα με τις παραπάνω προτεραιότητες και το μεσοπρόθεσμο πλάνο χρηματοδότησης, ο Όμιλος έχει διατηρήσει μια αναλογία μακροπρόθεσμων, μεσοπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων δανείων, λαμβάνοντας υπόψη την πιστοδοτική δυνατότητα των τραπεζών και των αγορών κεφαλαίου, τη διαχείριση των χρηματορρών, καθώς και εμπορικές παραμέτρους. Περίπου 65% του συνολικού δανεισμού, χρηματοδοτείται από μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες γραμμές πίστωσης ενώ το υπόλοιπο χρηματοδοτείται από βραχυπρόθεσμο δανεισμό. Κατά το 2014, ο Όμιλος ολοκλήρωσε την έκδοση δύο Ευρώ-ομολόγων, ενός διετούς διάρκειας ύψους \$400 εκ. με ημερομηνία λήξης τον Μάιο του 2016 και ενός πενταετούς διάρκειας ύψους €325 εκ. με ημερομηνία λήξης τον Ιούλιο του 2019. Οι δύο παραπάνω εκδόσεις πραγματοποιήθηκαν με χαμηλότερο κόστος σε σχέση με το συγκρίσιμο οριακό κόστος δανεισμού του έτους 2013, αντικατοπτρίζοντας την βελτίωση του κινδύνου της χώρας και βασικών μεγεθών του Ομίλου. Κατά τη διάρκεια του 2015, η μητρική Εταιρεία ολοκλήρωσε συμφωνία με μία από τις βασικές συνεργαζόμενες με τον Όμιλο τράπεζες, σχετικά με την παροχή τριετούς πιστωτικής γραμμής €200 εκ. για γενικές ομιλικές ανάγκες.

Τον Μάιο του 2016, ο Όμιλος αποπλήρωσε το προαναφερθέν ευρωομόλογο των \$400 εκ. κατά την ημερομηνία λήξης του.

Επιπλέον, τον Μάιο του 2016 η μητρική εταιρεία ολοκλήρωσε συμφωνία παροχής πιστωτικής γραμμής €400 εκ., αποτελούμενης από δύο τμήματα, το πρώτο με δέσμευση εκταμίευσης ύψους €240 εκ. δεσμευμένο και το δεύτερο ύψους €160 εκ. χωρίς δέσμευση. Η πιστωτική γραμμή έχει διάρκεια 18 μηνών, με δυνατότητα παράτασης έξι μηνών. Το υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2016 ανήλθε σε €72 εκ..

Κατά τη διάρκεια του έτους 2016, ο Όμιλος εξέδωσε πενταετές ευρωομόλογο ύψους €375 εκ. και απόδοσης 4,875%, εγγυημένου από τη μητρική εταιρεία του Ομίλου, με τιμή έκδοσης 99.453 επί τοις εκατό του αρχικού κεφαλαίου. Οι ομολογίες λήγουν τον Οκτώβριο του 2021. Τα έσοδα από την έκδοση χρησιμοποιήθηκαν για την αποπληρωμή υφιστάμενου χρέους, συμπεριλαμβανομένης της μερικής προπληρωμής του ευρωομολόγου €500 εκ. που λήγει τον Μάιο του 2017, μέσω διαδικασίας δημόσιας προσφοράς η οποία ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 2016 και κατά την οποία έγιναν δεκτές ομολογίες ονομαστικής αξίας €225 εκ..

Επιπρόσθετα, ο Όμιλος είχε ένα κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο ύψους €50 εκ. αποτελούμενο από ένα τμήμα €40 εκ. με λήξη τον Ιούλιο του 2016 και ένα τμήμα €10 εκ. με λήξη τον Ιούλιο του 2018. Τον Ιούλιο του 2016 ο Όμιλος αποπλήρωσε μέρος του τμήματος που έληξε ύψους €20 εκ., επεκτείνοντας την ημερομηνία λήξης του υπολοίπου των €20 εκ. έως τον Ιούλιο του 2018.

Τον Οκτώβριο του 2016, ο Όμιλος παρέτεινε την ημερομηνία λήξης του κοινοπρακτικού ομολογιακού δανείου ύψους €400 εκ. έως τον Οκτώβριο του 2017, με δυνατότητα επέκτασης δυο επιπλέον εξαμήνων.

Αναλυτικότερη αναφορά γίνεται στην παράγραφο (γ) Κίνδυνος ρευστότητας όπως επίσης και στη Σημείωση 16.

Διαχείριση κεφαλαίων: Δεύτερη βασική προτεραιότητα του Ομίλου αποτελεί η διαχείριση του Ενεργητικού, όπου ο Όμιλος απασχολεί κεφάλαια ύψους, περίπου €3,9 δισ., τα οποία καλύπτουν ανάγκες για κεφάλαιο κίνησης, επενδύσεις σε πάγια στοιχεία αλλά και την επένδυση στον Όμιλο ΔΕΠΑ. Το κυκλοφορούν ενεργητικό χρηματοδοτείται κυρίως από τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις (συμπεριλαμβανομένου και του βραχυπρόθεσμου τραπεζικού δανεισμού), οι οποίες χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση του κεφαλαίου κίνησης (αποθέματα και πελάτες). Ως αποτέλεσμα του επενδυτικού πλάνου, την περίοδο 2007- 2012, το επίπεδο καθαρού δανεισμού αυξήθηκε στο 45% των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων, ενώ το υπόλοιπο 55% χρηματοδοτείται από ίδια κεφάλαια. Ο Όμιλος έχει ξεκινήσει διαδικασία μείωσης του επιπέδου καθαρού δανεισμού μέσω αξιοποίησης των αυξημένων λειτουργικών χρηματοροών μετά την ολοκλήρωση και λειτουργία του νέου διυλιστηρίου Ελευσίνας. Η διαδικασία αυτή αναμένεται να οδηγήσει σε χαμηλότερο δείκτη Δανείων προς Ίδια Κεφάλαια, καλύτερη αντιστοίχιση των ημερομηνιών λήξης των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού, καθώς και σε χαμηλότερο κόστος δανεισμού.

(α) Κίνδυνος αγοράς

(i) Συναλλαγματικός κίνδυνος

Όπως εξηγείται στη σημείωση 2.5 «Συναλλαγματικές μετατροπές», το λειτουργικό νόμισμα του Ομίλου είναι το Ευρώ. Ωστόσο, σύμφωνα με την κοινή διεθνή πρακτική, όλες οι διεθνείς συναλλαγές αργού πετρελαίου και εμπορίας πετρελαιοειδών βασίζονται στις διεθνείς τιμές αναφοράς σε δολάρια ΗΠΑ.

Ο συναλλαγματικός νομισματικός κίνδυνος προκύπτει από τρεις τύπους έκθεσης σε κίνδυνο:

- **Κίνδυνος αποτίμησης στοιχείων της κατάστασης οικονομικής θέσης:** Το μεγαλύτερο μέρος από τα αποθέματα που διατηρεί ο Όμιλος αποτιμάται σε Ευρώ ενώ η υποκείμενη του αξία προσδιορίζεται σε Δολάρια Αμερικής. Ως εκ τούτου, πιθανή υποτίμηση του Δολαρίου έναντι του Ευρώ οδηγεί σε μείωση της αξίας ρευστοποίησης των αποθεμάτων που συμπεριλαμβάνονται στη κατάσταση οικονομικής θέσης. Σαν μέτρο αντιστάθμισης μέρους του συγκεκριμένου κινδύνου, σημαντικό μέρος των υποχρεώσεων του Ομίλου προς προμηθευτές (αγορά αργού και έτοιμων πετρελαϊκών προϊόντων) πραγματοποιείται σε δολάρια περιορίζοντας τον κίνδυνο μεταβολής της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Σημειώνεται όμως ότι ενώ στην περίπτωση υποτίμησης του δολαρίου η επίδραση στη κατάσταση οικονομικής θέσης αντισταθμίζεται, σε περιπτώσεις ανατίμησης του δολαρίου η αποτίμηση σε αγοραία αξία τέτοιων υποχρεώσεων οδηγεί σε συναλλαγματικές ζημιές χωρίς αντισταθμισμένα οφέλη, καθώς τα αποθέματα εξακολουθούν να παρουσιάζονται στη κατάσταση οικονομικής θέσης σε τιμή κτήσης. Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 εάν το Ευρώ είχε εξασθενήσει έναντι του Δολαρίου κατά 5% διατηρώντας όλα τα άλλα μεταβλητά στοιχεία σταθερά τα προ φόρων αποτελέσματα θα μειώνονταν περίπου κατά €22 εκ. κυρίως ως αποτέλεσμα των κερδών/ζημιών από συναλλαγματικές διαφορές στην μετατροπή των δολαριακών εμπορικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων, χρηματικών διαθεσίμων και στην μετατροπή των δολαριακών δανείων.
- **Κίνδυνος μετατροπής μεικτού περιθωρίου:** Λόγω του ότι οι περισσότερες συναλλαγές σε αργό πετρέλαιο και προϊόντα πετρελαίου βασίζονται σε διεθνείς τιμές Platts σε δολάρια, το μεικτό κέρδος του Ομίλου σε Ευρώ διαφοροποιείται ανάλογα με την εκάστοτε ισοτιμία. Η πρόσφατη μεταβλητότητα της αγοράς έχει επιδράσει αρνητικά στην δυνατότητα και το κόστος κάλυψης του κινδύνου αυτού. Για το λόγο αυτό ο Όμιλος δεν προέβη σε μεγάλο ύψος πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου μετατροπής του μεικτού περιθωρίου σε Ευρώ. Η συγκεκριμένη έκθεση σε κίνδυνο σχετίζεται γραμμικά με το μεικτό περιθώριο του Ομίλου καθώς οποιαδήποτε ανατίμηση/ υποτίμηση του ευρώ έναντι του δολαρίου οδηγεί σε αντίστοιχη ζημιά/ κέρδος μετατροπής στα αποτελέσματα της περιόδου.
- **Κίνδυνος ξένων θυγατρικών:** Όπου ο Όμιλος λειτουργεί εκτός Ευρωζώνης υπάρχει μία επιπλέον έκθεση σε κίνδυνο που σχετίζεται με τη σχετική ισοτιμία μεταξύ του δολαρίου (τρόπος καθορισμού βασικής τιμής), του Ευρώ (νόμισμα παρουσίασης) και του τοπικού νομίσματος (νόμισμα συναλλαγής). Όπου είναι δυνατό ο Όμιλος προσπαθεί να ελέγξει την έκθεση στον κίνδυνο αυτό, μεταφέροντας και συγκεντρώνοντας το σύνολο των συναλλαγμάτων σε επίπεδο Ομίλου. Παρ' ότι σημαντική για τις εκτός Ελλάδας θυγατρικές, η συνολική έκθεση στον κίνδυνο αυτό δεν θεωρείται σημαντική για τον Όμιλο.

(ii) Κίνδυνος διακύμανσης τιμής προϊόντων

Η διύλιση, ως βασική δραστηριότητα του Ομίλου, δημιουργεί έκθεση σε κίνδυνο αγοράς τιμής προϊόντων. Αλλαγές στις τρέχουσες τιμές αγοράς ή στις τιμές των συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης σε σχέση με τις τιμές κόστους επηρεάζουν την αξία των αποθεμάτων, ενώ η έκθεση στα περιθώρια διύλισης (συνδυασμός τιμής αργού και προϊόντων) επηρεάζει τις μελλοντικές ταμειακές ροές της επιχείρησης.

Στην περίπτωση του κινδύνου διακύμανσης τιμής προϊόντων, το επίπεδο έκθεσης σε κίνδυνο καθορίζεται από το απόθεμα στο τέλος κάθε περιόδου. Σε περιόδους απότομης πτώσης τιμών, καθώς η πολιτική της μητρικής Εταιρείας είναι να παρουσιάζει τα αποθέματα στο χαμηλότερο της τιμής κόστους κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας, τα αποτελέσματα επηρεάζονται από την υποτίμηση

αξίας των αποθεμάτων. Το μέγεθος της έκθεσης στον κίνδυνο αυτό σχετίζεται απευθείας με το ύψος των αποθεμάτων και το ποσοστό της μείωσης των τιμών. Στο βαθμό που η χρήση τέτοιων χρηματοοικονομικών προϊόντων αξιολογείται ως συμφέρουσα από άποψη απόδοσης σε σχέση με το βαθμό κινδύνου, τη δομή της αγοράς και τα διαθέσιμα πιστωτικά όρια για τέτοιου είδους συναλλαγές, η Εταιρεία προβλέπει σε μείωση της έκθεσης στο κίνδυνο με πράξεις αντιστάθμισης κινδύνου σε παράγωγα.

Η έκθεση στον κίνδυνο μεταβολών περιθωρίων διύλισης σχετίζεται με το απόλυτο μέγεθος των περιθωρίων διύλισης κάθε διυλιστηρίου. Αυτά καθορίζονται με βάση τις τιμές αναφοράς Platts και διαμορφώνονται σε καθημερινή βάση. Η μεταβολή περιθωρίων έχει ανάλογη επίπτωση στα κέρδη του Ομίλου. Ο Όμιλος, όπου αυτό είναι εφικτό, αποσκοπεί σε αντιστάθμιση μέρους του κινδύνου που αφορά στο κομμάτι της παραγωγής του που θα πωληθεί μελλοντικά. Αυτό όμως δεν είναι εφικτό να συμβεί σε όλες τις συνθήκες της αγοράς, όπως για παράδειγμα όταν οι τιμές συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης βρίσκονται χαμηλότερα από το επίπεδο των τρεχουσών (spot) τιμών αγοράς (backwardated market) ή όταν δεν υπάρχουν διαθέσιμα πιστωτικά όρια για τέτοιου είδους συναλλαγές.

(ιι) Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολών των επιτοκίων

Τα λειτουργικά έσοδα και ταμειακές ροές είναι ανεξάρτητα των μεταβολών στα χρηματοοικονομικά επιτόκια, δεδομένου του χαμηλού επιπέδου επιτοκίων αναφοράς που επικρατούν. Ο δανεισμός με μεταβλητά επιτόκια εκθέτει τον Όμιλο σε κίνδυνο χρηματικών ροών από διακυμάνσεις στα επιτόκια, ενώ ο δανεισμός με σταθερά επιτόκια σε κίνδυνο μεταβολών της εύλογης αξίας. Περίπου το ένα τρίτο των δανείων του Ομίλου είναι σε σταθερό επιτόκιο. Ανάλογα με τα εκάστοτε επίπεδα καθαρού δανεισμού, η μεταβολή των επιτοκίων βάσης δανεισμού (EURIBOR ή LIBOR), έχει αναλογική επίπτωση στα αποτελέσματα του Ομίλου. Ο δανεισμός του Ομίλου είναι σε μεγάλο βαθμό με μεταβλητό επιτόκιο. Στις 31 Δεκεμβρίου 2016, εάν το επιτόκιο των δανείων σε Ευρώ ήταν κατά 0,5% υψηλότερο, των λοιπών μεταβλητών στοιχείων τηρουμένων σταθερών, τα προ φόρων κέρδη θα μειώνονταν κατά €11 εκ..

(β) Πιστωτικός κίνδυνος

i. Διαχείριση ρίσκου

Η διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου επιτελείται κεντρικά, σε επίπεδο Ομίλου. Ο πιστωτικός κίνδυνος πηγάζει από τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, τις καταθέσεις σε τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία, καθώς και από έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο από πελάτες χονδρικής, συμπεριλαμβανομένων ανεξόφλητων υπολοίπων πελατών και δεσμευμένων συναλλαγών. Όπου οι πελάτες χονδρικής μπορεί να αξιολογηθούν από ανεξάρτητη αρχή, αυτές οι αξιολογήσεις χρησιμοποιούνται στη διαχείριση του συγκεκριμένου πιστωτικού κινδύνου. Σε περίπτωση όπου δεν υπάρχει ανεξάρτητη αξιολόγηση, το τμήμα διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου αξιολογεί την πιστοληπτική ικανότητα του πελάτη λαμβάνοντας υπ' όψη την οικονομική του κατάσταση, προηγούμενες συναλλαγές καθώς και άλλες παραμέτρους. Τα πιστωτικά όρια πελατών καθορίζονται με βάση εσωτερικές ή εξωτερικές αξιολογήσεις πάντα εντός των καθορισμένων από τη Διοίκηση ορίων. Η χρήση πιστωτικών ορίων παρακολουθείται σε τακτά διαστήματα. Οι πωλήσεις σε πελάτες λιανικής εξοφλούνται με μετρητά ή με χρήση πιστωτικών καρτών.

ii. Πιστωτική φερεγγυότητα

Η πιστωτική φερεγγυότητα των ταμειακών διαθεσίμων, ταμειακών ισοδύναμων και δεσμευμένων καταθέσεων αξιολογείται με αναφορά σε εξωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας από τους οίκους αξιολόγησης Moody's/ Fitch, όπως παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Λόγω των συνθηκών που επικρατούν στην αγορά, η έγκριση των πιστωτικών ορίων είναι αποτέλεσμα μιας πιο αυστηρής διαδικασίας που εμπλέκει όλα τα επίπεδα της ανώτερης διοίκησης. Γι' αυτό το λόγο έχει δημιουργηθεί η επιτροπή πιστώσεων του Ομίλου, η οποία παρακολουθεί τους σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους ολόκληρου του Ομίλου (Σημ.11).

Αξιολόγηση τραπεζών (σε εκ. €)	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
A	327	619
A1	91	61
Baa1	14	6
Baa2	-	-
BBB-	-	-
Caa1	8	-
Caa2	11	11
Caa3	599	1.362
Χωρίς αξιολόγηση	32	49
Σύνολο	1.082	2.108

(γ) Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας αντιμετωπίζεται με την εξασφάλιση ικανών ταμειακών πόρων και διαθεσίμων καθώς και την εξασφάλιση επαρκών πιστωτικών ορίων με τις συνεργαζόμενες τράπεζες. Λόγω της δυναμικής φύσης των δραστηριοτήτων του, ο Όμιλος έχει σαν στόχο να διατηρεί ευελιξία χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων του μέσω ταμειακών διαθεσίμων και πιστωτικών γραμμών.

Όποτε θεωρηθεί συμφέρον για τον Όμιλο, αλλά και για την επίτευξη ευνοϊκότερων όρων συναλλαγών, (όπως καλύτερες τιμές, υψηλότερα πιστωτικά όρια, μεγαλύτερη περίοδο πίστωσης), ο Όμιλος προβλέπει για την έκδοση βραχυπρόθεσμων εγγυητικών επιστολών ή ενέγγυων πιστώσεων για την πληρωμή υποχρεώσεων προς προμηθευτές, χρησιμοποιώντας υπάρχουσες γραμμές πίστωσης με εγχώριες και διεθνείς τράπεζες, βάσει των εγκεκριμένων όρων και προϋποθέσεων κάθε τράπεζας σχετικά με το ποσό, το νόμισμα, τη μέγιστη διάρκεια διακράτησης, τις εγγυήσεις κ.α. Στο βαθμό που οι υποχρεώσεις αυτές έχουν καταστεί πληρωτέες πριν την ημερομηνία Ισολογισμού, αυτές περιλαμβάνονται στα υπόλοιπα προμηθευτών στον Ισολογισμό.

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τα δάνεια αναφέρονται στη Σημείωση 16.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα ποσά των δανείων του Ομίλου που θα πρέπει να αποπληρωθούν ή να αναχρηματοδοτηθούν εντός του 2016, καθώς και οι σχετικές περιόδοι λήξης:

	1 ^ο εξάμηνο 2017	2 ^ο εξάμηνο 2017	2017	Δάνεια προς αποπληρωμή	Δάνεια προς αναχρηματοδότηση
Ομολογιακό δάνειο €400 εκ.		284	284		284
Κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο €400 εκ.		240	240		240
Δάνεια Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων ("EIB")	22	22	44	44	
Ευρο-ομόλογο €500 εκ.	264		264	264	
Σύνολο	286	546	832	308	524

Κατά τη διάρκεια του 2016, ο Όμιλος παρουσίασε θετικές λειτουργικές χρηματοροές (EBITDA προσαρμοσμένο ως προς την επίπτωση της μεταβολής της τιμής των αποθεμάτων και ως προς άλλα μη επαναλαμβανόμενα γεγονότα, μείον τις κεφαλαιουχικές δαπάνες και τις αποπληρωμές τόκων) ύψους €415 εκ., οι οποίες οδήγησαν σε αύξηση των ταμειακών αποθεματικών του και δίνουν τη δυνατότητα αποπληρωμής μέρους των δανείων που λήγουν κατά τη διάρκεια των επόμενων 12 μηνών.

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και τις καθαρές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις από παράγωγα, ομαδοποιημένες κατά ημερομηνία λήξης, υπολογιζόμενη σύμφωνα με το χρονικό υπόλοιπο από την ημερομηνία Ισολογισμού μέχρι τη συμβατική ημερομηνία λήξης. Τα ποσά που εμφανίζονται στον πίνακα αποτελούν τις συμβατικές ταμειακές ροές.

	Εντός 1 έτους	Μεταξύ 1 και 2 ετών	Μεταξύ 2 και 5 ετών	Πάνω από 5 έτη
31 Δεκεμβρίου 2016				
Δανεισμός	1.424.122	673.194	902.135	22.311
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	960	974	2.390	1.405
Παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία	-	-	-	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	-	243.562	-	-
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	1.740.345	-	-	-
31 Δεκεμβρίου 2015				
Δανεισμός	1.755.501	600.184	1.059.772	67.653
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	921	940	2.525	1.951
Παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία	34.814	-	-	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	-	-	-	-
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	2.754.524	-	-	-

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στη σειρά «Δανεισμός» του πίνακα δεν αντιστοιχούν στα ποσά του ισολογισμού, καθώς αφορούν συμβατικές (μη προεξοφλημένες) μελλοντικές ταμειακές ροές, οι οποίες περιλαμβάνουν τόσο το κεφάλαιο όσο και τον μελλοντικό τόκο που θα προκύψει στο αντίστοιχο έτος.

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στη σειρά «Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις» του πίνακα επίσης δεν αντιστοιχούν στα ποσά του ισολογισμού, καθώς περιλαμβάνουν μόνο χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

3.2 Διαχείριση κινδύνου κεφαλαίου

Οι στόχοι του Ομίλου σε σχέση με την κεφαλαιακή δομή του, η οποία περιλαμβάνει ίδια κεφάλαια και δανειακή χρηματοδότηση, είναι να διασφαλίσει τη δυνατότητα απρόσκοπτης λειτουργίας της εταιρείας στο μέλλον και να διατηρήσει την ιδανική κεφαλαιακή δομή από πλευράς κόστους.

Ο Όμιλος για να διατηρήσει ή να προσαρμόσει την κεφαλαιακή του διάρθρωση μπορεί να μεταβάλει το μέρισμα προς τους μετόχους, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους, να εκδώσει νέες μετοχές ή να εκποιήσει περιουσιακά στοιχεία για να μειώσει το χρέος του.

Σύμφωνα και με την πρακτική που ακολουθεί ο κλάδος, ο Όμιλος παρακολουθεί την κεφαλαιακή δομή και το δανεισμό του με βάση το συντελεστή μόχλευσης. Ο εν λόγω συντελεστής υπολογίζεται διαιρώντας τον καθαρό δανεισμό με τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια. Ο καθαρός δανεισμός υπολογίζεται ως ο συνολικός δανεισμός, μακροπρόθεσμος και βραχυπρόθεσμος όπως εμφανίζεται στον ισολογισμό, μείον τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα και τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία. Τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια υπολογίζονται ως τα συνολικά ίδια κεφάλαια, όπως εμφανίζονται στον ισολογισμό, πλέον του καθαρού δανεισμού.

Οι συντελεστές μόχλευσης στις 31 Δεκεμβρίου 2016 και 2015 αντίστοιχα είχαν ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Σύνολο δανεισμού (Σημ. 16)	2.842.503	3.230.987
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις (Σημ. 12)	(1.081.580)	(2.108.364)
Μείον: Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση (Σημ. 3.3)	(1.626)	(523)
Καθαρός δανεισμός	1.759.297	1.122.100
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	2.141.635	1.790.270
Συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια	3.900.932	2.912.369
Συντελεστής μόχλευσης	45%	39%

3.3 Προσδιορισμός των ευλόγων αξιών

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που επιμετρούνται στην εύλογη αξία, ανά μέθοδο επιμέτρησης. Οι διαφορετικές κατηγορίες είναι οι ακόλουθες:

- Δημοσιευόμενες τιμές αγοράς (χωρίς τροποποίηση ή αναπροσαρμογή) για χρηματοοικονομικά στοιχεία που διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (επίπεδο 1)
- Τεχνικές αποτίμησης βασισμένες απευθείας σε δημοσιευόμενες τιμές αγοράς (εξαιρώντας τα χρηματοοικονομικά στοιχεία εκείνα που περιλαμβάνονται στο επίπεδο 1) ή υπολογιζόμενες εμμέσως από δημοσιευόμενες τιμές αγοράς για παρόμοια εργαλεία (επίπεδο 2).
- Τεχνικές αποτίμησης που δεν βασίζονται σε διαθέσιμες πληροφορίες από τρέχουσες συναλλαγές σε ενεργές χρηματαγορές (επίπεδο 3).

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που επιμετρούνται στην εύλογη αξία κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016 έχουν ως εξής:

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού				
Παράγωγα προς πώληση	-	-	-	-
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	15.192	-	15.192
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.626	-	-	1.626
	1.626	15.192	-	16.818
Στοιχεία υποχρεώσεων				
Παράγωγα προς πώληση	-	-	-	-
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	-	-	-
	-	-	-	-

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που επιμετρούνται στην εύλογη αξία κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016 και 2015 έχουν ως εξής:

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού				
Παράγωγα προς πώληση	-	-	-	-
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	-	-	-
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	523	-	-	523
	523	-	-	523
Στοιχεία υποχρεώσεων				
Παράγωγα προς πώληση	-	-	-	-
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	34.814	-	34.814
	-	34.814	-	34.814

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές, προσδιορίζεται με βάση τις δημοσιευόμενες τιμές που ισχύουν κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. «Ενεργός» χρηματαγορά υπάρχει όταν υπάρχουν άμεσα διαθέσιμες και αναθεωρούμενες σε τακτά διαστήματα τιμές, που δημοσιεύονται από χρηματιστήριο, χρηματιστή, κλάδο, οργανισμό αξιολόγησης ή οργανισμό εποπτείας, οι οποίες αντιπροσωπεύουν πραγματικές και συχνά επαναλαμβανόμενες συναλλαγές και γίνονται με τους συνήθεις εμπορικούς όρους. Αυτά τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 1.

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (π.χ. συμβόλαια παραγωγών εκτός της αγοράς παραγωγών) προσδιορίζεται με την χρήση τεχνικών αποτίμησης, οι οποίες βασίζονται ως επί το πλείστον σε διαθέσιμες πληροφορίες για συναλλαγές που διενεργούνται σε ενεργές αγορές ενώ χρησιμοποιούν κατά το δυνατό λιγότερες εκτιμήσεις της οικονομικής οντότητας. Αυτά τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 2.

Εάν οι τεχνικές αποτίμησης δεν βασίζονται σε διαθέσιμες αγοραίες πληροφορίες τότε τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 3.

Τεχνικές που χρησιμοποιεί ο Όμιλος για να επιμετρήσει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία περιλαμβάνουν:

- Τιμές αγοράς ή τιμές διαπραγματευτών για παρόμοια στοιχεία.
- Την εύλογη αξία των πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου εμπορευμάτων, η οποία προσδιορίζεται ως η παρούσα αξία των μελλοντικών χρηματοροών.

Για τα έτη 2016 και 2015, δεν υπήρξαν μεταφορές ποσών μεταξύ επιπέδων.

Η εύλογη αξία των Ευρώ-ομολόγων σε ευρώ και δολάρια Αμερικής, την 31 Δεκεμβρίου 2016 ήταν €949 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2015

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

€1.110 εκ.) ενώ η λογιστική τους αξία ήταν €943 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2015 €1.161 εκ.). Η εύλογη αξία του υπόλοιπου δανεισμού, προσεγγίζει τη λογιστική του αξία καθώς η επίδραση της προεξόφλησης δεν είναι σημαντική. Η εύλογη αξία του δανεισμού ταξινομείται στο επίπεδο 2 της ιεραρχίας εύλογων αξιών.

Οι λογιστικές αξίες των παρακάτω χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων προσεγγίζουν την εύλογη τους αξία:

- Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις
- Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα
- Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

4 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις

Οι εκτιμήσεις και παραδοχές συνεχώς επανεκτιμούνται και βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος όπως προσαρμόζονται σύμφωνα με τις τρέχουσες συνθήκες αγοράς και άλλους παράγοντες περιλαμβανομένων προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται λογικά υπό τις παρούσες συνθήκες.

Ο Όμιλος προβαίνει σε εκτιμήσεις και παραδοχές που σχετίζονται με το μέλλον. Συνεπώς οι εκτιμήσεις αυτές εξ' ορισμού σπάνια ταυτίζονται με τα πραγματικά γεγονότα. Οι εκτιμήσεις και υποθέσεις που συνεπάγονται σημαντικό κίνδυνο επανεκτίμησης στη λογιστική αξία των στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού στην επόμενη περίοδο αναφέρονται κατωτέρω.

(1) Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές

(α) Φόρος εισοδήματος

Ο Όμιλος υπόκειται σε φορολόγηση και απαιτείται κρίση για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης για φόρο εισοδήματος στις χώρες που δραστηριοποιείται. Υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο τελικός προσδιορισμός του φόρου είναι αβέβαιος. Ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις από αναμενόμενους φορολογικούς ελέγχους, βάσει εκτιμήσεων για το εάν θα επιβληθούν επιπλέον φόροι. Εάν το τελικό αποτέλεσμα του ελέγχου είναι διαφορετικό από το αρχικώς αναγνωρισθέν, η διαφορά θα επηρεάσει τον φόρο εισοδήματος και την πρόβλεψη για αναβαλλόμενη φορολογία της περιόδου.

(β) Ανάκτηση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις περιλαμβάνουν ποσά που αφορούν σε φορολογικές ζημιές προηγούμενων ετών. Στις περισσότερες περιπτώσεις, αναλόγως της αιτίας λόγω της οποίας προκύπτουν, τέτοιες φορολογικές ζημιές είναι διαθέσιμες για συμψηφισμό για περιορισμένο χρονικό διάστημα από τη χρονική στιγμή κατά την οποία πραγματοποιούνται. Ο Όμιλος κάνει παραδοχές σχετικά με το εάν αυτές οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις δύνανται να ανακτηθούν, χρησιμοποιώντας το εκτιμώμενο μελλοντικό φορολογητέο εισόδημα σύμφωνα με το εγκεκριμένο επιχειρηματικό σχέδιο και τον προϋπολογισμό της εκάστοτε εταιρείας του Ομίλου.

(γ) Πρόβλεψη για περιβαλλοντολογική αποκατάσταση

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην βιομηχανία πετρελαίου και οι βασικές του δραστηριότητες περιλαμβάνουν την έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων, τη διύλιση αργού πετρελαίου, τη διάθεση προϊόντων πετρελαίου, και την παραγωγή και διάθεση πετροχημικών προϊόντων. Οι περιβαλλοντολογικές επιπτώσεις που πιθανό να προκληθούν από τις προαναφερθείσες ουσίες και προϊόντα πιθανόν να αναγκάσουν τον Όμιλο να προβεί σε έξοδα αποκατάστασης έτσι ώστε να είναι σύμφωνος με σχετικούς κανονισμούς και νόμους στις διάφορες περιοχές όπου δραστηριοποιείται και να εκπληρώσει τις νομικές και συμβατικές του υποχρεώσεις. Ο Όμιλος διενεργεί σχετικές αναλύσεις και εκτιμήσεις με τους τεχνικούς και νομικούς του συμβούλους ώστε να προσδιορίσει την πιθανότητα να προκύψουν δαπάνες περιβαλλοντολογικής αποκατάστασης, καθώς και να εκτιμήσει τα σχετικά ποσά και χρονική περίοδο κατά την οποία οι δαπάνες αυτές είναι πιθανό να προκύψουν. Ο Όμιλος δημιουργεί σχετική πρόβλεψη στις οικονομικές του καταστάσεις για τις εκτιμώμενες δαπάνες περιβαλλοντολογικής αποκατάστασης όταν αυτές θεωρούνται πιθανές. Όταν ο οριστικός προσδιορισμός της σχετικής υποχρέωσης διαφέρει από το ποσό της σχετικής πρόβλεψης, η διαφορά επιβαρύνει την κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου.

(δ) Εκτιμήσεις κατά τον υπολογισμό ανακτήσιμης αξίας («αξίας χρήσης»)

Ο Όμιλος εξετάζει ετησίως εάν η υπεραξία έχει υποστεί οποιαδήποτε απομείωση, σύμφωνα με την υιοθετημένη λογιστική πρακτική (Σημ. 2.8). Εφόσον συντρέχουν συγκεκριμένες ενδείξεις, ο Όμιλος ενδέχεται να εξετάσει επίσης την ύπαρξη απομείωσης στην αξία των μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (Σημ. 2.10), καθώς και των επενδύσεων (Σημ. 2.11.5) του. Ο έλεγχος απομείωσης αξίας περιλαμβάνει τον καθορισμό Μονάδων Παραγωγής Ταμειακών ροών (ΜΠΤ), οι οποίες αντικατοπτρίζουν τις σχετικές λογιστικές αξίες των παγίων του ισολογισμού. Σε αυτό απαιτείται κρίση.

Τα ανακτήσιμα ποσά των ΜΠΤ έχουν καθοριστεί με βάση τον υπολογισμό της ανακτήσιμης αξίας τους, ο οποίος επίσης απαιτεί τη χρήση εκτιμήσεων. Στον υπολογισμό χρησιμοποιούνται ταμειακές προβλέψεις βασισμένες σε εγκεκριμένους από τη Διοίκηση προϋπολογισμούς. Ταμειακές ροές πέραν της περιόδου κατά την οποία οι προβλέψεις είναι διαθέσιμες, προεκτείνονται βάσει εκτιμώμενων ρυθμών ανάπτυξης. Αυτοί οι ρυθμοί ανάπτυξης είναι συνεπείς με προβλέψεις που περιλαμβάνονται σε εκθέσεις για τη χώρα ή τον κλάδο στον οποίο δραστηριοποιείται η εκάστοτε ΜΠΤ.

(ε) Εκτίμηση εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (π.χ. συμβόλαια παραγωγών εκτός της αγοράς παραγωγών, καθώς και ορισμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση) προσδιορίζεται με την χρήση τεχνικών αποτίμησης. Ο Όμιλος επιλέγει την κατά την κρίση του κατάλληλη μέθοδο αποτίμησης για κάθε περίπτωση κάνοντας υποθέσεις οι οποίες βασίζονται ως επί το πλείστον σε διαθέσιμες πληροφορίες στο τέλος της χρήσης για συναλλαγές που διενεργούνται σε ενεργές αγορές.

(στ) Συνταξιοδοτικά προγράμματα

Η παρούσα αξία των συνταξιοδοτικών παροχών των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών προσωπικού του Ομίλου, βασίζεται σε έναν αριθμό παραγόντων που προσδιορίζονται με τη χρήση αναλογιστικών μεθόδων και παραδοχών. Μία τέτοια αναλογιστική παραδοχή είναι και το επιτόκιο προεξόφλησης που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του κόστους της παροχής. Οι τυχόν αλλαγές στις παραδοχές αυτές θα επηρεάσουν το υπόλοιπο των συνταξιοδοτικών υποχρεώσεων. Ο Όμιλος καθορίζει το κατάλληλο επιτόκιο προεξόφλησης στο τέλος κάθε χρήσης. Αυτό ορίζεται ως το επιτόκιο το οποίο θα έπρεπε να χρησιμοποιηθεί ώστε να προσδιοριστεί η παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών, οι οποίες αναμένεται να απαιτηθούν για την κάλυψη των υποχρεώσεων των συνταξιοδοτικών προγραμμάτων. Για τον καθορισμό του κατάλληλου επιτοκίου προεξόφλησης, ο Όμιλος χρησιμοποιεί το επιτόκιο των χαμηλού ρίσκου εταιρικών ομολογιών, τα οποία μετατρέπονται στο νόμισμα στο οποίο η υποχρέωση θα πληρωθεί, και των οποίων η ημερομηνία λήξης πλησιάζει εκείνη της σχετικής συνταξιοδοτικής υποχρέωσης.

Άλλες σημαντικές παραδοχές των υποχρεώσεων συνταξιοδοτικών παροχών βασίζονται μερικώς στις τρέχουσες συνθήκες αγοράς. Περαιτέρω πληροφόρηση παρατίθεται στη Σημείωση 18.

(ζ) Προβλέψεις για επίδικες υποθέσεις

Ο Όμιλος έχει εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις. Η Διοίκηση αξιολογεί την έκβαση των υποθέσεων και, εάν υπάρχει πιθανότητα αρνητικής έκβασης τότε ο Όμιλος προβαίνει στο σχηματισμό των απαραίτητων προβλέψεων. Οι προβλέψεις, όπου απαιτούνται, υπολογίζονται με βάση την παρούσα αξία των εκτιμήσεων της διοίκησης για τη δαπάνη που θα χρειαστεί για την διευθέτηση των αναμενόμενων υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. Η παρούσα αξία βασίζεται σε έναν αριθμό παραγόντων που απαιτεί την άσκηση κρίσης.

(2) Σημαντικές κρίσεις κατά την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών του Ομίλου

(η) Απομείωση αξίας χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση

Ο Όμιλος ακολουθεί τις οδηγίες του ΔΛΠ 39 προκειμένου να καθορίσει πότε μία χρηματοοικονομική επένδυση διαθέσιμη προς πώληση έχει υποστεί απομείωση αξίας. Αυτή η απόφαση απαιτεί άσκηση σημαντικής κρίσης κατά την οποία ο Όμιλος αξιολογεί, μεταξύ άλλων, τη διάρκεια και το βαθμό κατά τον οποίο η εύλογη αξία της επένδυσης είναι μικρότερη από το κόστος της, καθώς και τη χρηματοοικονομική «υγεία» και το βραχυπρόθεσμο επιχειρηματικό μέλλον της, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων όπως οι επιδόσεις του κλάδου που δραστηριοποιείται, οι αλλαγές στην τεχνολογία και οι λειτουργικές και χρηματοδοτικές ταμειακές ροές της.

5 Πληροφόρηση κατά τομέα

Όλες οι κύριες επιχειρηματικές αποφάσεις λαμβάνονται από την εκτελεστική επιτροπή. Η εκτελεστική επιτροπή ελέγχει τις εσωτερικές αναφορές χρηματοοικονομικής πληροφόρησης για να αξιολογήσει την επίδοση του Ομίλου και να λάβει αποφάσεις σχετικά με την κατανομή των πόρων. Η Διοίκηση του Ομίλου έχει καθορίσει τους τομείς δραστηριότητας βασισμένη σε αυτές τις αναφορές. Η εκτελεστική επιτροπή χρησιμοποιεί διάφορα κριτήρια για να αξιολογήσει τις δραστηριότητες του Ομίλου, τα οποία ποικίλουν ανάλογα με τη φύση και το βαθμό ωριμότητας του κάθε τομέα και λαμβάνοντας υπόψη τους εκάστοτε κινδύνους, τις υπάρχουσες ταμειακές ανάγκες, καθώς και πληροφορίες σχετικές με τα προϊόντα και τις αγορές. Το πλαίσιο κατάρτισης των εσωτερικών αναφορών χρηματοοικονομικής πληροφόρησης είναι αντίστοιχο με αυτό των οικονομικών καταστάσεων.

Οι πωλήσεις και τα κέρδη ανά τομέα δραστηριότητας έχουν ως ακολούθως:

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ			
	31 Δεκεμβρίου 2016		
Πωλήσεις	Σύνολο	Ενδο-ομιλικές	Καθαρές
Διύλιση	5.773.671	1.679.040	4.094.631
Λιανική Εμπορία	2.333.559	5.569	2.327.990
Χημικά	252.387	-	252.387
Αέριο & Ενέργεια	1.641	-	1.641
Λοιπά	14.770	11.496	3.274
Σύνολο	8.376.027	1.696.105	6.679.923

	31 Δεκεμβρίου 2015		
Πωλήσεις	Σύνολο	Ενδο-ομιλικές	Καθαρές
Διύλιση	6.644.424	2.320.455	4.323.969
Λιανική Εμπορία	2.712.444	6.383	2.706.061
Χημικά	263.403	-	263.403
Αέριο & Ενέργεια	1.705	-	1.705
Λοιπά	15.880	8.078	7.801
Σύνολο	9.637.856	2.334.917	7.302.939

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ		
	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Λειτουργικό κέρδος / (ζημιά)		
Διύλιση	507.699	116.723
Λιανική Εμπορία	44.996	55.571
Έρευνα & Παραγωγή	(5.559)	(4.690)
Χημικά	93.920	83.578
Αέριο & Ενέργεια	(5.138)	(6.201)
Λοιποί Τομείς	(9.647)	263
Σύνολο	626.271	245.244

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ			
		31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Κέρδη / (ζημιές) από συναλλαγματικές	26	20.773	(26.753)
Κέρδη / (ζημιές) από επενδύσεις	8	19.407	21.518
Καθαρά αποτελέσματα χρηματοοικονομικής	25	(200.780)	(201.045)
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων		465.671	38.964
Φόρος εισοδήματος	27	(136.936)	6.063
Καθαρά κέρδη / (ζημιές) περιόδου		328.735	45.027
(Κέρδη) / ζημιές σε μετόχους μειοψηφίας		1.025	1.657
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) έτους αποδιδόμενα στους ιδιοκτές της μητρικής		329.760	46.684

Οι ενδο-εταιρικές πωλήσεις αφορούν κυρίως πωλήσεις από τον τομέα Διύλισης προς τους άλλους τομείς και έχουν γίνει με τους συνήθεις εμπορικούς όρους που ακολουθεί ο Όμιλος για αντίστοιχες συναλλαγές με τρίτους.

Η κατηγορία «Λοιποί τομείς» περιλαμβάνει εταιρείες του Ομίλου οι οποίες ασχολούνται με χρηματοοικονομικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες καθώς και με τεχνικές μελέτες.

Στον παρακάτω πίνακα αναλύονται οι καθαρές πωλήσεις του Ομίλου ανά τύπο αγοράς (εγχώρια, εξαγωγές, αεροπορία και ναυτιλία και διεθνείς δραστηριότητες):

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ		
	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Καθαρές πωλήσεις		
Εγχώριες	2.266.266	2.834.605
Αεροπορία & Ναυτιλία	756.782	902.163
Εξαγωγές	2.623.910	2.404.642
Διεθνείς δραστηριότητες	1.032.965	1.161.529
Σύνολο	6.679.923	7.302.939

Τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις κατά τομέα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016 και 2015 έχουν ως εξής:

Σύνολο ενεργητικού	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Διύλιση	5.337.313	6.424.209
Λιανική Εμπορία	1.272.293	1.316.248
Έρευνα & Παραγωγή	9.123	8.602
Χημικά	367.398	310.833
Αέριο & Ενέργεια	693.498	670.355
Λοιποί Τομείς	1.662.431	1.260.858
Ενδο-εταιρικά	(2.153.235)	(1.962.522)
Σύνολο	7.188.821	8.028.583

Σύνολο παθητικού	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Διύλιση	3.783.405	5.115.315
Λιανική Εμπορία	630.432	715.217
Έρευνα & Παραγωγή	14.626	11.909
Χημικά	111.208	64.175
Αέριο & Ενέργεια	3.337	3.475
Λοιποί Τομείς	1.648.586	1.238.035
Ενδο-εταιρικά	(1.144.408)	(909.813)
Σύνολο	5.047.186	6.238.313

Η κατηγορία «Λοιποί τομείς» περιλαμβάνει εταιρείες του Ομίλου οι οποίες ασχολούνται με χρηματοοικονομικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες καθώς και με τεχνικές μελέτες.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

6 Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

	Οικόπεδα	Κτίρια	Μηχ/κός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και εξαρτήματα	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015	286.280	875.798	4.349.294	89.587	151.942	102.372	5.855.273
Προσθήκες	16	3.167	10.810	1.777	7.926	139.898	163.594
Κεφαλαιοποιημένα έργα	-	11.392	159.568	64	725	(171.749)	-
Πωλήσεις/ διαγραφές	(1)	(927)	(3.329)	(706)	(448)	(70)	(5.481)
Συναλλαγματικές διαφορές	(114)	(207)	(140)	(2)	18	(5)	(450)
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	386	3	10.534	-	(1)	(6.708)	4.214
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	286.567	889.226	4.526.737	90.720	160.162	63.738	6.017.150
Συσσωρευμένες αποσβέσεις							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015	-	379.129	1.892.498	53.692	131.784	-	2.457.103
Αποσβέσεις έτους	-	30.381	138.174	4.058	7.256	-	179.869
Πωλήσεις/ διαγραφές	-	(499)	(2.510)	(706)	(391)	-	(4.106)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	(79)	(79)	(2)	(5)	-	(165)
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	-	(17)	(701)	-	(103)	-	(821)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	-	408.915	2.027.382	57.042	138.541	-	2.631.880
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2015							
Κόστος							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	286.567	480.311	2.499.355	33.678	21.621	63.738	3.385.270
Προσθήκες	2.209	1.905	10.901	2.599	9.403	94.398	121.415
Κεφαλαιοποιημένα έργα	194	7.155	57.996	132	145	(65.622)	-
Πωλήσεις/ διαγραφές	(539)	(988)	(6.188)	(684)	(1.631)	(223)	(10.253)
Απομείωση αξίας	-	-	(8.313)	-	-	-	(8.313)
Συναλλαγματικές διαφορές	(305)	(347)	3.684	2	34	(16)	3.052
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	-	727	(2.305)	-	102	(3.666)	(5.142)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	288.126	897.678	4.582.512	92.769	168.215	88.609	6.117.909
Συσσωρευμένες αποσβέσεις							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	-	408.915	2.027.382	57.042	138.541	-	2.631.880
Αποσβέσεις έτους	-	31.078	152.470	4.265	6.385	-	194.198
Πωλήσεις	-	(681)	(5.961)	(684)	(1.479)	-	(8.805)
Συναλλαγματικές διαφορές		(31)	111	2	14	-	96
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις		(11)	(2.348)	-	(24)	-	(2.383)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016		439.270	2.171.654	60.625	143.437	-	2.814.986
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2016	288.126	458.408	2.410.858	32.144	24.778	88.609	3.302.923

(1) Ο Όμιλος δεν έχει δεσμεύσει ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία για εξασφάλιση των δανειακών του υποχρεώσεων.

(2) Κατά τη χρήση του 2016 έχει κεφαλαιοποιηθεί ποσό €1,9 εκ. (2015: €2,4 εκ.) που αφορά τόκους κατασκευαστικής περιόδου για ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση του τομέα της διύλισης, με μέσο επιτόκιοδανεισμού 5,85% (2015: 5,06%).

(3) Οι «Μεταφορές και λοιπές κινήσεις», στη στήλη «Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση», αφορούν κυρίως μεταφορές στις «Ασώματες

ακινήτοποιήσεις» που σχετίζονται με κεφαλαιοποίηση έργων πληροφορικής.

(4) Η «Απομείωση αξίας» στη στήλη «Μηχ/κός εξοπλισμός» ύψους €8,3 εκ., αφορά στον αγωγό που συνδέει την Θεσσαλονίκη με τα Σκόπια. Ο αγωγός αποτελεί περιουσιακό στοιχείο της θυγατρικής του Ομίλου, ΒΑΡΔΑΞ Α.Ε. Η απομείωση συμπεριλαμβάνεται στη γραμμή «Κόστος πωληθέντων» των αποτελεσμάτων.

(5) Οι αποσβέσεις ενσώματων παγίων ύψους €194,2 εκ. (2015: €179,9 εκ.) και ασώματων παγίων ύψους €15,3 εκ. (2015: €19 εκ.), κατανέμονται στις παρακάτω γραμμές της Ενοποιημένης Κατάστασης Συνολικών Εισοδημάτων:

- Κόστος πωληθέντων €146,9 εκ. (2015: €133,2 εκ.),
- Έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης €53,5 εκ. (2015: €55,7 εκ.),
- Έξοδα διοικητικής λειτουργίας €9 εκ. (2015: €9,7 εκ.) και
- Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης €0,1 εκ. (2015: €0,3 εκ.).

7 Ασώματες ακινήτοποιήσεις

	Υπεραξία	Δικαιώματα μισθώσεων χώρων	Λογισμικό	Δικαιώματα και άδειες	Λοιπά	Σύνολο
Κόστος						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015	133.914	51.365	96.582	38.769	74.260	394.890
Προσθήκες	-	421	1.089	16	133	1.659
Πωλήσεις/διαγραφές	-	(128)	-	(1)	-	(129)
Συναλλαγματικές διαφορές και Λοιπές κινήσεις	-	(1.382)	3.034	1.232	(581)	2.303
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	133.914	50.276	100.705	40.016	73.812	398.723
Συσσωρευμένες αποσβέσεις						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015	71.829	26.138	85.717	27.260	51.968	262.912
Αποσβέσεις έτους	-	3.722	5.486	2.021	7.802	19.031
Πωλήσεις/ διαγραφές	-	(62)	-	-	-	(62)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	-	(779)	(100)	779	(120)	(220)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	71.829	29.019	91.103	30.060	59.650	281.661
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2015	62.085	21.257	9.602	9.956	14.162	117.062
Κόστος						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	133.914	50.276	100.705	40.016	73.812	398.723
Προσθήκες	-	70	2.897	316	1.021	4.304
Πωλήσεις/διαγραφές	-	(275)	(66)	-	-	(341)
Συναλλαγματικές διαφορές, μεταφορές & Λοιπές κινήσεις	-	(156)	2.500	351	(407)	2.288
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	133.914	49.915	106.036	40.683	74.426	404.974
Συσσωρευμένες αποσβέσεις						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	71.829	29.019	91.103	30.060	59.650	281.661
Αποσβέσεις έτους	-	3.204	5.292	1.994	4.790	15.280
Πωλήσεις/ διαγραφές	-	(201)	(55)	-	-	(256)
Συναλλαγματικές διαφορές, μεταφορές & Λοιπές κινήσεις	-	-	219	52	(276)	(5)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	71.829	32.022	96.559	32.106	64.164	296.680
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2016	62.085	17.893	9.477	8.577	10.262	108.294

- (1) Η εναπομείνασα υπεραξία την 31 Δεκεμβρίου 2016 αφορά κυρίως την Ελληνικά Πετρέλαια Κύπρου ΛΤΔ που εξαγοράστηκε το 2003 και περιλαμβάνεται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με την πολιτική που αναφέρεται στη σημ. 2.8. Στις 31 Δεκεμβρίου 2016 η σχετική υπεραξία εξετάστηκε για απομείωση με τη μέθοδο της αξίας χρήσεως (value-in-use). Για τον υπολογισμό αυτό χρησιμοποιήθηκαν προβλέψεις ταμειακών ροών βασισμένες στο εγκεκριμένο από την Διοίκηση πενταετές επιχειρηματικό πλάνο της Εταιρείας. Οι ταμειακές ροές μετά τα πρώτα πέντε έτη προέκυψαν με την χρησιμοποίηση ενός εκτιμώμενου ρυθμού ανάπτυξης 1% που αντικατοπτρίζει τις προβλέψεις της Διοίκησης, βάσει επίσημων προβλέψεων αύξησης του ΑΕΠ. Η Διοίκηση καθορίζει τον ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης του όγκου πωλήσεων και τα μεικτά περιθώρια κέρδους με βάση αποδόσεις του παρελθόντος και προσδοκίες για την ανάπτυξη της αγοράς. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε ήταν 5,8% και αντικατοπτρίζει τους συγκεκριμένους κινδύνους των εταιρειών. Τα αποτελέσματα της μεθόδου αυτής καταδεικνύουν ότι η εκτίμηση υπερκαλύπτει σε σημαντικό βαθμό την υπεραξία αυτή, η οποία ανέρχεται σε €62 εκ. στις 31 Δεκεμβρίου 2016. Πραγματοποιήθηκε ανάλυση ευαισθησίας για τις βασικές υποθέσεις του μοντέλου (προεξοφλητικά επιτόκια και ρυθμό ανάπτυξης στο διηνεκές) ώστε να εξεταστεί η επάρκεια του περιθωρίου αξίας. Το αποτέλεσμα της ανάλυσης ευαισθησίας ήταν ότι το ανακτήσιμο ποσό υπερβαίνει κατά πολύ την λογιστική αξία.
- (2) Οι λοιπές ασώματες ακινητοποιήσεις περιλαμβάνουν πρωτίστως την εύλογη αξία των πελατειακών σχέσεων που προέκυψε κατά την εξαγορά της Ελληνικά Καύσιμα Α.Ε. τον Δεκέμβριο του 2009 (πρώην BP Ελλάς), η οποία απομειώνεται σύμφωνα με τη διάρκεια των σχετικών συμβολαίων. Επιπροσθέτως συμπεριλαμβάνουν τα δικαιώματα χρήσης γης στη Σερβία και το Μαυροβούνιο στις περιπτώσεις όπου το τοπικό νομικό πλαίσιο δεν επιτρέπει την πλήρη κυριότητα της ακίνητης περιουσίας.
- (3) Οι «Μεταφορές και λοιπές κινήσεις», στη στήλη «Λογισμικό», περιλαμβάνουν κατά κύριο λόγο τη μεταφορά κόστους λογισμικών προγραμμάτων, που παγιοποιήθηκε μέσα στο 2016, από τις «Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση» στα ύψη περιουσιακά στοιχεία (Σημείωση 6). Τα προγράμματα αυτά κατηγοριοποιούνται αρχικά στις «Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση» καθώς η υλοποίησή τους πραγματοποιείται εντός μεγάλων χρονικών περιόδων. Τα λογισμικά προγράμματα μεταφέρονται στα ασώματα περιουσιακά στοιχεία όταν η υλοποίηση τους έχει οριστικοποιηθεί και έχουν ελεγχθεί ως κατάλληλα προς χρήση.

8 Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Αρχή έτους	678.637	682.425
Έσοδα από μερίσματα	(1.139)	(18.289)
Κέρδη από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	19.407	21.518
Λοιπά συνολικά έσοδα από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	(869)	-
Αύξηση/(μείωση) μετοχικού κεφαλαίου	-	(18)
Απομείωση αξίας επένδυσης (Σημ.24)	(5.748)	(7.000)
Λοιπές κινήσεις	(681)	-
Τέλους έτους	689.607	678.637

Η γραμμή «Λοιπές κινήσεις» συμπεριλαμβάνει ποσό ύψους €688 χιλ., το οποίο σχετίζεται με την αποαναγνώριση της λογιστικής αξίας της συνδεδεμένης εταιρείας, Superlube Ltd (Σημείωση 34), κατόπιν εξαγοράς του υπόλοιπου των μετοχών της εταιρείας από τον Όμιλο. Η εταιρεία Superlube Ltd ενοποιείται πλήρως από την ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος μεταφέρθηκε στον Όμιλο. Δεν υπήρξε σημαντική επίπτωση στην κατάσταση συνολικών εσόδων του Ομίλου λόγω της εξαγοράς. Η γραμμή «Απομείωση αξίας επενδύσεων» κυρίως περιλαμβάνει απομείωση της αξίας επένδυσης στην Elpedison B.V. ύψους € 5,5 εκ., όπως αναλυτικώς περιγράφεται παρακάτω.

α) Κοινοπραξίες

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στους κλάδους παραγωγής, εμπορίας και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα, μέσω της συμμετοχής του στην κοινοπραξία Elpedison B.V, με ποσοστό 50%. Το υπόλοιπο 50% κατέχεται από την εταιρεία EDISON International. Ο Όμιλος ενοποιεί την Elpedison B.V. χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της καθαρής θέσης και για αυτό το λόγο τα ενοποιημένα αποτελέσματα του Ομίλου Elpedison B.V. εμφανίζονται στη γραμμή "Κέρδη από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες", ενώ το ποσό της συμμετοχής εμφανίζεται στη γραμμή "Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις".

Δεδομένης της σημαντικότητας του κλάδου αυτού για τον Όμιλο, ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τα κύρια οικονομικά στοιχεία του Ομίλου Elpedison B.V. (με βάση προσχέδιο οικονομικών καταστάσεων), ο οποίος περιλαμβάνει τη συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο της Elpedison A.E. κατά 75,78%.

Όμιλος Elpedison B.V	31 Δεκεμβρίου 2016 (ανέλεγκτη χρήση)	31 Δεκεμβρίου 2015 (ανέλεγκτη χρήση)
Κατάσταση Οικονομικής Θέσης		
Πάγιο Ενεργητικό	306.652	336.445
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	30.542	38.529
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	116.479	115.640
Σύνολο ενεργητικού	453.673	490.614
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	97.234	115.475
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	241.501	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	27.305	21.021
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	11.096	266.870
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	76.537	87.248
Σύνολο υποχρεώσεων	356.439	375.139
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	453.673	490.614
Κατάσταση συνολικών εσόδων		
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	322.233	194.958
Κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων (EBITDA)	40.027	18.468
Χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα)-καθαρά	(17.430)	(17.900)
(Ζημιές) / Κέρδη προ φόρων	(13.296)	(31.811)
Φόρος εισοδήματος	(4.945)	(2.844)
(Ζημιές)/Καθαρά κέρδη έτους	(18.241)	(34.655)
(Ζημιές)/Καθαρά κέρδη που αναλογούν στον Όμιλο ΕΛ.ΠΕ.	(6.875)	(15.877)

Τα ποσά της χρήσης 2016 ενδέχεται να μεταβληθούν, καθώς δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη ο τακτικός έλεγχος της Elpedison B.V. Η διαφορά μεταξύ ελεγμένου και ανέλεγκτου αποτελέσματος ενσωματώνεται στα αποτελέσματα της επόμενης χρήσης του Ομίλου.

Τον Σεπτέμβριο του 2016, η Elpedison συμφώνησε με τους δανειστές της τη διετή επέκταση των δανείων της ύψους €259,6 εκ. έως τον Σεπτέμβριο του 2018. Τα δάνεια είναι πλήρως εγγυημένα αναλογικά από τους τελικούς μετόχους της Elpedison A.E. και προβλέπουν τριμηνιαίες αποπληρωμές κεφαλαίου ύψους €3 εκ., καθώς και υποχρεωτικές αποπληρωμές κεφαλαίου από οποιοσδήποτε εισροές αφορούν σε ιστορικές οφειλές των ΛΑΓΗΕ Α.Ε. και ΑΔΜΗΕ Α.Ε. προς την Εταιρεία. Επιπρόσθετα, οι όροι των νέων δανείων προβλέπουν την εφαρμογή cash sweep μηχανισμού, σύμφωνα με τον οποίο το 50% της περισσεύσεως των ταμειακών ροών της Εταιρείας θα χρησιμοποιείται, σε εξαμηνιαία βάση, για την αποπληρωμή των δανείων αυτών. Τα δάνεια που εκκρεμούν για τις 31 Δεκεμβρίου 2016 ανέρχονται σε €254,1 εκ.

Ο Όμιλος έχει δώσει εγγυητικές επιστολές και εγγυήσεις σε τράπεζες σχετικά με δάνεια που έχουν χορηγηθεί στην Elpedison B.V. Στις 31 Δεκεμβρίου 2016, το μερίδιο των εγγυήσεων που αναλογεί στον Όμιλο ανήλθε σε €100 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €105 εκ.).

Απομείωση αξίας της επένδυσης στην Elpedison B.V.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2016, η Διοίκηση της Elpedison B.V. διενήργησε μελέτη απομείωσης της αξίας των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο ΔΛΠ 36, με βάση τις μετά φόρων ταμειακές ροές που δύνανται να παράξει η εταιρεία. Οι

πρόσφατες και επικείμενες μελλοντικές εξελίξεις στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και το ρυθμιστικό περιβάλλον που τη διέπει (μεταβολή στους μηχανισμούς αποζημίωσης των συμμετεχόντων στην αγορά ή/και καθυστέρηση στην εφαρμογή τους, εντατικοποίηση ανταγωνισμού), θεωρήθηκαν ως ενδείξεις πιθανής απομείωσης της αξίας της εταιρείας, καθώς θα μπορούσαν ενδεχομένως να επηρεάσουν τις μελλοντικές ταμειακές ροές των περιουσιακών της στοιχείων.

Κατά τη μελέτη απομείωσης τα δύο εργοστάσια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και η δραστηριότητα προμήθειας της Elpedison Α.Ε. θεωρήθηκαν ως μία Μονάδα Παραγωγής Ταμειακών ροών (ΜΠΤ). Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε προσδιορίζοντας την ανακτήσιμη αξία («αξία χρήσης») της ΜΠΤ μέσω της μεθόδου αποτίμησης Προεξοφλημένων Ταμειακών Ροών. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε κατά την ανάλυση εκτιμήθηκε ως το μετά φόρων μέσο σταθμικό κόστος κεφαλαίου (WACC) της εταιρείας.

Το 2016 ήταν μια χρονιά με σημαντικές εξελίξεις και μεταβλητότητα στον Κλάδο της ηλεκτρικής ενέργειας (π.χ. καθυστέρηση υιοθέτησης/αλλαγές του προσωρινού Μηχανισμού Αποζημίωσης Ευελιξίας μονάδων). Το περιβάλλον αυτό οδήγησε τη Διοίκηση σε επανεκτίμηση των ενδείξεων πιθανής απομείωσης της αξίας της Elpedison και τελικά σε αναγνώριση επιπρόσθετης πρόβλεψη απομείωσης της λογιστικής αξίας της επένδυσης στην Elpedison Β.Υ. κατά €5,5 εκ. (το 2015 μία πρόβλεψη ύψους €7 εκ. είχε επίσης αναγνωριστεί) στον ενοποιημένο ισολογισμό του Ομίλου στις 31 Δεκεμβρίου 2016. Η απομείωση της αξίας της επένδυσης ενσωματώθηκε στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων του Ομίλου, στη γραμμή «Λοιπά έσοδα/(έξοδα) και λοιπά κέρδη/(ζημιές)» (Σημ.24).

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι παραδοχές και τα σενάρια που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη μελέτη απομείωσης ενδέχεται να μεταβληθούν περαιτέρω μελλοντικά, ιδιαίτερος σε ένα περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από υψηλή μεταβλητότητα. Πιθανές μεταβολές σε ορισμένες μεταβλητές, όπως είναι το ύψος και ο χρονισμός των μελλοντικών αποζημιώσεων ευελιξίας των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας ή τα προεξοφλητικά επιτόκια, ενδεχομένως να έχουν σημαντική επίπτωση στην «αξία χρήσης» των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας.

β) Συνδεδεμένες Επιχειρήσεις

Ο Όμιλος συμμετέχει σε άλλες εταιρείες με σημαντικό αλλά όχι καθοριστικό ποσοστό ελέγχου. Αυτές συμπεριλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Όμιλος ΔΕΠΑ

Ο Όμιλος ΔΕΠΑ δραστηριοποιείται στον κλάδο μεταφοράς, διανομής και εμπορίας φυσικού αερίου. Το ΤΑΙΠΕΔ (Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας Δημοσίου) κατέχει το 65% και η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. το 35% του μετοχικού κεφαλαίου.

Η ΔΕΠΑ Α.Ε. ενοποιεί την 100% θυγατρική της εταιρεία ΔΕΣΦΑ Α.Ε. (Διαχειριστής του Συστήματος Φυσικού Αερίου) με την μέθοδο της πλήρους ενοποίησης. Οι εταιρείες ΕΔΑ ΘΕΣΣ Α.Ε (Εταιρεία Διανομής Αερίου για τις περιοχές της Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας), ΕΠΑ Θεσσαλονίκης – Θεσσαλίας Α.Ε. (Εταιρεία Παροχής Αερίου για τις περιοχές Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας) και ΕΠΑ Αττικής Α.Ε (Εταιρεία Παροχής Αερίου για την περιοχή της Αττικής), στις οποίες η ΔΕΠΑ Α.Ε κατέχει το 51%, ενοποιούνται με τη μέθοδο καθαρής θέσης.

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τα κύρια οικονομικά στοιχεία του Ομίλου ΔΕΠΑ:

Όμιλος ΔΕΠΑ	31 Δεκεμβρίου 2016 (ανέλεγκτη χρήση)	31 Δεκεμβρίου 2015 (ανέλεγκτη χρήση)
Κατάσταση Οικονομικής Θέσης		
Πάγιο Ενεργητικό	2.332.404	2.388.667
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	321.044	350.461
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	507.335	455.967
Σύνολο ενεργητικού	3.160.783	3.195.095
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	1.802.296	1.674.548
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	222.823	209.562
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	901.520	931.548
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	26.739	32.697
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	207.405	346.740
Σύνολο υποχρεώσεων	1.358.487	1.520.547
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	3.160.783	3.195.095

	31 Δεκεμβρίου 2016 (ανέλεγκτη χρήση)	31 Δεκεμβρίου 2015 (ανέλεγκτη χρήση)
Κατάσταση συνολικών εσόδων		
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	884.682	938.790
Κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων (ΕΒΙΤΔΑ)	226.022	140.751
Χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα)-καθαρά	7.219	1.441
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων	165.658	28.614
Φόρος εισοδήματος	(35.428)	4.539
Καθαρά κέρδη/(ζημίες) έτους	130.230	33.154
Καθαρά κέρδη/(ζημίες) που αναλογούν στον Όμιλο ΕΛ.ΠΕ.	36.333	23.206

Τα ποσά της χρήσης 2016 ενδέχεται να μεταβληθούν, καθώς δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη ο τακτικός έλεγχος του Ομίλου ΔΕΠΑ. Η διαφορά μεταξύ ελεγμένου και ανέλεγκτου αποτελέσματος ενσωματώνεται στα αποτελέσματα της επόμενης χρήσης του Ομίλου.

Το 2016, ο Όμιλος δεν έλαβε μερίσματα από τον Όμιλο ΔΕΠΑ (2015: €17,5 εκ.).

Πώληση ΔΕΣΦΑ

Στις 16 Φεβρουαρίου 2012, τα Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και το ΤΑΙΠΕΔ, συμφώνησαν να ξεκινήσουν από κοινού διαδικασία πώλησης του ποσοστού τους στον Όμιλο ΔΕΠΑ, με στόχο να διαθέσουν το 100% των δραστηριοτήτων εφοδιασμού, εμπορίας και διανομής, καθώς και το 66% της συμμετοχής τους στο δίκτυο μεταφοράς υψηλής πίεσης (ΔΕΣΦΑ Α.Ε., 100% θυγατρική της ΔΕΠΑ Α.Ε.).

Η διαδικασία πώλησης κατέληξε σε υποβολή δεσμευτικής προσφοράς από την εταιρεία SOCAR (Εθνική εταιρεία πετρελαίου και αερίου του Αζερμπαϊτζάν) για την αγορά του 66% του ΔΕΣΦΑ, έναντι €400 εκ., ενώ το τίμημα που αντιστοιχεί στο 35% των μετοχών του ΔΕΣΦΑ, το οποίο θα πωλούταν από την Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. ανερχόταν στα €212 εκ.

Στις 21 Δεκεμβρίου 2013 υπεγράφη η συμφωνία πώλησης των μετοχών (Share Purchase Agreement), ενώ η ολοκλήρωση της συναλλαγής συμφωνήθηκε να τελεί υπό την έγκριση των αρμόδιων αρχών ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στις 30 Νοεμβρίου 2016 παρήλθε η καταληκτική ημερομηνία για την πλήρωση όλων των αναβλητικών αιρέσεων για την ολοκλήρωση της συναλλαγής, χωρίς κάτι τέτοιο να έχει επιτευχθεί. Οι πωλητές (Ελληνικά Πετρέλαια και ΤΑΙΠΕΔ) εξετάζουν τις εναλλακτικές δυνατότητες πώλησης της συμμετοχής τους στο ΔΕΣΦΑ.

Ο Όμιλος ενοποιεί τον Όμιλο της ΔΕΠΑ με τη μέθοδο της καθαρής θέσης και η αξία της συμμετοχής στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις την 31η Δεκεμβρίου 2016, η οποία αντικατοπτρίζει το 35% στον Όμιλο ΔΕΠΑ, ανέρχεται στα €631 εκ. Επιπρόσθετα, η αξία της συμμετοχής στην ΔΕΠΑ, στις οικονομικές καταστάσεις της μητρικής εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., ανέρχεται στα €237 εκ. Ο Όμιλος ΔΕΠΑ, με την παρούσα σύστασή του, συνεχίζει να λογίζεται και να περιλαμβάνεται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου, ως επένδυση σε συνδεδεμένη επιχείρηση.

Άλλες Συνδεδεμένες Επιχειρήσεις

Το 2011 ο Όμιλος συμμετείχε με 48%, μέσω της θυγατρικής του Hellenic Petroleum International A.G. στη σύσταση μίας νέας εταιρείας της DMEP HoldCo Ltd, μίας εταιρείας με έδρα στο Ηνωμένο Βασίλειο, η οποία με τη σειρά της κατέχει το 100% των μετοχών της «OTSM», Ανώνυμη Εταιρεία Διατήρησης Αποθεμάτων Ασφαλείας και Εμπορίας Αργού Πετρελαίου και Πετρελαιοειδών. Η OTSM ιδρύθηκε βάσει του Ελληνικού δικαίου με πλήρη άδεια για την παροχή υπηρεσιών διαχείρισης και τήρησης αποθεμάτων αργού πετρελαίου και πετρελαιοειδών προϊόντων. Ο Όμιλος μεταβίβασε μέρος της υποχρέωσής του για την τήρηση αποθεμάτων ασφαλείας 90 ημερών στην OTSM, μειώνοντας έτσι το ύψος του τελικού της αποθέματος κατά περίπου 337 χιλιάδες MT, με αντίτιμο καθοριζόμενο στο πλαίσιο του υφιστάμενου νομικού πλαισίου.

Τα βασικά μεγέθη των κυριότερων συνδεδεμένων επιχειρήσεων έχουν ως εξής:

	% συμμετοχή	31 Δεκεμβρίου 2016			
		Ενεργητικό	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Καθαρά κέρδη μετά φόρων
ΣΑΦΚΟ	33%	5.030	3.554	6.286	1.800
ΕΛΠΕ ΘΡΑΚΗ	25%	31	13	-	(12)
ΕΑΚΑΑ	50%	12.882	4.082	3.513	973
DMER Holdco	48%	175.598	148.922	759.913	(13.065)
ΒΙΟΝΤΗΖΕΛ (εκκαθαρίστηκε)	-	-	-	-	-

	% συμμετοχή	31 Δεκεμβρίου 2015			
		Ενεργητικό	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Καθαρά κέρδη μετά φόρων
ΣΑΦΚΟ	33%	4.621	3.235	5.765	1.475
ΕΛΠΕ ΘΡΑΚΗ	25%	8	10	-	(41)
ΕΑΚΑΑ	50%	13.603	4.422	3.169	951
DMER Holdco	48%	206.441	169.483	845.977	34.527
ΒΙΟΝΤΗΖΕΛ	25%	192	29	-	(2)

Δεν υπάρχουν ενδεχόμενες υποχρεώσεις ή δεσμεύσεις ως προς τις παραπάνω συμμετοχές του Ομίλου.

γ) Κοινές επιχειρήσεις

Ο Όμιλος συμμετέχει στις ακόλουθες κοινές επιχειρήσεις με τρίτους σχετικές με την έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό:

- Edison International SpA (Ελλάδα, Πατραϊκός Κόλπος). Η Petroceltic Resources, η οποία συμμετείχε στην κοινοπραξία το έτος 2015, μετέφερε τα δικαιώματα της στην Edison και την ΕΛΠΕ Πατραϊκός κατόπιν σχετικής Υπουργικής Συναινεσης με ισχύ από 20 Ιανουαρίου 2016.
- Calfrac well services (Ελλάδα, Θρακικό πέλαγος)

9 Δάνεια, προκαταβολές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2016
Δάνεια και προκαταβολές	53.702	37.587
Άλλες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	37.429	47.435
Σύνολο	91.131	85.022

Τα δάνεια και οι μακροπρόθεσμες απαιτήσεις αφορούν άτοκες εμπορικές πιστώσεις προς τρίτους για οφειλές που προκύπτουν από εφοδιασμό πρατηρίων. Περιλαμβάνουν επίσης και εμπορικές απαιτήσεις εισπρακτέες σε περισσότερα από ένα έτη, ως συνέπεια διακανονισμών. Τα υπόλοιπα που περιλαμβάνονται στην ως άνω κατηγορία στις 31 Δεκεμβρίου 2016 και σχετίζονται με εμπορικές πιστώσεις και άτοκους διακανονισμούς, έχουν προεξοφληθεί με μεσοσταθμικό επιτόκιο 6% (2015: 5%) για τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους.

Τα λοιπά μακροπρόθεσμα περιουσιακά στοιχεία συμπεριλαμβάνουν μη τοκοφόρες προκαταβολές ενοικίων για εξασφάλιση πρατηρίων και αποσβένονται σύμφωνα με την ωφέλιμη ζωή των αντίστοιχων συμβολαίων των πρατηρίων αυτών. Επιπλέον συμπεριλαμβάνουν και άλλες μακροπρόθεσμες μη τοκοφόρες προκαταβολές.

10 Αποθέματα

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Αργό πετρέλαιο	371.829	180.149
Διυλισμένα και ημιτελή προϊόντα	489.037	400.301
Πετροχημικά	20.387	22.286
Αναλώσιμα, ανταλλακτικά και λοιπές Α' ύλες	86.665	83.705
Μείον: Πρόβλεψη για ανταλλακτικά και λοιπές Α' ύλες	(38.754)	(24.416)
Σύνολο	929.164	662.025

Η Ελλάδα, βάσει της νομοθεσίας της ΕΕ και του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας, υποχρεούται στην τήρηση στρατηγικών αποθεμάτων ασφαλείας για 90 ημέρες (Υποχρέωση Τήρησης Αποθεμάτων Ασφαλείας), όπως νομοθετήθηκε με τον Ν. 3054/2002. Η υποχρέωση αυτή μετακυλιείται σε όλες τις εταιρείες που εισάγουν και πωλούν στην εγχώρια αγορά, συμπεριλαμβανομένης και της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., οι οποίες με τη σειρά τους πρέπει να τηρούν και να χρηματοδοτούν τα ανάλογα αποθέματα. Τα αποθέματα αυτά αποτελούν μέρος των λειτουργικών αποθεμάτων και αποτιμώνται με τον ίδιο τρόπο.

Το κόστος των αποθεμάτων που αναγνωρίζεται ως έξοδο και συμπεριλαμβάνεται στο «Κόστος Πωληθέντων» για το 2016 ανέρχεται σε €4,9 δις (2015: €5,8 δις). Ο Όμιλος αναγνώρισε ζημιά €0,2 εκ. λόγω απομείωσης της αξίας των αποθεμάτων του στην καθαρή ρευστοποιήσιμη τους αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2016 (31 Δεκεμβρίου 2015 : €23 εκ. ζημιά). Το ποσό αυτό αναγνωρίστηκε ως έξοδο για τη χρήση του έτους 2016 και συμπεριλήφθηκε στο «Κόστος πωληθέντων» στην Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων. Σημειώνεται ότι η συνολική επίδραση στα αποθέματα λόγω των διαφόρων μεταβολών των τιμών του αργού πετρελαίου και των πετρελαιοειδών κατά τη διάρκεια του έτους, ήταν θετική και ανήλθε περίπου στα €100 εκ. (2015: αρνητική επίδραση €300 εκ.).

11 Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Πελάτες	722.269	504.984
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(235.636)	(211.349)
Πελάτες	486.633	293.635
Λοιπές απαιτήσεις	359.486	471.003
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(41.325)	(34.005)
Λοιπές απαιτήσεις	318.161	436.998
Προπληρωθέντα έξοδα και προκαταβολές	63.537	21.509
Σύνολο	868.331	752.142

Στα πλαίσια διαχείρισης του κεφαλαίου κίνησης ο Όμιλος χρησιμοποιεί υπηρεσίες πρακτόρευσης απαιτήσεων (factoring) για την πιο έγκαιρη είσπραξη απαιτήσεων από τους πελάτες του στην Ελλάδα. Προεισπραχθείσες απαιτήσεις χωρίς δικαίωμα αναγωγής δεν συμπεριλαμβάνονται στα πιο πάνω ποσά, καθώς ο κίνδυνος και η ανταμοιβή από τα συγκεκριμένα συμβόλαια έχουν μεταφερθεί στις υπηρεσίες πρακτόρευσης απαιτήσεων.

Οι λοιπές απαιτήσεις περιλαμβάνουν ποσά απαιτήσεων από ΦΠΑ (πιστωτικού υπολοίπου), προπληρωμές φόρου εισοδήματος, προκαταβολές σε προμηθευτές και σε εργαζομένους. Επίσης, για την περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016, συμπεριλαμβάνονται και €54 εκ. βεβαιωμένων επιστροφών ΦΠΑ που έχουν παρακρατηθεί από το Τελωνείο Πειραιά αναφορικά με φερόμενα «ελλείμματα» αποθεμάτων πετρελαιοειδών (31 Δεκεμβρίου 2015: €54 εκ.). Σε απάντηση αυτής της ενέργειας, ο Όμιλος έχει εναντιωθεί νομικά και απαιτεί και αναμένει να ανακτήσει ολόκληρο το ποσό αυτό με την περάτωση της νομικής διαδικασίας (Σημ. 31). Οι λογιστικές αξίες των ανωτέρω απαιτήσεων αντιπροσωπεύουν την εύλογη τους αξία.

Στον παρακάτω πίνακα αναλύονται οι ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις από πελάτες:

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Σύνολο απαιτήσεων από πελάτες	722.269	504.984
Ληξιπρόθεσμα υπόλοιπα που συμπεριλαμβάνονται στις απαιτήσεις από πελάτες:		
α) Ληξιπρόθεσμα, μη απομειωμένα υπόλοιπα	115.136	195.731
β) Ληξιπρόθεσμα, επισφαλή & απομειωμένα υπόλοιπα	235.636	211.349

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο την ημέρα του Ισολογισμού είναι η εύλογη αξία κάθε κατηγορίας εισπρακτέων ως αναφέρεται παραπάνω. Προβλέψεις σχηματίζονται για απαιτήσεις οι οποίες είναι επισφαλούς είσπραξης και έχει αξιολογηθεί ότι θα καταλήξουν σε ζημιά, αφού έχουν συνυπολογιστεί ληφθείσες εξασφαλίσεις (τίτλοι, εγγυήσεις). Οι εξασφαλίσεις περιλαμβάνουν κυρίως προσμειώσεις σε ιδιοκτησίες οφειλετών, προσωπικές εγγυήσεις και τραπεζικές εγγυητικές.

Η ανάλυση παλαιότητας των ανοιχτών εμπορικών απαιτήσεων, που ήταν ληξιπρόθεσμες αλλά όχι απομειωμένες την 31 Δεκεμβρίου 2016, είναι ως ακολούθως

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Εως 30 ημέρες	57.168	66.498
30 - 90 ημέρες	11.419	21.251
90 - 120 ημέρες	2.754	28.451
Πάνω από 120 ημέρες	43.795	79.531
Σύνολο	115.136	195.731

Η ανάλυση παλαιότητας των ανοιχτών εμπορικών απαιτήσεων, που ήταν απομειωμένες κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016, είναι ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Εως 30 ημέρες	233	15.392
30 - 90 ημέρες	668	485
Πάνω από 90 ημέρες	234.735	195.472
Σύνολο	235.636	211.349

Εκτιμήθηκε ότι το ποσοστό των απαιτήσεων για το οποίο δεν έχει γίνει πρόβλεψη, είναι ανακτήσιμο μέσω διακανονισμών, νομικών ενεργειών και εξασφάλισης πρόσθετων εξασφαλίσεων.

Η κίνηση της πρόβλεψης απομείωσης της αξίας των απαιτήσεων από πελάτες έχει ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	211.349	185.114
Χρεώσεις/(Πιστώσεις) στο λογαριασμό αποτελεσμάτων:		
Προσθήκες	26.341	27.350
Ποσά που έχουν αντιλογισθεί	(1208)	(920)
Απαιτήσεις που διαγράφηκαν ως μη εισπραξιμές	(846)	(195)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	235.636	211.349

Η κίνηση στην πρόβλεψη για ενδεχόμενες επισφάλειες έχει καταχωρηθεί στα αποτελέσματα στα έξοδα διοίκησης και διάθεσης.

Η κίνηση της πρόβλεψης απομείωσης της αξίας των λοιπών απαιτήσεων έχει ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	34.005	30.286
Χρεώσεις/(Πιστώσεις) στο λογαριασμό αποτελεσμάτων:		
Προσθήκες	7.320	3.719
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	41.325	34.005

12 Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Διαθέσιμα στο ταμείο και σε τράπεζες	924.055	1.252.808
Βραχυπρόθεσμες τραπεζικές καταθέσεις	-	700.000
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	924.055	1.952.808
Δεσμευμένες καταθέσεις	157.525	155.556
Σύνολο ρευστών διαθεσίμων	1.081.580	2.108.364

Οι δεσμευμένες καταθέσεις σχετίζονται κυρίως με τραπεζικές καταθέσεις ύψους €144εκ. οι οποίες έχουν δεσμευθεί ως εγγύηση ισόποσης δανειακής συμφωνίας με την Τράπεζα Πειραιώς, σχετικά με τη δανειακή διευκόλυνση Β που έχει συναφθεί με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2016, και σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα σταδιακής αποπληρωμής, το ανεξόφλητο υπόλοιπο της δανειακής διευκόλυνσης Β, ανήλθε στα €122 εκ., ενώ το ανεξόφλητο υπόλοιπο του δανείου με την Τράπεζα Πειραιώς στα €144 εκ. και αναμένεται να μειωθεί στα €122 εκ. μέσα στους επόμενους μήνες. Η εγγύηση έληξε στις 15 Ιουνίου 2016 και ανανεώθηκε για ένα ακόμη έτος.

Η επίπτωση του δανείου και της κατάθεσης αποτελεί ταυτόχρονη αύξηση των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού χωρίς να επηρεάζει τον καθαρό δανεισμό και την καθαρή θέση του Ομίλου.

Για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2016, το τραπεζικό υπόλοιπο σε δολάρια Αμερικής που περιλαμβάνεται στην κατηγορία «Διαθέσιμα στο ταμείο και σε τράπεζες», ανέρχόταν σε \$510 εκ. (ισοδύναμο σε Ευρώ €484 εκ.). Το αντίστοιχο ποσό για την περίοδο 31 Δεκεμβρίου 2015, ανέρχόταν σε \$921 εκ (ισοδύναμο σε Ευρώ €846 εκ.).

Το σταθμισμένο κατά μέσο όρο τρέχον επιτόκιο την ημερομηνία Ισολογισμού ήταν:

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Euro	0,14%	0,21%
USD	0,10%	0,80%

13 Μετοχικό κεφάλαιο

	Αριθμός μετοχών	Κοινές μετοχές	Υπέρ το άρτιο	Σύνολο
1 Ιανουαρίου και 31 Δεκεμβρίου 2015	305.635.185	666.285	353.796	1.020.081
31 Δεκεμβρίου 2016	305.635.185	666.285	353.796	1.020.081

Το εγκεκριμένο μετοχικό κεφάλαιο είναι ίδιο με τις μετοχές που έχουν εκδοθεί και διατεθεί σε μετόχους και είναι πλήρως καταβλημένο. Η ονομαστική αξία κάθε μιας μετοχής της Εταιρείας είναι €2,18 (31 Δεκεμβρίου 2015: €2,18).

Δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών

Η Ετήσια Γενική Συνέλευση της Εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. που πραγματοποιήθηκε στις 25 Μαΐου 2005, ενέκρινε ένα νέο πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών, με σκοπό τη σύνδεση του αριθμού μετοχών, για τις οποίες παραχωρείται δικαίωμα προαίρεσης σε ανώτατα και ανώτερα στελέχη της Εταιρείας, με την επίτευξη εταιρικών και ατομικών στόχων άμεσα εξαρτώμενων από τα αποτελέσματα της Εταιρείας. Μεταγενέστερες Ετήσιες Γενικές Συνελεύσεις ενέκριναν την παραχώρηση δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών της Εταιρείας (stock options). Η περίοδος άσκησης των δικαιωμάτων είναι από την 1η Νοεμβρίου ως τις 5 Δεκεμβρίου των ετών 2014- 2018.

Οι καταληκτικές ημερομηνίες άσκησης των δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών που έχουν παραχωρηθεί έως το τέλος του έτους 2016 καθώς και οι αντίστοιχες τιμές άσκησης τους παρατίθενται στον κάτωθι πίνακα :

Έτος Παραχώρησης	Περίοδος Άσκησης Δικαιωμάτων	Ημερομηνία Λήξεως 5 Δεκεμβρίου	Τιμή εξάσκησης €/MTX	Αρ. δικαιωμάτων προαίρεσης 31 Δεκεμβρίου 2016	Αρ. δικαιωμάτων προαίρεσης 31 Δεκεμβρίου 2015
2012	2014-18	2018	4,52	1.479.933	1.479.933
Σύνολο				1.479.933	1.479.933

Δεν εξασκήθηκε κανένα δικαίωμα προαίρεσης κατά τη χρήση των ετών 2016 και 2015 λόγω της αρνητικής σχέσης της τιμής άσκησης με την τρέχουσα τιμή της μετοχής στην αγορά κατά την εκάστοτε περίοδο άσκησης.

Η κίνηση δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών και η αναλογούσα μέση σταθμική τιμή εξάσκησης κατά την διάρκεια του 2016 και του 2015 είναι:

	31 Δεκεμβρίου 2016		31 Δεκεμβρίου 2015	
	Μέση τιμή εξάσκησης σε € ανά μετοχή	Δικαιώματα	Μέση τιμή εξάσκησης σε € ανά μετοχή	Δικαιώματα
Αρχή περιόδου (1η Ιανουαρίου)	4,52	1.479.933	6,14	3.095.987
Έληξαν	-	-	7,62	(1.616.054)
Τέλος περιόδου (31η Δεκεμβρίου)	4,52	1.479.933	4,52	1.479.933

Οι παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους που αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2016 ήταν μηδενικές (2015: €2,9 εκ).

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

14 Αποθεματικά

	Τακτικό αποθεματικό	Ειδικά αποθεματικό	Αποθεματικό Αντιστάθμισης κινδύνου	Αποθεματικό Παροχών σε συμμετοχικ. τίτλους	Αφορολόγητα Αποθεματικά	Λοιπά Αποθεματικά	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015	118.668	98.420	(41.982)	3.640	271.845	(15.578)	435.013
Πράξεις αντιστάθμισης κινδύνου (Σημ. 21)							
Κέρδη/(Ζημιές) από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	-	(4.802)	-	-	-	(4.802)
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	-	-	24.548	-	-	-	24.548
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους (Σημ. 13)	-	-	-	(2.893)	-	-	(2.893)
Μεταφορά απο αποθεματικά στα αποτελέσματα	-	-	-	-	(8.798)	(148)	(8.946)
Κέρδη/(Ζημιές) από αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση	-	-	-	-	-	(172)	(172)
Κέρδη/Ζημιές από αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση τα οποία μεταφέρθηκαν στη κατάσταση αποτελεσμάτων	-	-	-	-	-	(6)	(6)
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	-	-	-	-	-	1.619	1.619
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	-	-	-	-	-	(632)	(632)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2015	118.668	98.420	(22.236)	747	263.047	(14.917)	443.729
Πράξεις αντιστάθμισης κινδύνου (Σημ. 21)							
Κέρδη/(Ζημιές) από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	-	15.862	-	-	-	15.862
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	-	-	19.642	-	-	-	19.642
Μεταβολές αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση	-	-	-	-	-	(6.343)	(6.343)
Μεταφορά αποθεματικού στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση στο λειτουργικό κέρδος	-	-	-	-	-	6.414	6.414
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	-	-	-	-	-	(7.763)	(7.763)
Λοιπά συνολικά έσοδα από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	-	-	-	-	-	(869)	(869)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	-	-	-	-	-	(884)	(884)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2016	118.668	98.420	13.268	747	263.047	(24.362)	469.788

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Τακτικό αποθεματικό

Σύμφωνα με τον Ελληνικό νόμο, οι εταιρίες υποχρεούνται να μεταφέρουν κατά ελάχιστο το 5% των ετήσιων καθαρών κερδών τους σύμφωνα με τα λογιστικά τους βιβλία σε τακτικό αποθεματικό έως ότου το αποθεματικό αυτό ισούται στο ένα τρίτο του μετοχικού τους κεφαλαίου. Το αποθεματικό αυτό δεν μπορεί να διανεμηθεί, αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την διαγραφή συσσωρευμένων ζημιών.

Ειδικά αποθεματικά

Τα ειδικά αποθεματικά αφορούν κυρίως αποθεματικά που προκύπτουν λόγω φορολογικών αναπροσαρμογών στοιχείων του ενεργητικού και την κατηγοριοποίηση τους σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Όπου κρίθηκε αναγκαίο έχουν γίνει προβλέψεις για αναβαλλόμενη φορολογία σε σχέση με αυτά τα αποθεματικά.

Αφορολόγητα αποθεματικά

Τα αφορολόγητα αποθεματικά αφορούν:

- (α) Κέρδη που δεν έχουν φορολογηθεί, σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον φορολογικό και θεσμικό πλαίσιο. Σε περίπτωση διανομής τους, τα κέρδη αυτά θα είναι φορολογητέα με βάση το φορολογικό συντελεστή που θα ισχύει κατά το χρόνο της διανομής τους στους μετόχους ή μετατροπής τους σε μετοχικό κεφάλαιο.
- (β) Μερικώς φορολογηθέντα αποθεματικά τα οποία έχουν φορολογηθεί με φορολογικό συντελεστή ο οποίος είναι χαμηλότερος από τον εκάστοτε ισχύοντα συντελεστή. Σε περίπτωση διανομής τους τα κέρδη θα είναι φορολογητέα με βάση το φορολογικό συντελεστή που θα ισχύει κατά το χρόνο της διανομής τους στους μετόχους ή μετατροπής τους σε μετοχικό κεφάλαιο

Αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου

Το αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου χρησιμοποιείται για τη καταχώρηση κερδών ή ζημιών από παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα, τα οποία μπορούν να χαρακτηριστούν ως παράγωγα αντιστάθμισης μελλοντικών ταμειακών ροών (cash flow hedges) και αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα όπως περιγράφεται στη Σημείωση 24.

Όταν η συναλλαγή με την οποία συσχετίζεται η πράξη αντιστάθμισης επηρεάζει τα κέρδη/ζημίες του έτους, τότε τα αντίστοιχα ποσά μεταφέρονται επίσης από τα λοιπά συνολικά έσοδα στα κέρδη/ζημίες του έτους.

Άλλα αποθεματικά

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει:

- (1) Αναλογιστικά κέρδη / (ζημίες) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών, που προέρχονται α) από εμπειρικές προσαρμογές (το αποτέλεσμα των διαφορών μεταξύ των προηγούμενων αναλογιστικών παραδοχών και αυτών που τελικά έλαβαν χώρα) και β) από αλλαγές στις αναλογιστικές παραδοχές.
- (2) Μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση. Τα ποσά αυτά ανακατατάσσονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων του έτους όταν τα αντίστοιχα πάγια πωληθούν ή η αξία τους υποστεί απομείωση.
- (3) Συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τη μετατροπή νομίσματος κατά την ενοποίηση των εταιρειών εξωτερικού, αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα και συσσωρεύονται στα άλλα αποθεματικά. Το σωρευτικό ποσό μεταφέρεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων του έτους όταν οι συμμετοχές μεταβιβάσουν.

15 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Προμηθευτές	1.617.894	2.626.459
Δεδουλευμένα έξοδα & έσοδα επόμενων χρήσεων	78.584	73.535
Λοιπές υποχρεώσεις	81.431	95.384
Σύνολο	1.777.909	2.795.378

Η γραμμή "Προμηθευτές" αποτελείται από ποσά πληρωτέα ή δεδουλευμένα τα οποία αφορούν αργό πετρέλαιο, πετρελαιοειδή προϊό-

ντα, συμβάσεις αγοράς προϊόντων (commodity derivative contracts) και υπηρεσίες.

Ο λογαριασμός "Προμηθευτές", στις 31 Δεκεμβρίου 2016 και 31 Δεκεμβρίου 2015, περιλαμβάνει ποσά οφειλόμενα από αγορές αργών πετρελαίων από το Ιράν, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν μεταξύ Δεκεμβρίου 2011 και Μαρτίου 2012, στα πλαίσια του μακροπρόθεσμου συμβολαίου με την ΝΙΟC. Παρά τις συνεχείς προσπάθειες του Ομίλου να αποπληρώσει τις συγκεκριμένες υποχρεώσεις από τον Ιανουάριο μέχρι και τον Ιούνιο 2012 μέσω του διεθνούς τραπεζικού συστήματος, αυτό δεν κατέστη εφικτό, λόγω της μη αποδοχής πληρωμών από το διεθνές τραπεζικό σύστημα, προς Ιρανικές τράπεζες και κυβερνητικές εταιρείες, λόγω επιβολής ρητών ή σιωπηρών διεθνών κυρώσεων. Μετά τις 30 Ιουνίου 2012, οι κυρώσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά του Ιράν κατέστησαν αδύνατη την πραγματοποίηση πληρωμών προς τη ΝΙΟC (Απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης 267/2012 της 23 Μαρτίου 2012). Ο Όμιλος είχε ενημερώσει τον προμηθευτή του για τη σχετική καθυστέρηση η οποία οφειλόταν στις ανωτέρω διεθνείς κυρώσεις.

Στις 18 Οκτωβρίου 2015, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αποφάσισε (Απόφαση ΚΕΠΠΑ 2015/1863) την άρση των περισσότερων περιορισμών της ΕΕ απέναντι στο Ιράν, λαμβάνοντας υπόψη την Απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας Ηνωμένων Εθνών (ΑΣΑΗΕ) 2231 (2015) και το Παράρτημα Β της ΑΣΑΗΕ 2231 (2015), καθώς επίσης και την επικύρωση του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας του ΟΗΕ αναφορικά με την ορθή υλοποίηση των συμφωνημένων μέτρων σε σχέση με το πυρηνικό ζήτημα. Στις 16 Ιανουαρίου 2016 («Ημέρα Εφαρμογής»), το Συμβούλιο της ΕΕ αποφάσισε (απόφαση ΚΕΠΠΑ 2016/37) την εφαρμογή της απόφασης ΚΕΠΠΑ 2015/1863 με ισχύ από την 16η Ιανουαρίου 2016. Την ίδια ημέρα επήλθε επίσης μερική άρση των περιοριστικών μέτρων που είχαν τεθεί σε εφαρμογή από τις ΗΠΑ αλλά και διεθνώς. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω εξελίξεων, στις 22 Ιανουαρίου 2016 τα Ελληνικά Πετρέλαια και η ΝΙΟC κατέληξαν σε συμφωνία-πλαίσιο για την επανέναρξη των εμπορικών τους σχέσεων σχετικά με την προμήθεια αργού, καθώς και για τη διευθέτηση των οφειλών. Η υλοποίηση της συμφωνίας αυτής θα πραγματοποιηθεί σε πλήρη συμμόρφωση με το ισχύον ευρωπαϊκό και διεθνές νομοθετικό πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένων και των περιορισμών που ακόμη δεν έχουν αρθεί. Βάσει της ως άνω συμφωνίας-πλαίσιο, το σχετικό ποσό, πληρωτέο μετά από 12 μήνες, έχει μεταφερθεί από τους βραχυπρόθεσμους στους μακροπρόθεσμους προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2016 (Σημ. 20).

Όποτε θεωρηθεί συμφέρον για τον Όμιλο, αλλά και για την επίτευξη ευνοϊκότερων όρων συναλλαγών, (όπως καλύτερες τιμές, ψηλότερα πιστωτικά όρια, μεγαλύτερη περίοδο πίστωσης), ο Όμιλος παρέχει Εγγυητικές Επιστολές ή Ενέγγυες Πιστώσεις για την πληρωμή υποχρεώσεων προς προμηθευτές, χρησιμοποιώντας έτσι τις γραμμές πίστωσης με τις συνεργαζόμενες τράπεζες. Στο βαθμό που οι υποχρεώσεις αυτές έχουν καταστεί πληρωτέες πριν την ημερομηνία ισολογισμού, αυτές περιλαμβάνονται στα υπόλοιπα προμηθευτών.

Οι λοιπές υποχρεώσεις αφορούν μισθοδοσία, λοιπές δαπάνες προσωπικού και διάφορους φόρους και τέλη.

Τα δεδουλευμένα έξοδα και έσοδα επόμενων χρήσεων, περιλαμβάνουν την εκτίμηση για το κόστος δικαιωμάτων εκπομπής ρύπων διοξειδίου του άνθρακα σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία η οποία στις 31 Δεκεμβρίου 2016 ανέρχεται σε € 12 εκ. (2015: €16 εκ.).

16 Δανεισμός

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Μακροπρόθεσμος δανεισμός		
Τραπεζικός δανεισμός	772.364	794.634
Ευρώ-ομόλογα	680.111	799.014
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	3.729	4.306
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων	1.456.204	1.597.954
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός		
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	1.078.095	1.271.538
Ευρώ-ομόλογα	262.814	316.166
Τρέχον υπόλοιπο μακροπρόθεσμων δανείων	44.815	44.796
Τρέχον υπόλοιπο χρηματοδοτικών μισθώσεων	575	533
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	1.386.299	1.633.033
Σύνολο δανείων	2.842.503	3.230.987

Η λήξη του μακροπρόθεσμου δανεισμού έχει ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Μεταξύ 1 και 2 ετών	616.809	529.263
Μεταξύ 2 και 5 ετών	817.174	1.002.026
Πάνω από 5 έτη	22.221	66.665
	1.456.204	1.597.954

Τα πραγματικά σταθμισμένα μέσα επιτόκια την ημερομηνία του ισολογισμού είναι τα παρακάτω:

Τραπεζικός Δανεισμός	Νόμισμα	Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2016	Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2015
Βραχυπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός			
Μεταβλητό Euribor + περιθώριο	Ευρώ	5,32%	5,30%
Μεταβλητό Belibor + περιθώριο	Δηνάριο Σερβίας	5,62%	8,94%
Μεταβλητό Sofibor + περιθώριο	Λεβ Βουλγαρίας	5,58%	5,75%
Κεντρικό Τραπεζικό Επιτόκιο + περιθώριο	Δηνάριο FYROM	5,48%	5,54%
Σταθερό επιτόκιο	Δολλάριο Αμερικής	4,63%	4,63%
Σταθερό επιτόκιο	Ευρώ	8,00%	-
Μακροπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός			
Μεταβλητό Euribor + περιθώριο	Ευρώ	3,70%	4,09%
Σταθερό επιτόκιο	Ευρώ	5,05%	6,91%

Η ανάλυση ανά νόμισμα των δανείων είναι η ακόλουθη:

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Ευρώ	2.779.187	2.774.371
Δολλάριο Αμερικής	-	361.641
Δηνάριο Σερβίας	19.903	23.460
Λεβ Βουλγαρίας	33.000	55.678
Δηνάριο FYROM	10.413	15.837
Σύνολο δανεισμού	2.842.503	3.230.987

Ο Όμιλος διενεργεί κεντρικά τις χρηματοδοτικές του δραστηριότητες, συντονίζοντας και ελέγχοντας τη χρηματοδότηση και ταμειακή διαχείριση όλων των εταιρειών του. Στο πλαίσιο αυτό, η Hellenic Petroleum Finance Plc (HPF) ιδρύθηκε τον Νοέμβριο του 2005 στο Ηνωμένο Βασίλειο και είναι 100% θυγατρική της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., για να ενεργεί ως ο κεντρικός χρηματοοικονομικός φορέας του Ομίλου.

Τα δάνεια του Ομίλου, στις 31 Δεκεμβρίου 2016 και 31 Δεκεμβρίου 2015, αναλύονται ανά είδος και ημερομηνία λήξης, στον πίνακα που ακολουθεί (σε € εκ.):

	Εταιρεία	Λήξη	Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2016	Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2015	
1α	Κοινοπρακτικό δάνειο €20 εκ.	HPF plc	Ιουλ. 2018	20	40
1β	Κοινοπρακτικό δάνειο €10 εκ.	HPF plc	Ιουλ. 2018	10	10
1γ	Κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο €350 εκ.	HP SA	Ιουλ. 2018	344	341
2	Ομολογιακό δάνειο €400 εκατ.	HP SA	Οκτ. 2017	284	225
3	Ομολογιακό δάνειο €200 εκατ.	HP SA	Ιαν. 2018	199	199
4	Ομολογιακό δάνειο €400 εκατ.	HP SA	Νοεμ. 2017	72	-
5	Δάνεια Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων ("ΕΙΒ")	HP SA	Ιουν. 2022	244	289
6	Ευρώ-ομόλογο €500 εκ.	HPF plc	Μάιος 2017	263	485
7	Ευρώ-ομόλογο \$400 εκ.	HPF plc	Μάιος 2016	-	362
8	Ευρώ-ομόλογο \$325 εκ.	HPF plc	Ιουλ. 2019	313	314
9	Ευρώ-ομόλογο \$375 εκ.	HPF plc	Οκτ. 2021	367	-
10	Συμβάσεις διμερών πιστωτικών γραμμών	Διάφορες	Διάφορες	723	961
11	Συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	Διάφορες	Διάφορες	4	5
Σύνολο				2.843	3.231

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικές για τα ποσά των δανείων του Ομίλου που θα πρέπει να αποπληρωθούν ή να αναχρηματοδοτηθούν εντός του 2016 περιλαμβάνονται στη σημείωση 3 «Κίνδυνος Ρευστότητας».

Για τις χρήσεις που έληξαν 31 Δεκεμβρίου 2016 και 31 Δεκεμβρίου 2015, οι όροι των δανείων εξυπηρετούνται πλήρως.

1) Κοινοπρακτικά Δάνεια

Τον Ιούλιο του 2014, ο Όμιλος σύναψε δύο νέες δανειακές με ελληνικά και διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, οι οποίες διέπονταν από πανομοιότυπους όρους και προϋποθέσεις ως ακολούθως:

(1α-1β) Η HPF σύναψε κοινοπρακτικό δάνειο, ύψους €50 εκ. με την εγγύηση της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., αποτελούμενο από δύο δανειακές συμβάσεις, ύψους €40 εκ. και €10 εκ. με ημερομηνίες λήξης τον Ιούλιο του 2016 και τον Ιούλιο του 2018 αντίστοιχα. Τον Ιούλιο 2016, στην ημερομηνία λήξης της δανειακής σύμβαση ύψους €40εκ., ο Όμιλος προχώρησε σε σταδιακή αποπληρωμή των 20 εκ. και παρέτεινε την ημερομηνία λήξης του υπόλοιπου ποσού (€20 εκ.) για τον Ιούλιο 2018.

(1γ) Η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο, ύψους €350 εκ. με την εγγύηση της HPF και με ημερομηνία λήξης τον Ιούλιο του 2018.

2) Ομολογιακό δάνειο €400 εκατ.

Τον Σεπτέμβριο 2015, ο Όμιλος παρέτεινε αρχικά την ημερομηνία λήξης του ομολογιακού δανείου από τον Δεκέμβριο 2015 στις 30 Ιουνίου 2016 και στη συνέχεια από τις 30 Ιουνίου 2016 στις 31 Οκτωβρίου 2017, με δυνατότητα επέκτασης δυο επιπλέον εξαμήνων. Το ανεξόφλητο υπόλοιπο του δανείου κατά τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2016 ανήλθε σε €284 εκ.

3) Ομολογιακό δάνειο €200 εκ.

Ακολουθώντας τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου, σύμφωνα με την οποία στόχος είναι η αύξηση του ποσοστού των μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων γραμμών πίστωσης σε σχέση με τις αντίστοιχες βραχυπρόθεσμες, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε δάνειο ύψους €200 εκ. με την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, διάρκειας 3 ετών.

4) Κοινοπρακτικό Ομολογιακό δάνειο € 400 εκ.

Τον Μάιο 2016, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο συνολικού ορίου € 400 εκ., διάρκειας 18 μηνών και με δυνατότητα επιπλέον επέκτασης 6 μηνών. Το δάνειο αποτελείται από 2 μέρη, ένα με δεσμευμένη εκταμίευση ύψους €240 εκ. και το δεύτερο ύψους €160 εκ, χωρίς δέσμευση. Το υπόλοιπο που είχε εκταμιευθεί στις 31 Δεκεμβρίου 2016 ήταν €72 εκ.

5) Δάνεια Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων

Στις 26 Μαΐου 2010, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε δύο δανειακές συμβάσεις συνολικού ύψους €400 εκατ. (Διευκόλυνση Α και Β, €200 εκατ. έκαστη) με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Ο σκοπός των δανείων ήταν να χρηματοδοτήσουν μέρος του έργου αναβάθμισης του διυλιστηρίου της Ελευσίνας. Και τα δυο δάνεια έχουν περίοδο αποπληρωμής 12 ετών, έναρξη αποπληρωμής το Δεκέμβριο του 2013, ενώ διέπονται από παρόμοιους όρους και προϋποθέσεις. Η Διευκόλυνση Β βελτιώνεται πιστοληπτικά από την εγγύηση μίας εμπορικής τράπεζας (Σημ. 12), μία πρακτική που είναι συνήθης για δανειακές συμβάσεις της ΕΤΕ ειδικότερα κατά τη φάση κατασκευής μεγάλων έργων. Μέχρι στις 31 Δεκεμβρίου 2016, πραγματοποιήθηκαν συνολικές αποπληρωμές ύψους €156 εκατ. (€44 εκατ. αποπληρώθηκαν μέσα στο 2016). Επιπλέον πληροφορίες αναφέρονται και στη Σημ. 12 – Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα.

6) Ευρώ-ομόλογο €500 εκ.

Τον Μάιο του 2013, ο Όμιλος εξέδωσε τετραετές Ευρω-ομόλογο, ύψους €500 εκ., με σταθερό ετήσιο επιτόκιο 8% και με ημερομηνία λήξης τον Μάιο του 2017. Τον Οκτώβριο 2016, ο Όμιλος προχώρησε στην προπληρωμή μέρους των ως άνω ομολογιών, από τα έσοδα της έκδοσης του νέου πενταετούς Ευρω-ομολόγου ύψους €375 εκ. όπως περιγράφεται και παρακάτω. Το υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2016 €264 εκ..

7) Ευρώ-ομόλογο \$400 εκ.

Τον Μάιο του 2014, ο Όμιλος εξέδωσε διετές δολαριακό ομόλογο, ύψους \$400 εκ. με σταθερό ετήσιο επιτόκιο 4,625% και με ημερομηνία λήξης τον Μάιο του 2016. Τον Μάιο 2016, η Hellenic Petroleum Finance προχώρησε με την αποπληρωμή του συγκεκριμένου ευρωομολόγου. Το κέρδος από συναλλαγματικές διαφορές που προέκυψε από την αποπληρωμή του ευρωομολόγου ανήλθε σε €12εκ. και συμπεριλαμβάνεται στις Ζημιές/Κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές (Σημ. 26).

8) Ευρώ-ομόλογο €325 εκ.

Τον Ιούλιο του 2014, ο Όμιλος εξέδωσε πενταετές Ευρω-ομόλογο, ύψους €325 εκ. με σταθερό ετήσιο επιτόκιο 5,25% και με ημερομηνία λήξης τον Ιούλιο του 2019. Οι ομολογίες, οι οποίες εκδόθηκαν από την Hellenic Petroleum Finance Plc με την εγγύηση της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., είναι εξαγοράσιμες κατ' επιλογή του εκδότη τον Ιούλιο του 2017 και είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο του Λουξεμβούργου.

9) Ευρώ-ομόλογο €375εκ.

Τον Οκτώβριο 2016, ο Όμιλος εξέδωσε πενταετές ευρωομόλογο ύψους €375 εκ., με ετήσιο τοκομερίδιο 4,875%, τιμή έκδοσης 99,453% επί της ονομαστικής αξίας και λήξη τον Οκτώβριο του 2021. Τα έσοδα από την έκδοση του ομολόγου χρησιμοποιήθηκαν για την αποπληρωμή υφιστάμενου χρηματοοικονομικού χρέους, συμπεριλαμβανομένης και της μερικής αποπληρωμής του ευρωομολόγου ύψους €500 εκ. το οποίο λήγει τον Μάιο του 2017, μέσω διαδικασίας δημόσιας προσφοράς, η οποία ολοκληρώθηκε τον Οκτωβρίου 2016, με ομολογίες ονομαστικής αξίας €225 εκ. όπως αυτές έγιναν αποδεκτές κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

10) Συμβάσεις διμερών πιστωτικών γραμμών

Οι εταιρείες του Ομίλου διατηρούν επίσης δανειακές γραμμές με άλλες τράπεζες για την κάλυψη γενικών χρηματοδοτικών αναγκών. Η πλειοψηφία των δανειακών γραμμών αφορά σε βραχυπρόθεσμα δάνεια που έχει συνάψει η μητρική εταιρεία και τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και ανανεώνονται αναλόγως με τις ανάγκες της κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών.

Ορισμένες από τις δανειακές συμφωνίες του Ομίλου περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικούς όρους οι πιο σημαντικοί των οποίων είναι η διατήρηση συγκεκριμένων αριθμοδεικτών ως ακολούθως: "Καθαρός Δανεισμός/Κέρδη προ Φόρων, Τόκων και Αποσβέσεων", "Κέρδη προ Φόρων, Τόκων και Αποσβέσεων/Καθαροί Τόκοι" και "Καθαρός Δανεισμός/Καθαρή Αξία Ιδίων Κεφαλαίων". Η διοίκηση του Ομίλου παρακολουθεί την απόδοση του Ομίλου για να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με τους ανωτέρω χρηματοοικονομικούς όρους.

11) Χρηματοδοτικές μισθώσεις

Οι υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις στο μακροπρόθεσμο και βραχυπρόθεσμο δανεισμό έχουν ως εξής:

Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Εντός ενός έτους	575	533
Μεταξύ 1 και 2 ετών	655	601
Μεταξύ 2 και 5 ετών	1.890	1.949
Πάνω από 5 έτη	1.184	1.756
Σύνολο	4.304	4.839

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

17 Αναβαλλόμενη φορολογία

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει εφαρμόσιμο νομικό δικαίωμα να συμψηφισθούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων και όταν οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή. Τα συμψηφισμένα ποσά είναι τα παρακάτω:

Αναβαλλόμενη φορολογία ενεργητικού:	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Πέραν των 12 μηνών	100.973	239.538
	100.973	239.538
Αναβαλλόμενη φορολογία παθητικού:		
Πέραν των 12 μηνών	(42.736)	(45.287)
	(42.736)	(45.287)
	58.237	194.251

Η μεταβολή της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης/(υποχρέωσης) είναι ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Υπόλοιπο αρχής έτους	194.251	183.835
Αποτελέσματα χρήσης	(122.149)	15.768
Κινήσεις στην καθαρή θέση	(12.106)	(5.371)
Λοιπές κινήσεις	(1.759)	19
Υπόλοιπο τέλους έτους	58.237	194.251

Η μεταβολή της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης / υποχρέωσης είναι ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(205.068)	(198.137)
Αποτίμηση αποθεμάτων	11.297	7.068
Μη πραγματοποιηθείσες συναλλαγματικές διαφορές	(5.383)	20.066
Προβλέψεις παροχών προσωπικού	31.869	28.441
Προβλέψεις επισφαλών υπολοίπων πελατών	26.908	16.345
Παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία σε εύλογη αξία	(4.406)	12.732
Καθαρή δαπάνη τόκων εκπεστέα στις επόμενες χρήσεις (υποκεφαλαιοδότηση)	47.625	46.886
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές προς συμψηφισμό	139.392	248.678
Προβλέψεις για περιβαντολλογικές δαπάνες	3.548	4.575
Απαξίωση συμμετοχών	9.430	5.216
Λοιπές μεταβολές	3.025	2.381
Υπόλοιπο τέλους έτους	58.237	194.251

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που προκύπτουν από αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές προς συμψηφισμό σε μελλοντικές χρήσεις αναγνωρίζονται μόνο εφόσον είναι πιθανό ότι θα συμψηφιστούν μελλοντικά φορολογικά κέρδη. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που αναγνωρίστηκαν από τον Όμιλο για αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές ανήλθαν σε €139 εκ. την 31

Δεκεμβρίου του 2016 (31 Δεκεμβρίου 2015: €249 εκ.), καθώς με βάση το εγκεκριμένο επιχειρηματικό πλάνο, ο Όμιλος κρίνει ότι υπάρχει η δυνατότητα συμψηφισμού των φορολογικών ζημιών με μελλοντικά φορολογικά κέρδη.

Το 2014, οι διατάξεις του αρ. 49 του Ν. 4172 περί υποκεφαλαιοδότησης εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά σύμφωνα με τις οποίες, το όριο έκπτωσης των πλεοναζουσών δαπανών τόκων, ορίζεται ως προς συγκεκριμένο ποσοστό επί του φορολογικού EBITDA της εκάστοτε εταιρείας (60% το 2014, 50% το 2015 και 40% από το 2016 και μελλοντικά). Η επίδραση στο ποσό της αναβαλλόμενης φορολογίας του Ομίλου, ήταν €48 εκ. (απαίτηση) στις 31 Δεκεμβρίου 2016 (31 Δεκεμβρίου 2015: €47 εκ.). Το ποσό αυτό μπορεί να συμψηφιστεί με μελλοντικά φορολογικά κέρδη, χωρίς χρονικό περιορισμό.

18 Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει πως τα ποσά που σχετίζονται με τις συνταξιοδοτικές παροχές του Ομίλου, έχουν καταχωρηθεί στις οικονομικές καταστάσεις.

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Υποχρεώσεις κατάστασης οικονομικής θέσης για:		
Συνταξιοδοτικές παροχές	110.912	95.362
Σύνολο	110.912	95.362
Χρεώσεις στα αποτελέσματα:		
Συνταξιοδοτικές παροχές	9.060	9.554
Σύνολο	9.060	9.554
Χρεώσεις στα λοιπά συνολικά έσοδα		
Συνταξιοδοτικές παροχές	10.172	(1.818)
Σύνολο	10.172	(1.818)

Τα ποσά που έχουν αναγνωρισθεί στην κατάσταση οικονομικής θέσης έχουν προσδιορισθεί ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Παρούσα αξία χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	19.822	16.717
Εύλογη αξία στοιχείων ενεργητικού	(8.370)	(7.118)
Έλλειμμα χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων	11.452	9.599
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	99.460	85.763
Υποχρέωση στη κατάσταση οικονομικής θέσης	110.912	95.362

Ο Όμιλος λειτουργεί προγράμματα καθορισμένων παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία για τους εργαζομένους στην Ελλάδα, την Βουλγαρία, την ΠΓΔΜ, το Μαυροβούνιο και τη Κύπρο. Όλα τα προγράμματα αφορούν συνταξιοδοτικές παροχές προς τους εργαζομένους. Το ποσό των παροχών εξαρτάται από το χρόνο προϋπηρεσίας και τις αποδοχές του κάθε εργαζομένου. Η πλειοψηφία των προγραμμάτων δεν έχει περιουσιακά στοιχεία, ενώ κάποια προγράμματα στην Ελλάδα και την Κύπρο έχουν.

Η μεταβολή στις υποχρεώσεις για συνταξιοδοτικές παροχές για το 2015 και το 2014 είναι η ακόλουθη:

	Παρούσα Αξία Υποχρεώσεων	Εύλογη αξία στοιχείων ενεργητικού	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015	99.773	(7.045)	92.728
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	4.876	-	4.876
Χρηματοοικονομικά έξοδα/(έσοδα)	3.125	(160)	2.965
Κόστος παλαιότερης απασχόλησης & (κέρδη)/ζημίες από τακτοποιήσεις	1.713	-	1.713
Σύνολο χρεώσεων στα αποτελέσματα	9.714	(160)	9.554
Επαναμετρήσεις στις αναλογιστικές παραδοχές:			
Απόδοση των στοιχείων ενεργητικού, εξαιρουμένου του ποσού που συμπεριλαμβάνεται στα χρηματοοικονομικά έξοδα/(έσοδα)	-	89	89
(Κέρδη)/Ζημίες από μεταβολή δημογραφικών παραδοχών	83	-	83
(Κέρδη)/Ζημίες από μεταβολή χρηματοοικονομικών παραδοχών	(3.719)	-	(3.719)

(Κέρδη)/Ζημίες από εμπειρικές προσαρμογές	1.729	-	1.729
Σύνολο χρεώσεων στα λοιπά συνολικά έσοδα	(1.907)	89	(1.818)
Συναλλαγματικές διαφορές	(2)	-	(2)
Καταβολές παροχών άμεσα από τον όμιλο/εισφορές του ομίλου στα στοιχεία ενεργητικού	(4.328)	(772)	(5.100)
Καταβολές παροχών από τα στοιχεία ενεργητικού	(770)	770	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	102.480	(7.118)	95.362
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	102.480	(7.118)	95.362
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	4.841	-	4.841
Χρηματοοικονομικά έξοδα/(έσοδα)	3.458	(174)	3.284
Κόστος παλαιότερης απασχόλησης & (κέρδη)/ζημίες από τακτοποιήσεις	935	-	935
Σύνολο χρεώσεων στα αποτελέσματα	9.234	(174)	9.060
Επαναμετρήσεις στις αναλογιστικές παραδοχές:			
Απόδοση των στοιχείων ενεργητικού, εξαιρουμένου του ποσού που συμπεριλαμβάνεται στα χρηματοοικονομικά έξοδα/(έσοδα)	-	(307)	(307)
(Κέρδη)/Ζημίες από μεταβολή δημογραφικών παραδοχών	(322)	-	(322)
(Κέρδη)/Ζημίες από μεταβολή χρηματοοικονομικών παραδοχών	15.566	-	15.566
(Κέρδη)/Ζημίες από εμπειρικές προσαρμογές	(4.766)	-	(4.766)
Σύνολο χρεώσεων στα λοιπά συνολικά έσοδα	10.478	(307)	10.172
Καταβολές παροχών άμεσα από τον όμιλο/εισφορές του ομίλου στα στοιχεία ενεργητικού	(2.155)	(1.526)	(3.681)
Καταβολές παροχών από τα στοιχεία ενεργητικού	(755)	755	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	119.282	(8.370)	110.912

Οι μη προεξοφλημένες παροχές συνταξιοδότησης λήγουν ως ακολούθως:

Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	Μέχρι 1 έτους	Μεταξύ 1 & 2 ετών	Μεταξύ 2 & 5 ετών	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Συνταξιοδοτικές παροχές	2.975	2.071	16.009	251.942	272.997

Τα περιουσιακά στοιχεία των προγραμμάτων επενδύθηκαν ως ακολούθως:

	2016				2015			
	Εισηγμένα	Μη εισηγμένα	Σύνολο	%	Εισηγμένα	Μη εισηγμένα	Σύνολο	%
Τίτλοι συμμετοχών	1.938	-	1.938	23%	1.827	-	1.827	26%
Ομόλογα								
Κρατικά ομόλογα	781	-	781	9%	210	-	210	3%
Εταιρικά ομόλογα	2.950	-	2.950	35%	2.360	-	2.360	33%
Επενδυτικά κεφάλαια	947	-	947	11%	1.029	-	1.029	14%
Επενδύσεις σε ακίνητα	1.442	-	1.442	17%	1.371	-	1.371	19%
Ταμειακά διαθέσιμα & ισοδύναμα	-	312	312	4%	-	321	321	5%
Σύνολο	8.058	312	8.370	100%	6.797	321	7.118	100%

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν έχουν ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Προεξοφλητικό επιτόκιο	2,50%	3,50%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	0,50%	0,50%
Πληθωρισμός	0,50%	0,50%

Η ανάλυση ευαισθησίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία σε αλλαγές στις κύριες σταθμισμένες παραδοχές είναι η ακόλουθη:

	Επίδραση στην υποχρέωση		
	Μεταβολή της παραδοχής	Αύξηση στην παραδοχή	Μείωση στην παραδοχή
Προεξοφλητικό επιτόκιο	0,5%	-5,16%	5,57%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	0,5%	4,61%	Δεν εφαρμόζεται

Η παραπάνω ανάλυση ευαισθησίας βασίζεται σε μία μεταβολή της παραδοχής διατηρώντας όλες τις άλλες παραδοχές σταθερές. Στην πράξη, υπάρχει μικρή πιθανότητα αυτό να συμβεί καθώς οι μεταβολές στις παραδοχές μπορεί να συνδέονται μεταξύ τους. Κατά τον υπολογισμό της ευαισθησίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία στις κύριες αναλογιστικές παραδοχές, χρησιμοποιήθηκε η ίδια μέθοδος που χρησιμοποιείται κατά τον υπολογισμό της υποχρέωσης που αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης (παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών στο προσωπικό με τη χρήση της αναλογιστικής μεθόδου της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method)).

Οι αναμενόμενες εργοδοτικές εισφορές για την επόμενη χρήση, προς τα προγράμματα καθορισμένων παροχών προσωπικού είναι €1,1 εκ. Η μέση σταθμισμένη διάρκεια των προγραμμάτων είναι 17 χρόνια.

19 Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα

Η κίνηση των προβλέψεων για το 2016 και το 2015 έχει ως εξής:

	Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις & έξοδα
1 Ιανουαρίου 2015	6.224
Χρεώσεις/(Πιστώσεις) στο λογαριασμό αποτελεσμάτων:	
Προσθήκες	219
Ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη χρήση	(38)
31 Δεκεμβρίου 2015	6.405
Χρεώσεις/(Πιστώσεις) στο λογαριασμό αποτελεσμάτων:	
Προσθήκες	4.733
Ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη χρήση	(1)
Διάφορες κινήσεις / Ανακατανομές	(1.831)
31 Δεκεμβρίου 2016	9.306

Τα ποσά που συμπεριλαμβάνονται στην συγκεκριμένη κατηγορία αφορούν κυρίως προβλέψεις για εκκρεμείς νομικές υποθέσεις.

20 Προμηθευτές και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Επιχορηγήσεις	12.454	10.792
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	247.190	11.882
Υπόλοιπο τέλους χρήσεως	259.644	22.674

Επιχορηγήσεις

Οι προκαταβολές από το Ελληνικό Κράτος στον Όμιλο αφορούν προκαταβολές για την αγορά ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Η απόσβεση για το 2016 ανέρχεται σε €1,4 εκ. (2015: €2,1εκ.).

Προμηθευτές και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Περιλαμβάνονται ποσά από εμπόρους/διαχειριστές πρατηρίων, που λειτουργούν ως χρηματικές εγγυήσεις για την πιστή τήρηση των όρων της συμφωνίας καθώς και το μακροπρόθεσμο τμήμα των υποχρεώσεων προς την ΝΙΟΚ (Σημ.15).

21 Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα

Τύπος παραγώγου αγαθών	31 Δεκεμβρίου 2016				31 Δεκεμβρίου 2015			
	Ονομαστική ποσότητα		Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις	Ονομαστική ποσότητα		Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις
	ΜΤ'000	Βαρέλια Χιλ.	€	€	ΜΤ'000	Βαρέλια Χιλ.	€	€
Συμβάσεις ανταλλαγής τιμής αγαθών	-	2.588	15.192	-	-	2.948	-	34.814
	-	2.588	15.192	-	-	2.948	-	34.814
Σύνολο	-	-	15.192	-	-	-	-	34.814

	31 Δεκεμβρίου 2016		31 Δεκεμβρίου 2015	
	Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις	Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό				
Συμβάσεις ανταλλαγής τιμής αγαθών (commodity swaps)	-	-	-	-
	-	-	-	-
Κυκλοφορούν ενεργητικό				
Συμβάσεις ανταλλαγής τιμής αγαθών (commodity swaps)	15.192	-	-	34.814
	15.192	-	-	34.814
Σύνολο εύλογης αξίας παραγώγων	15.192	-	-	34.814

Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία χρησιμοποιούνται μόνο για σκοπούς αντιστάθμισης κινδύνου και όχι ως κερδοσκοπικές επενδύσεις. Όμως, όταν τα παράγωγα αυτά στοιχεία δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνων, τότε ταξινομούνται ως «παράγωγα προς πώληση».

Η συνολική εύλογη αξία ενός παραγώγου αντιστάθμισης κινδύνου κατηγοριοποιείται ως μη κυκλοφορούν στοιχείο ενεργητικού ή παθητικού όταν η ημερομηνία λήξης του είναι μεταγενέστερα των 12 μηνών, ενώ στην αντίθετη περίπτωση κατηγοριοποιείται ως κυκλοφορούν στοιχείο.

Παράγωγα για αντιστάθμιση ταμειακών ροών

Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016 μεταφέρθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων ζημία σχετική με συμβόλαια τα οποία ρυθμίστηκαν εντός του έτους, ύψους €19.642 μετά φόρων (31 Δεκεμβρίου 2015: ζημία €24.548 μετά φόρων).

Οι υπόλοιπες πράξεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών εκτιμάται ότι θα είναι αποτελεσματικές, ενώ η συνολική μεταβολή στην εύλογη αξία τους ανέρχεται σε κέρδος μετά φόρων €15.862 (31 Δεκεμβρίου 2015: €4.802 ζημία μετά φόρων) και συμπεριλαμβάνεται στα «Αποθεματικά αντιστάθμισης κινδύνου». (Σημ. 14).

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού, ανέρχεται στην εύλογη αξία των στοιχείων ενεργητικού των παραγώγων αυτών, όπως απεικονίζεται στην Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

22 Ανάλυση εξόδων ανά είδος (φύση)

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Πρώτες ύλες και αναλώσιμα που χρησιμοποιήθηκαν	4.876.484	5.848.285
Παροχές σε εργαζομένους	234.100	227.506
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων	194.198	179.869
Αποσβέσεις ασώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων	15.280	19.031
Απομείωση αξίας ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων	8.313	-
Λοιπά έξοδα	753.160	791.894
Σύνολο κόστους πωληθέντων, εξόδων διοίκησης, πωλήσεων & διάθεσης	6.081.535	7.066.586

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Μισθοδοσία	164.326	157.403
Έξοδα κοινωνικής ασφάλισης	39.628	38.100
Συνταξιοδοτικό κόστος προγραμμάτων	8.075	9.801
Λοιπές παροχές σε εργαζομένους	22.071	22.202
Σύνολο	234.100	227.506

Οι λοιπές παροχές περιλαμβάνουν παροχές ιατροφαρμακευτικής και ασφαλιστικής μορφής, έξοδα μεταφοράς και διατροφής. Περιλαμβάνουν επίσης, παροχές προς εργαζόμενους στο πλαίσιο προγράμματος εθελουσίας εξόδου (VRS) περίπου €0,6 εκ. (2015: €1 εκ.), που περιλαμβάνονται στα «Λοιπά έσοδα/ (έξοδα)» (Σημ. 24).

23 Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης

Οι δαπάνες για τις δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης του Ομίλου εξοδοποιούνται κατά την πραγματοποίηση (2016: €2,2 εκ. και το 2015: €0,5 εκ.) και αφορούν κυρίως σε εργασίες έρευνας στη θαλάσσια περιοχή του Πατραϊκού Κόλπου, στα πλαίσια της κοινοπραξίας ανάμεσα στην Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. (50%, διαχειριστής) & την Edison International SpA (50%). Η σύμβαση Μίσθωσης κυρώθηκε από το Ελληνικό Κοινοβούλιο και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ελληνικής Κυβερνήσεως ως Ν. 4299 - Τεύχος Α, 221/03-10-14.

Δαπάνες αναφορικά με παραχώρηση αδειών έρευνας για τον Κόλπο του Πατραϊκού (2016: €0,07 εκ.), κεφαλαιοποιήθηκαν στις ασώματες ακινητοποιήσεις και αποσβένονται κατά τη διάρκεια της περιόδου που διαρκούν οι εργασίες έρευνας.

24 Λοιπά έσοδα/(έξοδα) και λοιπά κέρδη/(ζημιές)

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2016
Έσοδα από αποσβέσεις επιχορηγήσεων	1.404	2.121
Υπηρεσίες προς τρίτους	5.804	2.369
Έσοδα από ενοίκια	8.471	11.044
Κέρδη/(ζημιές) από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων - καθαρά	633	(614)
Έσοδα ασφαλιστικών αποζημιώσεων	41.727	1.357
Προεξόφληση μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	8.285	-
Κόστος εθελουσίας εξόδου	(551)	(1.448)
Προβλέψεις για τελωνειακές υποθέσεις	(7.173)	-
Λοιπά έσοδα/(έξοδα)	(5.707)	340
Σύνολο λοιπών εσόδων/(εξόδων)	52.893	15.169
Απομείωση επενδύσεων	(14.759)	(7.000)
Λοιπά κέρδη/(ζημιές)	(8.084)	1.258
Σύνολο λοιπών εσόδων/(εξόδων) - καθαρά	30.050	9.427

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Τα έσοδα από ενοίκια αφορούν πρατήρια που έχουν ενοικιαστεί σε εμπόρους. Στα έσοδα ασφαλιστικών αποζημιώσεων περιλαμβάνεται αποζημίωση για τη παρεμπόδιση της λειτουργίας του διυλιστηρίου Ελευσίνας, εξαιτίας προβλημάτων που παρουσιάστηκαν στο Flexicocker το 2012. Τα λοιπά έσοδα/(έξοδα) αφορούν σε έσοδα ή έξοδα που δε συνδέονται με την εμπορική δραστηριότητα του Ομίλου.

Η γραμμή «Απομείωση επενδύσεων» περιλαμβάνει απομείωση της αξίας επένδυσης στην Elpedison B.V. (Σημ. 8), καθώς και απομείωση της αξίας των επενδύσεων σε χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση.

Στα λοιπά κέρδη / (ζημιές) συμπεριλαμβάνονται τα αποτελέσματα πράξεων ανοιχτής αγοράς οι οποίες αφορούν σε Ευρωμόλογα (Σημ. 16).

25 Χρηματοοικονομικά (έξοδα)/έσοδα - καθαρά

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Έσοδα από τόκους	5.129	8.797
Έξοδα τόκων και λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα	(205.909)	(209.842)
Χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα) - καθαρά	(200.780)	(201.045)

Επιπρόσθετα του χρηματοοικονομικού κόστους που αναφέρεται πιο πάνω, κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016, τόκοι ύψους €1,9 εκ. (2015: €2,4 εκ.) έχουν κεφαλαιοποιηθεί.

26 Ζημιές/κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές

Τα κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές ύψους €21 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €27 εκ. ζημιές), προέρχονται κατά κύριο λόγο (α) από την αποπληρωμή δανείων σε Δολάρια ΗΠΑ εξαιτίας της αποδυνάμωσης του δολαρίου έναντι του Ευρώ κατά την ημερομηνία αποπληρωμής [δάνειο ύψους \$400 εκ.], και (β) από την αποτίμηση τραπεζικών λογαριασμών που εκφράζονται σε Δολάρια ΗΠΑ.

27 Φόρος Εισοδήματος

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Φόρος χρήσης	(14.787)	(9.705)
Αναβαλλόμενος φόρος (Σημ. 17)	(122.149)	15.768
Φόροι	(136.936)	6.063

Ο βασικός φορολογικός συντελεστής για τις Ανώνυμες εταιρείες στην Ελλάδα για το 2016 ανέρχεται σε 29% (2015: 29%).

Για τις χρήσεις 2011 και εξής οι ελληνικές εταιρείες υπόκεινται σε ετήσιο φορολογικό έλεγχο από τους τακτικούς τους ορκωτούς ελεγκτές-λογιστές, ως προς τη συμμόρφωσή τους με τις διατάξεις της κείμενης φορολογικής νομοθεσίας. Το αποτέλεσμα αυτού του ελέγχου οδηγεί στην έκδοση φορολογικού πιστοποιητικού, το οποίο εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις υποκαθιστά τον έλεγχο από τη δημόσια αρχή, η οποία όμως διατηρεί το δικαίωμα μεταγενέστερου ελέγχου χωρίς να περαιώνει τις φορολογικές της υποχρεώσεις για την οικεία διαχειριστική χρήση. Όλες οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου με έδρα την Ελλάδα ελέγχθηκαν από τους αντίστοιχους ορκωτούς ελεγκτές και έλαβαν πιστοποιητικό φορολογικής συμμόρφωσης με γνώμη χωρίς επιφύλαξη, έως και τη χρήση 2015.

Ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις

Οι ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις της μητρικής εταιρείας και των σημαντικότερων θυγατρικών παρουσιάζονται πιο κάτω. Ως αποτέλεσμα, οι φορολογικές τους υποχρεώσεις δεν θεωρούνται περαιωμένες. Όπως αναφέρεται παραπάνω, από το 2011 και εφεξής, οι εταιρείες του Ομίλου που εδρεύουν στην Ελλάδα έχουν ελεγχθεί από τον αντίστοιχο νόμιμο ελεγκτή τους και έχουν λάβει φορολογικά πιστοποιητικά δίχως επιφύλαξη έως και το οικονομικό έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015. Συνεπώς, αυτά τα οικονομικά έτη θεωρούνται ελεγμένα.

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΑΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	2010
ΕΚΟ Α.Ε	2008-2010
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ Α.Ε.	2010

Η έκδοση των φορολογικών πιστοποιητικών για το έτος 2016 αναμένεται να ολοκληρωθεί κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2017.

Η Διοίκηση εκτιμά ότι δεν θα προκύψουν σημαντικές επιπρόσθετες φορολογικές επιβαρύνσεις από τους μελλοντικούς φορολογικούς ελέγχους, πέρα από αυτές που αναφέρονται και συμπεριλαμβάνονται ήδη στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για την περίοδο που λήγει 31 Δεκεμβρίου 2016.

Λοιποί φόροι

Επιπλέον, έχουν ολοκληρωθεί οι ακόλουθοι προσωρινοί φορολογικοί έλεγχοι ΦΠΑ:

- ΕΛ.ΠΕ. για τη περίοδο έως και τον Δεκέμβριο 2014
- ΕΚΟ ΑΒΕΕ για τη περίοδο έως και τον Οκτώβριο 2013

ενώ σε εξέλιξη βρίσκονται έλεγχοι που αφορούν σε επόμενες περιόδους για τις υπόλοιπες εταιρείες του Ομίλου.

Ο φόρος που αναλογεί στα λοιπά συνολικά έσοδα είναι:

	31 Δεκεμβρίου 2016			31 Δεκεμβρίου 2015		
	Προ Φόρων	Φόρος	Μετά Φόρων	Προ Φόρων	Φόρος	Μετά Φόρων
Λοιπά συνολικά έσοδα από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	(869)	-	(869)	-	-	-
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	147	-	147	(272)	17	(255)
Παράγωγα για αντιστάθμιση ταμειακών ροών	50.006	(14.502)	35.504	25.273	(5.527)	19.746
Συναλλαγματικές διαφορές	(1.076)	-	(1.076)	(603)	-	(603)
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	(10.172)	2.396	(7.776)	1.818	(203)	1.615
Λοιπά συνολικά έσοδα	38.036	(12.106)	25.930	26.216	(5.713)	20.503

Συμφωνία φόρου που υπολογίζεται επί του λογιστικού φορολογητέου κέρδους του Ομίλου και του πραγματικού φόρου εισοδήματος που εμφανίζεται στα αποτελέσματα

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων	465.671	38.964
Φόρος βάσει ισχύοντος ελληνικού φορολογικού συντελεστή 29% (2015 - 29%)	(135.044)	(11.300)
Μεταβολή λόγω διαφορετικών φορολογικών συντελεστών στις θυγατρικές εξωτερικού	3.878	7.162
Κέρδη/(ζημιές) Ναυτικών Εταιρειών που δεν υπόκεινται σε φόρο	3.016	3.062
Έσοδα που δεν υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος	5.065	8.482
Εξοδα που δεν εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς	(12.590)	(7.070)
Αναγνώριση φορολογικών ζημιών προηγούμενων ετών	594	1.937
Φορολογικές ζημιές για τις οποίες δεν αναγνωρίζεται αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	(1.430)	(5.204)
Μεταβολές στην αναβαλλόμενη φορολογία λόγω αλλαγής στο φορολογικό συντελεστή	3	13.946
Μεταβολές στο φόρο προηγούμενων ετών	255	(6.182)
Λοιπά	(683)	1.230
Φόροι	(136.936)	6.063

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

28 Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά και αναπροσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή δεν εμφανίζονται, καθώς δεν διαφέρουν σημαντικά από τα βασικά κέρδη ανά μετοχή. Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας το καθαρό κέρδος που αναλογεί στους μετόχους της μητρικής εταιρίας με το μέσο σταθμισμένο αριθμό μετοχών κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς.

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Κέρδη ανά μετοχή (σε Ευρώ ανά μετοχή)	1,08	0,15
Καθαρά κέρδη που αναλογούν σε κοινές μετοχές (Σε χιλιάδες Ευρώ)	329.760	46.684
Μέσος αριθμός κοινών μετοχών	305.635.185	305.635.185

29 Μερίσματα

Το Διοικητικό Συμβούλιο θα εισηγηθεί στην επικείμενη Ετήσια Γενική Συνέλευση τη διανομή μερίσματος ύψους €0,20 ανά μετοχή από συσσωρευμένα αποθεματικά προηγούμενων ετών. Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν ενέκρινε κάποια αλλαγή στην πολιτική μερισμάτων του Ομίλου στο σύνολό της και θα επαναξιολογήσει την πληρωμή επιπρόσθετου μερίσματος, ειδικού μερίσματος ή προσωρινού μερίσματος, εντός του 2017.

30 Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες

	Σημ.	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
		31 Δεκεμβρίου 2015	31 Δεκεμβρίου 2014
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων		465.671	38.963
Προσαρμογές για: Αποσβέσεις ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	6,7	209.478	198.900
Απομείωση αξίας παγίων	8	8.313	-
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων πάγιου ενεργητικού	20	(1.404)	(2.121)
Χρηματοοικονομικά (έσοδα)/έξοδα	25	200.780	201.045
Κέρδη από συνδεδεμένες επιχειρήσεις	8	(19.407)	(21.518)
(Κέρδη)/Ζημιές από πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθεσίμων προς πώληση		-	6
Προβλέψεις και διαφορές αποτιμήσεων		77.011	69.851
Συναλλαγματικά (κέρδη)/ζημιές	26	(20.773)	26.753
Προεξόφληση μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	23	(8.285)	-
Ζημιές/(Κέρδη) από εκποίηση παγίων		(633)	614
		910.751	512.493
Μεταβολές Κεφαλαίου κίνησης			
Μείωση/(Αύξηση) αποθεμάτων		(281.476)	(50.492)
(Αύξηση)/Μείωση απαιτήσεων		(155.812)	(73.892)
Αύξηση/(Μείωση) υποχρεώσεων		(790.829)	106.249
		(1.228.117)	(18.135)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		(317.366)	494.358

31 Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και νομικές υποθέσεις

Ο Όμιλος έχει ενδεχόμενες υποχρεώσεις σε σχέση με τραπεζικές και λοιπές εγγυήσεις και άλλα θέματα που προκύπτουν στα πλαίσια των εμπορικών του συναλλαγών:

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

1. Επιχειρηματικά θέματα

α) Εκκρεμείς υποθέσεις

Ο Όμιλος εμπλέκεται σε διάφορες νομικές υποθέσεις και έχει διάφορες υποχρεώσεις σε εκκρεμότητα σχετικές με τις συνθήκες δραστηριότητάς του. Με βάση τις διαθέσιμες μέχρι σήμερα πληροφορίες, η διοίκηση πιστεύει ότι η έκβαση των υποθέσεων αυτών δεν θα έχει σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα του Ομίλου ή στην χρηματοοικονομική του θέση, πέραν αυτών που αναφέρονται στις προβλέψεις για νομικές υποθέσεις.

β) Εγγυητικές επιστολές

Η μητρική Εταιρεία έχει εκδώσει επιστολές διαβεβαιώσεων και εγγυητικές επιστολές προς τράπεζες για δάνεια που αυτές έχουν χορηγήσει σε θυγατρικές και συνδεδεμένες εταιρείες, το ανεξόφλητο υπόλοιπο των οποίων την 31 Δεκεμβρίου 2016 ανερχόταν στο ισόποσο των €1.210 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €1.427 εκ.). Εξ' αυτών, ποσό €1.110 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €1.322 εκ.) έχει συμπεριληφθεί στις ενοποιημένες δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου και εμφανίζεται στα αντίστοιχα κονδύλια της συνοπτικής ενδιάμεσης ενοποιημένης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.

γ) Διεθνείς δραστηριότητες

Παρόλο που δεν υπάρχουν σημαντικές επιπτώσεις, οι θυγατρικές του εξωτερικού αντιμετωπίζουν μία σειρά από νομικές υποθέσεις σχετικές με φορολογικές ρυθμίσεις και μεταβολές στις τοπικές αδειοδοτήσεις. Τέτοιες περιπτώσεις είναι και η υπόθεση σχετικά με τις εγκαταστάσεις δεξαμενών της Jugorepetrol A.D. στο Μαυροβούνιο, καθώς και η απόφαση της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού της Κύπρου να ξεκινήσει εκ νέου έρευνα για τις πετρελαιοειδή εταιρείες εμπορίας (χονδρικής) στην Κύπρο για την περίοδο 1 Οκτωβρίου 2004 ως 22 Δεκεμβρίου 2006, βάση της οποίας είχε επιβάλει στην Εταιρεία πρόστιμο ύψους €14 εκ. το 2011. Η Διοίκηση εκτιμά ότι δεν θα προκύψουν επιπρόσθετες υποχρεώσεις ως αποτέλεσμα των προαναφερθέντων υποθέσεων πέραν των προβλέψεων που ήδη συμπεριλαμβάνονται στη συνοπτική ενδιάμεση ενοποιημένη χρηματοοικονομική πληροφόρηση.

2. Φορολογικά και τελωνειακά θέματα

α) Ανέλεγκτες χρήσεις - Επίδικες φορολογικές υποθέσεις

Στις σημαντικότερες ελληνικές εταιρείες του Ομίλου, έχουν ολοκληρωθεί τακτικοί φορολογικοί έλεγχοι έως και τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2009, εκτός από την ΕΚΟ που έχει ελεγχθεί έως και τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2007, ενώ είναι σε εξέλιξη έλεγχοι από το 2008 έως και τη χρήση 2010 για την ΕΚΟ ΑΒΕΕ, καθώς και για τις χρήσεις 2010, 2011 και 2012 για την ΕΛΠΕ Α.Ε. Επιπροσθέτως, σε όλες αυτές τις εταιρείες, έχουν ολοκληρωθεί και προσωρινοί έλεγχοι για επόμενες περιόδους, κυρίως για επιστροφή ΦΠΑ. Στις περιπτώσεις που έχουν ολοκληρωθεί έλεγχοι και έχουν καταλογισθεί ποσά, τα οποία η εταιρεία αμφισβητεί, έχουν ασκηθεί εμπρόθεσμα τα σχετικά ένδικα μέσα. Η Διοίκηση πιστεύει ότι δεν θα προκύψουν σημαντικές φορολογικές επιβαρύνσεις είτε από μελλοντικούς φορολογικούς ελέγχους είτε από την έκβαση των επίδικων υποθέσεων πέραν αυτών που αναφέρονται και συμπεριλαμβάνονται ήδη στη συνοπτική ενδιάμεση ενοποιημένη χρηματοοικονομική πληροφόρηση.

Σημειώνεται ότι για τις χρήσεις 2011 έως και 2015, οι ελληνικές εταιρείες υπόκεινται σε ετήσιο φορολογικό έλεγχο από τους τακτικούς τους ορκωτούς ελεγκτές-λογιστές. Όλες οι υπόχρεες εταιρείες του Ομίλου, ελέγχθηκαν για τις χρήσεις που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2011 έως 2015, λαμβάνοντας πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης, με γνώμη χωρίς επιφύλαξη. Σύμφωνα με την πρόσφατη σχετική νομοθεσία, ο έλεγχος και η έκδοση των φορολογικών πιστοποιητικών, ισχύει και για τις χρήσεις 2016 και εφεξής, σε προαιρετική βάση.

β) Καταλογιστικές πράξεις τελωνείων

Εντός του 2008, παρελήφθησαν από το Τελωνείο καταλογιστικές πράξεις συνολικού ύψους περίπου €40 εκ. για φερόμενα τελωνειακά «ελλείμματα» των φορολογικών αποθηκών της Εταιρείας για συγκεκριμένες περιόδους μεταξύ των ετών 2001 – 2005. Η Εταιρεία προσέφυγε κατά των σχετικών πράξεων ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου, και η Διοίκηση θεωρεί ότι η υπόθεση θα έχει θετική κατάληξη μετά την ακροαματική διαδικασία.

Ανεξάρτητα από την κατάθεση των παραπάνω προσφυγών, το Τελωνείο προχώρησε σε παρακράτηση ποσού €54 εκ. (σύνολο καταλογισθέντων ποσών πλέον προσαυξήσεων) βεβαιωμένων επιστροφών ΦΠΑ (Σημ. 11). Η Εταιρεία κατέθεσε δύο προσφυγές κατά της φορολογούσας αρχής και κατά του Τελωνείου, ενώπιον των Διοικητικών Πρωτοδικείων Αθηνών και Πειραιώς αντίστοιχα. Το Πρωτοδικείο Αθηνών εξέδωσε απόφαση με την οποία δικαιώνει την Εταιρεία, απορρίπτοντας την εν λόγω παρακράτηση ως μη νόμιμη.

Η Εταιρεία εκτιμά ότι θα μπορεί να ανακτήσει τα ανωτέρω ποσά.

32 Δεσμεύσεις και συμβατικές υποχρεώσεις

(α) Δεσμεύσεις για κεφαλαιουχικές επενδύσεις

Οι σημαντικότερες συμβατικές υποχρεώσεις του Ομίλου αφορούν σε δεσμεύσεις για κεφαλαιουχικές επενδύσεις συνολικού ποσού €23 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €35 εκ.), το μεγαλύτερο μέρος του ποσού σχετίζεται με την αναβάθμιση των διυλιστηρίων.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

(β) Δεσμεύσεις για λειτουργικές μισθώσεις

Ο Όμιλος μισθώνει γραφεία και πρατήρια στο πλαίσιο συμβάσεων λειτουργικής μίσθωσης. Το σύνολο των ελάχιστων μελλοντικών μισθωμάτων στο πλαίσιο των προαναφερθέντων συμβάσεων παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Εντός του επόμενου έτους	33.971	31.502
Μετά 1 έτος και έως 5 έτη	112.872	119.551
Μετά 5 ετών	113.331	102.883
Σύνολο	260.174	253.936

(γ) Ενέγγυες πιστώσεις

Ο Όμιλος είναι πιθανόν να δεχθεί αίτημα από προμηθευτές ώστε να παράσχει τραπεζικές ενέγγυες πιστώσεις, με στόχο να επιτύχει ευνοϊκότερους όρους συναλλαγής και πίστωσης. Στις περιπτώσεις όπου έχει ήδη καταχωρηθεί η υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις, δεν χρειάζεται περαιτέρω γνωστοποίηση της συγκεκριμένης δέσμευσης. Στις περιπτώσεις όπου η συναλλαγή πραγματοποιείται μετά την ημερομηνία Ισολογισμού, ο Όμιλος δεν είναι υπόχρεος ώστε να διακανονίσει την ενέγγυα πίστωση εντός της περιόδου, άρα δεν αναγνωρίζεται και η αντίστοιχη υποχρέωση.

33 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Στη Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων συμπεριλαμβάνονται έσοδα, δαπάνες και έξοδα, τα οποία προκύπτουν από τις συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και συνδεδεμένων μερών. Τέτοιες συναλλαγές περιλαμβάνουν κυρίως πωλήσεις και αγορές των αγαθών και υπηρεσιών στο πλαίσιο της συνήθους λειτουργίας του Ομίλου και έχουν γίνει με τους συνήθεις εμπορικούς όρους που ακολουθεί ο Όμιλος για αντίστοιχες συναλλαγές με τρίτους.

Συναλλαγές έχουν πραγματοποιηθεί με τις ακόλουθες συνδεδεμένες εταιρείες:

α) Συνδεδεμένες Εταιρείες και κοινοπραξίες του Ομίλου που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης:

- Εταιρεία Αγωγού Καυσίμων Αεροδρομίου Αθηνών Α.Ε. (ΕΑΚΑΑ)
- Δημόσια Επιχείρηση Αερίου Α.Ε. (ΔΕΠΑ)
- Spata Aviation Fuel Company S.A. (SAFCO)
- Elpedison B.V.
- ΕΛΠΕ Θράκη Α.Ε.
- D.M.E.P HOLDCO

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Χρεώσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (Πωλήσεις)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	760.269	827.339
Κοινοπραξίες	171	499
Σύνολο	760.440	827.838
Χρεώσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (κόστος πωληθέντων)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	780.259	855.792
Κοινοπραξίες	3.533	1.184
Σύνολο	783.792	856.975
Υπόλοιπο σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	34.846	73.348
Κοινοπραξίες	639	294
Σύνολο	35.485	73.642
Υπόλοιπο από συνδεδεμένες επιχειρήσεις (Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	23.720	42.062
Κοινοπραξίες	9	101
Σύνολο	23.729	42.163

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Η μητρική εταιρεία έχει εκδώσει επιστολές διαβεβαιώσεων και εγγυητικές επιστολές προς τράπεζες για δάνεια που αυτές έχουν χορηγήσει στην Elpedison B.V, το ανεξόφλητο υπόλοιπο των οποίων την 31 Δεκεμβρίου 2016 ανερχόταν στο ισόποσο των €100 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €105 εκ.).

β) Συνδεδεμένα μέρη που τελούν υπό κοινό έλεγχο με τον Όμιλο λόγω της κοινής συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου και παρουσιάζουν σημαντικές συναλλαγές με τον Όμιλο:

- Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Α.Ε. (ΔΕΗ)
- Ελληνικές Ενοπλες Δυνάμεις
- Οδικές Συγκοινωνίες Α.Ε. (ΟΣΥ)
- Τραϊνοσε Α.Ε

Για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016, οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα του Ομίλου με τα παραπάνω μέρη ήταν τα εξής:

- Πωλήσεις του Ομίλου €141 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €281 εκ.)
- Αγορές του Ομίλου €51 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €49 εκ.)
- Απαιτήσεις €18 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €31 εκ.)
- Υποχρεώσεις €2 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €10 εκ.).

γ) Ο Όμιλος διοικείται από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (Εκτελεστικά και Μη Εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε.) και από τους Γενικούς Διευθυντές. Οι αμοιβές που καταβλήθηκαν ή έχουν λογισθεί προς τους ανωτέρω αναλύονται ως εξής:

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ			
	31 Δεκεμβρίου 2016		31 Δεκεμβρίου 2015	
	Αμοιβές	Αποζημιώσεις λόγω λύσης Σύμβασης	Αμοιβές	Αποζημιώσεις λόγω λύσης Σύμβασης
Εκτελεστικά Μέλη ΔΣ	1.355	-	1.370	608
Μη Εκτελεστικά Μέλη ΔΣ	508	2	633	445
Γενικοί Διευθυντές	1.740	523	1.629	757
Σύνολο	3.603	525	3.632	1.810

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από τέσσερα (4) εκτελεστικά μέλη και εννέα (9) μη-εκτελεστικά μέλη.

34 Κύριες θυγατρικές, συνδεδεμένες εταιρείες και κοινοπραξίες που ενοποιούνται στις οικονομικές καταστάσεις

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΕΔΡΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΝΟΠΙΩΣΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ ΑΒΕΕ	ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟΤΑ ΚΩ Α.Ε.	ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΕΛΛΑΔΑ	49,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΚΑΛΥΨΩ Μ.Ε.Π.Ε.	ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΑΘΗΝΑ Ν.Ε.	ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ / ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΑΡΤΕΜΙΣ Ν.Ε.	ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ / ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΔΗΜΗΡΑ Ν.Ε.	ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ / ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΗΡΑ Ν.Ε.	ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ / ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΑΦΡΟΔΙΤΗ Ν.Ε.	ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ / ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ ΕΑΔ	ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΣΕΡΒΙΑ ΑΔ	ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΣΕΡΒΙΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL S.A.	ΜΗΤΡΙΚΗ ΥΠΟΟΜΙΛΟΥ	ΑΥΣΤΡΙΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΚΥΠΡΟΣ ΛΤΔ	ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
RAMOIL S.A.	ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
HELLENIC PETROLEUM BULGARIA (HOLDINGS) LTD	ΜΗΤΡΙΚΗ ΥΠΟΟΜΙΛΟΥ	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
HELLENIC PETROLEUM SERBIA (HOLDINGS) LTD	ΜΗΤΡΙΚΗ ΥΠΟΟΜΙΛΟΥ	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
JUGOPETROL AD	ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ	54,35%	ΠΛΗΡΗΣ
GLOBAL ALBANIA A.E	ΕΜΠΟΡΙΚΗ	ΑΛΒΑΝΙΑ	99,96%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕΤ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ Α.Ε.	ΜΗΤΡΙΚΗ ΥΠΟΟΜΙΛΟΥ	ΕΛΛΑΔΑ	63,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΒΑΡΔΑΞ Α.Ε.	ΑΓΩΓΟΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ	ΕΛΛΑΔΑ	50,40%	ΠΛΗΡΗΣ
ΟΚΤΑ CRUDE OIL REFINERY A.D	ΔΙΥΛΙΣΗ	ΣΚΟΠΙΑ	51,35%	ΠΛΗΡΗΣ
ΑΣΠΡΟΦΟΣ Α.Ε.	ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΗ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΝΤΙΑΞΟΝ Α.Ε.	ΠΕΤΡΟΧΗΜΙΚΑ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΠΟΣΕΙΔΩΝ Ν.Ε.	ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ/ ΠΕΤΡΟΧΗΜΙΚΑ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΑΠΟΛΛΩΝ Ν.Ε.	ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ / ΔΙΥΛΙΣΗ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
HELLENIC PETROLEUM FINANCE PLC	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ Α.Ε.	ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Α.Ε.	ΕΝΕΡΓΕΙΑ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ-ΛΑΡΚΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΣΕΡΒΙΩΝ Α.Ε.	ΕΝΕΡΓΕΙΑ	ΕΛΛΑΔΑ	51,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ-ΛΑΡΚΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΟΚΚΙΝΟΥ Α.Ε.	ΕΝΕΡΓΕΙΑ	ΕΛΛΑΔΑ	51,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΠΥΛΟΥ ΜΕΘΩΝΗΣ Α.Ε.	ΕΝΕΡΓΕΙΑ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΠΑΤΡΑΙΚΟΣ Α.Ε.	ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΥΔΡΑΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ UPSTREAM Α.Ε.	ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΥΔΡΑΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
SUPERLUBE LTD	ΛΙΠΑΝΤΙΚΑ	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ELPEDISON B.V.	ΕΝΕΡΓΕΙΑ	ΟΛΛΑΝΔΙΑ	50,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
SAFCO ΑΕ	ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ	ΕΛΛΑΔΑ	33,33%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
ΔΕΠΑ Α.Ε.	ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ	ΕΛΛΑΔΑ	35,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
Ε.Α.Κ.Α.Α Α.Ε.	ΑΓΩΓΟΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
ΕΛΠΕ ΘΡΑΚΗ Α.Ε.	ΑΓΩΓΟΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ	ΕΛΛΑΔΑ	25,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
Δ.Μ.Ε.Π. HOLDCO LTD	ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	48,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

- Οι θυγατρικές εταιρείες στις οποίες υπάρχει δικαίωμα μειοψηφίας δεν είναι σημαντικές για τον Όμιλο.
- Στις 31 Αυγούστου 2016 οι εταιρείες του Ομίλου Ελληνικά Καύσιμα Α.Ε. και ΕΚΟ ΑΒΕΕ συγχωνεύθηκαν με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη. Η νέα εταιρεία μετονομάστηκε σε Ελληνικά Καύσιμα Ορυκτέλαια Ανώνυμος Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία.
- Στις 31 Οκτωβρίου 2016 οι εταιρείες του Ομίλου ΕΚΟ Βουλγαρία ΕΑΔ και HELPE Bulgaria Properties LTD συγχωνεύθηκαν με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη.
- Στις 15 Δεκεμβρίου 2016 η εταιρεία του Ομίλου ΕΛΠΕ Κύπρος ΛΤΔ, εξαγόρασε το υπόλοιπο 35% των δικαιωμάτων της μειοψηφίας στην εταιρεία Superlube Ltd και πλέον κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας.

35 Γεγονότα μετά την ημερομηνία Ισολογισμού

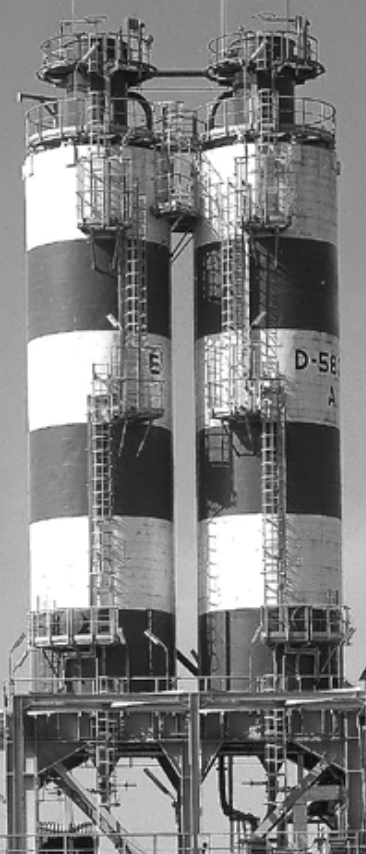
Δεν υπάρχουν σημαντικά γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού και πριν τη δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΠΕΤΡΕΛΙΑ

ΣΟΥΛΙΩΝ
ΜΟΝΟΤΕΛ

1.2 Οικονομικές Καταστάσεις Μητρικής Εταιρείας

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε

Οικονομικές καταστάσεις
σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («ΔΠΧΑ»)
για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2016

**ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ**

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Αριθμός Γ.Ε.ΜΗ.: 000296601000
ΑΡ.Μ.Α.Ε.: 2443/06/Β/86/23
ΕΔΡΑ: ΧΕΙΜΑΡΡΑΣ 8^Α, 151 25 ΜΑΡΟΥΣΙ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	σελίδα
Στοιχεία Επιχείρησης	86
Κατάσταση Οικονομικής Θέσης	89
Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων	90
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	91
Κατάσταση Ταμειακών Ροών	92
Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων	93
1 Γενικές πληροφορίες	93
2 Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών	93
2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων	93
2.2 Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	97
2.3 Πληροφόρηση κατά τομέα	97
2.4 Συναλλαγματικές μετατροπές	97
2.5 Ενσώματα πάγια	98
2.6 Κόστος δανεισμού	99
2.7 Άυλα περιουσιακά στοιχεία	99
2.8 Έρευνα και αξιολόγηση ορυκτών πόρων	99
2.9 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	100
2.10 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	100
2.11 Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία και δραστηριότητες αντιστάθμισης κινδύνων	101
2.12 Κρατικές επιχορηγήσεις	102
2.13 Αποθέματα	102
2.14 Εμπορικές απαιτήσεις	103
2.15 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	103
2.16 Μετοχικό κεφάλαιο	103
2.17 Δανεισμός	103
2.18 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία	104
2.19 Παροχές στο προσωπικό	104
2.20 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	105
2.21 Προβλέψεις	105
2.22 Περιβαλλοντικές υποχρεώσεις	106
2.23 Αναγνώριση εσόδων	106
2.24 Μισθώσεις	107
2.25 Διανομή μερισμάτων	107
2.26 Αλλαγές σε λογιστικές πολιτικές	107
2.27 Συγκριτικά στοιχεία	107
3. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου	107
3.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου	107
3.2 Διαχείριση κινδύνου κεφαλαίου	112
3.3 Προσδιορισμός των εύλογων αξιών	112

4.	Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις	113
5	Πληροφόρηση κατά τομέα	115
6.	Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	117
7.	Ασώματες ακινητοποιήσεις	118
8.	Επενδύσεις σε θυγατρικές, συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	118
9.	Δάνεια, προκαταβολές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	120
10.	Αποθέματα	121
11.	Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	121
12.	Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	123
13.	Μετοχικό κεφάλαιο	123
14.	Αποθεματικά	125
15.	Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	126
16.	Δανεισμός	127
17.	Αναβαλλόμενη φορολογία	129
18.	Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	130
19.	Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα	133
20.	Προμηθευτές και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	133
21.	Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα	133
22.	Ανάλυση εξόδων ανά είδος (φύση)	134
23.	Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης	134
24.	Λοιπά έσοδα/(έξοδα) και λοιπά κέρδη/(ζημιές)	135
25.	Χρηματοοικονομικά έξοδα - καθαρά	135
26.	Κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	135
27.	Φόρος Εισοδήματος	135
28.	Κέρδη ανά μετοχή	137
29.	Μερίσματα	137
30.	Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	137
31.	Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και νομικές υποθέσεις	137
32.	Δεσμεύσεις και λοιπές συμβατικές υποχρεώσεις	138
33.	Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	139
34.	Γεγονότα μετά την ημερομηνία Ισολογισμού	140

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ**ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ:**

Ευστάθιος Τσοτσουρός – Πρόεδρος Δ.Σ.
Γρηγόριος Στεργιούλης – Διευθύνων Σύμβουλος
Ανδρέας Σιάμισις – Μέλος
Ιωάννης Ψυχογιός – Μέλος
Θεόδωρος-Αχιλλέας Βάρδας-Μέλος
Γεώργιος Γρηγορίου – Μέλος
Στρατής Ζαφείρης – Μέλος
Δημήτριος Κοντοφάκας – Μέλος
Βασίλειος Κουνέλης – Μέλος
Παναγιώτης Οφθαλμίδης – Μέλος
Θεόδωρος Πανταλάκης – Μέλος
Σπυρίδων Παντελιάς – Μέλος
Κωνσταντίνος Παπαγιαννόπουλος – Μέλος

**ΑΛΛΑ ΜΕΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ:**

Γεώργιος Σταμπολής (έως 7/10/2016)
Γεώργιος Μαλόγλου (έως 27/4/2016)

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ:

ΠΡΑΪΣΓΟΥΩΤΕΡΧΑΟΥΣ ΚΟΥΠΕΡΣ Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία
Λεωφόρος Κηφισίας 268
15232 Χαλάνδρι
Ελλάδα

ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια

Έκθεση Ελέγχου επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε, οι οποίες αποτελούνται από την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2016, τις καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία (ΦΕΚ./Β' / 2848 / 23.10.2012). Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε κατά την 31η Δεκεμβρίου 2016 και τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- α) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 43Ββ του Κωδ. Ν. 2190 / 1920.
- β) Κατά την γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις του άρθρου 43α και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 43Ββ του Κώδ. Ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016.
- γ) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την Εταιρεία Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Αθήνα, 23 Φεβρουαρίου 2017
Ο ΟΡΚΩΤΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΣ

Κωνσταντίνος Μιχαλάτος

Α.Μ. ΣΟΕΛ 17701

Πράϊσιγουωτερτσους Κούπερς
Ανώνυμη ελεγκτική Εταιρεία
Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές
Α.Μ. ΣΟΕΛ 113

Λεωφ. Κηφισίας 152 32 Χαλάνδρι, τηλ.: +30 (210) 6874 400, fax: +30 (210) 6874 444, www.pwc.gr

ΠΡΑΪΣΓΟΥΩΤΕΡΧΑΟΥΣΚΟΥΠΕΡΣ Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία, Λεωφ. Κηφισίας 268, 15232 Χαλάνδρι
Τ: +30 210 6874400, Φ: +30 210 6874444, www.pwc.gr
Λεωφ. Κηφισίας 260 & Κόδρου, 15232 Χαλάνδρι, Τ: +30 210 6874400, Φ: +30 210 6874444
Εθνικής Αντίστασης 17, 55134 Θεσσαλονίκη, Τ: +30 2310 488880, Φ: +30 2310 459487

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ			
	Σημ.	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ Πάγιο Ενεργητικό			
Ενσώματα πάγια	6	2.718.798	2.774.026
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	7	6.490	8.371
Επενδύσεις σε θυγατρικές, συνδεδεμένες επιχειρήσεις & κοινοπραξίες	8	655.265	656.326
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	17	38.839	177.639
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση		1.017	50
Δάνεια, προκαταβολές και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	9	35.109	16.654
		3.455.518	3.633.066
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Αποθέματα	10	839.306	580.747
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	11	1.036.420	1.001.818
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία	21	15.192	-
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	12	888.783	1.839.156
		2.779.701	3.421.721
Σύνολο ενεργητικού		6.235.219	7.054.787
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Μετοχικό κεφάλαιο	13	1.020.081	1.020.081
Αποθεματικά	14	469.754	438.818
Αποτελέσματα εις νέον		100.315	(234.008)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		1.590.150	1.224.891
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Δάνεια	16	1.460.281	1.536.414
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	18	88.521	77.500
Προβλέψεις	19	6.829	3.000
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	20	246.405	12.400
		1.802.036	1.629.314
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	15	1.691.973	2.744.965
Βραχυπρόθεσμα χρηματοοικονομικά στοιχεία	21	-	34.814
Δάνεια	16	1.150.418	1.419.687
Μερίσματα πληρωτέα		642	1.116
		2.843.033	4.200.582
Σύνολο υποχρεώσεων		4.645.069	5.829.896
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		6.235.219	7.054.787

Οι σημειώσεις στις σελίδες 11 έως 68 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Οι Οικονομικές Καταστάσεις της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. για το έτος 2016 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 23 Φεβρουαρίου 2017.

Ευστάθιος Τσοτσωρός

Γρηγόριος Στεργιούλης

Ανδρέας Σιάμισις

Στέφανος Παπαδημητρίου

Πρόεδρος Δ.Σ.

Διευθύνων Σύμβουλος

Γενικός Διευθυντής
Οικονομικών Ομίλου
Μέλος Δ.Σ.

Διευθυντής Λογιστικής

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ			
ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ			
	Σημ.	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)		5.992.446	6.584.471
Κόστος πωληθέντων		(5.291.281)	(6.202.430)
Μεικτό κέρδος		701.165	382.041
Έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης		(68.559)	(123.818)
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας		(81.516)	(74.609)
Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης	23	(283)	(890)
Λοιπά (έξοδα)/έσοδα - καθαρά	24	31.081	(185)
Έσοδα συμμετοχών		38.348	32.659
Λειτουργικό αποτέλεσμα		620.236	215.198
Χρηματοοικονομικά έσοδα	25	13.541	20.663
Χρηματοοικονομικά έξοδα	25	(189.015)	(187.235)
Χρηματοοικονομικά (έξοδα)/έσοδα - καθαρά		(175.474)	(166.572)
Κέρδη/(Ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	26	21.462	25.901
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων		466.224	22.725
Φόρος εισοδήματος	27	(131.901)	4.816
Καθαρά κέρδη χρήσης		334.323	27.541
Λοιπά Συνολικά Έσοδα: Στοιχεία που δεν θα ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων:			
Αναλογιστικές (ζημιές)/κέρδη	14	(4.568)	917
		(4.568)	917
Στοιχεία που ενδέχεται να ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων:			
Μεταβολές αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση	14,24	(6.414)	-
Μεταφορά αποθεματικού στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση στο λειτουργικό κέρδος	14	6.414	-
Κέρδη / (Ζημιές) από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	14	15.862	(4.802)
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	14	19.642	24.548
Λοιπά συνολικά έσοδα, καθαρά από φορολογία		30.936	20.663
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους		365.259	48.204
Κέρδη ανά μετοχή (σε Ευρώ ανά μετοχή)	28	1,09	0,09

Οι σημειώσεις στις σελίδες 11 έως 68 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ					
	Σημ.	Μετοχικό κεφάλαιο	Απόθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2015		1.020.081	429.994	(273.388)	1.176.687
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών		-	917	-	917
Απραγματοποίητα κέρδη/(ζημιές) στην αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	14	-	(4.802)	-	(4.802)
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	14	-	24.548	-	24.548
Λοιπά συνολικά έσοδα		-	20.663	-	20.663
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) έτους		-	-	27.541	27.541
Συνολικά εισοδήματα για το έτος		-	20.663	27.541	48.204
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους	13	-	(2.893)	2.893	-
Μεταφορά σε / από αποθεματικά	14	-	(8.946)	8.946	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015		1.020.081	438.818	(234.008)	1.224.891
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	14	-	(4.568)	-	(4.568)
Μεταβολές αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση	14	-	(6.414)	-	(6.414)
Μεταφορά αποθεματικού στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση στο λειτουργικό κέρδος	14,24	-	6.414	-	6.414
Απραγματοποίητα κέρδη / (ζημιές) στην αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	14	-	15.862	-	15.862
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	14	-	19.642	-	19.642
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα)		-	30.936	-	30.936
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) έτους		-	-	334.323	334.323
Συνολικά εισοδήματα για το έτος		-	30.936	334.323	365.259
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2016		1.020.081	469.754	100.315	1.590.150

Οι σημειώσεις στις σελίδες 11 έως 68 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ			
ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ			
	Σημ.	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες			
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	30	(395.355)	436.769
Καταβληθείς φόρος εισοδήματος		(1.279)	(16.993)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		(396.634)	419.776
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες			
Αγορές ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων		(91.161)	(134.691)
Είσπραξη από πώληση ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων		82	812
Εισπραχθείσες επιδοτήσεις		-	1.182
Μερίσματα εισπραχθέντα		38.348	32.659
Τόκοι Έσοδα	25	13.541	20.663
Καθαρή συμμετοχή σε (αύξηση) κεφαλαίου συνδεδ. επιχειρήσεων		(9.711)	(3.500)
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		(48.901)	(82.875)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Τόκοι καταβληθέντες		(180.425)	(186.577)
Μερίσματα πληρωθέντα σε μετόχους της εταιρείας		(474)	(64.011)
(Αύξηση) / Μείωση στις δεσμευμένες καταθέσεις		(1.969)	44.444
Εξοφλήσεις δανείων		(839.789)	(326.743)
Εισπράξεις από εκδοθέντα/αναληφθέντα δάνεια		505.968	475.892
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(516.689)	(56.995)
Καθαρή (μείωση) / αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		(962.224)	279.906
Ταμειακά διαθέσιμα, ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις στην αρχή του έτους	12	1.683.600	1.393.262
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		9.882	10.432
Καθαρή (μείωση) / αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		(962.224)	279.906
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στο τέλος του έτους	12	731.258	1.683.600

Οι σημειώσεις στις σελίδες 11 έως 68 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

1 Γενικές πληροφορίες

Η εταιρεία Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. (η «Εταιρεία») δραστηριοποιείται στον τομέα της ενέργειας στην Ελλάδα. Οι δραστηριότητες της Εταιρείας περιλαμβάνουν τη διύλιση και εμπορία των προϊόντων πετρελαίου, την παραγωγή και εμπορία πετροχημικών προϊόντων καθώς και την έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων.

Η εταιρεία ιδρύθηκε στην Ελλάδα και εδρεύει στην Χειμάρρας 8Α στο Μαρούσι. Οι μετοχές της εταιρείας είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών και στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου, μέσω GDRs.

Οι Οικονομικές Καταστάσεις της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 23 Φεβρουαρίου 2017. Οι Μέτοχοι της Εταιρείας έχουν τη δυνατότητα να τροποποιήσουν τις οικονομικές καταστάσεις μετά τη δημοσίευσή τους.

2 Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

Οι σημαντικές λογιστικές πολιτικές που ακολουθήθηκαν κατά τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων παρατίθενται ακολούθως. Οι λογιστικές πολιτικές έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλα τα έτη εκτός εάν έχει δηλωθεί διαφορετικά.

2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι οικονομικές καταστάσεις της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016 έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εκδοθεί από τη Διεθνή Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση («ΕΕ») παρουσιάζουν την οικονομική θέση, τα αποτελέσματα και τις ταμειακές ροές με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας. Λαμβάνοντας τα ανωτέρω θέματα υπόψη, η Διοίκηση θεωρεί ότι: (α) η αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας αποτελεί την κατάλληλη βάση προετοιμασίας της παρούσας οικονομικής πληροφόρησης, (β) τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις της Εταιρείας παρουσιάζονται εύλογα σύμφωνα με τις λογιστικές αρχές που εφαρμόζει η Εταιρεία.

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός των κατωτέρω:

- Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού (περιλαμβανομένων και των παραγώγων), τα οποία αποτιμούνται στην εύλογη αξία τους.
- Στοιχεία ενεργητικού που σχετίζονται με υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία – αποτίμηση στην εύλογη αξία.

Η σύνταξη οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, απαιτεί άσκηση κρίσης από τη Διοίκηση της Εταιρείας καθώς επίσης και εκτιμήσεις στη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών αρχών για τον υπολογισμό των διαφόρων λογιστικών μεγεθών. Οι περιοχές που χρήζουν μεγαλύτερου βαθμού υποκειμενικότητας ή είναι αυξημένης πολυπλοκότητας ή όπου οι υποθέσεις ή οι εκτιμήσεις είναι σημαντικές για τις οικονομικές καταστάσεις αναφέρονται στη Σημ. 4. Οι εκτιμήσεις αυτές βασίζονται στην αντίληψη των γεγονότων και ενεργειών από τη Διοίκηση της Εταιρείας και τα πραγματικά γεγονότα μπορεί να διαφέρουν από τις εκτιμήσεις αυτές.

2.1.1 Αλλαγές σε πρότυπα και διερμηνείες

(α) Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες τα οποία έχουν υιοθετηθεί από την Εταιρεία.

Η Εταιρεία έχει υιοθετήσει τα ακόλουθα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες για πρώτη φορά την οικονομική περίοδο που ξεκίνησε στις 1 Ιανουαρίου 2016. Κανένα από τα παρακάτω δεν επηρέασε σημαντικά τις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

- **ΔΛΠ 19 Αναθεωρημένο (Τροποποίηση) «Παροχές σε Εργαζομένους».** Η περιορισμένου σκοπού τροποποίηση εφαρμόζεται σε εισφορές των εργαζομένων ή τρίτων μερών στα προγράμματα καθορισμένων παροχών και απλοποιούν την λογιστικοποίηση των εισφορών όταν είναι ανεξάρτητες του αριθμού των ετών που παρέχεται η εργασία, για παράδειγμα, εισφορές εργαζομένων που υπολογίζονται βάση ενός σταθερού ποσοστού του μισθού.
- **ΔΠΧΑ 11 (Τροποποίηση) «Από κοινού Συμφωνίες»** Αυτή η τροποποίηση απαιτεί από έναν επενδυτή να εφαρμόσει την μέθοδο της εξαγοράς όταν αποκτά συμμετοχή σε μία από κοινού δραστηριότητα η οποία αποτελεί μία "επιχείρηση".

- **ΔΛΠ 16 και ΔΛΠ 38 (Τροποποιήσεις) «Διευκρίνιση των Επιτρεπών Μεθόδων Απόσβεσης».** Αυτή η τροποποίηση διευκρινίζει ότι η χρήση μεθόδων βασισμένων στα έσοδα δεν είναι κατάλληλες για τον υπολογισμό των αποσβέσεων ενός περιουσιακού στοιχείου και επίσης διευκρινίζει πως τα έσοδα δεν θεωρούνται κατάλληλη βάση επιμέτρησης της ανάλωσης των οικονομικών οφελών που ενσωματώνονται σε ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο.
- **ΔΛΠ 27 (Τροποποίηση) «Ατομικές οικονομικές καταστάσεις».** Αυτή η τροποποίηση επιτρέπει στις οικονομικές οντότητες να χρησιμοποιούν την μέθοδο της καθαρής θέσης προκειμένου να λογιστικοποιήσουν τις επενδύσεις σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς στις ατομικές τους οικονομικές καταστάσεις και επίσης ξεκαθαρίζει τον ορισμό των ατομικών οικονομικών καταστάσεων.
- **ΔΛΠ 1 (Τροποποιήσεις) «Γνωστοποιήσεις».** Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τις οδηγίες του ΔΛΠ 1 σχετικά με τις έννοιες της σημαντικότητας και της συγκέντρωσης, την παρουσίαση των μερικών αθροισμάτων, την δομή των οικονομικών καταστάσεων και τις γνωστοποιήσεις των λογιστικών πολιτικών.
- **ΔΠΧΑ 10, ΔΠΧΑ 12 και ΔΛΠ 28 (Τροποποιήσεις) «Εταιρείες επενδύσεων: Εφαρμογή της απαλλαγής από την υποχρέωση ενοποίησης».** Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν την εφαρμογή της απαλλαγής των εταιρειών επενδύσεων και των θυγατρικών τους από την υποχρέωση ενοποίησης.
- **Ετήσιες Βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2012:**

Οι παρακάτω τροποποιήσεις περιγράφουν τις σημαντικότερες αλλαγές που υπεισέρχονται σε έξι ΔΠΧΑ ως επακόλουθο των αποτελεσμάτων του κύκλου 2010-12 του ετήσιου προγράμματος βελτιώσεων του ΣΔΛΠ.

- **ΔΠΧΑ 2 «Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών».** Η τροποποίηση διευκρινίζει τον ορισμό της "προϋπόθεσης κατοχύρωσης" και ορίζει διακριτά τον "όρο απόδοσης" και τον "όρο υπηρεσίας".
- **ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων».** Η τροποποίηση διευκρινίζει πως η υποχρέωση για ενδεχόμενο τίμημα το οποίο πληροί τον ορισμό του χρηματοοικονομικού στοιχείου ταξινομείται ως χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ως στοιχείο της καθαρής θέσης βάσει των ορισμών του ΔΛΠ 32 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Παρουσίαση». Επίσης διευκρινίζει πως κάθε ενδεχόμενο τίμημα, χρηματοοικονομικό και μη χρηματοοικονομικό, που δεν είναι στοιχείο της καθαρής θέσης επιμετράται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.
- **ΔΠΧΑ 8 «Λειτουργικοί τομείς».** Η τροποποίηση απαιτεί τη γνωστοποίηση των εκτιμήσεων της διοίκησης όσον αφορά την συνάθροιση των λειτουργικών τομέων.
- **ΔΠΧΑ 13 «Επιμέτρηση εύλογης αξίας».** Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι το πρότυπο δεν αποκλείει τη δυνατότητα της επιμέτρησης βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων και υποχρεώσεων στα ποσά των τιμολογίων σε περιπτώσεις όπου η επίπτωση της προεξόφλησης είναι ασήμαντη.
- **ΔΛΠ 16 «Ενσώματα πάγια» και ΔΛΠ 38 «Άυλα περιουσιακά στοιχεία».** Και τα δύο πρότυπα τροποποιήθηκαν προκειμένου να διευκρινιστεί ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζονται η προ αποσβέσεων λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου και οι συσσωρευμένες αποσβέσεις όταν μια οικονομική οντότητα ακολουθεί τη μέθοδο της αναπροσαρμογής.
- **ΔΛΠ 24 «Γνωστοποιήσεις συνδεδεμένων μερών».** Το πρότυπο τροποποιήθηκε προκειμένου να συμπεριλάβει ως συνδεδεμένο μέρος μία εταιρεία που παρέχει υπηρεσίες βασικού διοικητικού στελέχους στην οικονομική οντότητα ή στην μητρική εταιρεία της οικονομικής οντότητας.
- **Ετήσιες Βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2014:**

Οι τροποποιήσεις που παρατίθενται παρακάτω περιγράφουν τις βασικές αλλαγές σε τέσσερα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΠΧΑ 5 «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία διακρατούμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες».** Η τροποποίηση διευκρινίζει πως όταν ένα περιουσιακό στοιχείο (ή ομάδα στοιχείων) αναξινομείται από «διακρατούμενο προς πώληση» σε «διακρατούμενο προς διανομή», ή το αντίθετο, αυτό δεν αποτελεί αλλαγή στο σχέδιο για πώληση ή διανομή και δεν πρέπει να λογιστικοποιείται σαν αλλαγή.
- **ΔΠΧΑ 7 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποιήσεις».** Η τροποποίηση προσθέτει συγκεκριμένες οδηγίες προκειμένου να βοηθήσει τη διοίκηση να προσδιορίσει εάν οι όροι μίας συμφωνίας για εξυπηρέτηση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου το οποίο έχει μεταβιβαστεί συνιστούν συνεχιζόμενη ανάμειξη και διευκρινίζει

πως οι επιπρόσθετες γνωστοποιήσεις που απαιτούνται βάσει της τροποποίησης του ΔΠΧΑ 7 «Γνωστοποιήσεις – Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων» δεν απαιτείται για όλες τις ενδιάμεσες περιόδους, εκτός εάν απαιτείται από το ΔΛΠ 34.

- **ΔΛΠ 19 «Παροχές σε εργαζομένους».** Η τροποποίηση διευκρινίζει πως, όταν προσδιορίζεται το επιτόκιο προεξόφλησης για τις υποχρεώσεις παροχών προσωπικού μετά την έξοδο από την υπηρεσία, το σημαντικό είναι το νόμισμα στο οποίο παρουσιάζονται οι υποχρεώσεις και όχι η χώρα στην οποία αυτές προκύπτουν.
- **ΔΛΠ 34 «Ενδιάμεση χρηματοοικονομική αναφορά».** Η τροποποίηση διευκρινίζει την έννοια του «πληροφόρηση που γνωστοποιείται οπουδήποτε αλλού στην ενδιάμεση χρηματοοικονομική αναφορά» που αναφέρεται στο πρότυπο.

Η υιοθέτηση των ανωτέρω τροποποιήσεων δεν έχει σημαντική επίδραση για την Εταιρεία.

- **β) Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες τα οποία δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Εταιρεία.**

Έχουν εκδοθεί ορισμένα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες, τα οποία δεν είναι υποχρεωτικά για τη λογιστική περίοδο που ξεκίνησε κατά το τρέχον οικονομικό έτος. Η εκτίμηση της Εταιρείας σχετικά με την επίδραση της εφαρμογής αυτών των νέων προτύπων, τροποποιήσεων και διερμηνειών παρατίθεται παρακάτω.

- **ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα» και μεταγενέστερες τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 7 (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018).** Το ΔΠΧΑ 9 αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 που αφορά στην ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και συμπεριλαμβάνει επίσης ένα μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών το οποίο αντικαθιστά το μοντέλο των πραγματοποιημένων πιστωτικών ζημιών που εφαρμόζεται σήμερα. Το ΔΠΧΑ 9 "Λογιστική Αντιστάθμισης" καθιερώνει μία προσέγγιση της λογιστικής αντιστάθμισης βασισμένη σε αρχές και αντιμετωπίζει ασυνέπειες και αδυναμίες στο τρέχον μοντέλο του ΔΛΠ 39.

Αν και η Εταιρεία δεν έχει ακόμη προβεί σε λεπτομερή αξιολόγηση της ταξινόμησης και επιμέτρησης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που κατέχει σήμερα, εκτιμάται ότι πιθανότατα αυτά θα συνεχίσουν να επιμετρούνται στην ίδια βάση σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 και, κατά συνέπεια, η Εταιρεία δεν αναμένει σημαντική επίπτωση στην ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού του λόγω εφαρμογής του νέου ΔΠΧΑ.

Επίσης, δε θα υπάρξει καμία επίδραση αναφορικά με τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της Εταιρείας, δεδομένου ότι οι οδηγίες του νέου ΔΠΧΑ επηρεάζουν μόνο το λογιστικό χειρισμό των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που προσδιορίζονται στην εύλογη αξία τους μέσω των αποτελεσμάτων και η Εταιρεία δεν έχει τέτοιου είδους υποχρεώσεις.

Οι νέοι κανόνες λογιστικής αντιστάθμισης θα ευθυγραμμίσουν το λογιστικό χειρισμό των εργαλείων αντιστάθμισης με τις πρακτικές διαχείρισης κινδύνων της Εταιρείας. Αν και η Εταιρεία δεν έχει ακόμη προβεί σε λεπτομερή αξιολόγηση, εκτιμάται ότι οι υφιστάμενες σχέσεις αντιστάθμισης της Εταιρείας θα μπορούσαν να χαρακτηρισθούν ως συνεχιζόμενες μετά την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9. Ως εκ τούτου, η Εταιρεία δεν αναμένει σημαντική επίπτωση στο λογιστικό χειρισμό των σχέσεων αντιστάθμισης του.

Το νέο μοντέλο απομείωσης αξίας απαιτεί την αναγνώριση των προβλέψεων απομείωσης βάσει των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών και όχι μόνο των πραγματοποιημένων πιστωτικών ζημιών, όπως ισχύει σήμερα σύμφωνα με το ΔΛΠ 39. Αν και η Εταιρεία δεν έχει ακόμη προβεί σε λεπτομερή αξιολόγηση του πώς θα επηρεαστούν οι προβλέψεις απομείωσης της, η εφαρμογή του νέου μοντέλου ίσως οδηγήσει σε πρόωπη αναγνώριση πιστωτικών ζημιών.

Το νέο πρότυπο προβλέπει επίσης περαιτέρω απαιτήσεις γνωστοποίησης πληροφοριών και αλλαγής στην παρουσίαση. Οι απαιτήσεις αυτές αναμένεται να αλλάξουν τη φύση και την έκταση των γνωστοποιήσεων της Εταιρείας σχετικά με τα χρηματοοικονομικά εργαλεία της, ιδίως κατά το έτος εφαρμογής του νέου προτύπου.

- **ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018).** Το ΔΠΧΑ 15 εκδόθηκε τον Μάιο 2014. Σκοπός του προτύπου είναι να παρέχει ένα ενιαίο, κατανοητό μοντέλο αναγνώρισης των εσόδων από όλα τα συμβόλαια με πελάτες ώστε να βελτιώσει τη συγκρισιμότητα μεταξύ εταιρειών του ίδιου κλάδου, διαφορετικών κλάδων και διαφορετικών κεφαλαιαγορών. Περιλαμβάνει τις αρχές που πρέπει να εφαρμόσει μία οικονομική οντότητα για να προσδιορίσει την επιμέτρηση των εσόδων και τη χρονική στιγμή της αναγνώρισής τους. Η βασική αρχή είναι ότι μία οικονομική οντότητα θα αναγνωρίσει τα έσοδα με τρόπο που να απεικονίζει τη μεταβίβαση των αγαθών ή υπηρεσιών στους πελάτες στο ποσό το οποίο αναμένει να δικαιούται σε αντάλλαγμα για αυτά τα αγαθά ή τις υπηρεσίες.

Η Διοίκηση έχει κάνει μία πρώτη αξιολόγηση του αντίκτυπου στις περιοχές που ενδέχεται να επηρεαστούν από την εφαρμογή του εν λόγω προτύπου. Η Εταιρεία θεωρεί ότι η εφαρμογή των νέων κανόνων δεν θα επηρεάσει τις οικονομικές καταστάσεις της.

- **ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019).** Το ΔΠΧΑ 16 εκδόθηκε τον Ιανουάριο του 2016 και αντικαθιστά το ΔΛΠ 17. Σκοπός του προτύπου είναι να εξασφαλίσει ότι οι μισθωτές και οι εκμισθωτές παρέχουν χρήσιμη πληροφόρηση που παρουσιάζει εύλογα την ουσία των συναλλαγών που αφορούν μισθώσεις. Το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο για το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του μισθωτή, το οποίο απαιτεί ο μισθωτής να αναγνωρίζει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις για όλες τις συμβάσεις μισθώσεων με διάρκεια άνω των 12 μηνών, εκτός εάν το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο είναι μη σημαντικής αξίας. Σχετικά με το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του εκμισθωτή, το ΔΠΧΑ 16 ενσωματώνει ουσιαστικά τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 17. Επομένως, ο εκμισθωτής συνεχίζει να κατηγοριοποιεί τις συμβάσεις μισθώσεων σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές μισθώσεις, και να ακολουθεί διαφορετικό λογιστικό χειρισμό για κάθε τύπο σύμβασης. Το πρότυπο δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το πρότυπο θα επηρεάσει κυρίως το λογιστικό χειρισμό των λειτουργικών μισθώσεων της Εταιρείας. Κατά την ημερομηνία έκδοσης των οικονομικών καταστάσεων, η Εταιρεία έχει μη-ακυρώσιμες λειτουργικές μισθώσεις ύψους €19 εκ. (Σημ. 32). Ωστόσο, η Εταιρεία δεν έχει ακόμη προσδιορίσει σε ποιο βαθμό αυτές οι δεσμεύσεις θα οδηγήσουν σε αναγνώριση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων σχετικά με μελλοντικές πληρωμές, καθώς και πώς κάτι τέτοιο θα επηρέαζε το κέρδος και την ταξινόμηση των ταμειακών ροών της Εταιρείας. Αναλυτικότερη αξιολόγηση των επιπτώσεων του προτύπου θα πραγματοποιηθεί μέσα στους επόμενους δώδεκα μήνες.

Ορισμένες από τις δεσμεύσεις ενδέχεται να εξαιρούνται από τις απαιτήσεις του προτύπου ως βραχυπρόθεσμες ή/και μη σημαντικής αξίας, ενώ ορισμένες δεσμεύσεις ενδέχεται να μην ικανοποιούν καν τα κριτήρια που απαιτούνται για τον χαρακτηρισμό τους ως μισθώσεις σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ 16.

- **ΔΛΠ 12 (Τροποποιήσεις) «Αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σε μη πραγματοποιηθείσες ζημιές» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2017).** Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον λογιστικό χειρισμό σχετικά με την αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σε μη πραγματοποιηθείσες ζημιές που έχουν προκύψει από δάνεια που επιμετρώνται στην εύλογη αξία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- **ΔΛΠ 7 (Τροποποιήσεις) “Γνωστοποιήσεις” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2017).** Οι τροποποιήσεις εισάγουν υποχρεωτικές γνωστοποιήσεις που παρέχουν τη δυνατότητα στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να αξιολογήσουν τις μεταβολές των υποχρεώσεων που προέρχονται από χρηματοδοτικές δραστηριότητες. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- **ΔΠΧΑ 2 (Τροποποιήσεις) “Ταξινόμηση και επιμέτρηση συναλλαγών που αφορούν παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018).** Η τροποποίηση παρέχει διευκρινίσεις σχετικά με την βάση επιμέτρησης όσον αφορά παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά και τον λογιστικό χειρισμό σχετικά με τροποποιήσεις σε όρους που μεταβάλλουν μία παροχή που διακανονίζεται σε μετρητά σε παροχή που διακανονίζεται σε συμμετοχικούς τίτλους. Επιπλέον εισάγουν μία εξαίρεση όσον αφορά τις αρχές του ΔΠΧΑ 2 με βάση την οποία μία παροχή θα πρέπει να αντιμετωπίζεται σαν να επρόκειτο να διακανονιστεί εξ ολοκλήρου σε συμμετοχικούς τίτλους, στις περιπτώσεις όπου ο εργοδότης υποχρεούται να παρακρατά ένα ποσό προς κάλυψη των φορολογικών υποχρεώσεων των εργαζομένων που προκύπτουν από παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και να το αποδίδει στις φορολογικές αρχές. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- **ΔΠΧΑ 4 (Τροποποιήσεις) “Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα στο ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια-συμβόλαια” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018).** Οι τροποποιήσεις εισάγουν δύο προσεγγίσεις. Το τροποποιημένο πρότυπο θα α) παρέχει την επιλογή σε όλες τις οντότητες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια να αναγνωρίζουν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και όχι στην κατάσταση αποτελεσμάτων τις τυχόν αποκλίσεις που θα προκύψουν λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου προτύπου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια, και β) παρέχει στις οντότητες, οι δραστηριότητες των οποίων αφορούν κυρίως τον κλάδο των ασφαλίσσεων, την επιλογή για προσωρινή απαλλαγή από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021. Οι οντότητες οι οποίες θα αναβάλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, θα συνεχίσουν να εφαρμόζουν το υπάρχον πρότυπο ΔΛΠ 39 για τα χρηματοοικονομικά μέσα. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΛΠ 40 (Τροποποιήσεις) “Μεταφορές επενδυτικών ακινήτων” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018).** Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι προκειμένου να μπορεί να πραγματοποιηθεί μεταφορά προς ή από τα επενδυτικά ακίνητα θα πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί αλλαγή στη χρήση. Προκειμένου να θεωρηθεί ότι έχει επέλθει αλλαγή στην χρήση ενός ακινήτου, θα πρέπει να αξιολογηθεί κατά πόσο το ακίνητο πληροί τον ορισμό και η αλλαγή στη χρήση να μπορεί να τεκμηριωθεί. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- **Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π 22 “Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018).** Η Διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση σχετικά με πως προσδιορίζεται η ημερομηνία της συναλλαγής όταν εφαρμόζεται το πρότυπο που αφορά τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, ΔΛΠ 21. Η Διερμηνεία έχει εφαρμογή όταν μία οντότητα είτε καταβάλει, είτε εισπράττει προκαταβολικά τίμημα για συμβάσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα. Η Διερμηνεία δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- **Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2014 (Κύκλος 2014 – 2016) (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2017).** Οι τροποποιήσεις που παρατίθενται παρακάτω περιγράφουν τις βασικές αλλαγές σε δύο ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
 - **ΔΠΧΑ 12 “Γνωστοποίηση συμμετοχής σε άλλες οικονομικές οντότητες”.** Η τροποποίηση παρέχει διευκρινήσεις σχετικά με το ότι η υποχρέωση για παροχή των γνωστοποιήσεων του ΔΠΧΑ 12 έχει εφαρμογή σε συμμετοχές σε οντότητες που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως διακρατούμενες προς πώληση, εκτός της υποχρέωσης για παροχή συνοπτικής χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.
 - **ΔΛΠ 28 “Συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες”.** Οι τροποποιήσεις παρέχουν διευκρινήσεις ως προς το ότι όταν οι οργανισμοί διαχείρισης επενδύσεων κεφαλαίων, τα αμοιβαία κεφάλαια, και οντότητες με παρόμοιες δραστηριότητες εφαρμόζουν την επιλογή να επιμετρούν τις συμμετοχές σε συγγενείς ή κοινοπραξίες σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αυτή η επιλογή θα πρέπει να γίνει ξεχωριστά για κάθε συγγενή ή κοινοπραξία κατά την αρχική αναγνώριση.

2.2 Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις

Οι επενδύσεις στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις παρουσιάζονται στο κόστος κτήσης της αποκτηθείσας συμμετοχής στις θυγατρικές εταιρείες, στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις και στις κοινοπραξίες μείον τυχόν προβλέψεις απομείωσης.

2.3 Πληροφόρηση κατά τομέα

Οι επιχειρηματικοί τομείς είναι συμβατοί με την πληροφόρηση που παρέχεται στην Εκτελεστική Επιτροπή, η οποία αποτελείται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και τους Γενικούς Διευθυντές της Εταιρείας. Η εκτελεστική επιτροπή αξιολογεί την επίδοση των επιχειρηματικών τομέων και λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με την κατανομή των πόρων και τις στρατηγικές κινήσεις της Εταιρείας.

2.4 Συναλλαγματικές μετατροπές

(α) Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα αναφοράς

Τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας καταχωρούνται στο κύριο νόμισμα του οικονομικού περιβάλλοντος, στο οποίο η εταιρεία λειτουργεί («λειτουργικό νόμισμα»). Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα και το νόμισμα αναφοράς της Εταιρείας. Δεδομένου ότι η διύλιση και εμπορία πετρελαιοειδών αποτελούν την κύρια δραστηριότητα της Εταιρείας, οι τιμές αγοραπωλησίας αργού και πετρελαιοειδών βασίζονται κατά κύριο λόγο και σύμφωνα με την πρακτική του κλάδου στις διεθνείς τιμές αναφοράς αργού και πετρελαιοειδών σε Δολάρια Αμερικής. Η Εταιρεία μετατρέπει τις αξίες αυτές σε ευρώ με βάση την ισχύουσα ισοτιμία της ημερομηνίας συναλλαγής.

(β) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση τις ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών ή κατά τη μετατροπή των χρηματικών στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία ισολογισμού, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα. Στην περίπτωση που αναφέρονται σε πράξεις αντιστάθμισης κινδύνων χρηματοροών ή σε πράξεις αντιστάθμισης κινδύνων καθαρών επενδύσεων μεταφέρονται απ' ευθείας στην καθαρή θέση.

Τα κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές συμπεριλαμβάνονται στην ίδια γραμμή των αποτελεσμάτων, στην οποία εμφανίζεται και η συναλλαγή από την οποία προήλθαν, εκτός των συναλλαγματικών διαφορών που προέρχονται από δάνεια, καταθέσεις και ταμειακά διαθέσιμα, τα οποία εμφανίζονται σε ξεχωριστή γραμμή («Κέρδη/(Ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές»).

Μη χρηματικά χρηματοοικονομικά στοιχεία τα οποία επιμετρούνται σε εύλογη αξία σε ξένο νόμισμα, μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα βάσει της ισοτιμίας που ίσχυε την ημερομηνία που καθορίστηκε η εύλογη αξία. Συναλλαγματικές διαφορές στοιχείων ενεργητικού και παθητικού τα οποία επιμετρούνται σε εύλογη αξία, συμπεριλαμβάνονται στα κέρδη ή ζημιές από μεταβολές στην εύλογη αξία. Για παράδειγμα, συναλλαγματικές διαφορές μη χρηματικών στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού όπως μετοχές σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα σαν μέρος του κέρδους ή της ζημίας από μεταβολή στην εύλογη αξία ενώ συναλλαγματικές διαφορές σε μη χρηματικά, στοιχεία του ενεργητικού, όπως μετοχές που κατηγοριοποιούνται ως διαθέσιμες προς πώληση, περιλαμβάνονται στα λοιπά συνολικά έσοδα.

2.5 Ενσώματα πάγια

Τα ενσώματα πάγια περιλαμβάνουν κυρίως οικόπεδα, κτίρια (βιομηχανικές εγκαταστάσεις, και γραφεία), μονάδες διυλιστηρίων και εξοπλισμό. Τα ενσώματα πάγια αναγράφονται στο κόστος κτήσεως μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις άμεσες δαπάνες για την απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον εάν είναι πιθανό ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη σχετιζόμενα με το πάγιο θα εισρεύσουν στην Εταιρεία και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το αναπόσβεστο υπόλοιπο των παγίων που έχουν αντικατασταθεί διαγράφεται στα αποτελέσματα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων διαγράφεται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιείται, εκτός από το κόστος της περιοδικής γενικής συντήρησης των διυλιστηρίων, το οποίο κεφαλαιοποιείται και διαγράφεται στα αποτελέσματα με τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης μέχρι την επόμενη προγραμματισμένη γενική συντήρηση, στο βαθμό που οι δαπάνες αυτές βελτιώνουν είτε την ωφέλιμη ζωή του παγίου είτε την παραγωγική του δυναμικότητα.

Οι ακιντοποιήσεις υπό εκτέλεση είναι πάγια που βρίσκονται υπό κατασκευή (σχετίζονται κυρίως με τις μονάδες δύλισης) και αναγράφονται στο κόστος. Το κόστος περιλαμβάνει το κόστος κατασκευής, επαγγελματικές αμοιβές και άλλες άμεσες δαπάνες. Οι ακιντοποιήσεις υπό εκτέλεση δεν αποσβένονται, καθώς το πάγιο που αφορούν δεν είναι διαθέσιμο για χρήση.

Τα οικόπεδα επίσης δεν υπόκεινται σε απόσβεση. Οι αποσβέσεις των άλλων ενσωμάτων παγίων υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους που έχει ως εξής:

• Κτίρια	13 – 40	έτη
• Μηχανολογικός εξοπλισμός		
Εξειδικευμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις και μηχανήματα	10 – 35	έτη
Αγωγοί	30 – 40	έτη
Λοιπός εξοπλισμός	5 – 10	έτη
• Μεταφορικά μέσα	5 – 10	έτη
• Έπιπλα και εξαρτήματα		
Υπολογιστές	3 – 5	έτη
Λοιπά έπιπλα και εξαρτήματα	4 – 10	έτη

Οι εξειδικευμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις περιλαμβάνουν μονάδες διυλιστηρίων, εργοστάσια πετροχημικών και δεξαμενές καυσίμων. Με βάση τις τεχνικές μελέτες που πραγματοποιήθηκαν, η αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή των νέων μονάδων του διυλιστηρίου (διυλιστήριο Ελευσίνας) έχει εκτιμηθεί στα 35 έτη. Από την 1η Ιουλίου 2013 η υπολειπόμενη ωφέλιμη οικονομική ζωή των άλλων μονάδων δύλισης έχει αναθεωρηθεί και αναμορφωθεί και σε γενικές γραμμές δεν υπερβαίνει τα 25 έτη.

Οι υπολειμματικές αξίες και η ωφέλιμη ζωή των ενσωμάτων παγίων επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού.

Όταν η λογιστική αξία των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα (Σημ. 2.9).

Κέρδη ή ζημιές από την πώληση ενσωμάτων παγίων, καθορίζονται από τη διαφορά μεταξύ του τιμήματος και της λογιστικής τους καθαρής αξίας. Τα κέρδη ή οι ζημιές αυτές διαγράφονται στα αποτελέσματα σαν μέρος των λοιπών εσόδων/ (εξόδων) και λοιπών κερδών / (ζημιών).

2.6 Κόστος δανεισμού

Έξοδα δανεισμού που σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση, κατασκευή ή παραγωγή στοιχείων παγίου ενεργητικού κεφαλαιοποιούνται για το χρονικό διάστημα που απαιτείται μέχρι την ολοκλήρωση της κατασκευής και μέχρι αυτά να καταστούν έτοιμα προς χρήση.

Έξοδα δανεισμού κεφαλαιοποιούνται αν τα κεφάλαια που αντλήθηκαν χρησιμοποιήθηκαν ειδικά για την απόκτηση παγίων περιουσιακών στοιχείων. Αν τα κεφάλαια αντλήθηκαν γενικά και χρησιμοποιήθηκαν για την απόκτηση παγίων περιουσιακών στοιχείων, το μέρος των εξόδων δανεισμού που κεφαλαιοποιείται καθορίζεται εφαρμόζοντας ένα συντελεστή κεφαλαιοποίησης επί του κόστους απόκτησης του παγίου. Τα υπόλοιπα έξοδα δανεισμού καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

2.7 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

(α) Δικαιώματα και άδειες

Τα δικαιώματα και άδειες έχουν συγκεκριμένη διάρκεια ζωής και παρουσιάζονται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις. Η απόσβεση υπολογίζεται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο για να καταλείψει το κόστος των δικαιωμάτων στην εκτιμώμενη διάρκεια ζωής.

Οι άδειες και δικαιώματα έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων κεφαλαιοποιούνται και αποσβένονται στην περίοδο της έρευνας σύμφωνα με τους όρους των εκάστοτε αδειών.

(β) Λογισμικό

Το κόστος λογισμικού περιλαμβάνει το κόστος αγοράς και εγκατάστασης. Το κόστος των αδειών για τη χρήση λογισμικού κεφαλαιοποιείται με βάση το κόστος απόκτησης και ανάπτυξης του συγκεκριμένου λογισμικού έως ότου να είναι έτοιμο προς χρήση. Τα κόστη αυτά αποσβένονται κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους (3 έως 5 χρόνια) με τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης.

2.8 Έρευνα και αξιολόγηση ορυκτών πόρων

(α) Πάγια στοιχεία ενεργητικού έρευνας και αξιολόγησης

Κατά τη διάρκεια της περιόδου έρευνας και πριν προκύψει εμπορικά εκμεταλλεύσιμη ανακάλυψη, οι δαπάνες της έρευνας και αξιολόγησης κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου εξοδοποιούνται. Γεωλογικά και γεωφυσικά κόστη όπως και κόστη άμεσα συνδεδεμένα με μια έρευνα εξοδοποιούνται άμεσα. Τα κόστη απόκτησης δικαιωμάτων έρευνας κεφαλαιοποιούνται στα ασώματα πάγια και αποσβένονται στη διάρκεια της σχετικής άδειας ή ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών αν διαφοροποιούνται σημαντικά.

(β) Ανάπτυξη ενσώματων και ασώματων παγίων ενεργητικού

Δαπάνες για την κατασκευή, εγκατάσταση ή ολοκλήρωση έργων υποδομής όπως πλατφόρμες, αγωγοί και οι γεωτρήσεις εμπορικά εκμεταλλεύσιμων πηγών / κοιτασμάτων κεφαλαιοποιούνται μέσα στα ασώματα και ενσώματα πάγια ανάλογα με τη φύση τους. Όταν η περίοδος ανάπτυξης ολοκληρωθεί για ένα συγκεκριμένο κοίτασμα τότε το κόστος της μεταφέρεται στα πάγια. Καμία απόσβεση δεν χρεώνεται στη φάση της ανάπτυξης.

(γ) Πάγια στοιχεία ενεργητικού παραγωγής πετρελαίου και αερίου

Τα πάγια στοιχεία πετρελαίου και αερίου αποτελούνται από ενσώματα πάγια στοιχεία και δαπάνες ανάπτυξης, που σχετίζονται άμεσα με την παραγωγή εκμεταλλεύσιμων κοιτασμάτων.

(δ) Αποσβέσεις παγίων στοιχείων ενεργητικού

Τα ενσώματα και ασώματα πάγια στοιχεία πετρελαίου και αερίου αποσβένονται με τη μέθοδο των συντελεστών ανά μονάδα παραγωγής. Οι συντελεστές ανά μονάδα παραγωγής βασίζονται σε αποδεδειγμένα αποθέματα, τα οποία είναι πετρέλαιο, αέριο και άλλα ορυκτά αποθέματα τα οποία εκτιμάται ότι θα ανακτηθούν από τις υπάρχουσες υποδομές με τη χρήση των τρεχουσών μεθόδων εκμετάλλευσης. Οι ποσότητες πετρελαίου και αερίου θεωρούνται παραχθείσες από τη στιγμή που μετρηθούν με όργανα μέτρησης στο συμβατικό σημείο μεταβίβασης στον αγοραστή ή στα σημεία διεξαγωγής της πώλησης και συγκεκριμένα στη βαλβίδα εξόδου της δεξαμενής αποθήκευσης της περιοχής του κοιτάσματος.

(ε) Απομείωση – Πάγια στοιχεία ενεργητικού έρευνας και αξιολόγησης

Έξοδα απόκτησης δικαιωμάτων έρευνας εξετάζονται για απομείωση όταν υπάρχουν ενδείξεις που υποδεικνύουν απομείωση. Για τους σκοπούς της αποτίμησης της απομείωσης τα έξοδα απόκτησης δικαιωμάτων έρευνας τα οποία υποβάλλονται σε εξέταση για απομείωση, ομαδοποιούνται στις υπάρχουσες μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών (ΜΔΤΡ) των παραγωγικών κοιτασμάτων που ανήκουν στην ίδια γεωγραφική περιφέρεια και το δικαίωμα έρευνας που αφορούν.

(στ) Απομείωση – Αποδεδειγμένα πάγια στοιχεία ενεργητικού πετρελαίου και αερίου και ασώματα πάγια

Αποδεδειγμένα ενσώματα πάγια στοιχεία πετρελαίου και αερίου και ασώματα πάγια, εξετάζονται για απομείωση όταν γεγονότα ή αλλαγές των περιστάσεων υποδεικνύουν ότι το τρέχον υπόλοιπο του παγίου δεν πρόκειται να ανακτηθεί. Η ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται όταν το τρέχον υπόλοιπο του παγίου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό. Το ανακτήσιμο ποσό είναι το μεγαλύτερο μεταξύ της εύλογης του αξίας μείον τα έξοδα διάθεσης και της αξίας χρήσης του. Για τους σκοπούς της αξιολόγησης της απομείωσης, τα πάγια στοιχεία ομαδοποιούνται στο κατώτατο επίπεδο για το οποίο υπάρχουν ξεχωριστά αναγνωρίσιμες ταμειακές ροές.

2.9 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή, δεν αποσβένονται και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως ή και συχνότερα εάν υπάρχουν συγκεκριμένα γεγονότα και ενδείξεις τα οποία να υποδεικνύουν πιθανή απομείωση των στοιχείων. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία τους δεν θα ανακτηθεί. Ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό για το οποίο η λογιστική αξία του παγίου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ εύλογης αξίας – μειωμένης με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος – και αξίας χρήσεως (παρούσα αξία χρηματοροών που αναμένεται να δημιουργηθούν με βάση την εκτίμηση της διοίκησης για τις μελλοντικές οικονομικές και λειτουργικές συνθήκες). Για την εκτίμηση των ζημιών απομείωσης τα περιουσιακά στοιχεία εντάσσονται στις μικρότερες δυνατές μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών. Μη χρηματοοικονομικά στοιχεία, εκτός από υπεραξία, που έχουν υποστεί απομείωση επανεκτιμούνται για πιθανή αντιστροφή της απομείωσης σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού.

2.10 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία**2.10.1 Ταξινόμηση**

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας ταξινομούνται στις παρακάτω κατηγορίες: Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, επενδύσεις διακρατούμενες στη λήξη, επενδύσεις δάνεια και απαιτήσεις και επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση. Η ταξινόμηση εξαρτάται από το σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκαν τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία. Η Διοίκηση προσδιορίζει την ταξινόμηση κατά την αρχική αναγνώριση και στην περίπτωση των επενδύσεων διακρατούμενων στη λήξη επανεξετάζει την ταξινόμηση σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού.

(α) Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο περιλαμβάνεται σε αυτήν την κατηγορία εάν αποκτάται με σκοπό να πωληθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα ή αν έχει χαρακτηριστεί έτσι από τη διοίκηση. Παράγωγα επίσης περιλαμβάνονται στην κατηγορία προς πώληση εκτός εάν προορίζονται για αντιστάθμιση κινδύνων. Περιουσιακά στοιχεία σε αυτήν την κατηγορία περιλαμβάνονται στο κυκλοφορούν ενεργητικό είτε εξαιτίας του ότι προορίζονται προς πώληση είτε προορίζονται να ρευστοποιηθούν εντός 12 μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού. Σε κάθε άλλη περίπτωση συμπεριλαμβάνονται στο μη-κυκλοφορούν ενεργητικό.

(β) Δάνεια και απαιτήσεις

Περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές, τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές και δεν υπάρχει πρόθεση πώλησης αυτών. Περιλαμβάνονται στο κυκλοφορούν ενεργητικό, εκτός από εκείνα με λήξεις μεγαλύτερες των 12 μηνών από την ημερομηνία ισολογισμού, τα οποία περιλαμβάνονται στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία.

(γ) Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται ως διαθέσιμα προς πώληση στη περίπτωση που δεν έχουν πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές και καθορισμένη λήξη, ενώ η διοίκηση της Εταιρείας προτίθεται να τα διατηρήσει μεσομακροπρόθεσμα. Επίσης η κατηγορία περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεν μπορούν να ενταχθούν σε κάποια άλλη από τις ανωτέρω κατηγορίες. Περιλαμβάνονται στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία εφόσον η Διοίκηση δεν έχει την πρόθεση να τα ρευστοποιήσει εντός 12 μηνών από την ημερομηνία Ισολογισμού.

2.10.2 Αλλαγές στη Ταξινόμηση

Η Εταιρεία μπορεί να επιλέξει να αλλάξει τη ταξινόμηση ενός μη παράγωγου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου το οποίο αρχικά ταξινομήθηκε στη κατηγορία «Επενδύσεις διακρατούμενες στη λήξη», εάν το χρηματοοικονομικό στοιχείο δεν διατηρείται πλέον με αυτό το σκοπό. Χρηματοοικονομικά στοιχεία, εκτός των δανείων και απαιτήσεων, επιτρέπεται να επαναταξινομηθούν σε άλλη κατηγορία από την κατηγορία «Επενδύσεις διακρατούμενες στη λήξη», μόνο σε ακραίες περιπτώσεις γεγονότων που δεν θεωρούνται συνηθισμένα και δεν είναι πιθανόν να συμβούν ξανά στο άμεσο μέλλον. Επίσης η Εταιρεία μπορεί να επαναταξινομήσει χρηματοοικονομικά στοιχεία που βρίσκονται στις κατηγορίες «Επενδύσεις διακρατούμενες στη λήξη» ή «Διαθέσιμα προς πώληση», στη κατηγορία «Δάνεια και απαιτήσεις», στη περίπτωση που η Εταιρεία έχει τη πρόθεση και τη δυνατότητα να διατηρήσει αυτά τα χρηματοοικονομικά στοιχεία στο μέλλον ή μέχρι τη λήξη, την ημερομηνία της επαναταξινόμησης.

Αλλαγές στη ταξινόμηση γίνονται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία της επαναταξινόμησης. Η εύλογη αξία γίνεται το νέο κόστος ή το νέο αναπόσβεστο κόστος κατά περίπτωση και κανένας αντιλογισμός κερδών ή ζημιών από μεταβολές της εύλογης αξίας που προέκυψαν πριν την επαναταξινόμηση, δεν μπορεί να γίνει. Το πραγματικό επιτόκιο για χρηματοοικονομικά στοιχεία που επαναταξινομήθηκαν στις κατηγορίες «Δάνεια και απαιτήσεις» ή «Επενδύσεις διακρατούμενες στη λήξη» καθορίζεται κατά την ημερομηνία επαναταξινόμησης.

2.10.3 Αναγνώριση και Επιμέτρηση

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται αρχικά σε εύλογη αξία και οι δαπάνες συναλλαγής εξοδοποιούνται στα αποτελέσματα.

Οι αγορές και οι πωλήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία της συναλλαγής που είναι και η ημερομηνία που η Εταιρεία δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει την επένδυση. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους πλέον των άμεσα επιρριπτόων στη συναλλαγή δαπανών για όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που δεν αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαγράφονται όταν το δικαίωμα στις ταμειακές ροές από τις επενδύσεις λήγει ή μεταβιβάζεται και η Εταιρεία έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ανταμοιβές που συνεπάγεται η ιδιοκτησία.

Δάνεια και απαιτήσεις, καθώς και τα διακρατούμενα ως τη λήξη χρηματοοικονομικά στοιχεία αναγνωρίζονται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Πραγματοποιηθέντα και εξ αποτιμήσεως κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από μεταβολή στην εύλογη αξία των στοιχείων της κατηγορίας «χρηματοοικονομικά στοιχεία μέσω αποτελεσμάτων» καταχωρούνται στα αποτελέσματα στην περίοδο που προκύπτουν. Τα κέρδη ή ζημιές εξ αποτιμήσεως που προκύπτουν από την μεταβολή στην εύλογη αξία χρηματικών και μη χρηματικών χρηματοοικονομικών στοιχείων που είναι διαθέσιμα προς πώληση περιλαμβάνονται στα λοιπά συνολικά έσοδα. Όταν επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση πωληθούν ή απομειωθούν η συσσωρευμένη μεταβολή στην εύλογη αξία τους μεταφέρεται στα αποτελέσματα σαν κέρδη ή ζημιές από επενδύσεις σε χρεόγραφα.

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που είναι διαπραγματεύσιμα σε ενεργές αγορές προσδιορίζονται από τις τρέχουσες τιμές ζήτησης. Για τα μη διαπραγματεύσιμα στοιχεία οι εύλογες αξίες προσδιορίζονται με τη χρήση τεχνικών αποτίμησης όπως ανάλυση πρόσφατων συναλλαγών, συγκρίσιμων στοιχείων που διαπραγματεύονται και προεξόφληση ταμειακών ροών που απεικονίζονται ανάλογα με τις πραγματικές συνθήκες του εκδότη.

2.10.4 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών εργαλείων

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μπορούν να συμψηφιστούν με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και το καθαρό υπόλοιπο να εμφανισθεί στον ισολογισμό εφόσον υπάρχει σχετικό νομικά κατοχυρωμένο δικαίωμα και υπάρχει και η πρόθεση να διακανονισθεί το συμψηφισμένο υπόλοιπο ή να εισπραχθεί η απαίτηση και καταβληθεί η υποχρέωση ταυτόχρονα. Το νομικά κατοχυρωμένο δικαίωμα δεν πρέπει να εξαρτάται από μελλοντικό γεγονός και να δύναται να ασκηθεί κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών της επιχείρησης καθώς και σε περίπτωση αθέτησης, αφερεγγυότητας ή πτώχευσης της εταιρείας ή του αντισυμβαλλόμενου.

2.10.5 Απομείωση αξίας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

(α) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού η Εταιρεία εκτιμά αν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία έχουν υποστεί απομείωση. Ο έλεγχος απομείωσης των δανείων και απαιτήσεων περιγράφεται στην σημείωση 2.14.

(β) Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Για μετοχές εταιρειών που έχουν ταξινομηθεί ως χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση, τέτοια ένδειξη συνιστά η σημαντική ή παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας σε σχέση με το κόστος κτήσεως. Αν στοιχειοθετείται απομείωση, η σωρευμένη στα ίδια κεφάλαια ζημιά - που είναι η διαφορά μεταξύ κόστους κτήσεως και εύλογης αξίας μείον προγενέστερες ζημιές απομείωσης που είχαν αναγνωριστεί στα αποτελέσματα για το συγκεκριμένο χρηματοοικονομικό στοιχείο, μεταφέρεται στα αποτελέσματα. Οι ζημιές απομείωσης των συμμετοχικών τίτλων που καταχωρούνται στα αποτελέσματα δεν αναστρέφονται μέσω των αποτελεσμάτων.

2.11 Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία και δραστηριότητες αντιστάθμισης κινδύνων

Στα πλαίσια της διαχείρισης κινδύνου, η Εταιρεία χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα επί συναλλάγματος και εμπορευμάτων για να αντισταθμίσει τους κινδύνους που συνδέονται με τη μελλοντική διακύμανση των συναλλαγματικών ισοτιμιών και των τιμών των εμπορευμάτων. Αυτά τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη τους αξία κατά την

ημερομηνία συμβάσεως και μεταγενέστερα επιμετρούνται στην εύλογη τους αξία. Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των παράγωγων χρηματοοικονομικών εργαλείων αναγνωρίζονται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού είτε στην κατάσταση αποτελεσμάτων είτε στα ίδια κεφάλαια, ανάλογα με το κατά πόσο το παράγωγο χρηματοοικονομικό μέσο πληροί τις προϋποθέσεις της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνων και, εφόσον αυτό ισχύει, ανάλογα με τη φύση του αντικειμένου αντιστάθμισης. Η Εταιρεία κατηγοριοποιεί τα παράγωγα:

- (α) Σε αντιστάθμιση της εύλογης αξίας που έχει αναγνωριστεί σαν ενεργητικό ή παθητικό στοιχείο ή μια εταιρική υποχρέωση (fair value hedge) και
- (β) Σε αντιστάθμιση συγκεκριμένου κινδύνου συνδεδεμένου με αναγνωρισμένο χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ή παθητικού ή μια συναλλαγή που είναι πολύ πιθανό να πραγματοποιηθεί (αντιστάθμιση μελλοντικών ταμειακών ροών- cash flow hedge).

Η Εταιρεία καταγράφει κατά την ημερομηνία συναλλαγής τη σχέση μεταξύ του αντισταθμιστικού εργαλείου και του αντικειμένου αντιστάθμισης καθώς και το σκοπό διαχείρισης κινδύνου και της στρατηγικής υλοποίησης συναλλαγών αντιστάθμισης κινδύνου. Η Εταιρεία καταγράφει επίσης, τόσο κατά τη δημιουργία της συναλλαγής αντιστάθμισης όσο και στη συνέχεια, το κατά πόσο τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται σε αυτές τις συναλλαγές είναι αποτελεσματικά στο να αντισταθμίζουν διακυμάνσεις στις εύλογες αξίες ή στις ταμειακές ροές των αντικειμένων αντιστάθμισης.

Τα χρηματοοικονομικά παράγωγα τα οποία χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση κινδύνου συμπεριλαμβάνουν χρηματιστηριακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (ICE futures), εξωχρηματιστηριακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης και δικαιώματα προαίρεσης (options).

Αντιστάθμιση μελλοντικών ταμειακών ροών

Το μέρος των μεταβολών στην εύλογη αξία που αναλογεί στην αποτελεσματική αντιστάθμιση του κινδύνου, αναγνωρίζεται στην καθαρή θέση. Οποιοδήποτε κέρδος ή ζημιά απορρέει από μεταβολές στην εύλογη αξία που αναλογεί στη μη αποτελεσματική αντιστάθμιση κινδύνων, αναγνωρίζεται άμεσα στη κατάσταση αποτελεσμάτων, στα «Λοιπά έσοδα / (έξοδα) και λοιπά κέρδη / (ζημιές)». Τα συσσωρευμένα ποσά στα ίδια κεφάλαια ανακυκλώνονται μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων στο κόστος πωληθέντων στις περιόδους όπου το αντικείμενο αντιστάθμισης επηρεάζει το αποτέλεσμα (όταν δηλαδή λαμβάνει χώρα η προβλεπόμενη προς αντιστάθμιση συναλλαγή).

Όταν ένα χρηματοοικονομικό εργαλείο αντιστάθμισης ταμειακών ροών λήξει, πουληθεί, ή πλέον δεν πληρεί τα κριτήρια αντιστάθμισης ταμειακών ροών, συσσωρευμένα κέρδη ή ζημιές που υπάρχουν στα ίδια κεφάλαια παραμένουν εκεί έως ότου η προβλεπόμενη συναλλαγή αναγνωριστεί τελικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση που δεν αναμένεται να πραγματοποιηθεί η προβλεπόμενη συναλλαγή, η λογιστική αντιστάθμισης κινδύνων διακόπτεται και τα συσσωρευμένα κέρδη / ζημιές που βρίσκονται στα ίδια κεφάλαια μεταφέρονται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων στα «Λοιπά έσοδα / (έξοδα) και λοιπά κέρδη / (ζημιές)».

Παράγωγα προς πώληση

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου ταξινομούνται ως παράγωγα προς πώληση και επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων. Διακυμάνσεις στην εύλογη αξία αυτών των παραγώγων που δεν τηρούν τις προϋποθέσεις λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου αναγνωρίζονται άμεσα στην κατάσταση συνολικών αποτελεσμάτων.

2.12 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους όταν υπάρχει επαρκής βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ότι η Εταιρεία θα συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις. Επιχορηγήσεις που σχετίζονται με πάγια περιουσιακά στοιχεία αρχικά αναγνωρίζονται σαν κρατικές επιχορηγήσεις επομένων περιόδων και συμπεριλαμβάνονται στις «Λοιπές υποχρεώσεις» ως κρατικές επιχορηγήσεις. Μετά πιστώνονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των παγίων που αναφέρονται σε άμεση σχέση με τις αποσβέσεις του συγκεκριμένου παγίου.

2.13 Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτελούνται από αργό πετρέλαιο και λοιπές πρώτες ύλες, διυλισμένα και ημιτελή προϊόντα, πετροχημικά, αναλώσιμα, ανταλλακτικά και λοιπά υλικά.

Τα αποθέματα αποτιμώνται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσεως και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος προσδιορίζεται με την μέθοδο του μηνιαίου μέσου σταθμικού κόστους. Το κόστος των τελικών και ημιτελών προϊόντων περιλαμβάνει την αξία των πρώτων υλών, άμεσες δαπάνες προσωπικού λοιπά άμεσα κόστη και γενικά βιομηχανικά έξοδα. Δεν περιλαμβάνει τα κόστη δα-

νεισμού. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία εκτιμάται με βάση τις τρέχουσες τιμές πώλησης των αποθεμάτων στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας, αφαιρουμένων των εκτιμώμενων δαπανών ολοκλήρωσης του αποθέματος και των εκτιμώμενων εξόδων πώλησης που χρειάζονται για την ολοκλήρωση της πώλησης. Τα ανταλλακτικά που καταναλώνονται μέσα στο χρόνο τηρούνται λογιστικά ως αποθέματα και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν καταναλώνονται.

2.14 Εμπορικές απαιτήσεις

Οι απαιτήσεις από πελάτες με πιστωτικούς όρους, συνήθως από 20 έως 90 μέρες, αρχικά καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα επιμετρώνται στο αναπόσβεστο κόστος με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου, αφαιρουμένων των προβλέψεων απομείωσης. Οι προβλέψεις απομείωσης αναγνωρίζονται όταν υπάρχει σοβαρή ένδειξη ότι η Εταιρεία δεν είναι σε θέση να εισπράξει όλα τα ποσά που οφείλονται με βάση τους συμβατικούς όρους.

Οι εμπορικές απαιτήσεις περιλαμβάνουν συναλλαγματικές και γραμμάτια εισπρακτέα από τους πελάτες.

Σοβαρά οικονομικά προβλήματα του πελάτη, η πιθανότητα χρεοκοπίας ή οικονομική αναδιοργάνωση και η αδυναμία τακτικών πληρωμών θεωρούνται ενδείξεις ότι η απαίτηση καθίσταται αβέβαιη. Το ποσό της πρόβλεψης απομείωσης είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ρών, προεξοφλουμένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Το ποσό της ζημιάς απομείωσης καταχωρείται ως έξοδο στα αποτελέσματα και συμπεριλαμβάνεται στα «Έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης».

Εάν σε μεταγενέστερη περίοδο, η ζημία απομείωσης μειωθεί και η μείωση αυτή μπορεί να συνδεθεί αντικειμενικά σε γεγονότα που έλαβαν χώρα μετά την αναγνώριση της ζημιάς απομείωσης (για παράδειγμα βελτίωση της πιστοληπτικής ικανότητας του οφειλέτη), η αντιστροφή της ζημιάς αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.15 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά, τις καταθέσεις όψεως και προθεσμίας, καθώς και άλλες βραχυπρόθεσμες επενδύσεις οι οποίες είναι ρευστοποιήσιμες εντός περιόδου που δεν υπερβαίνει τους 3 μήνες. Οι δεσμευμένες καταθέσεις περιλαμβάνουν τραπεζικές καταθέσεις οι οποίες έχουν δεσμευθεί ως εγγύηση για τη σύναψη δανειακών συμβάσεων.

2.16 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο περιλαμβάνει κοινές μετοχές της Εταιρείας. Άμεσα έξοδα για την έκδοση μετοχών, εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, και μειώνονται από το κόστος έκδοσης.

2.17 Δανεισμός

Τα δάνεια καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, μειωμένα με τα τυχόν άμεσα έξοδα που προκύπτουν από την πραγματοποίηση της συναλλαγής. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος. Τυχόν διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού (αφαιρουμένων των σχετικών εξόδων) και της αξίας εξόφλησης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά την διάρκεια του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Έξοδα δανείων που καταβάλλονται κατά την υπογραφή των νέων πιστώσεων αναγνωρίζονται ως έξοδα του δανείου εφόσον γίνει ανάληψη μέρους ή και του συνόλου της νέας πιστωτικής γραμμής. Σε αυτή την περίπτωση καταχωρούνται ως μελλοντικά έξοδα δανείων μέχρι να γίνει η ανάληψη. Εφόσον δεν χρησιμοποιηθούν τα νέα δάνεια, μερικώς ή στο σύνολό τους, τότε αυτά τα έξοδα περιλαμβάνονται στα προπληρωθέντα έξοδα και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια ζωής της σχετικής πιστωτικής γραμμής.

Τα δάνεια διαγράφονται από τον ισολογισμό όταν η υποχρέωση που είχε προκύψει από το συμβόλαιο ακυρώνεται, εκπνέει ή δεν υφίσταται. Η διαφορά μεταξύ του υπολοίπου του δανείου το οποίο διαγράφηκε ή μεταβιβάστηκε σε κάποιον άλλο, και του ποσού που πληρώθηκε, συμπεριλαμβανομένων και μη χρηματικών στοιχείων που μεταβιβάστηκαν ή υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα σαν Λοιπά Έσοδα/Έξοδα ή σαν Χρηματοοικονομικά Έσοδα/Έξοδα.

Τα δάνεια χαρακτηρίζονται ως βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις εκτός εάν η Εταιρεία έχει το οριστικό δικαίωμα να αναβάλλει την εξόφληση για τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία του ισολογισμού. Κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, οι τραπεζικές υπεραναλήψεις περιλαμβάνονται στον ισολογισμό στον βραχυπρόθεσμο δανεισμό και στην κατάσταση ταμειακών ρών στις χρηματοδοτικές δραστηριότητες.

Σε περιπτώσεις όπου γίνεται επαναδιαπραγμάτευση των υπάρχοντων δανείων της Εταιρείας, αυτή θα μπορούσε να οδηγήσει σε τροποποίηση ή ανταλλαγή δανείων με τους δανειστές που θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί με διάφορους τρόπους. Εάν η τροποποίηση ή η ανταλλαγή των δανείων αντιπροσωπεύει μια διευθέτηση του αρχικού χρέους, ή απλώς μια επαναδιαπραγμάτευση του χρέους αυτού, καθορίζει το λογιστικό χειρισμό που πρέπει να εφαρμόζεται από τον οφειλέτη. Όταν οι όροι των υφιστάμενων δανείων είναι ου-

σιαστικά διαφορετικοί από τους όρους των τροποποιημένων ή ανταλλασσόμενων δανείων, μια τέτοια τροποποίηση ή ανταλλαγή αντιμετωπίζεται ως αποαναγνώριση του αρχικού δανεισμού και η διαφορά που προκύπτει αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της χρήσης.

Ο Όμιλος θεωρεί ότι οι όροι είναι σημαντικά διαφορετικοί είτε όταν η προεξοφλημένη παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών, βάσει των νέων όρων, συμπεριλαμβανομένων τυχόν εξόδων ή αμοιβών που προκύπτουν χρησιμοποιώντας το αρχικό πραγματικό επιτόκιο, είναι τουλάχιστον 10% διαφορετική από την προεξοφλημένη παρούσα αξία των υπολειπόμενων ταμειακών ροών του αρχικού δανεισμού είτε όταν υπάρχει μια σημαντική αλλαγή στους όρους λαμβάνοντας υπόψη ποιοτικά κριτήρια. Τα ποιοτικά κριτήρια μπορεί να περιλαμβάνουν:

- το νόμισμα στο οποίο εκφράζεται ο δανεισμός
- το επιτόκιο (π.χ. από σταθερό σε κυμαινόμενο)
- αλλαγές σε περιοριστικούς όρους ενός συμβολαίου ("covenants").

2.18 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία

Ο φόρος εισοδήματος της περιόδου αποτελείται από την τρέχουσα και την αναβαλλόμενη φορολογία. Ο φόρος αναγνωρίζεται στην «Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων» εκτός και αν σχετίζεται με ποσά που έχουν αναγνωρισθεί απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια. Σε αυτήν την περίπτωση ο φόρος αναγνωρίζεται επίσης στα Ίδια Κεφάλαια.

Το έξοδο/έσοδο φόρου για τη περίοδο είναι ο πληρωτέος φόρος που υπολογίζεται στο φορολογητέο αποτέλεσμα της περιόδου βάσει του ισχύοντος φορολογικού συντελεστή στην κάθε χώρα/δικαιοδοσία στην οποία έχει παρουσία η Εταιρεία, προσαρμοσμένο στις μεταβολές στην αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ή υποχρέωση που αφορούν προσωρινές διαφορές ή μη χρησιμοποιημένες φορολογικές ζημιές.

Ο φόρος εισοδήματος επί των κερδών, υπολογίζεται με βάση τη φορολογική νομοθεσία που έχει θεσπιστεί κατά την ημερομηνία ισολογισμού στις χώρες όπου έχουν έδρα οι επιχειρήσεις της Εταιρείας και αναγνωρίζεται ως έξοδο την περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα κέρδη. Η διοίκηση ανά διαστήματα αξιολογεί τις περιπτώσεις όπου η κείμενη φορολογική νομοθεσία χρήζει ερμηνείας. Όπου κρίνεται απαραίτητο γίνονται προβλέψεις επί των ποσών που αναμένεται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με την μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία. Ο αναβαλλόμενος φόρος προσδιορίζεται με τους φορολογικούς συντελεστές και νόμους που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και αναμένεται να ισχύσουν όταν οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις θα πραγματοποιηθούν ή οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις θα αποπληρωθούν.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται μόνο όταν είναι πιθανόν ότι θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για την χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται μόνο εάν επιτρέπεται νομικά ο συμψηφισμός φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων και εφόσον οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προκύπτουν από την ίδια φορολογούσα αρχή επί της οντότητας που φορολογείται ή και επί διαφορετικών οντοτήτων και υπάρχει η πρόθεση η τακτοποίηση να γίνει με συμψηφισμό.

2.19 Παροχές στο προσωπικό

(α) Υποχρεώσεις λόγω συνταξιοδότησης

Η Εταιρεία έχει προγράμματα καθορισμένων εισφορών και προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα το οποίο καθορίζει ένα συγκεκριμένο ποσό παροχής συντάξεως το οποίο θα εισπράξει ο εργαζόμενος όταν συνταξιοδοτηθεί το οποίο συνήθως εξαρτάται από ένα ή περισσότερους παράγοντες όπως η ηλικία, τα χρόνια προϋπηρεσίας και το ύψος των αποδοχών.

Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα στα πλαίσια του οποίου η Εταιρεία πραγματοποιεί καθορισμένες πληρωμές σε ένα ξεχωριστό νομικό πρόσωπο. Η Εταιρεία δεν έχει καμία νομική υποχρέωση να πληρώσει επί πλέον εισφορές εάν το ταμείο δεν έχει επαρκή περιουσιακά στοιχεία για να πληρώσει σε όλους τους εργαζομένους τις παροχές που σχετίζονται με την υπηρεσία τους στην παρούσα και τις προηγούμενες χρονικές περιόδους.

Για τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών η Εταιρεία πληρώνει εισφορές σε ασφαλιστικά ταμεία του δημοσίου σε υποχρεωτική βάση. Η Εταιρεία δεν έχει άλλη υποχρέωση εφόσον έχει πληρώσει τις εισφορές της. Οι εισφορές αναγνωρίζονται ως δαπάνες προσωπικού όποτε προκύπτει οφειλή. Εισφορές που προπληρώνονται αναγνωρίζονται σαν στοιχείο του ενεργητικού σε περίπτωση που υπάρχει δυνατότητα επιστροφής των χρημάτων ή συμψηφισμός με μελλοντικές οφειλές.

Η υποχρέωση που αναγνωρίζεται στον ισολογισμό για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή, κατά την ημερομηνία ισολογισμού, μειωμένη κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος. Η υποχρέωση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method). Η παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών υπολογίζεται με προεξόφληση των μελλοντικών χρηματικών εκροών με συντελεστή προεξόφλησης το επιτόκιο των μακροπρόθεσμων υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης εταιρικών ομολόγων που εκφράζονται στο ίδιο νόμισμα με τις πληρωμές των εισφορών και έχουν διάρκεια περίπου ίση με το συνταξιοδοτικό πρόγραμμα.

Το κόστος τρέχουσας απασχόλησης των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών αναγνωρίζεται στη κατάσταση αποτελεσμάτων στις συνταξιοδοτικές παροχές, εκτός αν έχει ήδη συμπεριληφθεί στο κόστος κάποιου περιουσιακού στοιχείου και προκύπτει από την απασχόληση των εργαζόμενων την τρέχουσα περίοδο, λοιπές παροχές, περικοπές και διακανονισμούς, αυξάνοντας την σχετική υποχρέωση. Τα χρηματοοικονομικά έξοδα/ έσοδα υπολογίζονται εφαρμόζοντας το επιτόκιο προεξόφλησης στο καθαρό υπόλοιπο της υποχρέωσης προγραμμάτων καθορισμένων παροχών και της εύλογης αξίας των στοιχείων ενεργητικού.

Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από εμπειρικές αναπροσαρμογές και αλλαγές σε αναλογιστικές παραδοχές χρεώνονται ή πιστώνονται στα ίδια κεφάλαια, στα λοιπά συνολικά έσοδα κατά την περίοδο την οποία προκύπτουν.

Το κόστος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

(β) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησεως ή όταν ο εργαζόμενος αποχωρήσει οικειοθελώς με αντάλλαγμα αυτές τις παροχές. Η Εταιρεία καταχωρεί αυτές τις παροχές το νωρίτερο από τις ακόλουθες ημερομηνίες: (α) όταν η Εταιρεία δεν μπορεί πλέον να αποσύρει την προσφορά των παροχών αυτών και β) όταν η Εταιρεία αναγνωρίζει κόστος αναδιάρθρωσης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 37 και συμπεριλαμβάνει την καταβολή των παροχών λήξης. Στην περίπτωση μίας προσφοράς που γίνεται για να ενθαρρύνει την εθελουσία αποχώρηση, οι παροχές εξόδου υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των εργαζομένων που αναμένεται να δεχτούν την προσφορά. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία του ισολογισμού προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

(γ) Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους ή με βάση την αξία των συμμετοχικών τίτλων

Η Εταιρεία έχει σε ισχύ ένα πρόγραμμα αποδοχών βασισμένο σε μετοχικούς τίτλους. Το συνολικό ποσό της δαπάνης κατά τη διάρκεια της περιόδου ωρίμανσης του δικαιώματος καθορίζεται με βάση την εύλογη αξία του προγράμματος κατά την περίοδο που προσφέρεται το δικαίωμα. Οι προϋποθέσεις που δεν σχετίζονται με την αγορά περιλαμβάνονται στις υποθέσεις για τον καθορισμό του αριθμού των δικαιωμάτων που αναμένεται να εξασκηθούν. Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού η εταιρεία αναθεωρεί τις εκτιμήσεις για τον αριθμό των δικαιωμάτων που αναμένεται να εξασκηθούν. Αναγνωρίζει την επίδραση της αναθεώρησης των αρχικών εκτιμήσεων, εφόσον υπάρξει, στα αποτελέσματα με ανάλογη προσαρμογή των ιδίων κεφαλαίων.

Κατά την άσκηση των δικαιωμάτων, η Εταιρεία εκδίδει νέες μετοχές. Τα ποσά που εισπράττονται καθαρά από άμεσα έξοδα της συναλλαγής, καταχωρούνται στο μετοχικό κεφάλαιο (ονομαστική αξία) και στο αποθεματικό υπέρ το άρτιο, κατά την άσκηση των δικαιωμάτων.

2.20 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Οι προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα επιμετρούνται σύμφωνα με το αποσβεσμένο κόστος όπου και χρησιμοποιείται η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου. Οι υποχρεώσεις ταξινομούνται σε βραχυπρόθεσμες αν η πληρωμή επίκειται εντός ενός έτους ή λιγότερο. Εάν όχι παρουσιάζονται μέσα στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

2.21 Προβλέψεις

Προβλέψεις για αποκατάσταση του περιβάλλοντος, έξοδα αναδιοργάνωσης και νομικές υποθέσεις γίνονται όταν η Εταιρεία έχει νομικές ή άλλες συμβατικές υποχρεώσεις που απορρέουν από πράξεις του παρελθόντος, είναι πιθανόν να χρειασθούν μελλοντικές εκροές για την διευθέτηση αυτών των υποχρεώσεων και τα σχετικά ποσά μπορούν να υπολογισθούν με σχετική ακρίβεια. Προβλέψεις αναδιάρθρωσης περιλαμβάνουν πρόστιμα λόγω τερματισμού συμβάσεων μισθώσεων και αμοιβές λόγω εξόδου από την υπηρεσία εργαζομένων. Προβλέψεις δεν μπορεί να γίνουν για ενδεχόμενες μελλοντικές λειτουργικές ζημιές.

Οι προβλέψεις υπολογίζονται με βάση την παρούσα αξία των εκτιμήσεων της διοίκησης και αφορούν στη δαπάνη που θα χρειαστεί για την διευθέτηση των αναμενόμενων υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. Ο συντελεστής προεξόφλησης που χρησιμοποιείται αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς και τη διαχρονική αξία του χρήματος καθώς επίσης και επαυξήσεις σχετικές με την υποχρέωση.

Ο λογιστικός χειρισμός που πραγματοποιεί η Εταιρεία σχετικά με την υποχρέωση πλήρωσης συγκεκριμένων στόχων εκπομπών CO₂, είναι ο ακόλουθος: Το ευρωπαϊκό Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ΣΕΔΕ) κατανέμει ετησίως στα ευρωπαϊκά διυλιστήρια, καθορισμένο αριθμό δικαιωμάτων εκπομπών ρυπογόνων αερίων. Η Εταιρεία αναγνωρίζει τα δικαιώματα που λαμβάνει στο κόστος και αναγνωρίζει πρόβλεψη για το ποσό που θα πρέπει να πληρώσει εφόσον οι εκπομπές ρύπων κατά τη διάρκεια της χρονιάς ξεπεράσουν τα δικαιώματα που έχουν ληφθεί. Η πρόβλεψη αναγνωρίζεται ως το ποσό με το οποίο αναμένεται να επιβαρυνθεί η Εταιρεία κατά την εξόφληση της υποχρέωσης και ισούται με την αγοράία, κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού, τιμή των δικαιωμάτων που απαιτούνται για την κάλυψη των εκπομπών που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία αυτή.

2.22 Περιβαλλοντικές υποχρεώσεις

Οι περιβαλλοντικές δαπάνες που σχετίζονται με τρέχοντα ή μελλοντικά έσοδα, κεφαλαιοποιούνται ή εξοδοποιούνται ανάλογα με την περίπτωση. Οι δαπάνες που αφορούν υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν από παρελθούσες δραστηριότητες και που δεν συμβάλλουν στα τρέχοντα ή μελλοντικά έσοδα της εταιρείας, εξοδοποιούνται.

Η Εταιρεία εφαρμόζει πολιτική για την προστασία του περιβάλλοντος η οποία συμμορφώνεται με την ισχύουσα νομοθεσία και τους όρους που απορρέουν από τις περιβαλλοντικές και λειτουργικές άδειες των δραστηριοτήτων της. Για τη συμμόρφωση με όλους τους σχετικούς όρους και κανονισμούς η Εταιρεία έχει εφαρμόσει σύστημα παρακολούθησης των διαφόρων παραμέτρων, σύμφωνα και με τις απαιτήσεις των αρμοδίων αρχών. Επίσης προσαρμόζει τα επενδυτικά της προγράμματα για δαπάνες που απαιτούνται για γνωστές μελλοντικές περιβαλλοντολογικές απαιτήσεις. Οι παραπάνω δαπάνες προεκτιμούνται από σχετικές περιβαλλοντικές μελέτες.

Υποχρεώσεις για περιβαλλοντικές δαπάνες επανόρθωσης ή καθαρισμού αναγνωρίζονται όταν οι σχετικές περιβαλλοντικές μελέτες ή εργασίες καθαρισμού είναι πιθανές και οι σχετικές δαπάνες μπορούν εύλογα να εκτιμηθούν. Γενικά, η δημιουργία των σχετικών προβλέψεων συμπίπτει με τη δέσμευση από μέρους της Εταιρείας να προβεί σε υλοποίηση επίσημου σχεδίου δράσης, σε περίπτωση αποβιομηχανοποίησης ή σε περίπτωση κλεισίματος ανενεργών εγκαταστάσεων. Το ποσό της πρόβλεψης είναι η καλύτερη δυνατή εκτίμηση των απαιτούμενων δαπανών. Εάν η διαχρονική αξία του χρήματος είναι σημαντική, το ποσό της πρόβλεψης που αναγνωρίζεται είναι η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών δαπανών.

2.23 Αναγνώριση εσόδων

Τα έσοδα περιλαμβάνουν την εύλογη αξία των πωλήσεων αγαθών και παροχής υπηρεσιών, καθαρά από Φόρους Προστιθέμενης Αξίας, τελωνειακά τέλη, εκπτώσεις και επιστροφές. Τα έσοδα αναγνωρίζονται όταν υπάρχει η πιθανότητα τα οικονομικά οφέλη να εισρεύσουν στην Εταιρεία και μπορούν να αποτιμηθούν αξιόπιστα. Τα έσοδα αναγνωρίζονται ως ακολούθως:

(α) Πωλήσεις αγαθών στη χονδρική αγορά

Οι πωλήσεις αγαθών αναγνωρίζονται όταν η Εταιρεία παραδίδει την ιδιοκτησία και τους κινδύνους που σχετίζονται με την ιδιοκτησία των αγαθών στους πελάτες, τα αγαθά παραδίδονται στους πελάτες και γίνονται αποδεκτά από αυτούς και η είσπραξη της απαίτησης είναι εύλογα εξασφαλισμένη.

(β) Παροχή υπηρεσιών

Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται κατά την περίοδο εκείνη όπου παρέχεται η υπηρεσία, σύμφωνα με το βαθμό ολοκλήρωσης της συναλλαγής, σε σχέση πάντα και με την πραγματική αξία της υπηρεσίας ως ποσοστό των συνολικών υπηρεσιών που έχουν συμφωνηθεί.

(γ) Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται αναλογικά με βάση το χρόνο και με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου. Όταν υπάρχει απομείωση των απαιτήσεων, η λογιστική αξία αυτών μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό τους το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλουμένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο όπου η έκπτωση κατανέμεται σαν έσοδο από τόκους.

(δ) Έσοδα από μερίσματα

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξής τους.

2.24 Μισθώσεις

Οι μισθώσεις παγίων όπου η Εταιρεία διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και οφέλη της ιδιοκτησίας ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται με την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου ή της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Κάθε μίσθωμα επιμερίζεται μεταξύ της υποχρέωσης και των χρηματοοικονομικών εξόδων έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο στην υπολειπόμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση. Οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώματα, καθαρές από χρηματοοικονομικά έξοδα, απεικονίζονται στα «Δάνεια». Το μέρος του κόστους χρηματοδότησης της μίσθωσης που αντιστοιχεί σε τόκους αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με τρόπο που να συνεπάγεται σταθερό επιτόκιο στο υπόλοιπο της υποχρέωσης στην κάθε περίοδο. Τα πάγια που αποκτήθηκαν με χρηματοδοτική μίσθωση αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της ωφέλιμης ζωής των παγίων στοιχείων και της διάρκειας μίσθωσής τους.

Η Εταιρεία δεν έχει χρηματοδοτικές μισθώσεις.

Μισθώσεις όπου ένα σημαντικό μέρος των κινδύνων και των ωφελιών της ιδιοκτησίας διατηρούνται από τον εκμισθωτή ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι πληρωμές που γίνονται για λειτουργικές μισθώσεις (καθαρές από τυχόν κίνητρα που προσφέρθηκαν από τον εκμισθωτή) αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

2.25 Διανομή μερισμάτων

Η υποχρεωτική βάσει νόμου διανομή μερισμάτων στους μετόχους της Εταιρείας αναγνωρίζεται ως υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις της χρήσης στην οποία η διανομή εγκρίνεται από τη γενική συνέλευση των μετόχων.

2.26 Αλλαγές σε λογιστικές πολιτικές

Η Εταιρεία έχει υιοθετήσει τις τροποποιήσεις που περιγράφονται αναλυτικά στη Σημ. 2.1.1 για πρώτη φορά την οικονομική περίοδο που ξεκίνησε τη 1η Ιανουαρίου 2016. Η υιοθέτηση αυτή δεν είχε σημαντικές επιπτώσεις στις λογιστικές πολιτικές της Εταιρείας.

2.27 Συγκριτικά στοιχεία

Όπου ήταν αναγκαίο τα συγκριτικά στοιχεία έχουν ανακατανεμηθεί για να συμφωνούν με τις αλλαγές στην παρουσίαση των στοιχείων της παρούσης χρήσεως.

3. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

3.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Οι δραστηριότητες της Εταιρείας επικεντρώνονται πρωτίστως στον κλάδο Διύλισης (συμπεριλαμβανομένων και των Χημικών) και δευτερευόντως στην Έρευνα Υδρογονανθράκων. Ως εκ τούτου, η Εταιρεία εκτίθεται σε διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους και κινδύνους σχετιζόμενους με την αγορά πετρελαιοειδών, όπως κινδύνους διακύμανσης των συναλλαγματικών ισοτιμιών, της τιμής των πετρελαιοειδών στις διεθνείς αγορές και των επιτοκίων, πιστωτικό κίνδυνο καθώς και κίνδυνο ρευστότητας και ταμειακών ροών. Συμβαδίζοντας με διεθνείς πρακτικές και μέσα στα πλαίσια της εκάστοτε τοπικής αγοράς και νομικού πλαισίου, το γενικό πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων της Εταιρείας εστιάζεται στην μείωση πιθανής έκθεσης στη μεταβλητότητα της αγοράς και / ή στην μετρίαση οποιασδήποτε αρνητικής επίδρασης στη χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας, στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό. Σε γενικές γραμμές, τα θέματα που επηρεάζουν τη λειτουργία της Εταιρείας συνοψίζονται παρακάτω:

Μακροοικονομικό Περιβάλλον: Μετά από 8 χρόνια οικονομικής ύφεσης και αστάθειας έως το 2016, κατά τη διάρκεια των οποίων το πραγματικό ΑΕΠ μειώθηκε κατά -26%, το οικονομικό και επιχειρηματικό περιβάλλον στην Ελλάδα αντιμετωπίζει ακόμη σημαντικές προκλήσεις. Στο τέλος του 2016, το ΑΕΠ επανήλθε στα επίπεδα του 2014, χρονιά κατά την οποία είχαν εμφανιστεί τα πρώτα σημάδια ανάκαμψης, αυξανόμενο κατά +0,4% κατά τη διάρκεια του έτους, αντισταθμίζοντας με αυτό τον τρόπο την πτώση που σημειώθηκε το 2015 λόγω των συνθηκών αβεβαιότητας γύρω από την ελληνική οικονομία. Η ιδιωτική κατανάλωση αυξήθηκε ως αποτέλεσμα της βελτίωσης στην αγορά εργασίας, δίνοντας ώθηση στη ζήτηση των καυσίμων κίνησης η οποία αυξήθηκε κατά 1,6% κατά τη διάρκεια του έτους. Ωστόσο, η συνολική οικιακή κατανάλωση καυσίμων μειώθηκε κατά 1,1% το 2016, επηρεαζόμενη κυρίως από τη μείωση στην κατανάλωση πετρελαίου θέρμανσης λόγω των ήπιων καιρικών συνθηκών κατά το πρώτο τρίμηνο του 2016 και των αυξημένων τιμών των πετρελαϊκών προϊόντων στο τέλος του έτους.

Η συμφωνία με τους διεθνείς πιστωτές για πρόγραμμα στήριξης ύψους €86 δις και η ανακεφαλαιοποίηση των τεσσάρων συστημικών τραπεζών το Δεκέμβριο του 2015, αποτέλεσαν τους κύριους πυλώνες προς τη σταθεροποίηση του μακροοικονομικού και χρηματοοικονομικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα. Η βελτίωση της κατάστασης στην αγορά εργασίας έδωσε ώθηση στην οικιακή κατανάλωση,

ωστόσο ο δείκτης ανεργίας παραμένει υψηλός παρόλο που μειώθηκε σε σχέση με το 2013, παραμένει υψηλός. Οι μεταρρυθμίσεις που εφαρμόστηκαν σε σχέση με τη φορολογία και τις παροχές βελτίωσαν σημαντικά την εικόνα του κρατικού προϋπολογισμού, αλλά το εθνικό χρέος παραμένει υψηλό. Παρά τα σημάδια ανάκαμψης και το βραδύτερο ρυθμό δημοσιονομικής εξυγίανσης όπως συμφωνήθηκε στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας, η μακροοικονομική και δημοσιονομική κατάσταση εξακολουθεί να είναι εύθραυστη. Η εμπιστοσύνη είναι χαμηλή και οι τράπεζες επιβαρύνονται με μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Όπως προβλέπεται στο πρόγραμμα στήριξης του Αυγούστου 2015, προκειμένου να επιτευχθούν οι δημοσιονομικοί στόχοι που συμφωνήθηκαν και η μεσοπρόθεσμη βιωσιμότητα της δημοσιονομικής θέσης της χώρας, απαιτούνται πρόσθετα μέτρα που ανέρχονται σε περίπου 1% του ΑΕΠ για το 2017 και το 2018. Μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος, οι πρωταρχικοί στόχοι για το εθνικό πλεόνασμα αναμένεται να διατηρηθούν και να παρακολουθούνται στενά. Η επιτυχής υιοθέτηση και εφαρμογή των παραπάνω μέτρων θα είναι αναγκαία για μια ισχυρότερη ανάκαμψη της οικονομίας και ταχύτερη μείωση της ανεργίας.

Το πρόγραμμα στήριξης συμφωνήθηκε να εκταμιεύεται σε δόσεις, κατόπιν υιοθέτησης από την κυβέρνηση της χώρας μιας σειράς προσυμφωνημένων μεταρρυθμίσεων και μέτρων λιτότητας. Προκειμένου να καταστεί διαθέσιμη η επόμενη δόση, θα πρέπει να ολοκληρωθεί επιτυχώς η δεύτερη αξιολόγηση του προγράμματος από τους εκπροσώπους των διεθνών πιστωτών.

Αν και το προαναφερόμενο πρόγραμμα στήριξης στοχεύει στη μείωση του κινδύνου οικονομικής αποσταθεροποίησης της Ελλάδας, παραμένει σε κάθε περίπτωση υπαρκτός ο κίνδυνος αναφορικά με την ορθή υλοποίηση του, γεγονός που αντικατοπτρίζεται στις αξιολογήσεις κινδύνου και τη διαμόρφωση τιμών στις κεφαλαιαγορές. Η ορθή εφαρμογή του προγράμματος και οι επιδράσεις του στην οικονομία βρίσκονται εκτός ελέγχου της Εταιρείας.

Η Διοίκηση της Εταιρείας αξιολογεί συνεχώς την κατάσταση και τις πιθανές μελλοντικές εξελίξεις προκειμένου να διασφαλίσει τη λήψη όλων των απαιτούμενων μέτρων για την ελαχιστοποίηση τυχόν επιπτώσεων στις δραστηριότητες της Εταιρείας στην Ελλάδα.

Συναλλαγματικός κίνδυνος: Οι δραστηριότητες της Εταιρείας είναι προστατευμένες από τη φύση τους από τον κίνδυνο που προκύπτει από συναλλαγματικές ισοτιμίες, καθώς όλες οι συναλλαγές που γίνονται στον πετρελαϊκό τομέα βασίζονται σε διεθνείς τιμές αναφοράς σε δολάρια Αμερικής τόσο για το αργό πετρέλαιο όσο και για τα προϊόντα πετρελαιοειδών. Όλες οι διεθνείς αγορές και πωλήσεις αργού πετρελαίου και προϊόντων πετρελαιοειδών διενεργούνται σε δολάρια Αμερικής, ενώ οι πωλήσεις σε τοπικές αγορές είτε γίνονται σε δολάρια Αμερικής είτε μετατρέπονται στο τοπικό νόμισμα για λογιστικούς λόγους χρησιμοποιώντας τις διεθνείς τιμές αναφοράς της ημερομηνίας συναλλαγής.

Κίνδυνος μεταβολής τιμών: Η διαχείριση κινδύνων που αφορούν τις τιμές των προϊόντων πραγματοποιείται από την επιτροπή διαχείρισης εμπορικών κινδύνων στην οποία μετέχουν ανώτερα στελέχη των εμπορικών και οικονομικών διευθύνσεων, ενώ για τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους η διαχείριση γίνεται από τις Οικονομικές Υπηρεσίες της Εταιρείας, πάντα στα πλαίσια των εγκρίσεων που έχουν δοθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο. Οι Οικονομικές Υπηρεσίες προσδιορίζουν και εκτιμούν τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους σε στενή συνεργασία με τις λειτουργικές μονάδες της Εταιρείας.

Εξασφάλιση τροφοδοσίας με αργά πετρέλαια: Οι εξελίξεις που έλαβαν χώρα κατά τα τελευταία 2 χρόνια στις διεθνείς και περιφερειακές αγορές, οδήγησαν σε μείωση του κόστους πρώτων υλών για την Εταιρεία, καθώς και σε διευρυμένη δυνατότητα επιλογής προμηθευτών. Οι διεθνείς τιμές αναφοράς του αργού πετρελαίου σημείωσαν πτώση περίπου 50% σε σχέση με το υψηλό όριο του 2014. Αποτέλεσμα των εξελίξεων αυτών είναι η μείωση του κόστους εφοδιασμού με αργό πετρέλαιο, κυρίως βαρέων αργών υψηλού θείου αλλά και ελαφριών αργών χαμηλού θείου, τα οποία αποτελούν την κύρια πρώτη ύλη για διυλιστήρια υψηλής πολυπλοκότητας όπως αυτά της Εταιρείας, βελτιώνοντας την ανταγωνιστικότητα των διυλιστηρίων στη Μεσόγειο συγκριτικά με αντίστοιχες εταιρείες παγκοσμίως. Η Εταιρεία κατάφερε να επωφεληθεί από τις εξελίξεις διαφοροποιώντας το μείγμα εφοδιασμού σε σχέση με προηγούμενα χρόνια.

Χρηματοδότηση δραστηριοτήτων: Δεδομένης της οικονομικής συγκυρίας από το 2011 έως και σήμερα, η Εταιρεία έχει εστιάσει στη διαχείριση της μέσης διάρκειας ζωής των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού, στη χρηματοδότηση του επενδυτικού του πλάνου καθώς και στη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας. Σύμφωνα με τις παραπάνω προτεραιότητες και το μεσοπρόθεσμο πλάνο χρηματοδότησης, η Εταιρεία έχει διατηρήσει μια αναλογία μακροπρόθεσμων, μεσοπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων δανείων, λαμβάνοντας υπόψη την πιστοδοτική δυνατότητα των τραπεζών και των αγορών κεφαλαίου, τη διαχείριση των χρηματοροών, καθώς και εμπορικές παραμέτρους. Περίπου 60% του συνολικού δανεισμού, χρηματοδοτείται από μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες γραμμές πίστωσης ενώ το υπόλοιπο χρηματοδοτείται από βραχυπρόθεσμο δανεισμό.

Κατά τη διάρκεια του 2015, η Εταιρεία ολοκλήρωσε συμφωνία με μία από τις βασικές συνεργαζόμενες με την Εταιρεία τράπεζες, σχετικά με την παροχή τριετούς πιστωτικής γραμμής €200 εκ. για γενικές εταιρικές ανάγκες. Το Μάιο του 2016 η Εταιρεία αποπλήρωσε το δάνειο των \$364 εκ. Επιπλέον, τον Μάιο του 2016 η Εταιρεία ολοκλήρωσε συμφωνία παροχής πιστωτικής γραμμής €400 εκ., αποτελούμενης από δύο τμήματα, το πρώτο ύψους €240 εκ. με δέσμευση εκταμίευσης και το δεύτερο ύψους €160 εκ. χωρίς δέσμευση. Η

πιστωτική γραμμή έχει διάρκεια 18 μηνών, με δυνατότητα παράτασης έξι μηνών. Το υπόλοιπο του στις 31 Δεκεμβρίου 2016 ανήλθε σε €72 εκ. Τον Οκτώβριο του 2016, η Εταιρεία παρέτεινε την ημερομηνία λήξης του κοινοπρακτικού ομολογιακού δανείου ύψους €400 εκ. έως τον Οκτώβριο του 2017, με δυνατότητα επέκτασης δύο επιπλέον εξαμήνων. Αναλυτικότερη αναφορά γίνεται στην παράγραφο (γ) Κίνδυνος ρευστότητας όπως επίσης και στη Σημ. 16.

Διαχείριση κεφαλαίων: Δεύτερη βασική προτεραιότητα της Εταιρείας αποτελεί η διαχείριση του Ενεργητικού, όπου η Εταιρεία απασχολεί κεφάλαια ύψους, περίπου €3,3 δισ., τα οποία καλύπτουν ανάγκες για κεφάλαιο κίνησης, επενδύσεις σε πάγια στοιχεία αλλά και την επένδυση στον Όμιλο ΔΕΠΑ. Το κυκλοφορούν ενεργητικό χρηματοδοτείται κυρίως από τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις (συμπεριλαμβανομένου και του βραχυπρόθεσμου τραπεζικού δανεισμού), οι οποίες χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση του κεφαλαίου κίνησης (αποθέματα και πελάτες). Ως αποτέλεσμα του επενδυτικού πλάνου, την περίοδο 2007- 2012, το επίπεδο καθαρού δανεισμού αυξήθηκε στο 50% των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων, ενώ το υπόλοιπο χρηματοδοτείται από ίδια κεφάλαια. Η Εταιρεία έχει ξεκινήσει διαδικασία μείωσης του επιπέδου καθαρού δανεισμού μέσω αξιοποίησης των αυξημένων λειτουργικών χρηματοροών μετά την ολοκλήρωση και λειτουργία του νέου διυλιστηρίου Ελευσίνας. Η διαδικασία αυτή αναμένεται να οδηγήσει σε χαμηλότερο δείκτη Δανείων προς Ίδια Κεφάλαια, καλύτερη αντιστοίχιση των ημερομηνιών λήξης των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού, καθώς και σε χαμηλότερο κόστος δανεισμού.

(α) Κίνδυνος αγοράς

(i) Συναλλαγματικός κίνδυνος

Όπως εξηγείται στη σημείωση 2.4, το λειτουργικό νόμισμα της Εταιρείας είναι το Ευρώ. Ωστόσο, σύμφωνα με την κοινή διεθνή πρακτική, όλες οι διεθνείς συναλλαγές αργού πετρελαίου και εμπορίας πετρελαιοειδών βασίζονται στις διεθνείς τιμές αναφοράς σε δολάρια ΗΠΑ.

Ο συναλλαγματικός νομισματικός κίνδυνος προκύπτει από τρεις τύπους έκθεσης σε κίνδυνο:

- **Κίνδυνος αποτίμησης στοιχείων της κατάστασης οικονομικής θέσης:** Το μεγαλύτερο μέρος από τα αποθέματα που διατηρεί η Εταιρεία αποτιμάται σε Ευρώ ενώ η υποκείμενη του αξία προσδιορίζεται σε Δολάρια Αμερικής. Ως εκ τούτου, πιθανή υποτίμηση του Δολαρίου έναντι του Ευρώ οδηγεί σε μείωση της αξίας ρευστοποίησης των αποθεμάτων που συμπεριλαμβάνονται στη κατάσταση οικονομικής θέσης. Σαν μέτρο αντιστάθμισης μέρους του συγκεκριμένου κινδύνου, σημαντικό μέρος των υποχρεώσεων της Εταιρείας προς προμηθευτές (αγορά αργού και έτοιμων πετρελαιοειδών προϊόντων) πραγματοποιείται σε δολάρια περιορίζοντας τον κίνδυνο μεταβολής της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Σημειώνεται όμως ότι ενώ στην περίπτωση υποτίμησης του δολαρίου η επίδραση στη κατάσταση οικονομικής θέσης αντισταθμίζεται, σε περιπτώσεις ανατίμησης του δολαρίου η αποτίμηση σε αγοραία αξία τέτοιων υποχρεώσεων οδηγεί σε συναλλαγματικές ζημιές χωρίς αντισταθμισμένα οφέλη, καθώς τα αποθέματα εξακολουθούν να παρουσιάζονται στη κατάσταση οικονομικής θέσης σε τιμή κτήσης. Στις 31 Δεκεμβρίου 2016 εάν το Ευρώ είχε εξασθενήσει έναντι του Δολαρίου κατά 5% διατηρώντας όλα τα άλλα μεταβλητά στοιχεία σταθερά τα προ φόρων αποτελέσματα θα μειώνονταν περίπου κατά €22 εκ. κυρίως ως αποτέλεσμα των κερδών/ζημιών από συναλλαγματικές διαφορές στην μετατροπή των δολαριακών εμπορικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων, χρηματικών διαθεσίμων και στην μετατροπή των δολαριακών δανείων.
- **Κίνδυνος μετατροπής μεικτού περιθωρίου:** Λόγω του ότι οι περισσότερες συναλλαγές σε αργό πετρέλαιο και προϊόντα πετρελαίου βασίζονται σε διεθνείς τιμές Platts σε δολάρια, το μεικτό κέρδος της Εταιρείας σε Ευρώ διαφοροποιείται ανάλογα με την εκάστοτε ισοτιμία. Η πρόσφατη μεταβλητότητα της αγοράς έχει επιδράσει αρνητικά στην δυνατότητα και το κόστος κάλυψης του κινδύνου αυτού. Για το λόγο αυτό η Εταιρεία δεν προέβη σε μεγάλο ύψος πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου μετατροπής του μεικτού περιθωρίου σε Ευρώ. Η συγκεκριμένη έκθεση σε κίνδυνο σχετίζεται γραμμικά με το μεικτό περιθώριο της Εταιρείας καθώς οποιαδήποτε ανατίμηση/ υποτίμηση του ευρώ έναντι του δολαρίου οδηγεί σε αντίστοιχη ζημιά/ κέρδος μετατροπής στα αποτελέσματα της περιόδου.
- **Κίνδυνος ξένων θυγατρικών:** Όπου η Εταιρεία λειτουργεί εκτός Ευρωζώνης υπάρχει μία επιπλέον έκθεση σε κίνδυνο που σχετίζεται με τη σχετική ισοτιμία μεταξύ του δολαρίου (τρόπος καθορισμού βασικής τιμής), του Ευρώ (νόμισμα παρουσίασης) και του τοπικού νομίσματος (νόμισμα συναλλαγής). Όπου είναι δυνατό η Εταιρεία προσπαθεί να ελέγξει την έκθεση στον κίνδυνο αυτό, μεταφέροντας και συγκεντρώνοντας το σύνολο των συναλλαγμάτων σε επίπεδο Ομίλου. Παρ' ότι σημαντική για τις εκτός Ελλάδας θυγατρικές, η συνολική έκθεση στον κίνδυνο αυτό δεν θεωρείται σημαντική για την Εταιρεία.

(ii) Κίνδυνος διακύμανσης τιμής προϊόντων

Η διύλιση, ως βασική δραστηριότητα της Εταιρείας, δημιουργεί έκθεση σε κίνδυνο αγοράς τιμής προϊόντων. Αλλαγές στις τρέχουσες τιμές αγοράς ή στις τιμές των συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης σε σχέση με τις τιμές κόστους επηρεάζουν την αξία των αποθε-

μάτων, ενώ η έκθεση στα περιθώρια διύλισης (συνδυασμός τιμής αργού και προϊόντων) επηρεάζει τις μελλοντικές ταμειακές ροές της επιχείρησης.

Στην περίπτωση του κινδύνου διακύμανσης τιμής προϊόντων, το επίπεδο έκθεσης σε κίνδυνο καθορίζεται από το απόθεμα στο τέλος κάθε περιόδου. Σε περιόδους απότομης πτώσης τιμών, καθώς η πολιτική της μητρικής Εταιρείας είναι να παρουσιάζει τα αποθέματα στο χαμηλότερο της τιμής κόστους κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας, τα αποτελέσματα επηρεάζονται από την υποτίμηση αξίας των αποθεμάτων. Το μέγεθος της έκθεσης στον κίνδυνο αυτό σχετίζεται απευθείας με το ύψος των αποθεμάτων και το ποσοστό της μείωσης των τιμών. Στο βαθμό που η χρήση τέτοιων χρηματοοικονομικών προϊόντων αξιολογείται ως συμφέρουσα από άποψη απόδοσης σε σχέση με το βαθμό κινδύνου, τη δομή της αγοράς και τα διαθέσιμα πιστωτικά όρια για τέτοιου είδους συναλλαγές, η Εταιρεία προβαίνει σε μείωση της έκθεσης στο κίνδυνο με πράξεις αντιστάθμισης κινδύνου σε παράγωγα.

Η έκθεση στον κίνδυνο μεταβολών περιθωρίων διύλισης σχετίζεται με το απόλυτο μέγεθος των περιθωρίων διύλισης κάθε διυλιστηρίου. Αυτά καθορίζονται με βάση τις τιμές αναφοράς Platts και διαμορφώνονται σε καθημερινή βάση. Η μεταβολή περιθωρίων έχει ανάλογη επίπτωση στα κέρδη της Εταιρείας. Η Εταιρεία, όπου αυτό είναι εφικτό, αποσκοπεί σε αντιστάθμιση μέρους του κινδύνου που αφορά στο κομμάτι της παραγωγής του που θα πωληθεί μελλοντικά. Αυτό όμως δεν είναι εφικτό να συμβεί σε όλες τις συνθήκες της αγοράς, όπως για παράδειγμα όταν οι τιμές συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης βρίσκονται χαμηλότερα από το επίπεδο των τρεχουσών (spot) τιμών αγοράς (backwardated market) ή όταν δεν υπάρχουν διαθέσιμα πιστωτικά όρια για τέτοιου είδους συναλλαγές.

(ιι) Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολών των επιτοκίων

Τα λειτουργικά έσοδα και ταμειακές ροές είναι ανεξάρτητα των μεταβολών στα χρηματοοικονομικά επιτόκια, δεδομένου του χαμηλού επιπέδου επιτοκίων αναφοράς που επικρατούν. Ο δανεισμός με μεταβλητά επιτόκια εκθέτει την Εταιρεία σε κίνδυνο χρηματικών ροών από διακυμάνσεις στα επιτόκια, ενώ ο δανεισμός με σταθερά επιτόκια σε κίνδυνο μεταβολών της εύλογης αξίας. Ο δανεισμός της Εταιρείας είναι μεταβλητού επιτοκίου. Ανάλογα με τα εκάστοτε επίπεδα καθαρού δανεισμού, η μεταβολή των επιτοκίων βάσης δανεισμού (EURIBOR ή LIBOR), έχει αναλογική επίπτωση στα αποτελέσματα της Εταιρείας. Στις 31 Δεκεμβρίου 2016, εάν το επιτόκιο των δανείων σε Ευρώ ήταν κατά 0,5% υψηλότερο, των λοιπών μεταβλητών στοιχείων τηρουμένων σταθερών, τα προ φόρων κέρδη θα μειώνονταν κατά €14 εκ.

(β) Πιστωτικός κίνδυνος

(ι) Διαχείριση ρίσκου

Η διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου επιτελείται κεντρικά, σε επίπεδο Ομίλου. Ο πιστωτικός κίνδυνος πηγάζει από τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, τις καταθέσεις σε τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία, καθώς και από έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο από πελάτες χονδρικής, συμπεριλαμβανομένων ανεξόφλητων υπολοίπων πελατών και δεσμευμένων συναλλαγών. Όπου οι πελάτες χονδρικής μπορεί να αξιολογηθούν από ανεξάρτητη αρχή, αυτές οι αξιολογήσεις χρησιμοποιούνται στη διαχείριση του συγκεκριμένου πιστωτικού κινδύνου. Σε περίπτωση όπου δεν υπάρχει ανεξάρτητη αξιολόγηση, το τμήμα διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου αξιολογεί την πιστοληπτική ικανότητα του πελάτη λαμβάνοντας υπ' όψη την οικονομική του κατάσταση, προηγούμενες συναλλαγές καθώς και άλλες παραμέτρους. Τα πιστωτικά όρια πελατών καθορίζονται με βάση εσωτερικές ή εξωτερικές αξιολογήσεις πάντα εντός των καθορισμένων από τη Διοίκηση ορίων. Η χρήση πιστωτικών ορίων παρακολουθείται σε τακτά διαστήματα.

(ιι) Πιστωτική φερεγγυότητα

Η πιστωτική φερεγγυότητα των ταμειακών διαθεσίμων, ταμειακών ισοδύναμων και δεσμευμένων καταθέσεων αξιολογείται με αναφορά σε εξωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας από τους οίκους αξιολόγησης Moody's/ Fitch, όπως παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Αξιολόγηση τραπεζών (€εκ.)	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
A1	0	0
A2	0	-
Baa2	408	664
BBB-	0	-
Caa3	481	1.174
Χωρίς αξιολόγηση	0	0
Συνολικά αποσχολούμενα κεφάλαια	889	1.839

Λόγω των συνθηκών που επικρατούν στην αγορά, η έγκριση των πιστωτικών ορίων είναι αποτέλεσμα μιας πιο αυστηρής διαδικασίας που εμπλέκει όλα τα επίπεδα της ανώτερης διοίκησης. Γι' αυτό το λόγο έχει δημιουργηθεί η επιτροπή πιστώσεων της Εταιρείας, η οποία παρακολουθεί τους σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους ολόκληρου του Ομίλου (Σημ.11).

(γ) Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας αντιμετωπίζεται με την εξασφάλιση ικανών ταμειακών πόρων και διαθεσίμων καθώς και την εξασφάλιση επαρκών πιστωτικών ορίων με τις συνεργαζόμενες τράπεζες. Λόγω της δυναμικής φύσης των δραστηριοτήτων του, η Εταιρεία έχει σαν στόχο να διατηρεί ευελιξία χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων της μέσω ταμειακών διαθεσίμων και πιστωτικών γραμμών.

Όποτε θεωρηθεί συμφέρον για την Εταιρεία, αλλά και για την επίτευξη ευνοϊκότερων όρων συναλλαγών, (όπως καλύτερες τιμές, υψηλότερα πιστωτικά όρια, μεγαλύτερη περίοδο πίστωσης), η Εταιρεία προβλέπει για την έκδοση βραχυπρόθεσμων εγγυητικών επιστολών ή ενέγγυων πιστώσεων για την πληρωμή υποχρεώσεων προς προμηθευτές, χρησιμοποιώντας υπάρχουσες γραμμές πίστωσης με εγχώριες και διεθνείς τράπεζες, βάσει των εγκεκριμένων όρων και προϋποθέσεων κάθε τράπεζας σχετικά με το ποσό, το νόμισμα, τη μέγιστη διάρκεια διακράτησης, τις εγγυήσεις κ.α. Στο βαθμό που οι υποχρεώσεις αυτές έχουν καταστεί πληρωτέες πριν την ημερομηνία ισολογισμού, αυτές περιλαμβάνονται στα υπόλοιπα προμηθευτών στον Ισολογισμό. Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τα δάνεια αναφέρονται στη Σημ. 16.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα ποσά των δανείων της Εταιρείας που θα πρέπει να αποπληρωθούν ή να αναχρηματοδοτηθούν εντός του 2017, καθώς και οι σχετικές περιόδοι λήξης:

(€ εκατ.)	Α' Εξάμηνο 2017	Β' Εξάμηνο 2017	2017	Δάνειο προς αποπληρωμή	Δάνειο προς αναχρηματοδότηση
Ομολογιακό δάνειο €400 εκατ.	-	284	284	-	284
Ομολογιακό δάνειο €400 εκατ.	-	72	72	-	72
Δάνεια Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων	22	22	44	44	-
Δάνειο HPF €488 εκατ.	170	-	170	170	-
	192	378	570	214	356

Κατά τη διάρκεια του 2016, η Εταιρεία παρουσίασε θετικές λειτουργικές χρηματοροές (EBITDA προσαρμοσμένο ως προς την επίπτωση της μεταβολής της τιμής των αποθεμάτων και ως προς άλλα μη επαναλαμβανόμενα γεγονότα, μείον τις κεφαλαιουχικές δαπάνες και τις αποπληρωμές τόκων) ύψους €650 εκ., οι οποίες οδήγησαν σε αύξηση των ταμειακών αποθεματικών του και δίνουν τη δυνατότητα αποπληρωμής μέρους των δανείων που λήγουν κατά τη διάρκεια των επόμενων 12 μηνών.

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και τις καθαρές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις από παράγωγα, ομαδοποιημένες κατά ημερομηνία λήξης, υπολογιζόμενη σύμφωνα με το χρονικό υπόλοιπο από την ημερομηνία Ισολογισμού μέχρι τη συμβατική ημερομηνία λήξης. Τα ποσά που εμφανίζονται στον πίνακα αποτελούν τις συμβατικές ταμειακές ροές.

	Εντός 1 έτος	Μεταξύ 1 και 2 έτη	Μεταξύ 2 και 5 έτη	Πάνω από 5 έτη
31 Δεκεμβρίου 2016				
Δανεισμός	1.187.756	651.529	913.546	23.239
Παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία	-	-	-	-
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	1.668.664	-	-	-
31 Δεκεμβρίου 2015				
Δανεισμός	1.531.800	515.029	1.068.758	71.963
Παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία	34.814	-	-	-
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	2.720.243	-	-	-

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στη σειρά «Δανεισμός» του πίνακα δεν αντιστοιχούν στα ποσά του ισολογισμού, καθώς αφορούν συμβατικές μη προεξοφλημένες μελλοντικές ταμειακές ροές, οι οποίες περιλαμβάνουν τόσο το κεφάλαιο όσο και τον μελλοντικό τόκο που θα προκύψει στο αντίστοιχο έτος.

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στη σειρά «Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις» του πίνακα επίσης δεν αντιστοιχούν στα ποσά του ισολογισμού, καθώς περιλαμβάνουν μόνο χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

3.2 Διαχείριση κινδύνου κεφαλαίου

Οι στόχοι της Εταιρείας σε σχέση με την κεφαλαιακή δομή της, η οποία περιλαμβάνει ίδια κεφάλαια και δανειακή χρηματοδότηση, είναι να διασφαλίσει τη δυνατότητα απρόσκοπτης λειτουργίας της εταιρείας στο μέλλον και να διατηρήσει την ιδανική κεφαλαιακή δομή από πλευράς κόστους.

Η Εταιρεία για να διατηρήσει ή να προσαρμόσει την κεφαλαιακή της διάρθρωση μπορεί να μεταβάλει το μέρισμα προς τους μετόχους, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους, να εκδώσει νέες μετοχές ή να εκποιήσει περιουσιακά στοιχεία για να μειώσει το χρέος της.

Σύμφωνα και με την πρακτική που ακολουθεί ο κλάδος, η Εταιρεία παρακολουθεί την κεφαλαιακή δομή και το δανεισμό της με βάση το συντελεστή μόχλευσης. Ο εν λόγω συντελεστής υπολογίζεται διαιρώντας τον καθαρό δανεισμό με τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια. Ο καθαρός δανεισμός υπολογίζεται ως ο συνολικός δανεισμός, μακροπρόθεσμος και βραχυπρόθεσμος όπως εμφανίζεται στον ισολογισμό, μείον τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα και τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία. Τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια υπολογίζονται ως τα συνολικά ίδια κεφάλαια, όπως εμφανίζονται στον ισολογισμό, πλέον του καθαρού δανεισμού.

Οι συντελεστές μόχλευσης στις 31 Δεκεμβρίου 2016 και 2015 αντίστοιχα είχαν ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Σύνολο δανεισμού (Σημ. 16)	2.610.699	2.956.101
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα, ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις (Σημ. 12)	(888.783)	(1.839.156)
Μείον: Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	(1.017)	(50)
Καθαρός δανεισμός	1.720.899	1.116.895
Ίδια κεφάλαια	1.590.150	1.224.891
Συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια	3.311.050	2.341.786
Συντελεστής μόχλευσης	52%	48%

3.3 Προσδιορισμός των εύλογων αξιών

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που επιμετρούνται στην εύλογη αξία, ανά μέθοδο επιμέτρησης. Οι διαφορετικές κατηγορίες είναι οι ακόλουθες:

- Δημοσιευόμενες τιμές αγοράς (χωρίς τροποποίηση ή αναπροσαρμογή) για χρηματοοικονομικά στοιχεία που διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (επίπεδο 1)
- Τεχνικές αποτίμησης βασισμένες απευθείας σε δημοσιευόμενες τιμές αγοράς (εξαιρώντας τα χρηματοοικονομικά στοιχεία εκείνα που περιλαμβάνονται στο επίπεδο 1) ή υπολογιζόμενες εμμέσως από δημοσιευόμενες τιμές αγοράς για παρόμοια εργαλεία (επίπεδο 2).
- Τεχνικές αποτίμησης που δεν βασίζονται σε διαθέσιμες πληροφορίες από τρέχουσες συναλλαγές σε ενεργές χρηματαγορές (επίπεδο 3).

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016 έχουν ως εξής:

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού				
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	15.192	-	15.192
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.017	-	-	1.017
	1.017	15.192	-	16.209
Στοιχεία υποχρεώσεων				
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	-	-	-
	-	-	-	-

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία κατά την 31 Δεκεμβρίου 2015 έχουν ως εξής:

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού				
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	50	-	-	50
	50	-	-	50
Στοιχεία υποχρεώσεων				
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	34.814	-	34.814
	-	34.814	-	34.814

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές, προσδιορίζεται με βάση τις δημοσιευόμενες τιμές που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. «Ενεργός» χρηματαγορά υπάρχει όταν υπάρχουν άμεσα διαθέσιμες και αναθεωρούμενες σε τακτά διαστήματα τιμές, που δημοσιεύονται από χρηματιστήριο, χρηματιστή, κλάδο, οργανισμό αξιολόγησης ή οργανισμό εποπτείας, οι οποίες αντιπροσωπεύουν πραγματικές και συχνά επαναλαμβανόμενες συναλλαγές και γίνονται με τους συνήθεις εμπορικούς όρους. Αυτά τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 1.

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (π.χ. συμβόλαια παραγωγών εκτός της αγοράς παραγωγών) προσδιορίζεται με την χρήση τεχνικών αποτίμησης, οι οποίες βασίζονται ως επί το πλείστον σε διαθέσιμες πληροφορίες για συναλλαγές που διενεργούνται σε ενεργές αγορές ενώ χρησιμοποιούν κατά το δυνατό λιγότερες εκτιμήσεις της οικονομικής οντότητας. Αυτά τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 2.

Εάν οι τεχνικές αποτίμησης δεν βασίζονται σε διαθέσιμες αγοραίες πληροφορίες τότε τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 3.

Τεχνικές που χρησιμοποιεί η Εταιρεία για να επιμετρήσει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία περιλαμβάνουν:

- Τιμές αγοράς ή τιμές διαπραγματευτών για παρόμοια στοιχεία.
- Την εύλογη αξία των πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου εμπορευμάτων, η οποία προσδιορίζεται ως η παρούσα αξία των μελλοντικών χρηματοροών.

Για τα έτη 2016 και 2015, δεν υπήρξαν μεταφορές ποσών μεταξύ επιπέδων.

Οι λογιστικές αξίες των παρακάτω χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων προσεγγίζουν την εύλογη τους αξία:

- Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις
- Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα
- Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις
- Δάνεια

4. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις

Οι εκτιμήσεις και παραδοχές συνεχώς επανεκτιμούνται και βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος, όπως προσαρμόζονται σύμφωνα με τις τρέχουσες συνθήκες αγοράς και άλλους παράγοντες περιλαμβανομένων προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται λογικά υπό τις παρούσες συνθήκες.

Η Εταιρεία προβαίνει σε εκτιμήσεις και παραδοχές που σχετίζονται με το μέλλον. Συνεπώς οι εκτιμήσεις αυτές εξ' ορισμού σπάνια ταυτίζονται με τα πραγματικά γεγονότα. Οι εκτιμήσεις και υποθέσεις που συνεπάγονται σημαντικό κίνδυνο επανεκτίμησης στη λογιστική αξία των στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού στην επόμενη περίοδο αναφέρονται κατωτέρω.

(i) Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές

(α) Φόρος εισοδήματος

Η Εταιρεία υπόκειται σε φορολόγηση και απαιτείται κρίση για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης για φόρο εισοδήματος στις χώρες που δραστηριοποιείται. Υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο τελικός προσδιορισμός του φόρου είναι αβέβαιος. Η Εταιρεία αναγνωρίζει υποχρεώσεις από αναμενόμενους φορολογικούς ελέγχους, βάσει εκτιμήσεων για το εάν θα επιβληθούν επιπλέον φόροι. Εάν το τελικό αποτέλεσμα του ελέγχου είναι διαφορετικό από το αρχικώς αναγνωρισθέν, η διαφορά θα επηρεάσει τον φόρο εισοδήματος και την πρόβλεψη για αναβαλλόμενη φορολογία της περιόδου.

(β) Ανάκτηση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις περιλαμβάνουν ποσά που αφορούν σε φορολογικές ζημιές προηγούμενων ετών. Στις περισσότερες περιπτώσεις, αναλόγως της αιτίας λόγω της οποίας προκύπτουν, τέτοιες φορολογικές ζημιές είναι διαθέσιμες για συμπληρωματικό για περιορισμένο χρονικό διάστημα από τη χρονική στιγμή κατά την οποία πραγματοποιούνται. Η Εταιρεία κάνει παραδοχές σχετικά με το εάν αυτές οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις δύνανται να ανακτηθούν, χρησιμοποιώντας το εκτιμώμενο μελλοντικό φορολογητέο εισόδημα σύμφωνα με το εγκεκριμένο επιχειρηματικό σχέδιο και τον προϋπολογισμό της Εταιρείας.

(γ) Πρόβλεψη για περιβαλλοντολογική αποκατάσταση

Η Εταιρεία δραστηριοποιείται στην βιομηχανία πετρελαίου και οι βασικές της δραστηριότητες περιλαμβάνουν την έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων, τη διύλιση αργού πετρελαίου, τη διάθεση προϊόντων πετρελαίου και την παραγωγή και διάθεση πετροχημικών προϊόντων. Οι περιβαλλοντολογικές επιπτώσεις που πιθανό να προκληθούν από τις προαναφερθείσες ουσίες και προϊόντα πιθανόν να αναγκάσουν την Εταιρεία να προβεί σε έξοδα αποκατάστασης έτσι ώστε να είναι σύμφωνη με σχετικούς κανονισμούς και νόμους στις διάφορες περιοχές όπου δραστηριοποιείται και να εκπληρώσει τις νομικές και συμβατικές της υποχρεώσεις. Η Εταιρεία διενεργεί σχετικές αναλύσεις και εκτιμήσεις με τους τεχνικούς και νομικούς της συμβούλους ώστε να προσδιορίσει την πιθανότητα να προκύψουν δαπάνες περιβαλλοντολογικής αποκατάστασης, καθώς και να εκτιμήσει τα σχετικά ποσά και χρονική περίοδο κατά την οποία οι δαπάνες αυτές είναι πιθανό να προκύψουν. Η Εταιρεία δημιουργεί σχετική πρόβλεψη στις οικονομικές της καταστάσεις για τις εκτιμώμενες δαπάνες περιβαλλοντολογικής αποκατάστασης όταν αυτές θεωρούνται πιθανές. Όταν ο οριστικός προσδιορισμός της σχετικής υποχρέωσης διαφέρει από το ποσό της σχετικής πρόβλεψης, η διαφορά επιβαρύνει την κατάσταση αποτελεσμάτων της Εταιρείας.

(δ) Εκτιμήσεις κατά τον υπολογισμό ανακτήσιμης αξίας («αξίας χρήσης»)

Η Εταιρεία εξετάζει ετησίως εάν η υπεραξία έχει υποστεί οποιαδήποτε απομείωση, σύμφωνα με την υιοθετημένη λογιστική πρακτική (Σημ. 2.10). Εφόσον συντρέχουν συγκεκριμένες ενδείξεις, η Εταιρεία ενδέχεται να εξετάσει επίσης την ύπαρξη απομείωσης στην αξία των μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (Σημ. 2.9), καθώς και των επενδύσεων (Σημ. 2.10.5). Τα ανακτήσιμα ποσά των μονάδων δημιουργίας χρηματοροών έχουν καθοριστεί με βάση την αξία σε χρήση. Ο έλεγχος απομείωσης αξίας περιλαμβάνει τον καθορισμό Μονάδων Παραγωγής Ταμειακών ροών (ΜΠΤ), οι οποίες αντικατοπτρίζουν τις σχετικές λογιστικές αξίες των παγίων του ισολογισμού. Σε αυτό απαιτείται κρίση.

Τα ανακτήσιμα ποσά των ΜΠΤ έχουν καθοριστεί με βάση τον υπολογισμό της ανακτήσιμης αξίας τους, ο οποίος επίσης απαιτεί τη χρήση εκτιμήσεων. Στον υπολογισμό χρησιμοποιούνται ταμειακές προβλέψεις βασισμένες σε εγκεκριμένους από τη Διοίκηση προϋπολογισμούς. Ταμειακές ροές πέραν της περιόδου κατά την οποία οι προβλέψεις είναι διαθέσιμες, προεκτείνονται βάσει εκτιμώμενων ρυθμών ανάπτυξης. Αυτοί οι ρυθμοί ανάπτυξης είναι συνεπείς με προβλέψεις που περιλαμβάνονται σε εκθέσεις για τη χώρα ή τον κλάδο στον οποία δραστηριοποιείται η εκάστοτε ΜΠΤ.

(ε) Εκτίμηση εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (π.χ. συμβόλαια παραγώγων εκτός της αγοράς παραγώγων καθώς και ορισμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση) προσδιορίζεται με την χρήση τεχνικών αποτίμησης. Η Εταιρεία επιλέγει την κατά την κρίση της κατάλληλη μέθοδο αποτίμησης για κάθε περίπτωση κάνοντας υποθέσεις οι οποίες βασίζονται ως επί το πλείστον σε διαθέσιμες πληροφορίες στο τέλος της χρήσης για συναλλαγές που διενεργούνται σε ενεργές αγορές.

(στ) Συνταξιοδοτικά προγράμματα

Η παρούσα αξία των συνταξιοδοτικών παροχών των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών προσωπικού βασίζεται σε έναν αριθμό παραγόντων που προσδιορίζονται με τη χρήση αναλογιστικών μεθόδων και παραδοχών. Μία τέτοια αναλογιστική παραδοχή είναι και το επιτόκιο προεξόφλησης που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του κόστους της παροχής. Οι τυχόν αλλαγές στις παραδοχές αυτές θα επηρεάσουν το υπόλοιπο των συνταξιοδοτικών υποχρεώσεων.

Η Εταιρεία καθορίζει το κατάλληλο επιτόκιο προεξόφλησης στο τέλος κάθε χρήσης. Αυτό ορίζεται ως το επιτόκιο το οποίο θα έπρεπε να χρησιμοποιηθεί ώστε να προσδιοριστεί η παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών, οι οποίες αναμένεται να απαιτηθούν για

την κάλυψη των υποχρεώσεων των συνταξιοδοτικών προγραμμάτων. Για τον καθορισμό του κατάλληλου επιτοκίου προεξόφλησης, η Εταιρεία χρησιμοποιεί το επιτόκιο των χαμηλού ρίσκου εταιρικών ομολογιών, τα οποία μετατρέπονται στο νόμισμα στο οποίο η υποχρέωση θα πληρωθεί, και των οποίων η ημερομηνία λήξης πλησιάζει εκείνη της σχετικής συνταξιοδοτικής υποχρέωσης.

Άλλες σημαντικές παραδοχές των υποχρεώσεων συνταξιοδοτικών παροχών βασίζονται μερικώς στις τρέχουσες συνθήκες αγοράς. Περαιτέρω πληροφόρηση παρατίθεται στη Σημ. 18.

(ζ) Προβλέψεις για επίδικες υποθέσεις

Η Εταιρεία έχει εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις. Η Διοίκηση αξιολογεί την έκβαση των υποθέσεων και, εάν υπάρχει πιθανότητα αρνητικής έκβασης τότε η Εταιρεία προβαίνει στο σχηματισμό των απαραίτητων προβλέψεων. Οι προβλέψεις, όπου απαιτούνται, υπολογίζονται με βάση την παρούσα αξία των εκτιμήσεων της διοίκησης για τη δαπάνη που θα χρειαστεί για την διευθέτηση των αναμενόμενων υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. Η παρούσα αξία βασίζεται σε έναν αριθμό παραγόντων που απαιτεί την άσκηση κρίσης.

(ιι) Σημαντικές κρίσεις κατά την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών της Εταιρείας

(η) Απομείωση αξίας χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση

Η Εταιρεία ακολουθεί τις οδηγίες του ΔΛΠ 39 προκειμένου να καθορίσει πότε μία χρηματοοικονομική επένδυση διαθέσιμη προς πώληση έχει υποστεί απομείωση αξίας. Αυτή η απόφαση απαιτεί άσκηση σημαντικής κρίσης κατά την οποία η Εταιρεία αξιολογεί, μεταξύ άλλων, τη διάρκεια και το βαθμό κατά τον οποίο η εύλογη αξία της επένδυσης είναι μικρότερη από το κόστος της, καθώς και τη χρηματοοικονομική «υγεία» και το βραχυπρόθεσμο επιχειρηματικό μέλλον της, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων όπως οι επιδόσεις του κλάδου που δραστηριοποιείται, οι αλλαγές στην τεχνολογία και οι λειτουργικές και χρηματοδοτικές ταμειακές ροές της.

5. Πληροφόρηση κατά τομέα

Όλες οι κύριες επιχειρηματικές αποφάσεις λαμβάνονται από την εκτελεστική επιτροπή. Η εκτελεστική επιτροπή ελέγχει τις εσωτερικές αναφορές χρηματοοικονομικής πληροφόρησης για να αξιολογήσει την επίδοση της Εταιρείας και να λάβει αποφάσεις σχετικά με την κατανομή των πόρων. Η Διοίκηση της Εταιρείας έχει καθορίσει τους τομείς δραστηριότητας βασισμένη σε αυτές τις αναφορές. Η εκτελεστική επιτροπή χρησιμοποιεί διάφορα κριτήρια για να αξιολογήσει τις δραστηριότητες της Εταιρείας, τα οποία ποικίλουν ανάλογα με τη φύση και το βαθμό ωριμότητας του κάθε τομέα και λαμβάνοντας υπόψη τους εκάστοτε κινδύνους, τις υπάρχουσες ταμειακές ανάγκες, καθώς και πληροφορίες σχετικές με τα προϊόντα και τις αγορές. Το πλαίσιο κατάρτισης των εσωτερικών αναφορών χρηματοοικονομικής πληροφόρησης είναι αντίστοιχο με αυτό των οικονομικών καταστάσεων.

Πωλήσεις και κέρδη ανά τομέα δραστηριότητας έχουν ως ακολούθως:

Έτος που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016	Σημ.	Διύλιση	Χημικά	Έρευνα και Παραγωγή	Λοιπά	Σύνολο
Καθαρές πωλήσεις		5.740.059	252.387	-	-	5.992.446
Λειτουργικό Αποτέλεσμα		513.433	83.185	(2.867)	26.484	620.235
Αποτέλεσμα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	25					(175.474)
Κέρδη/(Ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές						21.462
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων						466.223
Φόρος εισοδήματος	27					(131.901)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) χρήσης						334.322

Έτος που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2015	Σημ.	Διύλιση	Χημικά	Έρευνα και Παραγωγή	Λοιπά	Σύνολο
Καθαρές πωλήσεις		6.321.068	263.403	-	-	6.584.471
Λειτουργικό Αποτέλεσμα		119.686	74.771	(3.738)	24.479	215.198
Αποτέλεσμα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	25					(166.572)
Κέρδη/(Ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές						(25.901)
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων						22.725
Φόρος εισοδήματος	27					4.816
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) χρήσης						27.541

Τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις ανά τομέα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016 και 2015 έχουν ως εξής:

Έτος που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016	Διύλιση	Χημικά	Έρευνα & Παραγωγή	Λοιπά	Σύνολο
Σύνολο ενεργητικού	5.195.527	378.808	5.577	655.307	6.235.219
Σύνολο υποχρεώσεων	3.746.062	161.077	13.350	724.581	4.645.070

Έτος που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2015	Διύλιση	Χημικά	Έρευνα & Παραγωγή	Λοιπά	Σύνολο
Σύνολο ενεργητικού	6.176.037	216.791	5.591	656.368	7.054.787
Σύνολο υποχρεώσεων	5.036.345	56.811	11.328	725.412	5.829.896

Στον παρακάτω πίνακα αναλύονται οι καθαρές πωλήσεις ανά τύπο αγοράς (εγχώρια, αεροπορία & ναυτιλία και εξαγωγές):

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Εγχώρια αγορά	2.077.617	2.634.046
Αεροπορία & Ναυτιλία	696.232	842.553
Εξαγωγές	3.218.597	3.107.872
Σύνολο καθαρών πωλήσεων	5.992.446	6.584.471

ο. Ενσωματωμένα παγία περιουσιακά στοιχεία

Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων

	Οικόπεδα	Κτίρια	Μηχ/κός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα & εξαρτήματα	Ακιν/σεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015	115.396	517.883	3.579.933	14.307	82.136	96.445	4.406.100
Προσθήκες	-	2	1.226	30	1.967	131.109	134.334
Κεφαλαιοποιημένα έργα	-	9.862	156.766	6	565	(167.199)	-
Πωλήσεις/διαγραφές	-	-	(466)	(60)	(19)	(2.491)	(3.036)
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	-	-	10.939	-	-	(5.051)	5.888
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	115.396	527.747	3.748.398	14.283	84.649	52.813	4.543.286
Συσσωρευμένες αποσβέσεις							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015	-	165.097	1.392.447	9.809	70.873	-	1.638.226
Αποσβέσεις	-	17.853	109.925	399	3.315	-	131.492
Πωλήσεις/ διαγραφές	-	-	(381)	(60)	(17)	-	(458)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	-	182.950	1.501.991	10.148	74.171	-	1.769.260
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2015	115.396	344.797	2.246.407	4.135	10.478	52.813	2.774.026
Κόστος							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	115.396	527.747	3.748.398	14.283	84.649	52.813	4.543.286
Προσθήκες	-	9	825	813	1.709	86.367	89.723
Κεφαλαιοποιημένα έργα	-	3.094	52.569	-	16	(55.679)	-
Πωλήσεις/ διαγραφές	-	-	(2.912)	(42)	(427)	(94)	(3.475)
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	-	-	3.552	-	-	(2.748)	804
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	115.396	530.850	3.802.432	15.054	85.947	80.659	4.630.338
Συσσωρευμένες αποσβέσεις							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	-	182.950	1.501.991	10.148	74.171	-	1.769.260
Αποσβέσεις	-	17.490	125.342	362	2.435	-	145.629
Πωλήσεις/ διαγραφές	-	-	(2.882)	(40)	(427)	-	(3.349)
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	-	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	-	200.440	1.624.451	10.470	76.179	-	1.911.540
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2016	115.396	330.410	2.177.981	4.584	9.768	80.659	2.718.798

(1) Η Εταιρεία δεν έχει δεσμεύσει ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία για εξασφάλιση δανειακών υποχρεώσεων.

(2) Κατά τη χρήση του 2016 έχει κεφαλαιοποιηθεί ποσό €1,9 εκ. (2015: €2,4εκ.) που αφορά τόκους κατασκευαστικής περιόδου για ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση του τομέα της διύλισης, με μέσο επιτόκιο δανεισμού 5,85% (2015: 5,06%).

(3) Οι «Μεταφορές και λοιπές κινήσεις», στη στήλη «Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση», αφορούν κυρίως μεταφορές στις «Ασώματες ακινητοποιήσεις» που σχετίζονται με κεφαλαιοποίηση έργων πληροφορικής.

(4) Οι αποσβέσεις ενσώματων παγίων ύψους €145,6 εκ. (2015: €131,5 εκ.) και ασώματων παγίων ύψους €5,8 εκ. (2015: €6,2 εκ.) κατανέμονται στις παρακάτω γραμμές της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων:

- Κόστος πωληθέντων €138,2 εκ. (2015: €122,5 εκ.),
- Έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης €5,8 εκ. (2015: €6,9 εκ.),
- Έξοδα διοικητικής λειτουργίας €7,3 εκ. (2015: €8,0 εκ.) και
- Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης €0,1 εκ. (2015: €0,3 εκ.)

7. Ασώματες ακινητοποιήσεις

	Λογισμικό	Δικαιώματα & άδειες	Σύνολο
Κόστος			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015	83.006	24.667	107.673
Προσθήκες	357	-	357
Πωλήσεις/ διαγραφές	-	(368)	(368)
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	3.082	-	3.082
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	86.445	24.299	110.744
Συσσωρευμένες αποσβέσεις			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015	74.286	21.910	96.196
Αποσβέσεις	4.985	1.219	6.204
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	-	(27)	(27)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	79.271	23.102	102.373
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2015	7.174	1.197	8.371
Κόστος			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	86.445	24.299	110.744
Προσθήκες	1.438	-	1.438
Πωλήσεις/διαγραφές	(47)	-	(47)
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	2.504	-	2.504
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	90.340	24.299	114.639
Συσσωρευμένες αποσβέσεις			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	79.271	23.102	102.373
Αποσβέσεις	4.638	1.185	5.823
Πωλήσεις/διαγραφές	(47)	-	(47)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	83.862	24.287	108.149
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2016	6.478	12	6.490

Οι «Μεταφορές και λοιπές κινήσεις», στη στήλη «Λογισμικό», περιλαμβάνουν κατά κύριο λόγο τη μεταφορά κόστους λογισμικών προγραμμάτων που παγιοποιήθηκε μέσα στη χρήση από τις «Ακτινοποιήσεις υπό εκτέλεση» στα άυλα περιουσιακά στοιχεία (Σημ. 6). Τα προγράμματα αυτά κατηγοριοποιούνται αρχικά στις «Ακτινοποιήσεις υπό εκτέλεση» καθώς η υλοποίησή τους πραγματοποιείται εντός μεγάλων χρονικών περιόδων. Τα λογισμικά προγράμματα μεταφέρονται στα άσώματα περιουσιακά στοιχεία όταν η υλοποίησή τους έχει οριστικοποιηθεί και έχουν ελεγχθεί ως κατάλληλα προς χρήση.

8. Επενδύσεις σε θυγατρικές, συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Έναρξη χρήσης	656.326	659.826
Αύξηση κεφαλαίου /(Επιστροφή) κεφαλαίου στους μετόχους	9.811	3.500
Απαξίωση αξίας συμμετοχών	(10.872)	(7.000)
Τέλος χρήσης	655.265	656.326

Επωνυμία	Ποσοστό συμμετοχής	Χώρα εγκατάστασης
ΑΣΠΡΟΦΟΣ Α.Ε.	100,0%	ΕΛΛΑΔΑ
ΝΤΙΑΞΟΝ Α.Ε.	100,0%	ΕΛΛΑΔΑ
ΕΚΟ Α.Ε.	35,6%	ΕΛΛΑΔΑ
ΕΛΠΕΤ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ Α.Ε.	63,0%	ΕΛΛΑΔΑ
ΑΠΟΛΛΩΝ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ Α.Ε.	100,0%	ΕΛΛΑΔΑ
HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL (HPI)	100,0%	ΑΥΣΤΡΙΑ
ΠΟΣΕΙΔΩΝ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ Α.Ε.	100,0%	ΕΛΛΑΔΑ
HELLENIC PETROLEUM FINANCE (HPF)	100,0%	ΑΓΓΛΙΑ
ΕΛΠΕ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Α.Ε.	100,0%	ΕΛΛΑΔΑ
ΕΛΠΕ ΕΡΕΥΝΑ & ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ Α.Ε.	100,0%	ΕΛΛΑΔΑ
ΕΛΠΕ ΕΡΕΥΝΑ & ΠΑΡΑΓΩΓΗ Υ/Α ΔΥΤ.ΠΑΤΡΑΪΚΟΥ Α.Ε.	33,3%	ΕΛΛΑΔΑ
GLOBAL ALBANIA Α.Ε.	99,9%	ΑΛΒΑΝΙΑ
ΔΕΠΑ Α.Ε.	35,0%	ΕΛΛΑΔΑ
ΑΡΤΕΝΙΟΥΣ Α.Ε.	35,0%	ΕΛΛΑΔΑ
Ε.Α.Κ.Α.Α	50,0%	ΕΛΛΑΔΑ
ELPEDISON B.V.	5,0%	ΟΛΛΑΝΔΙΑ
ΘΡΑΚΗ Α.Ε.	25,0%	ΕΛΛΑΔΑ
STPC	16,7%	ΕΛΛΑΔΑ
NAPC	16,7%	ΕΛΛΑΔΑ
ΕΛΛ. ΣΥΝΔ. ΑΝΕΞ. ΠΑΡΑΓ. ΗΛΕΚΤΡ. ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (ΕΣΑΗ)	16,7%	ΕΛΛΑΔΑ

α) Η αύξηση κεφαλαίου αφορά κυρίως στις δύο 100% θυγατρικές εταιρείες, την ΕΛΠΕ Έρευνα & Παραγωγή Υδρογονανθράκων Α.Ε. και την ΕΛΠΕ Έρευνα & Παραγωγή Υδρογονανθράκων Α.Ε., οι οποίες συστάθηκαν εντός του 2015. Το 2016 η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου αφορά κυρίως τις θυγατρικές ΕΛ.ΠΕ. Πατραϊκός Α.Ε. και ΑΣΠΡΟΦΟΣ Α.Ε.

β) Στις 31 Αυγούστου 2016 ολοκληρώθηκε η συγχώνευση δι' απορροφήσεως, της «ΕΚΟ Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία Πετρελαιοειδών» από την «Ελληνικά Καύσιμα Ανώνυμη Εμπορική Εταιρεία», οι οποίες ήταν 100% θυγατρικές του Ομίλου Ελληνικά Πετρέλαια. Με βάση τη σχέση ανταλλαγής μετοχών η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. συμμετέχει πλέον στην απορροφώσα εταιρεία, η οποία έχει μετονομαστεί σε «Ελληνικά Καύσιμα Ορυκτέλαια Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία» (η «ΕΚΟ ΑΒΕΕ»), κατά ποσοστό 35,6%, ενώ το υπόλοιπο κατέχει η Hellenic Petroleum International AG, η οποία είναι επίσης θυγατρική εταιρεία του Ομίλου.

γ) Η Εταιρεία κατέχει ποσοστό 5 % της Elpedison B.V., σε κοινοπραξία με την EDISON International. Στις 31 Δεκεμβρίου 2016, η Διοίκηση της Elpedison B.V. διενήργησε μελέτη απομείωσης της αξίας των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο ΔΛΠ 36, με βάση τις μετά φόρων ταμειακές ροές που δύναται να παράξει η εταιρεία. Οι πρόσφατες και επικείμενες μελλοντικές εξελίξεις στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και το ρυθμιστικό περιβάλλον που τη διέπει (μεταβολή στους μηχανισμούς αποζημίωσης των συμμετεχόντων στην αγορά, ή/και καθυστέρηση στην εφαρμογή τους, εντατικοποίηση ανταγωνισμού), θεωρήθηκαν ως ενδείξεις πιθανής απομείωσης της αξίας της εταιρείας, καθώς θα μπορούσαν ενδεχομένως να επηρεάσουν τις μελλοντικές ταμειακές ροές των περιουσιακών της στοιχείων.

Κατά τη μελέτη απομείωσης τα δύο εργοστάσια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και η δραστηριότητα προμήθειας της Elpedison Α.Ε. θεωρήθηκαν ως μία Μονάδα Παραγωγής Ταμειακών ροών (ΜΠΤ). Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε προσδιορίζοντας την ανακτήσιμη αξία («αξία χρήσης») της ΜΠΤ μέσω της μεθόδου αποτίμησης Προεξοφλημένων Ταμειακών Ροών. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε κατά την ανάλυση εκτιμήθηκε ως το μετά φόρων μέσο σταθμικό κόστος κεφαλαίου (WACC) της εταιρείας.

Το 2016 ήταν μια χρονιά με σημαντικές εξελίξεις και μεταβλητότητα στον Κλάδο της ηλεκτρικής ενέργειας (π.χ. καθυστέρηση

υιοθέτησης/αλλαγές του προσωρινού Μηχανισμού Αποζημίωσης Ευελιξίας μονάδων). Το περιβάλλον αυτό οδήγησε τη Διοίκηση σε επανεκτίμηση των ενδείξεων πιθανής απομείωσης της αξίας της Elpredison και τελικά σε αναγνώριση επιπρόσθετης πρόβλεψη απομείωσης της λογιστικής αξίας της επένδυσης στην Elpredison B.V. κατά €10,9 εκ. (το 2015 μία πρόβλεψη ύψους €7 εκ. είχε επίσης αναγνωρισθεί) στον ισολογισμό της Εταιρείας στις 31 Δεκεμβρίου 2016. Η απομείωση της αξίας της επένδυσης ενσωματώθηκε στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, στη γραμμή λοιπά έσοδα/(έξοδα) – καθαρά (Σημ.24).

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι παραδοχές και τα σενάρια που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη μελέτη απομείωσης ενδέχεται να μεταβληθούν μελλοντικά, ιδιαιτέρως σε ένα περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από υψηλή μεταβλητότητα. Πιθανές μεταβολές σε ορισμένες μεταβλητές, όπως είναι το ύψος και ο χρονισμός των μελλοντικών αποζημιώσεων ευελιξίας των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας ή τα προεξοφλητικά επιτόκια, ενδεχομένως να έχουν σημαντική επίπτωση στην «αξία χρήσης» των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας.

δ) Πώληση ΔΕΣΦΑ

Στις 16 Φεβρουαρίου 2012, τα Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και το ΤΑΙΠΕΔ, συμφώνησαν να ξεκινήσουν από κοινού διαδικασία πώλησης του ποσοστού τους στον Όμιλο ΔΕΠΑ, με στόχο να διαθέσουν το 100% των δραστηριοτήτων εφοδιασμού, εμπορίας και διανομής, καθώς και το 66% της συμμετοχής τους στο δίκτυο μεταφοράς υψηλής πίεσης (ΔΕΣΦΑ Α.Ε., 100% θυγατρική της ΔΕΠΑ Α.Ε.).

Η διαδικασία πώλησης κατέληξε σε υποβολή δεσμευτικής προσφοράς από την εταιρεία SOCAR (Εθνική εταιρεία πετρελαίου και αερίου του Αζερμπαϊτζάν) για την αγορά του 66% του ΔΕΣΦΑ, έναντι €400 εκ., ενώ το τίμημα που αντιστοιχεί στο 35% των μετοχών του ΔΕΣΦΑ, το οποίο θα πωλούσε η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. ανερχόταν στα €212 εκ.

Στις 21 Δεκεμβρίου 2013 υπεγράφη η συμφωνία πώλησης των μετοχών (Share Purchase Agreement), ενώ η ολοκλήρωση της συναλλαγής συμφωνήθηκε να τελεεί υπό την έγκριση των αρμόδιων αρχών ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στις 30 Νοεμβρίου 2016 παρήλθε η καταληκτική ημερομηνία για την πλήρωση όλων των αναβλητικών αιρέσεων για την ολοκλήρωση της συναλλαγής, χωρίς κάτι τέτοιο να έχει επιτευχθεί. Οι πωλητές (Ελληνικά Πετρέλαια και ΤΑΙΠΕΔ) εξετάζουν τις εναλλακτικές δυνατότητες πώλησης της συμμετοχής τους στο ΔΕΣΦΑ.

Επιπρόσθετα, η αξία της συμμετοχής στην ΔΕΠΑ, στις οικονομικές καταστάσεις της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. ανέρχεται στα €237 εκ. Ο Όμιλος ΔΕΠΑ, με την παρούσα σύστασή του, συνεχίζει να λογίζεται και να περιλαμβάνεται στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας, ως επένδυση σε συνδεδεμένη επιχείρηση.

ε) Η Εταιρεία συμμετέχει στις ακόλουθες από κοινού ελεγχόμενες δραστηριότητες με τρίτους σχετικές με την έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό:

- Edison International SpA – ΕΛΠΕ Πατραϊκός Α.Ε. (Ελλάδα, Πατραϊκός Κόλπος). Η Petrocelltic Resources Plc, η οποία μετείχε της κοινοπραξίας κατά το 2015, μετέφερε τα δικαιώματά της στις εταιρείες Edison International SpA και ΕΛΠΕ Πατραϊκός Α.Ε. στις 20 Ιανουαρίου 2016.
- Calfrac well services (Ελλάδα, Θρακικό Πέλαγος).

9. Δάνεια, προκαταβολές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Δάνεια και προκαταβολές	32.905	13.900
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	2.204	2.754
Σύνολο	35.109	16.654

Στα Δάνεια και προκαταβολές περιλαμβάνεται τριετές ομολογιακό δάνειο ύψους €13,9 εκ. που εξέδωσε το Μάρτιο 2015 η Εταιρεία προς την ΕΛΠΕΤ Βαλκανική Α.Ε., η οποία είναι κατά 63% θυγατρική της. Τον Ιούνιο του 2016, το δάνειο αυξήθηκε κατά € 1,0 εκ. Το δάνειο λήγει Μάρτιο 2018.

Περιλαμβάνουν επίσης και εμπορικές απαιτήσεις εισπρακτέες σε περισσότερα από ένα έτη, ως συνέπεια διακανονισμών. Αυτές έχουν έχουν προεξοφληθεί με επιτόκιο 7,30% κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016 (2015: 7,30%).

10. Αποθέματα

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Αργό πετρέλαιο	371.829	180.149
Διυλισμένα και ημιτελή προϊόντα	410.560	330.240
Πετροχημικά	20.387	22.286
Αναλώσιμα, ανταλλακτικά και λοιπές α' ύλες	75.254	72.444
Μείον: Πρόβλεψη για ανταλλακτικά και λοιπές α' ύλες	(38.724)	(24.372)
Σύνολο	839.306	580.747

Η Ελλάδα, βάσει της νομοθεσίας της ΕΕ και του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας υποχρεούται στην τήρηση στρατηγικών αποθεμάτων ασφαλείας για 90 ημέρες (Υποχρέωση Τήρησης Αποθεμάτων Ασφαλείας), όπως νομοθετήθηκε με τον Ν. 3054/2002. Η υποχρέωση αυτή μετακυλιέται σε όλες τις εταιρείες που εισάγουν και πωλούν στην εγχώρια αγορά, συμπεριλαμβανομένης και της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., οι οποίες με τη σειρά τους πρέπει να τηρούν και να χρηματοδοτούν τα ανάλογα αποθέματα. Τα αποθέματα αυτά αποτελούν μέρος των λειτουργικών αποθεμάτων και αποτιμώνται με τον ίδιο τρόπο.

Το κόστος των αποθεμάτων που αναγνωρίζεται ως έξοδο και συμπεριλαμβάνεται στο «Κόστος Πωληθέντων» για το 2016 ανέρχεται σε €4,8 δις (2015: €5,6 δις). Η Εταιρεία αναγνώρισε ζημιά €0,2 εκ. λόγω απομείωσης της αξίας των αποθεμάτων του στην καθαρή ρευστοποιήσιμη τους αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2016 (31 Δεκεμβρίου 2015: ζημιά €23 εκ.). Το ποσό αυτό αναγνωρίστηκε ως έξοδο για τη χρήση του έτους 2016 και συμπεριλήφθηκε στο «Κόστος πωληθέντων» στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων. Σημειώνεται ότι η συνολική επίδραση στα αποθέματα λόγω των διαφόρων μεταβολών των τιμών του αργού πετρελαίου και των πετρελαιοειδών κατά τη διάρκεια του έτους, ήταν θετική και ανήλθε περίπου στα €100 εκ. (2015: αρνητική επίδραση €300 εκ.).

11. Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Πελάτες	444.395	387.856
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(118.186)	(109.391)
Πελάτες	326.209	278.465
Λοιπές απαιτήσεις	679.848	728.945
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(17.481)	(13.299)
Λοιπές απαιτήσεις	662.367	715.646
Προπληρωθέντα έξοδα και προκαταβολές	47.844	7.707
Σύνολο	1.036.420	1.001.818

Στα πλαίσια διαχείρισης του κεφαλαίου κίνησης η Εταιρεία χρησιμοποιεί υπηρεσίες πρακτόρευσης απαιτήσεων (factoring) για την πιο έγκαιρη είσπραξη απαιτήσεων από τους πελάτες της στην Ελλάδα. Προεισπραχθείσες απαιτήσεις χωρίς δικαίωμα αναγωγής δεν συμπεριλαμβάνονται στα πιο πάνω ποσά, καθώς ο κίνδυνος και η ανταμοιβή από τα συγκεκριμένα συμβόλαια έχουν μεταφερθεί στις υπηρεσίες πρακτόρευσης απαιτήσεων.

Οι λοιπές απαιτήσεις περιλαμβάνουν ποσά απαιτήσεων από ΦΠΑ, ποσά παρακρατηθέντος φόρου εισοδήματος και προκαταβολές (σε προμηθευτές και σε εργαζομένους). Οι λοιπές απαιτήσεις περιλαμβάνουν και τα ακόλουθα:

- α) Προκαταβολές ύψους €327 εκ. προς την Hellenic Petroleum International A.G., θυγατρικής εταιρείας του Ομίλου, για τη μεταφορά του 100% του μετοχικού κεφαλαίου της Ελληνικά Καύσιμα Α.Ε. (η οποία επί του παρόντος αποτελεί άμεσα θυγατρική της Hellenic Petroleum International A.G.) στη λογιστική της αξία (31 Δεκεμβρίου 2015: €327 εκ.). Η ολοκλήρωση της συναλλαγής

εξαρτάται από την υπογραφή οριστικών συμβολαίων μεταξύ των δύο εταιρειών.

β) €54 εκατ. βεβαιωμένων επιστροφών ΦΠΑ που έχουν παρακρατηθεί από το Τελωνείο Πειραιά αναφορικά με φερόμενα «ελλείμματα» αποθεμάτων πετρελαιοειδών (31 Δεκεμβρίου 2015: €54 εκ.). Σε απάντηση αυτής της ενέργειας η Εταιρεία έχει εναντιωθεί νομικά και απαιτεί και αναμένει να ανακτήσει ολόκληρο το ποσό αυτό με την περάτωση της νομικής διαδικασίας (Σημ.31).

γ) Ομολογιακό δάνειο ύψους €138 εκ. 12μηνης λήξης, προς την 100% θυγατρική εταιρεία του Ομίλου ΕΚΟ ΑΒΕΕ.

Οι λογιστικές αξίες των ανωτέρω απαιτήσεων αντιπροσωπεύουν την εύλογη τους αξία.

Στον παρακάτω πίνακα αναλύονται οι ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις από πελάτες:

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Σύνολο απαιτήσεων από πελάτες	444.395	387.856
Ληξιπρόθεσμα υπόλοιπα που συμπεριλαμβάνονται στις απαιτήσεις από πελάτες:		
Πέραν πιστωτικής περιόδου αλλά μη απομειωμένο υπόλοιπο	70.594	125.021
Πέραν πιστωτικής περιόδου, επισφαλές και απομειωμένο υπόλοιπο	118.186	109.391
	188.780	234.412

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο την ημέρα του Ισολογισμού είναι η εύλογη αξία κάθε κατηγορίας εισπρακτέων ως αναφέρεται παραπάνω. Προβλέψεις σχηματίζονται για απαιτήσεις οι οποίες είναι επισφαλούς είσπραξης και έχει αξιολογηθεί ότι θα καταλήξουν σε ζημιά, αφού έχουν συνυπολογιστεί ληφθείσες εξασφαλίσεις. Οι εξασφαλίσεις περιλαμβάνουν κυρίως προσημειώσεις σε ιδιοκτησίες οφειλετών, προσωπικές εγγυήσεις και τραπεζικές εγγυητικές.

Η ανάλυση παλαιότητας των ανοιχτών εμπορικών απαιτήσεων, που ήταν ληξιπρόθεσμες αλλά όχι απομειωμένες την 31 Δεκεμβρίου 2016 και 2015, είναι ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Εως 30 ημέρες	51.927	60.305
30 - 90 ημέρες	2.148	6.906
90 - 120 ημέρες	1.170	3.558
Πάνω από 120 ημέρες	15.349	54.252
Σύνολο	70.594	125.021

Η ανάλυση παλαιότητας των ανοιχτών εμπορικών απαιτήσεων, που ήταν απομειωμένες κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016 και 2015, είναι ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Εως 30 ημέρες	-	-
30 - 90 ημέρες	-	-
Πάνω από 90 ημέρες	118.186	109.391
Σύνολο	118.186	109.391

Η κίνηση της πρόβλεψης απομείωσης της αξίας των απαιτήσεων από πελάτες έχει ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	109.391	95.902
Χρεώσεις / (Πιστώσεις) στο λογαριασμό αποτελεσμάτων:		
Προσθήκες	8.795	13.489
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	118.186	109.391

Η κίνηση στην πρόβλεψη για ενδεχόμενες επισφάλειες έχει καταχωρηθεί στα αποτελέσματα στα έξοδα διοίκησης και διάθεσης.

Η κίνηση της πρόβλεψης απομείωσης της αξίας των λοιπών απαιτήσεων έχει ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	13.299	10.871
Χρεώσεις / (Πιστώσεις) στο λογαριασμό αποτελεσμάτων:		
Προσθήκες	4.182	2.428
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	17.481	13.299

12. Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Διαθέσιμα στο ταμείο και σε τράπεζες	731.258	983.600
Βραχυπρόθεσμες τραπεζικές καταθέσεις	-	700.000
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	731.258	1.683.600
Δεσμευμένες καταθέσεις	157.525	155.556
Σύνολο ρευστών διαθεσίμων	888.783	1.839.156

Οι δεσμευμένες καταθέσεις σχετίζονται κυρίως με τραπεζικές καταθέσεις ύψους €144 εκ., οι οποίες έχουν δεσμευθεί ως εγγύηση ισόποσης δανειακής συμφωνίας με την Τράπεζα Πειραιώς, σχετικά με τη δανειακή διευκόλυνση Β που έχει συναφθεί με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ("ΕΙΒ").

Στις 31 Δεκεμβρίου 2016, και σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα σταδιακής αποπληρωμής, το ανεξόφλητο υπόλοιπο της δανειακής διευκόλυνσης Β, ανήλθε στα €122 εκ., ενώ το ανεξόφλητο υπόλοιπο του δανείου με την Τράπεζα Πειραιώς στα €144 εκ. και αναμένεται να μειωθεί στα €122 εκ. μέσα στους επόμενους μήνες. Η εγγύηση έληξε στις 15 Ιουνίου 2016 και ανανεώθηκε για ένα ακόμη έτος.

Η επίπτωση του δανείου και της κατάθεσης αποτελεί ταυτόχρονη αύξηση των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού χωρίς να επηρεάζει τον καθαρό δανεισμό και την καθαρή θέση της Εταιρείας.

Για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2016, το τραπεζικό υπόλοιπο σε δολάρια Αμερικής που περιλαμβάνεται στην κατηγορία «Διαθέσιμα στο ταμείο και σε τράπεζες» ανέρχεται σε \$503 εκ. (ισοδύναμο σε Ευρώ: €477 εκ.). Το αντίστοιχο ποσό για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ανέρχεται σε \$813 εκ. (ισοδύναμο σε Ευρώ: €747 εκ.).

Το σταθμισμένο κατά μέσο όρο τρέχον επιτόκιο την ημερομηνία Ισολογισμού ήταν:

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Euro	0,07%	0,24%
USD	0,10%	0,80%

13. Μετοχικό κεφάλαιο

	Αριθμός μετοχών	Κοινές μετοχές	Υπέρ το άρτιο	Σύνολο
1 Δεκεμβρίου & 31 Δεκεμβρίου 2015	305.635.185	666.285	353.796	1.020.081
31 Δεκεμβρίου 2016	305.635.185	666.285	353.796	1.020.081

Το εγκεκριμένο μετοχικό κεφάλαιο είναι ίδιο με τις μετοχές που έχουν εκδοθεί και διατεθεί σε μετόχους και είναι πλήρως καταβεβλημένο. Η ονομαστική αξία κάθε μιας μετοχής της Εταιρείας είναι €2,18 (31 Δεκεμβρίου 2015: €2,18).

Δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών

Η Ετήσια Γενική Συνέλευση της Εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. που πραγματοποιήθηκε στις 25 Μαΐου 2005, ενέκρινε ένα νέο πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών, με σκοπό τη σύνδεση του αριθμού μετοχών, για τις οποίες παραχωρείται

δικαίωμα προαίρεσης σε ανώτατα και ανώτερα στελέχη της Εταιρείας, με την επίτευξη εταιρικών και ατομικών στόχων άμεσα εξαρτώμενων από τα αποτελέσματα της Εταιρείας. Μεταγενέστερες Ετήσιες Γενικές Συνελεύσεις ενέκριναν την παραχώρηση δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών της Εταιρείας (stock options). Η περίοδος άσκησης των δικαιωμάτων είναι από την 1η Νοεμβρίου ως τις 5 Δεκεμβρίου των ετών 2014- 2018.

Οι καταληκτικές ημερομηνίες άσκησης των δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών που έχουν παραχωρηθεί έως το τέλος του έτους 2016 καθώς και οι αντίστοιχες τιμές άσκησής τους παρατίθενται στον κάτωθι πίνακα :

Έτος Παραχώρησης	Περίοδος Άσκησης Δικαιωμάτων	Ημερομηνία Λήξεως 5 Δεκεμβρίου	Τιμή εξάσκησης €/ΜΤΧ	Αρ. δικαιωμάτων προαίρεσης	
				31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
2012	2014-18	2018	4,52	1.479.933	1.479.933
Σύνολο				1.479.933	1.479.933

Δεν εξασκήθηκε κανένα δικαίωμα προαίρεσης κατά το 2016 και το 2015 λόγω της αρνητικής σχέσης της τιμής άσκησης με την τρέχουσα τιμή της μετοχής στην αγορά κατά την αντίστοιχη περίοδο άσκησης.

Η κίνηση δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών και η αναλογούσα μέση σταθμική τιμή εξάσκησης κατά την διάρκεια του 2016 και του 2015 είναι:

	31 Δεκεμβρίου 2016		31 Δεκεμβρίου 2015	
	Μέση τιμή εξάσκησης σε € ανά μετοχή	Δικαιώματα	Μέση τιμή εξάσκησης σε € ανά μετοχή	Δικαιώματα
Αρχή περιόδου (1η Ιανουαρίου)	4,52	1.479.933	6,14	3.095.987
Έληξαν	-	-	7,62	(1.616.054)
Τέλος περιόδου (31η Δεκεμβρίου)	4,52	1.479.933	4,52	1.479.933

Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων

14. Αποθεματικά

	Τακτικό Αποθεματικό	Ειδικά Αποθεματικά	Αφορολόγητα Αποθεματικά	Αποθεματικό Αντιστάθμισης κινδύνου	Αποθεματικό παροχών σε συμμετοχικούς τίτλους	Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	Λοιπά αποθεματικά	Σύνολο
Υπόλοιπο στις 1 Ιανουαρίου 2015	118.668	86.495	271.944	(44.464)	3.639	(6.288)	-	429.994
Πράξεις αντιστάθμισης κινδύνου	21							
Κέρδη/(ζημιές) από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου		-	-	(4.802)	-	-	-	(4.802)
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων		-	-	24.548	-	-	-	24.548
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών		-	-	-	-	917	-	917
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους	13	-	-	-	(2.893)	-	-	(2.893)
Μεταφορές προς/ από αποτελέσματα εις νέον		-	(8.798)	-	-	(148)	-	(8.946)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2015	118.668	86.495	263.146	(24.718)	746	(5.519)	-	438.818
Πράξεις αντιστάθμισης κινδύνου	21							
Κέρδη/(ζημιές) από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου		-	-	15.862	-	-	-	15.862
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων		-	-	19.642	-	-	-	19.642
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών		-	-	-	-	(4.568)	-	(4.568)
Μεταβολές αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση		-	-	-	-	-	(6.414)	(6.414)
Μεταφορά αποθεματικού στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση στο λειτουργικό κέρδος		-	-	-	-	-	6.414	6.414
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2016	118.668	86.495	263.146	10.786	746	(10.087)	-	469.754

Τακτικό αποθεματικό

Σύμφωνα με τον Ελληνικό νόμο, οι εταιρείες υποχρεούνται να μεταφέρουν κατά ελάχιστο το 5% των ετήσιων καθαρών κερδών τους σύμφωνα με τα λογιστικά τους βιβλία σε τακτικό αποθεματικό έως ότου το αποθεματικό αυτό ισούται με το ένα τρίτο του μετοχικού τους κεφαλαίου. Το αποθεματικό αυτό δεν μπορεί να διανεμηθεί, αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη διαγραφή συσσωρευμένων ζημιών.

Ειδικά αποθεματικά

Τα ειδικά αποθεματικά αφορούν κυρίως σε αποθεματικά που προκύπτουν λόγω φορολογικών αναπροσαρμογών στοιχείων του ενεργητικού και την κατηγοριοποίησή τους σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Όπου κρίθηκε αναγκαίο έχουν γίνει προβλέψεις για αναβαλλόμενη φορολογία σε σχέση με αυτά τα αποθεματικά.

Αφορολόγητα αποθεματικά

Τα αφορολόγητα αποθεματικά αφορούν σε:

- Κέρδη που δεν έχουν φορολογηθεί, σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον φορολογικό και θεσμικό πλαίσιο. Σε περίπτωση διανομής τους, τα κέρδη αυτά θα είναι φορολογητέα με βάση το φορολογικό συντελεστή που θα ισχύει κατά το χρόνο της διανομής τους στους μετόχους ή μετατροπής τους σε μετοχικό κεφάλαιο.
- Μερικώς φορολογηθέντα αποθεματικά τα οποία έχουν φορολογηθεί με φορολογικό συντελεστή ο οποίος είναι χαμηλότερος από τον εκάστοτε ισχύοντα συντελεστή. Σε περίπτωση διανομής τους τα κέρδη θα είναι φορολογητέα με βάση το

φορολογικό συντελεστή που θα ισχύει κατά το χρόνο της διανομής τους στους μετόχους ή μετατροπής τους σε μετοχικό κεφάλαιο.

Αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου

Το αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου χρησιμοποιείται για τη καταχώρηση κερδών ή ζημιών από παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα, τα οποία μπορούν να χαρακτηριστούν ως παράγωγα αντιστάθμισης μελλοντικών ταμειακών ροών (cash flow hedges) και αναγνωρίζονται στα Λοιπά συνολικά έσοδα όπως περιγράφεται στη Σημ.21.

Όταν η συναλλαγή με την οποία συσχετίζεται η πράξη αντιστάθμισης επηρεάζει τη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, τότε τα αντίστοιχα ποσά μεταφέρονται επίσης από τα λοιπά συνολικά έσοδα στη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων.

Λοιπά αποθεματικά

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση. Τα ποσά αυτά ανακατατάσσονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν τα αντίστοιχα πάγια πωληθούν ή η αξία τους υποστεί απομείωση.

15. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Προμηθευτές	1.579.039	2.633.351
Δεδουλευμένα έξοδα	81.590	73.432
Λοιπές υποχρεώσεις	31.344	38.182
Σύνολο	1.691.973	2.744.965

Η γραμμή "Προμηθευτές" αποτελείται από ποσά πληρωτέα ή δεδουλευμένα τα οποία αφορούν αργό πετρέλαιο, πετρελαιοειδή προϊόντα, συμβάσεις αγοράς προϊόντων (commodity derivative contracts) και υπηρεσίες.

Ο λογαριασμός "Προμηθευτές", στις 31 Δεκεμβρίου 2016 και 31 Δεκεμβρίου 2015, περιλαμβάνει ποσά οφειλόμενα από αγορές αργών πετρελαίων από τον Ιράν, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν μεταξύ Δεκεμβρίου 2011 και Μαρτίου 2012, στα πλαίσια του μακροπρόθεσμου συμβολαίου με την ΝΙΟC. Παρά τις συνεχείς προσπάθειες της Εταιρείας να αποπληρώσει τις συγκεκριμένες υποχρεώσεις από τον Ιανουάριο μέχρι και τον Ιούνιο 2012 μέσω του διεθνούς τραπεζικού συστήματος, αυτό δεν κατέστη εφικτό, λόγω της μη αποδοχής πληρωμών από το διεθνές τραπεζικό σύστημα προς Ιρανικές τράπεζες και κυβερνητικές εταιρείες, λόγω επιβολής ρητών ή σιωπηρών διεθνών κυρώσεων. Μετά τις 30 Ιουνίου 2012, οι κυρώσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά του Ιράν κατέστησαν αδύνατη την πραγματοποίηση πληρωμών προς τη ΝΙΟC (Απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης 267/2012 της 23 Μαρτίου 2012). Η Εταιρεία είχε ενημερώσει τον προμηθευτή της για τη σχετική καθυστέρηση η οποία οφειλόταν στις ανωτέρω διεθνείς κυρώσεις.

Στις 18 Οκτωβρίου 2015, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αποφάσισε (Απόφαση ΚΕΠΠΑ 2015/1863) την άρση των περισσότερων περιορισμών της ΕΕ απέναντι στο Ιράν, λαμβάνοντας υπόψη την Απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας Ηνωμένων Εθνών (ΑΣΑΗΕ) 2231 (2015) και το Παράρτημα Β της ΑΣΑΗΕ 2231 (2015), καθώς επίσης και την επικύρωση του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας του ΟΗΕ αναφορικά με την ορθή υλοποίηση των συμφωνημένων μέτρων σε σχέση με το πυρηνικό ζήτημα. Στις 16 Ιανουαρίου 2016 («Ημέρα Εφαρμογής»), το Συμβούλιο της ΕΕ αποφάσισε (απόφαση ΚΕΠΠΑ 2016/37) την εφαρμογή της απόφασης ΚΕΠΠΑ 2015/1863 με ισχύ από την 16η Ιανουαρίου 2016. Την ίδια ημέρα επήλθε επίσης μερική άρση των περιοριστικών μέτρων που είχαν τεθεί σε εφαρμογή από τις ΗΠΑ αλλά και διεθνώς. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω εξελίξεων, στις 22 Ιανουαρίου 2016 τα Ελληνικά Πετρέλαια και η ΝΙΟC κατέληξαν σε συμφωνία-πλαίσιο για την επανέναρχη των εμπορικών τους σχέσεων σχετικά με την προμήθεια αργού, καθώς και για τη διευθέτηση των οφειλών. Η υλοποίηση της συμφωνίας αυτής, θα πραγματοποιηθεί σε πλήρη συμμόρφωση με το ισχύον ευρωπαϊκό και διεθνές νομοθετικό πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένων και των περιορισμών που ακόμη δεν έχουν αρθεί. Βάσει της ως άνω συμφωνίας-πλαίσιο, το σχετικό ποσό που είναι πληρωτέο μετά από 12 μήνες έχει μεταφερθεί από τις βραχυπρόθεσμες στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2016 (Σημ. 20).

Όποτε θεωρηθεί συμφέρον για την Εταιρεία, αλλά και για την επίτευξη ευνοϊκότερων όρων συναλλαγών, (όπως καλύτερες τιμές, ψηλότερα πιστωτικά όρια, μεγαλύτερη περίοδο πίστωσης), η Εταιρεία παρέχει Εγγυητικές Επιστολές ή Ενέγγυες Πιστώσεις για την πληρωμή υποχρεώσεων προς προμηθευτές, χρησιμοποιώντας τις γραμμές πίστωσης με τις συνεργαζόμενες τράπεζες. Στο βαθμό που οι υποχρεώσεις αυτές έχουν καταστεί πληρωτέες πριν την ημερομηνία ισολογισμού, αυτές περιλαμβάνονται στα υπόλοιπα προμηθευτών.

Οι λοιπές υποχρεώσεις αφορούν μισθοδοσία, λοιπές δαπάνες προσωπικού και διάφορους φόρους και τέλη.

Τα δεδουλευμένα έξοδα και έσοδα επόμενων χρήσεων, περιλαμβάνουν την εκτίμηση για το κόστος δικαιωμάτων εκπομπής ρύπων διοξειδίου του άνθρακα σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία η οποία στις 31 Δεκεμβρίου 2016 ανέρχεται σε € 12 εκ. (2015: €16 εκ.).

16. Δανεισμός

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Μακροπρόθεσμος δανεισμός		
Τραπεζικός δανεισμός	233.000	277.444
Ομολογιακό δάνειο	1.227.281	1.258.970
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων	1.460.281	1.536.414
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός		
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	1.105.974	1.375.243
Τρέχον υπόλοιπο τραπεζικού δανεισμού	44.444	44.444
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	1.150.418	1.419.687
Σύνολο δανείων	2.610.699	2.956.101

Η λήξη του μακροπρόθεσμου δανεισμού έχει ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Μεταξύ 1 και 2 ετών	587.175	445.444
Μεταξύ 2 και 5 ετών	817.884	991.303
Πάνω από 5 έτη	55.222	99.667
	1.460.281	1.536.414

Τα πραγματικά σταθμισμένα μέσα επιτόκια την ημερομηνία του Ισολογισμού είναι τα παρακάτω:

Τραπεζικός Δανεισμός	Νόμισμα	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Βραχυπρόθεσμος			
Μεταβλητό Euribor + περιθώριο	Ευρώ	5,79%	5,28%
Μεταβλητό Libor + περιθώριο	USD	5,82%	0
Μακροπρόθεσμος			
Μεταβλητό Euribor + περιθώριο	Ευρώ	5,49%	5,60%
Μεταβλητό Libor + περιθώριο	USD	-	-

Η ανάλυση ανά νόμισμα των δανείων είναι η ακόλουθη:

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Ευρώ	2.610.699	2.591.813
Δολλάριο Αμερικής	0	364.288
Σύνολο δανεισμού	2.610.699	2.956.101

Για τις χρήσεις που έληξαν 31 Δεκεμβρίου 2016 και 31 Δεκεμβρίου 2015, οι όροι των δανείων εξυπηρετούνται πλήρως.

Η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. από κοινού με τις θυγατρικές της εταιρείες (μαζί ο «Όμιλος») διενεργεί κεντρικά τις χρηματοδοτικές δραστηριότητες, συντονίζοντας και ελέγχοντας τη χρηματοδότηση και ταμειακή διαχείριση όλων των εταιρειών του Ομίλου. Στο πλαίσιο

αυτό η Hellenic Petroleum Finance Plc («HPF») ιδρύθηκε τον Νοέμβριο του 2005 στο Ηνωμένο Βασίλειο και είναι 100% θυγατρική της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., για να ενεργεί ως ο κεντρικός χρηματοοικονομικός φορέας του Ομίλου.

Τα δάνεια της Εταιρείας, στις 31 Δεκεμβρίου 2016 και 31 Δεκεμβρίου 2015, αναλύονται ανά είδος και ημερομηνία λήξης, στον πίνακα που ακολουθεί (σε € εκ.):

	Λήξη	31 Δεκεμβρίου 2016 (€ εκατ.)	31 Δεκεμβρίου 2015 (€ εκατ.)
Κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο €350 εκατ.	Ιούλιος 2018	344	341
Ομολογιακό δάνειο €400 εκατ.	Οκτώβριος 2017	284	225
Ομολογιακό δάνειο €200 εκατ.	Ιανουάριος 2018	199	199
Ομολογιακό δάνειο €400 εκατ.	Νοέμβριος 2017	72	-
Δάνεια Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων	Ιούνιος 2022	244	289
Δάνειο HPF €488 εκατ.	Μάιος 2017	170	401
Δάνειο HPF US\$ 397,6 εκατ.	Μάιος 2016	-	364
Δάνειο HPF €317,6 εκατ.	Ιούλιος 2019	318	318
Δάνειο HPF €367 εκατ.	Οκτώβριος 2021	367	-
Συμβάσεις διμερών πιστωτικών γραμμών	Διάφορες	613	819
Σύνολο		2.611	2.956

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικές για τα ποσά των δανείων της Εταιρείας που θα πρέπει να αποπληρωθούν ή να αναχρηματοδοτηθούν εντός του 2016 περιλαμβάνονται στη Σημ. 3 «Κίνδυνος Ρευστότητας».

Κοινοπρακτικά Δάνεια

Η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο, ύψους €350 εκ. με την εγγύηση της HPF και με ημερομηνία λήξης τον Ιούλιο του 2018.

Ομολογιακό δάνειο €400 εκ.

Τον Σεπτέμβριο 2015, η Εταιρεία παρέτεινε αρχικά την ημερομηνία λήξης του ομολογιακού δανείου από τον Δεκέμβριο 2015 στις 30 Ιουνίου 2016 και στη συνέχεια από τις 30 Ιουνίου 2016 στις 31 Οκτωβρίου 2017, με δυνατότητα επέκτασης δυο επιπλέον εξαμήνων. Το ανεξόφλητο υπόλοιπο του δανείου κατά τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2016 ανήλθε σε €284 εκ.

Ομολογιακό δάνειο €200 εκ.

Ακολουθώντας τη στρατηγική διαχείριση κινδύνων, σύμφωνα με την οποία στόχος είναι η αύξηση του ποσοστού των μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων γραμμών πίστωσης σε σχέση με τις αντίστοιχες βραχυπρόθεσμες, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε δάνειο ύψους €200 εκ. με την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, διάρκειας 3 ετών.

Ομολογιακό δάνειο €400 εκ.

Τον Μάιο 2016, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο συνολικού ορίου € 400 εκ., διάρκειας 18 μηνών και με δυνατότητα επιπλέον επέκτασης 6 μηνών. Το δάνειο αποτελείται από 2 μέρη, ένα με δεσμευμένη εκταμίευση ύψους €240 εκ. και το δεύτερο ύψους €160 εκ., χωρίς δέσμευση. Το υπόλοιπο που είχε εκταμιευθεί στις 31 Δεκεμβρίου 2016 είναι €72 εκ.

Δάνεια Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων

Στις 26 Μαΐου 2010, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε δύο δανειακές συμβάσεις συνολικού ύψους €400 εκ. (Διευκόλυνση Α και Β, €200 εκ. έκαστη) με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Ο σκοπός των δανείων ήταν να χρηματοδοτήσουν μέρος του έργου αναβάθμισης του διυλιστηρίου της Ελευσίνας. Και τα δυο δάνεια έχουν περίοδο αποπληρωμής 12 ετών, έναρξη αποπληρωμής το Δεκέμβριο του 2013, ενώ διέπονται από παρόμοιους όρους και προϋποθέσεις. Η Διευκόλυνση Β βελτιώνεται πιστοληπτικά από την εγγύηση μίας εμπορικής τράπεζας (Σημ. 12), μία πρακτική που είναι συνήθης για δανειακές συμβάσεις της ΕΤΕ ειδικότερα κατά τη φάση κατασκευής μεγάλων έργων. Μέχρι στις 31 Δεκεμβρίου 2016, πραγματοποιήθηκαν συνολικές αποπληρωμές ύψους €156 εκ. (€44 εκ. αποπληρώθηκαν μέσα στο 2016).

Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων

Δάνειο HPF €488 εκ. (Ευρώ-ομόλογο €500 εκ.)

Τον Μάιο του 2013, η HPF εξέδωσε τετραετές Ευρω-ομόλογο, ύψους €500 εκ., με σταθερό ετήσιο επιτόκιο 8% και με ημερομηνία λήξης τον Μάιο του 2017. Στη συνέχεια η Εταιρεία προχώρησε στη σύναψη δανείου με την HPF, ύψους €488 εκ., με σκοπό τη χρηματοδότηση των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων. Τον Οκτώβριο 2016, η Εταιρεία προχώρησε σε προπληρωμή μέρους του ως άνω δανείου όπως περιγράφεται και ακολούθως.

Δάνειο HPF \$397,6 εκ. (Ευρω-ομόλογο \$400 εκ.)

Το Μάιο του 2014, η HPF εξέδωσε διετές Ευρω-ομόλογο, ύψους \$400 εκ., με σταθερό ετήσιο επιτόκιο 4,625% και ημερομηνία λήξης το Μάιο του 2016. Στη συνέχεια η Εταιρεία προχώρησε στη σύναψη δανείου με την HPF, ύψους \$397,6 εκ. με σκοπό τη χρηματοδότηση των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων. Το δάνειο αποπληρώθηκε τον Απρίλιο του 2016. Το κέρδος από συναλλαγματικές διαφορές που προέκυψε από την αποπληρωμή του ευρωομολόγου ανήλθε σε €12 εκ. και συμπεριλαμβάνεται στις Ζημιές/Κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές (Σημ. 26).

Δάνειο HPF €317,6 εκ. (Ευρώ-ομόλογο €325 εκ.)

Τον Ιούλιο του 2014, η HPF εξέδωσε πενταετές Ευρω-ομόλογο, ύψους €325 εκ. με σταθερό ετήσιο επιτόκιο 5,25% και με ημερομηνία λήξης τον Ιούλιο του 2019. Οι ομολογίες έχουν την εγγύηση της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., είναι εξαγοράσιμες κατ' επιλογή του εκδότη τον Ιούλιο του 2017 και είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο του Λουξεμβούργου. Στη συνέχεια η Εταιρεία προχώρησε στη σύναψη δανείου με την HPF, ύψους €317,6 εκ. με σκοπό τη χρηματοδότηση των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων.

Δάνειο HPF €367 εκ. (Ευρώ-ομόλογο €375εκ.)

Τον Οκτώβριο 2016, η HPF εξέδωσε πενταετές ευρωομόλογο ύψους €375 εκ., με εγγύηση από την Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., με ετήσιο τοκομερίδιο 4,875%, τιμή έκδοσης 99,453% επί της ονομαστικής αξίας και λήξη τον Οκτώβριο του 2021. Τα έσοδα από την έκδοση του ομολόγου χρησιμοποιήθηκαν για την αποπληρωμή υφιστάμενου χρηματοοικονομικού χρέους, συμπεριλαμβανομένης και της μερικής αποπληρωμής του ευρωομολόγου ύψους €500 εκ. το οποίο λήγει τον Μάιο του 2017, μέσω διαδικασίας δημόσιας προσφοράς, η οποία ολοκληρώθηκε τον Οκτωβρίου 2016, με ομολογίες ονομαστικής αξίας €225 εκ. όπως αυτές έγιναν αποδεκτές κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Στη συνέχεια η Εταιρεία προχώρησε στη σύναψη δανείου με την HPF, ύψους €367 εκ. με σκοπό τη μερική αποπληρωμή του δανείου των €488 που λήγει το Μάιο 2017 και την εν γένει χρηματοδότηση των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων.

Συμβάσεις διμερών πιστωτικών γραμμών

Η Εταιρεία διατηρεί επίσης δανειακές γραμμές με άλλες τράπεζες για την κάλυψη γενικών χρηματοδοτικών αναγκών. Πρόκειται για βραχυπρόθεσμα δάνεια που έχει συνάψει η Εταιρεία και τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και ανανεώνονται αναλόγως με τις ανάγκες επιχειρηματικών της κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών.

Ορισμένες από τις δανειακές συμφωνίες της Εταιρείας περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικούς όρους οι πιο σημαντικοί των οποίων είναι η διατήρηση συγκεκριμένων αριθμοδεικτών, υπολογιζόμενη σε ενοποιημένη βάση ως ακολούθως: "Καθαρός Δανεισμός/Κέρδη προ Φόρων, Τόκων και Αποσβέσεων", "Κέρδη προ Φόρων, Τόκων και Αποσβέσεων/Καθαροί Τόκοι" και "Καθαρός Δανεισμός/Καθαρή Αξία Ιδίων Κεφαλαίων". Η διοίκηση της Εταιρείας παρακολουθεί την απόδοση του Ομίλου για να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με τους ανωτέρω χρηματοοικονομικούς όρους.

17. Αναβαλλόμενη φορολογία

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει εφαρμόσιμο νομικό δικαίωμα να συμψηφισθούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων και όταν οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή.

Η μεταβολή της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης είναι η εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Υπόλοιπο αρχής έτους	177.639	174.573
Αποτελέσματα χρήσης	(126.164)	8.600
Κινήσεις στην καθαρή θέση	(12.636)	(5.534)
Υπόλοιπο τέλους χρήσης	38.839	177.639

Ο αναβαλλόμενος φόρος αναφέρεται στις πιο κάτω κατηγορίες:

Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(181.995)	(163.912)
Αποτίμηση αποθεμάτων	11.230	7.068
Περιβαλλοντολογική πρόβλεψη	3.548	4.575
Μη πραγματοποιηθείσες συναλλαγματικές διαφορές	(5.371)	20.066
Προβλέψεις παροχών προσωπικού	27.337	24.624
Προβλέψεις για επισφαλείς πελάτες	11.362	8.898
Παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία σε εύλογη αξία	(4.406)	12.732
Πρόβλεψη απομείωσης αξίας κτήσης συμμετοχών	10.988	5.216
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές προς συμψηφισμό	121.563	216.181
Καθαρή δαπάνη τόκων μεταφερόμενη προς συμψηφισμό (υποκεφαλαιοδότηση)	41.966	41.966
Λοιπές μεταβολές	2.617	225
Υπόλοιπο τέλους χρήσης	38.839	177.639

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που προκύπτουν από αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές προς συμψηφισμό σε μελλοντικές χρήσεις αναγνωρίζονται μόνο εφόσον είναι πιθανό ότι θα συμψηφιστούν μελλοντικά φορολογικά κέρδη. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που αναγνωρίστηκαν για αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές ανήλθαν σε €122 εκ. την 31 Δεκεμβρίου του 2016 (31 Δεκεμβρίου 2015: €216 εκ.), καθώς με βάση το εγκεκριμένο επιχειρηματικό πλάνο, η διοίκηση κρίνει ότι υπάρχει η δυνατότητα συμψηφισμού των φορολογικών ζημιών με μελλοντικά φορολογικά κέρδη.

Το 2014, οι διατάξεις του αρ. 49 του Ν. 4172 περί υποκεφαλαιοδότησης εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά σύμφωνα με τις οποίες, το όριο έκπτωσης των πλεοναζουσών δαπανών τόκων, ορίζεται ως προς συγκεκριμένο ποσοστό επί του φορολογικού EBITDA της εκάστοτε εταιρείας (60% το 2014, 50% το 2015 και 40% από το 2016 και μελλοντικά). Η επίδραση στο ποσό της αναβαλλόμενης φορολογίας της Εταιρείας, ήταν €42 εκ. (απαίτηση) στις 31 Δεκεμβρίου 2016 (31 Δεκεμβρίου 2015: €42 εκ.). Το ποσό αυτό μπορεί να συμψηφιστεί με μελλοντικά φορολογικά κέρδη, χωρίς χρονικό περιορισμό.

18. Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει πώς τα ποσά που σχετίζονται με τις συνταξιοδοτικές παροχές της Εταιρείας έχουν καταχωρηθεί στις οικονομικές καταστάσεις.

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Υποχρεώσεις κατάστασης οικονομικής θέσης για:		
Συνταξιοδοτικές παροχές	88.521	77.500
Σύνολο	88.521	77.500

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Χρεώσεις στη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων:		
Συνταξιοδοτικές παροχές	7.060	6.588
Σύνολο	7.060	6.588
Χρεώσεις στη κατάσταση λοιπών συνολικών εισοδημάτων:		
Συνταξιοδοτικές παροχές	6.432	(926)
Σύνολο	6.432	(926)

Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων

Τα ποσά που έχουν αναγνωρισθεί στην κατάσταση οικονομικής θέσης έχουν προσδιορισθεί ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Παρούσα αξία χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	5.896	5.195
Εύλογη αξία στοιχείων ενεργητικού	(1.296)	(209)
Έλλειμμα χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων	4.600	4.986
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	83.921	72.514
Υποχρέωση στη κατάσταση οικονομικής θέσης	88.521	77.500

Τα προγράμματα αφορούν συνταξιοδοτικές παροχές προς τους εργαζομένους. Το ποσό των παροχών εξαρτάται από το χρόνο προϋπηρεσίας και τις αποδοχές του κάθε εργαζομένου.

Η μεταβολή στις υποχρεώσεις για συνταξιοδοτικές παροχές είναι η ακόλουθη:

	Παρούσα Αξία Υποχρεώσεων	Εύλογη αξία στοιχείων ενεργητικού	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015	74.698	(203)	74.495
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	4.010	-	4.010
Χρηματοοικονομικά έξοδα/(έσοδα)	2.370	(16)	2.354
Κόστος παλαιότερης απασχόλησης και (κέρδη)/ζημίες από τακτοποιήσεις	224	-	224
Σύνολο χρεώσεων στα λοιπά συνολικά έσοδα	6.604	(16)	6.588
Επαναμετρήσεις στις αναλογιστικές παραδοχές:			
Απόδοση των στοιχείων ενεργητικού, εξαιρουμένου του ποσού που συμπεριλαμβάνεται στα χρηματοοικονομικά έξοδα/(έσοδα)	-	13	13
(Κέρδη)/Ζημίες από μεταβολή χρηματοοικονομικών παραδοχών	(1.988)	-	(1.988)
(Κέρδη)/Ζημίες από εμπειρικές προσαρμογές	1.049	-	1.049
	(939)	13	(926)
Καταβολές παροχών άμεσα από την Εταιρεία/εισφορές της Εταιρείας στα στοιχεία ενεργητικού	(2.395)	(262)	(2.657)
Καταβολές παροχών από τα στοιχεία ενεργητικού	(259)	259	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	77.709	(209)	77.500
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	4.031	-	4.031
Χρηματοοικονομικά έξοδα/(έσοδα)	2.642	(11)	2.631
Κόστος παλαιότερης απασχόλησης και (κέρδη)/ζημίες από τακτοποιήσεις	398	-	398
Σύνολο χρεώσεων στα λοιπά συνολικά έσοδα	7.071	(11)	7.060
Επαναμετρήσεις στις αναλογιστικές παραδοχές:			
Απόδοση των στοιχείων ενεργητικού, εξαιρουμένου του ποσού που συμπεριλαμβάνεται στα χρηματοοικονομικά έξοδα/(έσοδα)	-	(262)	(262)
(Κέρδη)/Ζημίες από μεταβολή χρηματοοικονομικών παραδοχών	11.706	-	11.706
(Κέρδη)/Ζημίες από εμπειρικές προσαρμογές	(5.012)	-	(5.012)
	6.694	(262)	6.432
Καταβολές παροχών άμεσα από την Εταιρεία/ εισφορές της Εταιρείας στα στοιχεία ενεργητικού	(1.532)	(939)	(2.471)
Καταβολές παροχών από τα στοιχεία ενεργητικού	(125)	125	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	89.817	(1.296)	88.521

Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων

Οι μη προεξοφλημένες παροχές συνταξιοδότησης λήγουν ως ακολούθως:

Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	Μέχρι 1 έτους	Μεταξύ 1 & 2 ετών	Μεταξύ 2 & 5 ετών	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Συνταξιοδοτικές παροχές	2.583	1.564	12.314	203.255	219.716

Τα περιουσιακά στοιχεία των προγραμμάτων επενδύθηκαν ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2016				31 Δεκεμβρίου 2015			
	Εισηγμένα	Μη Εισηγμένα	Σύνολο	%	Εισηγμένα	Μη Εισηγμένα	Σύνολο	%
Τίτλοι συμμετοχών	0	-	0	0%	0	-	0	0%
Ομόλογα:								
Κρατικά ομόλογα	626	-	626	48%	112	-	112	54%
Εταιρικά ομόλογα	386	-	386	30%	55	-	55	26%
Επενδυτικά κεφάλαια	283	-	283	22%	42	-	42	20%
Ταμειακά διαθέσιμα & ταμειακά ισοδύναμα	1	-	1	0%	-	-	-	-
Σύνολο	1.296	-	1.296		209	-	209	

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν έχουν ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Προεξοφλητικό επιτόκιο	2,50%	3,50%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	0,50%	0,50%
Πληθωρισμός	0,50%	0,50%

Η ανάλυση ευαισθησίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία σε αλλαγές στις κύριες σταθμισμένες παραδοχές είναι η ακόλουθη:

	Επίδραση στην υποχρέωση		
	Μεταβολή παραδοχής	Αύξηση στην παραδοχή	Μείωση στην παραδοχή
Προεξοφλητικό επιτόκιο	0,50%	-5,00%	5,95%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	0,50%	5,00%	-

Η παραπάνω ανάλυση ευαισθησίας βασίζεται σε μία μεταβολή της παραδοχής διατηρώντας όλες τις άλλες παραδοχές σταθερές. Στην πράξη, υπάρχει μικρή πιθανότητα να συμβεί καθώς οι μεταβολές στις παραδοχές μπορεί να συνδέονται μεταξύ τους. Κατά τον υπολογισμό της ευαισθησίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία στις κύριες αναλογιστικές παραδοχές, χρησιμοποιήθηκε η ίδια μέθοδος που χρησιμοποιείται κατά τον υπολογισμό της υποχρέωσης που αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης (παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών στο προσωπικό με τη χρήση της αναλογιστικής μεθόδου της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method)).

Οι αναμενόμενες εργοδοτικές εισφορές για την επόμενη χρήση, προς τα προγράμματα καθορισμένων παροχών προσωπικού είναι €0,6 εκ. Η μέση σταθμισμένη διάρκεια των προγραμμάτων είναι 17 χρόνια.

19. Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα

	Προβλέψεις
1η Ιανουαρίου 2015	3.000
31 Δεκεμβρίου 2015	3.000
Χρεώσεις / (Πιστώσεις) στο λογαριασμό αποτελεσμάτων:	
Προσθήκες / επιχορηγήσεις	3.829
31 Δεκεμβρίου 2016	6.829

Τα ποσά που συμπεριλαμβάνονται στην συγκεκριμένη κατηγορία αφορούν προβλέψεις για νομικές υποθέσεις.

20. Προμηθευτές και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Επιχορηγήσεις	9.379	10.651
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	237.026	1.749
Υπόλοιπο τέλους χρήσεως	246.405	12.400

Επιχορηγήσεις

Οι προκαταβολές από το Ελληνικό Κράτος στην Εταιρεία αφορούν προκαταβολές για την αγορά ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Η απόσβεση για το 2016 ανέρχεται σε €1,3 εκ. (2015: €1,6 εκ).

Προμηθευτές και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Οι προμηθευτές και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνουν το μακροπρόθεσμο μέρος των υποχρεώσεων προς την ΝΙΟC (Σημ.15), καθώς και διάφορα λειτουργικά έξοδα και κινδύνους προερχόμενα από τις επιχειρησιακές δραστηριότητες της Εταιρείας.

21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα

Τύπος παραγώγου αγαθών	31 Δεκεμβρίου 2016				31 Δεκεμβρίου 2015			
	Ονομαστική ποσότητα		Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις	Ονομαστική ποσότητα		Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις
	ΜΤ'000	Βαρέλια Χιλ.	€	€	ΜΤ'000	Βαρέλια Χιλ.	€	€
Συμβάσεις ανταλλαγής τιμής αγαθών	-	2.588	15.192	-	-	2.948	-	34.814
	-	2.588	15.192	-	-	2.948	-	34.814
Σύνολο	-	-	15.192	-	-	-	-	34.814

	31 Δεκεμβρίου 2016		31 Δεκεμβρίου 2015	
	Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις	Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό				
Συμβάσεις ανταλλαγής τιμής αγαθών (commodity swaps)	-	-	-	-
	-	-	-	-
Κυκλοφορούν ενεργητικό				
Συμβάσεις ανταλλαγής τιμής αγαθών (commodity swaps)	15.192	-	-	34.814
	15.192	-	-	34.814
Σύνολο εύλογης αξίας παραγώγων	15.192	-	-	34.814

Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία χρησιμοποιούνται μόνο για σκοπούς αντιστάθμισης κινδύνου και όχι ως κερδοσκοπικές επενδύσεις. Όμως, όταν τα παράγωγα αυτά στοιχεία δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνων, τότε ταξινομούνται ως «παράγωγα προς πώληση».

Η συνολική εύλογη αξία ενός παραγώγου αντιστάθμισης κινδύνου κατηγοριοποιείται ως μη κυκλοφορούν στοιχείο ενεργητικού ή παθητικού όταν η ημερομηνία λήξης του είναι μεταγενέστερα των 12 μηνών, ενώ στην αντίθετη περίπτωση κατηγοριοποιείται ως κυκλοφορούν στοιχείο.

Παράγωγα για αντιστάθμιση ταμειακών ροών

Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016 μεταφέρθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων ζημιά επί συμβολαίων τα οποία ρυθμίστηκαν εντός του έτους ύψους €19.642 μετά φόρων (31 Δεκεμβρίου 2015: ζημιά €24.548 μετά φόρων).

Οι υπόλοιπες πράξεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών εκτιμάται ότι είναι αποτελεσματικές, ενώ η συνολική μεταβολή στην εύλογη αξία τους ανέρχεται σε κέρδος μετά φόρων €15.862 στις 31 Δεκεμβρίου 2016 (31 Δεκεμβρίου 2015: €4.802 ζημιά μετά φόρων) και έχουν μεταφερθεί στα Αποθεματικά αντιστάθμισης κινδύνου (Σημ. 14).

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία του ισολογισμού ανέρχεται στην εύλογη αξία των στοιχείων ενεργητικού των παραγώγων αυτών όπως απεικονίζεται στην κατάσταση οικονομικής θέσης.

22. Ανάλυση εξόδων ανά είδος (φύση)

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Πρώτες ύλες και αναλώσιμα που χρησιμοποιήθηκαν	4.841.683	5.781.845
Παροχές σε εργαζομένους	175.312	169.221
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων	145.629	131.492
Αποσβέσεις ασώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων	5.823	6.204
Λοιπά έξοδα	272.909	312.095
Σύνολο κόστους πωληθέντων, εξόδων διοίκησης και διάθεσης	5.441.356	6.400.857

Το έξοδα προσωπικού παρατίθενται στον πίνακα που ακολουθεί:

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Μισθοδοσία	122.471	116.415
Έξοδα κοινωνικής ασφάλισης	30.380	28.957
Συνταξιοδοτικό κόστος προγραμμάτων	6.429	6.927
Λοιπές παροχές σε εργαζομένους	16.032	16.922
Σύνολο	175.312	169.221

Οι λοιπές παροχές περιλαμβάνουν παροχές ιατροφαρμακευτικής και ασφαλιστικής μορφής, έξοδα μεταφοράς και διατροφής.

23. Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης

Οι δαπάνες για τις δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης της Εταιρείας εξοδοποιούνται κατά την πραγματοποίησή τους.

24. Λοιπά έσοδα/(έξοδα) και λοιπά κέρδη/(ζημιές)

Τα "Λοιπά έσοδα/(έξοδα) και λοιπά κέρδη/(ζημιές) αναλύονται ως ακολούθως:

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Έσοδα από αποσβέσεις επιχορηγήσεων	1.272	1.621
Υπηρεσίες προς τρίτους	3.442	2.244
Έσοδα από εκμισθώσεις	1.329	1.327
Προεξόφληση μακροπροθέσμων (απαιτήσεων) / υποχρεώσεων	5.475	130
Αναμενόμενες εισπράξεις από ασφαλιστικές αποζημιώσεις	41.000	-
Λοιπά έσοδα/(έξοδα)	(1.532)	1.493
Λοιπά έσοδα/(έξοδα) - καθαρά	50.986	6.815
Απομείωση επενδύσεων	(19.905)	(7.000)
Λοιπές (ζημιές) / κέρδη - καθαρά	31.081	(185)

Στα έσοδα ασφαλιστικών αποζημιώσεων περιλαμβάνεται ποσό ύψους €41 εκ., ως αποζημίωση για τη παρεμπόδιση της λειτουργίας του διυλιστηρίου Ελευσίνας, εξαιτίας προβλημάτων που παρουσιάστηκαν στη μονάδα Flexicocker το 2012. Στα λοιπά έσοδα / (έξοδα) συμπεριλαμβάνονται εκτός των άλλων και έσοδα ή έξοδα που δεν σχετίζονται με τις εμπορικές συναλλαγές της Εταιρείας (π.χ. έσοδα από υπεκμισθωση γραφείων και παροχή υπηρεσιών προσωπικού προς τις θυγατρικές εταιρείες). Η απομείωση επενδύσεων περιλαμβάνει την Elredison B.V. (Σημ. 8), καθώς και την απομείωση αξίας επενδύσεων σε χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση.

25. Χρηματοοικονομικά έξοδα – καθαρά

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2016
Έσοδα από τόκους	13.541	20.663
Έξοδα τόκων και λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα	(189.015)	(187.235)
Χρηματοοικονομικά έξοδα - καθαρά	(175.474)	(166.572)

Επιπρόσθετα του χρηματοοικονομικού κόστους που αναφέρεται πιο πάνω, κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016, τόκοι ύψους €1,9 εκ. (2015 : €2,4 εκ.) έχουν κεφαλαιοποιηθεί, όπως αναφέρεται στη Σημ. 6.

26. Κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές

Τα κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές ύψους €21 εκ. (2015: ζημία €26 εκ.) προέρχονται α) από την αποπληρωμή δανείων σε Δολάρια ΗΠΑ εξαιτίας της αποδυνάμωσης του δολαρίου έναντι του Ευρώ κατά την ημερομηνία αποπληρωμής του δανείου \$397,6 εκ. και β) από την αποτίμηση τραπεζικών λογαριασμών που εκφράζονται σε Δολάρια ΗΠΑ.

27. Φόρος Εισοδήματος

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Τρέχουσα φορολογική υποχρέωση	(5.737)	(3.784)
Αναβαλλόμενος φόρος (Σημ. 17)	(126.164)	8.600
Σύνολο	(131.901)	4.816

Ο βασικός φορολογικός συντελεστής για τις Ανώνυμες Εταιρείες στην Ελλάδα για το 2016 και 2015 ανέρχεται σε 29%.

Για τις χρήσεις 2011 και εξής οι ελληνικές εταιρείες υπόκεινται σε ετήσιο φορολογικό έλεγχο από τους τακτικούς τους ορκωτούς ελεγκτές-λογιστές, ως προς τη συμμόρφωσή τους με τις διατάξεις της κείμενης φορολογικής νομοθεσίας. Το αποτέλεσμα αυτού του ελέγχου οδηγεί στην έκδοση φορολογικού πιστοποιητικού, το οποίο, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις, υποκαθιστά τον έλεγχο από τη δημόσια αρχή, η οποία όμως διατηρεί το δικαίωμα μεταγενέστερου ελέγχου, χωρίς να περαιώνει τις φορολογικές της υποχρεώσεις για την οικεία διαχειριστική χρήση. Η Εταιρεία ελέγχθηκε από τους ορκωτούς ελεγκτές και έλαβε πιστοποιητικό φορολογικής συμμόρφωσης με γνώμη χωρίς επιφύλαξη, έως και τη χρήση 2015.

Ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις

Η Εταιρεία δεν έχει ελεγχθεί φορολογικά για τη χρήση 2010, ως εκ τούτου οι φορολογικές της υποχρεώσεις δεν θεωρούνται περαιωμένες. Όπως αναφέρεται παραπάνω, από το 2011 και εφεξής, η Εταιρεία έχει ελεγχθεί από το νόμιμο ελεγκτή της και έχει λάβει φορολογικά πιστοποιητικά δίχως επιφύλαξη έως και το οικονομικό έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015. Συνεπώς, αυτά τα οικονομικά έτη θεωρούνται ελεγμένα.

Η έκδοση των φορολογικών πιστοποιητικών για το έτος 2016 αναμένεται να ολοκληρωθεί κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2017.

Η Διοίκηση εκτιμά ότι δεν θα προκύψουν σημαντικές επιπρόσθετες φορολογικές επιβαρύνσεις από τους μελλοντικούς φορολογικούς ελέγχους, πέρα από αυτές που αναφέρονται και συμπεριλαμβάνονται ήδη στις οικονομικές καταστάσεις για την περίοδο που λήγει 31 Δεκεμβρίου 2016.

Λοιποί φόροι

Έχουν ολοκληρωθεί προσωρινοί φορολογικοί έλεγχοι ΦΠΑ, για περίοδο έως και Δεκέμβριο 2014, ενώ σε εξέλιξη βρίσκονται έλεγχοι που αφορούν σε επόμενες περιόδους.

Ο φόρος που αναλογεί στα λοιπά συνολικά έσοδα είναι:

	31 Δεκεμβρίου 2016			31 Δεκεμβρίου 2015		
	Προ Φόρων	Φόρος	Μετά Φόρων	Προ Φόρων	Φόρος	Μετά Φόρων
Παράγωγα για αντιστάθμιση ταμειακών ροών	50.006	(14.502)	35.504	25.273	(5.527)	19.746
Αναλογιστικές αυξήσεις (ζημιές) σε συνταξιοδοτικά σχέδια καθορισμένου ωφελήματος	(6.433)	1.865	(4.568)	925	(8)	917
Λοιπά συνολικά έσοδα	43.573	(12.637)	30.936	26.198	(5.535)	20.663

Συμφωνία φόρου που υπολογίζεται επί του λογιστικού φορολογητέου κέρδους και του πραγματικού φόρου εισοδήματος που εμφανίζεται στα αποτελέσματα:

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων	466.224	22.725
Φόρος υπολογισμένος με βάση ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές	(135.205)	(6.590)
Έσοδα που δεν υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος	11.121	9.471
Εξοδα που δεν εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς	(7.949)	(8.243)
Μεταβολές στην αναβαλλόμενη φορολογία λόγω αλλαγής στο φορολογικό συντελεστή	-	18.664
Μεταβολές στο φόρο προηγούμενων ετών	1.411	(8.627)
Λοιπές κινήσεις	(1.279)	141
Φόροι	(131.901)	4.816

28. Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά και αναπροσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή δεν εμφανίζονται, καθώς δεν διαφέρουν σημαντικά από τα βασικά κέρδη ανά μετοχή. Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας το καθαρό κέρδος που αναλογεί στους μετόχους της μητρικής εταιρίας με το μέσο σταθμισμένο αριθμό μετοχών κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς.

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Κέρδη ανά μετοχή (σε Ευρώ ανά μετοχή)	1,09	0,09
Καθαρά κέρδη που αναλογούν σε κοινές μετοχές (Σε χιλιάδες Ευρώ)	334.323	27.541
Μέσος αριθμός κοινών μετοχών	305.635.185	305.635.185

29. Μερίσματα

Το Διοικητικό Συμβούλιο θα εισηγηθεί στην επικείμενη Ετήσια Γενική Συνέλευση τη διανομή μερίσματος ύψους €0,20 ανά μετοχή από συσσωρευμένα αποθεματικά προηγούμενων ετών. Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν ενέκρινε κάποια αλλαγή στην πολιτική μερισμάτων της Εταιρείας στο σύνολό της και θα επαναξιολογήσει την πληρωμή επιπρόσθετου μερίσματος, ειδικού μερίσματος ή προσωρινού μερίσματος, εντός του 2017.

30. Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες

	Σημ.	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
		31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Κέρδη προ φόρων		466.224	22.725
Προσαρμογές για:			
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων & άυλων περιουσιακών στοιχείων	6,7	151.452	137.696
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων πάγιου ενεργητικού		(1.272)	(1.621)
Χρηματοοικονομικά (έσοδα)/έξοδα	25	175.474	166.572
Προβλέψεις και διαφορές αποτιμήσεων		55.413	52.948
(Κέρδη)/Ζημιές από εκποίηση παγίων		71	866
Συναλλαγματικά (κέρδη)/ζημιές δανείων	26	(21.462)	25.901
Έσοδα από μερίσματα		(38.348)	(32.659)
		787.552	372.428
Μεταβολές Κεφαλαίου κίνησης			
(Αύξηση)/μείωση αποθεμάτων		(272.911)	(62.309)
(Αύξηση)/μείωση απαιτήσεων		(83.302)	5.088
Αύξηση/(μείωση) υποχρεώσεων		(826.694)	121.562
		(1.182.907)	64.341
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		(395.355)	436.769

31. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και νομικές υποθέσεις

Η Εταιρεία έχει ενδεχόμενες υποχρεώσεις σε σχέση με τραπεζικές και λοιπές εγγυήσεις και άλλα θέματα που προκύπτουν στα πλαίσια των εμπορικών της συναλλαγών:

Επιχειρηματικά θέματα

(α) **Εκκρεμείς υποθέσεις:** Η Εταιρεία εμπλέκεται σε διάφορες νομικές υποθέσεις και έχει διάφορες υποχρεώσεις σε εκκρεμότητα σχετικές με τις συνήθεις δραστηριότητές της. Με βάση τις διαθέσιμες μέχρι σήμερα πληροφορίες, η διοίκηση πιστεύει ότι η έκβαση των υποθέσεων αυτών δεν θα έχει σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα της Εταιρείας ή στη χρηματοοικονομική της θέση πέραν αυτών που αναφέρονται στις προβλέψεις για νομικές υποθέσεις. (Σημ. 19).

Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων

(β) Εγγυητικές επιστολές: Η Εταιρεία έχει εκδώσει επιστολές διαβεβαιώσεων και εγγυητικές επιστολές προς τράπεζες για δάνεια που αυτές έχουν χορηγήσει σε θυγατρικές και συνδεδεμένες εταιρείες, το ανεξόφλητο υπόλοιπο των οποίων την 31 Δεκεμβρίου 2016 ανερχόταν στο ισόποσο των €1.210 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €1.427 εκ.).

Φορολογικά και τελωνειακά θέματα

(γ) Ανέλεγκτες χρήσεις: Έχουν ολοκληρωθεί τακτικοί φορολογικοί έλεγχοι έως και τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2009, ενώ είναι σε εξέλιξη έλεγχοι για τις χρήσεις 2010, 2011 και 2012. Επιπροσθέτως έχουν ολοκληρωθεί και προσωρινοί έλεγχοι κυρίως για επιστροφή ΦΠΑ μέχρι και το Δεκέμβριο 2014. Στις περιπτώσεις που έχουν ολοκληρωθεί έλεγχοι και έχουν καταλογισθεί ποσά, τα οποία η Εταιρεία αμφισβητεί, έχουν ασκηθεί εμπρόθεσμα τα σχετικά ένδικα μέσα. Η Διοίκηση εκτιμά ότι δεν θα προκύψουν σημαντικές φορολογικές επιβαρύνσεις από μελλοντικούς φορολογικούς ελέγχους πέραν αυτών που αναφέρονται και συμπεριλαμβάνονται ήδη στις οικονομικές καταστάσεις.

Σημειώνεται ότι για τις χρήσεις 2011 έως και 2015, οι ελληνικές εταιρείες υπόκεινται σε ετήσιο φορολογικό έλεγχο από τους τακτικούς τους ορκωτούς ελεγκτές-λογιστές. Η Εταιρεία, ελέγχθηκε για τις χρήσεις 2011 έως 2015, λαμβάνοντας πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης, με γνώμη χωρίς επιφύλαξη. Σύμφωνα με την πρόσφατη σχετική νομοθεσία, ο έλεγχος και η έκδοση των φορολογικών πιστοποιητικών, ισχύει και για τις χρήσεις 2016 και εφεξής, σε προαιρετική βάση.

(δ) Καταλογιστικές πράξεις τελωνείων: Εντός του 2008, παρελήφθησαν από το Τελωνείο καταλογιστικές πράξεις συνολικού ύψους περίπου €40 εκ. για φερόμενα τελωνειακά «ελλείμματα» των φορολογικών αποθηκών της Εταιρείας για συγκεκριμένες περιόδους μεταξύ των ετών 2001 – 2005. Η Εταιρεία προσέφυγε κατά των σχετικών πράξεων ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου και η Διοίκηση θεωρεί ότι η υπόθεση θα έχει θετική κατάληξη μετά την ακροαματική διαδικασία.

Ανεξάρτητα από την κατάθεση των παραπάνω προσφυγών, το Τελωνείο προχώρησε σε παρακράτηση ποσού €54 εκ. (σύνολο καταλογισθέντων ποσών πλέον προσαυξήσεων) βεβαιωμένων επιστροφών ΦΠΑ (Σημ. 11). Η Εταιρεία κατέθεσε δύο προσφυγές κατά της φορολογούσας αρχής και κατά του Τελωνείου, ενώπιον των Διοικητικών Πρωτοδικείων Αθηνών και Πειραιώς αντίστοιχα. Το Πρωτοδικείο Αθηνών εξέδωσε απόφαση με την οποία δικαιώνει την Εταιρεία, απορρίπτοντας την εν λόγω παρακράτηση ως μη νόμιμη. Η Εταιρεία εκτιμά ότι θα μπορέσει να ανακτήσει τα ανωτέρω ποσά.

32. Δεσμεύσεις και λοιπές συμβατικές υποχρεώσεις

(α) Δεσμεύσεις για κεφαλαιουχικές επενδύσεις

Οι σημαντικότερες συμβατικές υποχρεώσεις της Εταιρείας την 31 Δεκεμβρίου 2016 αφορούν σε δεσμεύσεις για κεφαλαιουχικές επενδύσεις συνολικού ποσού € 22 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €32), το μεγαλύτερο μέρος του ποσού σχετίζεται με την αναβάθμιση των διυλιστηρίων.

(β) Δεσμεύσεις για λειτουργικές μισθώσεις

Η Εταιρεία μισθώνει γραφεία και κτίρια στο πλαίσιο συμβάσεων λειτουργικής μίσθωσης. Το σύνολο των ελάχιστων μελλοντικών μισθωμάτων στο πλαίσιο των προαναφερθέντων συμβάσεων παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Εντός του επόμενου έτους	4.557	3.935
Μετά 1 έτος και έως 5 έτη	14.523	19.104
Μετά 5 ετών	-	-
	19.080	23.039

(γ) Ενέγγυες πιστώσεις

Η Εταιρεία είναι πιθανόν να δεχθεί αίτημα από προμηθευτές ώστε να παράσχει τραπεζικές ενέγγυες πιστώσεις, με στόχο να επιτύχει ευνοϊκότερους όρους συναλλαγής και πίστωσης. Στις περιπτώσεις όπου έχει ήδη καταχωρηθεί η υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις, δεν χρειάζεται περαιτέρω γνωστοποίηση της συγκεκριμένης δέσμευσης. Στις περιπτώσεις όπου η συναλλαγή πραγματοποιείται μετά την ημερομηνία Ισολογισμού, η Εταιρεία δεν υποχρεούται να διακανονίσει την ενέγγυα πίστωση εντός της περιόδου, άρα δεν αναγνωρίζεται και η αντίστοιχη υποχρέωση.

33. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

(ι) Στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων συμπεριλαμβάνονται έσοδα, δαπάνες και έξοδα, τα οποία προκύπτουν από τις συναλλαγές μεταξύ της Εταιρείας και συνδεδεμένων μερών. Τέτοιες συναλλαγές περιλαμβάνουν κυρίως πωλήσεις και αγορές αγαθών και υπηρεσιών στο πλαίσιο της συνήθους λειτουργίας της Εταιρείας και έχουν γίνει με τους συνήθεις εμπορικούς όρους που ακολουθεί η Εταιρεία για αντίστοιχες συναλλαγές με τρίτους.

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Χρεώσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (πωλήσεις)		
Εταιρείες ομίλου	1.954.336	2.320.404
Συνδεδεμένες εταιρείες	759.558	825.916
Κοινοπραξίες	170	239
Σύνολο	2.714.064	3.146.559
Χρεώσεις από συνδεδεμένες επιχειρήσεις (κόστος πωληθέντων)		
Εταιρείες ομίλου	55.792	50.459
Συνδεδεμένες εταιρείες	778.872	853.691
Κοινοπραξίες	1.966	496
Σύνολο	836.630	904.646

Στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης συμπεριλαμβάνονται υπόλοιπα που προκύπτουν από αγορές/πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών κατά τη συνήθη λειτουργία της επιχείρησης.

	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Υπόλοιπο σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις)		
Εταιρείες ομίλου	42.292	84.086
Συνδεδεμένες εταιρείες	34.750	72.961
Κοινοπραξίες	400	266
Σύνολο	77.442	157.313
Υπόλοιπο από συνδεδεμένες επιχειρήσεις (Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις)		
Εταιρείες ομίλου	462.804	433.088
Συνδεδεμένες εταιρείες	20.938	39.252
Κοινοπραξίες	3	74
Σύνολο	483.745	472.414

Συναλλαγές έχουν πραγματοποιηθεί με τις ακόλουθες συνδεδεμένες εταιρείες:

α) θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου Ελληνικά Πετρέλαια (Σημ.8)

β) Συνδεδεμένες Εταιρείες και κοινοπραξίες του Ομίλου που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης::

- Εταιρεία Αγωγού Καυσίμων Αεροδρομίου Αθηνών Α.Ε. (ΕΑΚΑΑ)
- Δημόσια Επιχείρηση Αερίου Α.Ε. (ΔΕΠΑ)
- Elpedison B.V.
- Spata Aviation Fuel Company S.A. (SAFCO)
- ΕΛΠΕ Θράκη Α.Ε.
- D.M.E.P. Holdco

γ) Συνδεδεμένα μέρη που τελούν υπό κοινό έλεγχο με την Εταιρεία λόγω της κοινής συμμετοχής του Δημοσίου και με τα οποία η Εταιρεία έχει σημαντικές συναλλαγές και υπόλοιπα:

- Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Α.Ε. (ΔΕΗ)
- Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις

Κατά τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016, οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με τα παραπάνω μέρη ήταν τα εξής:

- Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών € 99 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €127 εκ.),
- Αγορές αγαθών και υπηρεσιών € 50 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €49 εκ.),
- Απαιτήσεις €8 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €13 εκ.),
- Υποχρεώσεις € 2 εκ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €10 εκ.).

(ιι) Η Εταιρεία διοικείται από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (Εκτελεστικά και Μη Εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε.) και από τους Γενικούς Διευθυντές. Οι αμοιβές που καταβλήθηκαν ή έχουν λογισθεί προς τους ανωτέρω αναλύονται ως εξής:

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ			
	31 Δεκεμβρίου 2016		31 Δεκεμβρίου 2015	
	Αμοιβές	Αποζημιώσεις λόγω λύσης Σύμβασης	Αμοιβές	Αποζημιώσεις λόγω λύσης Σύμβασης
Εκτελεστικά Μέλη ΔΣ	1.355	-	1.353	608
Μη Εκτελεστικά Μέλη ΔΣ	492	-	633	445
Γενικοί Διευθυντές	1.668	523	1.580	757
Σύνολο	3.515	523	3.566	1.810

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από τέσσερα (4) εκτελεστικά μέλη και εννέα (9) μη-εκτελεστικά μέλη.

(ιιι) Η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. έχει δώσει δάνεια σε θυγατρικές της εταιρείες (Σημ. 9 και 11). Στις 31 Δεκεμβρίου 2016 το υπόλοιπο των δανείων αυτών ανέρχεται σε €153 εκ. (2015: €152 εκ.). Τα συνολικά έσοδα τόκων για το 2016 ανήλθαν σε €10 εκ. (2015: €12 εκ.). Τα δάνεια είναι κυμαινόμενου επιτοκίου και το μέσο επιτόκιο δανεισμού ήταν 6,57% (2015: 7,85%).

Η Εταιρεία επίσης έχει λάβει δάνεια από θυγατρικές της εταιρείες, το ανεξόφλητο υπόλοιπο των οποίων ανέρχεται σε €888 εκ. στις 31 Δεκεμβρίου 2016 (2015: €1.116 εκ.). Τα δάνεια είναι κυμαινόμενου επιτοκίου και το μέσο επιτόκιο δανεισμού για το 2016 ήταν 8,14% (2015: 6,74%).

34. Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού

Δεν υπάρχουν σημαντικά γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού και πριν την δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων.

2. ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	σελίδα
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	145
A Η Εταιρεία και ο Όμιλος	145
A.1 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ (Μητρική Εταιρεία)	145
A.2 Κύριοι Τομείς Δραστηριότητας του Ομίλου	146
B. Σημαντικά Γεγονότα της Χρήσης 2015	149
B.1 Επιχειρησιακό Περιβάλλον	149
B.2 Επιχειρησιακές Εξελίξεις	152
Γ. Ανασκόπηση ανά Κλάδο Δραστηριότητας – Επιδόσεις και Χρηματοοικονομική Θέση	154
Δ. Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης	156
Δ.1 Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης	157
Δ.2 Αποκλίσεις από τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης	157
Δ.3 Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης Επιπλέον των Προβλέψεων του Νόμου	158
Δ.4 Κύρια Χαρακτηριστικά των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων σε Σχέση με τη Διαδικασία Σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων και Χρηματοοικονομικών Αναφορών	159
Δ.5 Πληροφοριακά στοιχεία που απαιτούνται κατά το άρθρο 10 παράγραφος 1 της οδηγίας 2004/25/ΕΚ, σχετικά με τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς	161
Δ.6 Η Γενική Συνέλευση και τα Δικαιώματα των Μετόχων	161
Δ.7 Σύνθεση & Λειτουργία Διοικητικού Συμβουλίου, Εποπτικών Οργάνων και Επιτροπών της Εταιρείας	161
E. Βασικοί Στρατηγικοί Στόχοι και Προοπτικές	165
ΣΤ. Κυριότεροι Κίνδυνοι και Αβεβαιότητες για την Επόμενη Χρήση	165
ΣΤ.1 Διαχείριση Χρηματοοικονομικού Κινδύνου	166
ΣΤ.2 Διαχείριση Κινδύνου Κεφαλαίου	167
Z. Μη Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση	167
Z.1 Υγεία, Ασφάλεια, Περιβάλλον	167
Z.2 Εργασιακά και κοινωνικά θέματα	170
Z.3 Ηθική και Διαφάνεια - Κώδικας Δεοντολογίας	170
H. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη	171
Θ. Πληροφορίες για τα Χρηματοοικονομικά Μέσα	172
I. Σημαντικά Γεγονότα που Συνέβησαν από τη Λήξη της Χρήσης μέχρι την Ημερομηνία Υποβολής της Παρούσας Έκθεσης	172
I.A. Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου επί των πληροφοριών της παρ.7 άρθρου 4 Ν 3556/2007 (σύμφωνα με την παρ.8 του άρθρου 4 του Ν.3556/2007)	172
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	175
Δομή Ομίλου	175
Βιογραφικά Μελών Δ.Σ.	178

**ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ
ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ
ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΑΠΟ 1^Η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31^Η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016**

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κύριοι Μέτοχοι,

Η παρούσα έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου αφορά στη χρονική περίοδο των δώδεκα μηνών της κλειόμενης χρήσεως (1.1.2016–31.12.2016). Η έκθεση συντάχθηκε και είναι εναρμονισμένη με τις σχετικές διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920 όπως ισχύει, του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007 και της απόφασης 7/448/11.10.2007 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Οι Ενοποιημένες και Εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις συντάχθηκαν σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στην παρούσα έκθεση περιέχονται συνοπτικές χρηματοοικονομικές πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα του Ομίλου (ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ) και της Μητρικής Εταιρείας ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ, περιγραφή των σημαντικών γεγονότων που έλαβαν χώρα κατά την τρέχουσα οικονομική χρήση, περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων για την επόμενη χρήση, παράθεση των σημαντικών συναλλαγών που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ της Εταιρείας και του Ομίλου με τα συνδεδεμένα τους μέρη, καθώς και παράθεση στοιχείων και εκτιμήσεων ποιοτικού χαρακτήρα για την εξέλιξη των δραστηριοτήτων της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την επόμενη χρήση.

A. Η Εταιρεία και ο Όμιλος

Ο Όμιλος αποτελείται από 44 εταιρείες συμπεριλαμβανομένης και της εισηγμένης στα Χρηματιστήρια Αθηνών και Λονδίνου Μητρικής Εταιρείας. Η κατάσταση των θυγατρικών εταιρειών, το αντικείμενο τους, το ποσοστό ιδιοκτησίας και η μέθοδος ενοποίησης παρουσιάζονται στους σχετικούς πίνακες του Παραρτήματος της παρούσας έκθεσης. Η νομική μορφή του ομίλου είναι αποτέλεσμα της αρχικής συγχώνευσης στο πλαίσιο της εισαγωγής της μητρικής εταιρείας στο χρηματιστήριο που έγινε το 1998 και των μετέπειτα εταιρικών συναλλαγών [εξαγορές].

Ιδιαίτερη σημασία για τους σκοπούς διοίκησης του Ομίλου και για την καλύτερη παρακολούθηση των δραστηριοτήτων του Ομίλου έχει η επιχειρηματική δομή που εφαρμόζεται στον Όμιλο και η οποία καθορίζει επίσης και την οργανωτική δομή. Συγκεκριμένα όλες οι δραστηριότητες του Ομίλου κατατάσσονται στους κύριους κλάδους (Στρατηγικές Επιχειρησιακές Μονάδες) όπως απεικονίζεται πιο κάτω:

- Διύλιση, Εφοδιασμός και Εμπορία
- Λιανική Εμπορία πετρελαιοειδών, στην Ελλάδα και εξωτερικό
- Παραγωγή και Εμπορία Πετροχημικών
- Έρευνα και Εκμετάλλευση Υδρογονανθράκων
- Παραγωγή και Εμπορία Ηλεκτρικής Ενέργειας και Φυσικό Αέριο

Επιπλέον, ο Όμιλος έχει δραστηριότητα και σε άλλους τομείς οι οποίοι παρά το γεγονός ότι είναι στρατηγικής σημασίας (Τεχνικές Υπηρεσίες, Ανανεώσιμες Πηγές) δεν αποτελούν ακόμη σημαντικό ποσοστό των οικονομικών μεγεθών του Ομίλου.

A.1 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ (Μητρική Εταιρεία)

Η Μητρική Εταιρεία είναι εισηγμένη στο χρηματιστήριο Αθηνών και παράλληλα οι μετοχές της διαπραγματεύονται μέσω GDRs (Global Depository Receipts) στο χρηματιστήριο του Λονδίνου. Η μετοχική της σύνθεση στις 31.12.2016 ήταν:

- Ελληνικό Δημόσιο 35,48%
- Paneuropean Oil and Industrial Holdings S.A.: 45,47%
- Θεσμικοί και ιδιώτες επενδυτές: 19,05%

A.2 Κύριοι Τομείς Δραστηριότητας του Ομίλου

Οι κύριες δραστηριότητες του Ομίλου καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα του κλάδου της ενέργειας, καθιστώντας τα Ελληνικά Πετρέλαια έναν από τους πιο σημαντικούς ενεργειακούς ομίλους στην Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Τα βασικά σημεία ανά δραστηριότητα συνοψίζονται παρακάτω:

α) Κλάδος Διύλισης, Εφοδιασμού και Εμπορίας

Διυλιστήρια

Ο κλάδος διύλισης, εφοδιασμού και εμπορίας αποτελεί τον πυρήνα των δραστηριοτήτων του Ομίλου και τη βασική πηγή εσόδων και κερδοφορίας.

Δραστηριότητες στην Ελλάδα

Η δραστηριότητα στην Ελλάδα εστιάζεται γύρω από την λειτουργία των τριών διυλιστηρίων του Ομίλου που βρίσκονται στον Ασπρόπυργο, στην Ελευσίνα και στη Θεσσαλονίκη, τα οποία καλύπτουν περίπου 65% της συνολικής διυλιστικής ικανότητας της χώρας, ενώ διαθέτουν συνολικά δεξαμενές αποθήκευσης αργού πετρελαίου και προϊόντων πετρελαίου χωρητικότητας 6,65 εκατ. m³.

Το κάθε διυλιστήριο έχει διαφορετικά τεχνικά χαρακτηριστικά, όπως περιγράφονται στον πιο κάτω πίνακα, τα οποία καθορίζουν την απόδοση και την κερδοφορία του:

Διυλιστήριο	Ημερήσια Δυναμικότητα Διύλισης (Κbpd)	Ετήσια Δυναμικότητα Διύλισης (ΜΤ εκ.)	Τύπος Διυλιστηρίου	Δείκτης Συνθετότητας Nelson
Ασπρόπυργος	148	7,5	Cracking (FCC)	9,7
Ελευσίνα	100	5,0	Hydrocracking	11,3
Θεσσαλονίκη	93	4,5	Hydroskimming	6,9

Το 2016 ο κλάδος διύλισης συνέχισε να αυξάνει την παραγωγή του ξεπερνώντας τα 14,8 εκατ. τόνους, γεγονός που οδήγησε σε νέο ιστορικό υψηλό εξαγωγών, που κυμάνθηκαν στα 8,6 εκατ. τόνους, οδηγώντας τις συνολικές πωλήσεις στα 15,4 εκατ. τόνους, με τις εξαγωγές να αντιπροσωπεύουν ποσοστό 56% των συνολικών πωλήσεων, επιβεβαιώνοντας τη θέση του Ομίλου ως ενός από τους πλέον εξωστρεφείς στην περιοχή. Όλα τα διυλιστήρια του Ομίλου πέτυχαν αύξηση της παραγωγής τους, λόγω αυξημένης διαθεσιμότητας του εξοπλισμού σε σχέση με το 2015. Για άλλη μια χρονιά επετεύχθησαν σημαντικές συνέργειες μεταξύ των τριών διυλιστηρίων, με ουσιαστικές θετικές επιπτώσεις στην κερδοφορία.

Η αυξημένη παραγωγή του διυλιστηρίου Ασπρόπυργου, σε σχέση με το 2015, είχε ως αποτέλεσμα μικρές διαφοροποιήσεις στο μίγμα παραγωγής. Η απόδοση μεσαίων κλασμάτων (ντιζελ, τζετ) ανήλθε στο 51%, κυρίως λόγω της συνεισφοράς του Διυλιστηρίου Ελευσίνας, όπου η αντίστοιχη παραγωγή ξεπέρασε το 67%. Άνοδο σημείωσε η παραγωγή βενζίνης στο 22% και προπυλενίου. Συνολικά το ποσοστό παραγωγής προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας ξεπέρασε το 80%, από τα πλέον υψηλά στον Ευρωπαϊκό κλάδο διύλισης, αναδεικνύοντας την ανταγωνιστικότητα της παραγωγικής μας βάσης, μετά τις σημαντικές επενδύσεις της πενταετίας 2007-2012.

Παρά την υποχώρηση των διεθνών περιθωρίων, το οικονομικό περιβάλλον για τα Ευρωπαϊκά διυλιστήρια παρέμεινε θετικό (ικανοποιητικά διεθνή περιθώρια, ισχυρό δολαρίο) κατά το 2016, διατελώντας σημαντικό ρόλο για τα ισχυρά αποτελέσματα του κλάδου διύλισης, εφοδιασμού και εμπορίας. Η ανάκαμψη των διεθνών τιμών αργού πετρελαίου μετά τη συμφωνία των χωρών μελών του ΟΠΕΚ για έλεγχο της παγκόσμιας προσφοράς αργού πετρελαίου, είχε θετικό αντίκτυπο στην αποτίμηση αποθεμάτων, με αποτέλεσμα τα δημοσιευμένα αποτελέσματα να κυμανθούν υψηλότερα από τα Συγκρίσιμα.

Εφοδιασμός – Προμήθειες Αργού Πετρελαίου

Οι προμήθειες αργού πετρελαίου συντονίζονται κεντρικά και καλύπτονται μέσω συμβάσεων διάρκειας (term-contracts) καθώς και με μεμονωμένες αγορές (spot). Η υπερπροσφορά αργού πετρελαίου της Μεσογείου όλων των τύπων συνεχίστηκε και το 2016, ως κύριο χαρακτηριστικό της αγοράς πετρελαιοειδών παγκοσμίως αλλά και στη Μεσογεία, με θετικό αντίκτυπο στην τιμολόγηση, ιδιαίτερα των βαρύτερων τύπων αργού στην περιοχή μας, κυρίως λόγω της επιστροφής του Ιράν στη διεθνή αγορά μετά την άρση των κυρώσεων και τις υψηλές εξαγωγές αργού από το Ιράκ. Η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ αξιοποίησε τις ευκαιρίες στη διεθνή αγορά, αλλά και τη βελτιωμένη χρηματοοικονομική ρευστότητα και προχώρησε σε απ' ευθείας συμφωνίες με προμηθευτές (Ιράν, Ιράκ, Σαουδική Αραβία, Αίγυπτος). Επιπλέον προσαρμόσε το μίγμα εφοδιασμού της, μειώνοντας περαιτέρω το ποσοστό αγορών από τη Ρωσία, από 34% σε 17%, αλλά και από το Ιράκ από 28% σε 24%, ενισχύοντας παράλληλα τον εφοδιασμό από το Καζακστάν (25%) και επανεκινώντας

την εμπορική σχέση με το Ιράν, μετά την άρση των κυρώσεων με το ποσοστό προμήθειας να ανέρχεται στο 16%. Τέλος, σταθερό παρέμεινε το ποσοστό προμήθειας από άλλες πηγές όπως η Σαουδική Αραβία (5%), η Αίγυπτος (10%) και η Λιβύη (2%).

Η δυνατότητα πρόσβασης, αλλά και η ευελιξία των διυλιστηρίων του Ομίλου να επεξεργαστούν μια μεγάλη ποικιλία αργών, αποτελούν ένα από τα βασικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα του Ομίλου, που αποδεικνύεται ιδιαίτερα σημαντικό, τόσο για την κερδοφορία, όσο και για τη δυνατότητα ανταπόκρισης του σε απότομες μειώσεις προσφοράς συγκεκριμένων τύπων αργού, διασφαλίζοντας έτσι την ομαλή τροφοδοσία των αγορών, που δραστηριοποιείται ο Όμιλος.

Πωλήσεις Διυλιστηρίων (Πωλήσεις Χονδρικής Εμπορίας)

Οι πωλήσεις καυσίμων διενεργούνται από την ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ προς τις εταιρείες εμπορίας πετρελαιοειδών στην Ελλάδα, μεταξύ των οποίων και οι θυγατρικές του Ομίλου, ΕΚΟ και Ελληνικά Καύσιμα, καθώς και προς συγκεκριμένους ειδικούς πελάτες, όπως για παράδειγμα τις ένοπλες δυνάμεις της χώρας, ενώ άνω του 50% της παραγωγής εξάγεται. Όλα τα προϊόντα διύλισης του Ομίλου καλύπτουν τις Ευρωπαϊκές προδιαγραφές (Euro V).

Δραστηριότητες στο Εξωτερικό

Στο εξωτερικό η δραστηριότητα της διύλισης αφορά τις εγκαταστάσεις ΟΚΤΑ στα Σκόπια, που συνδέονται μέσω αγωγού με το διυλιστήριο Θεσσαλονίκης για μεταφορά προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας (ντίζελ). Η τοποθεσία της ΟΚΤΑ προσδίδει σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για τη διάθεση προϊόντων στην εσωτερική αγορά των Σκοπίων, μέσω εμπορικών εταιρειών και εξαγωγών σε γειτονικές αγορές των Βαλκανίων.

β) Κλάδος Λιανικής Εμπορίας

Ο κλάδος εμπορίας διαχωρίζεται στις δραστηριότητες στην Ελλάδα μέσω της θυγατρικής Ελληνικά Καύσιμα Ορυκτέλαια και στις δραστηριότητες στο εξωτερικό.

Δραστηριότητες στο Εσωτερικό

Το 2016 ολοκληρώθηκε η συγχώνευση, δι' απορροφήσεως, της «ΕΚΟ ΑΒΕΕ» από την «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΑΕΕ». Η συγκεκριμένη κίνηση κρίθηκε σκόπιμη και συμφέρουσα, καθώς αναμένεται να οδηγήσει σε βελτιστοποίηση της εταιρικής δομής, μείωση του κόστους λειτουργίας, αλλά και περαιτέρω ενδυνάμωση της θέσης του Ομίλου στην Ελληνική αγορά της ΒΡ, όπου μεταξύ άλλων σημαντικών δραστηριοτήτων διαθέτει συνολικά 1.700 πρατήρια με εμπορικά σήματα της ΕΚΟ και της ΒΡ, εκ των οποίων πάνω από 180 ανήκουν στο δίκτυο των ιδιολειτουργούμενων.

Η ενοποιημένη πλέον εταιρεία διαθέτει το πληρέστερο δίκτυο εφοδιασμού καυσίμων που περιλαμβάνει 15 εγκαταστάσεις αποθήκευσης και διανομής καυσίμων, 23 σταθμούς ανεφοδιασμού αεροσκαφών στα κυριότερα αεροδρόμια, 2 εμπολιωτήρια υγραερίου και μία μονάδα παραγωγής και συσκευασίας λιπαντικών. Το μερίδιο αγοράς των σημάτων ΕΚΟ και ΒΡ βελτιώθηκε σημαντικά το 2016 στα περισσότερα προϊόντα. Στα καύσιμα κίνησης το συνολικό μερίδιο αγοράς, λαμβάνοντας υπόψη και τους βιομηχανικούς πελάτες, έχει ξεπεράσει το 30% ενώ διατηρείται η ηγετική θέση της ΕΚΟ στα καύσιμα Αεροπορίας και Ναυτιλίας.

Στις αρχές του 2016 ο Όμιλος συμφώνησε με την BP plc. την επέκταση της συμφωνίας αποκλειστικής χρήσης των εμπορικών σημάτων της ΒΡ για καύσιμα εδάφους στην Ελλάδα μέχρι το τέλος του 2020, με δυνατότητα περαιτέρω ανανέωσης έως το τέλος του 2025. Στο πλαίσιο αυτής της επέκτασης συνεργασίας, συμφωνήθηκε η ενίσχυση της εικόνας του δικτύου πρατηρίων ΒΡ καθώς και η παροχή τεχνολογίας για την εισαγωγή καυσίμων υψηλής τεχνολογίας στην ελληνική αγορά.

Δραστηριότητες στο Εξωτερικό

Στο εξωτερικό ο Όμιλος έχει δραστηριότητες μέσω θυγατρικών του εταιρειών στην Κύπρο, τη Βουλγαρία, τη Σερβία, το Μαυροβούνιο και την ΠΓΔΜ. Συνολικά το δίκτυο πρατηρίων αριθμεί περίπου 300 πρατήρια. Στην Κύπρο και το Μαυροβούνιο οι τοπικές θυγατρικές, οι οποίες προέρχονται από εξαγορά προϋπάρχουσας εταιρείας, κατέχουν ηγετική θέση στις αγορές τους. Στη Βουλγαρία και τη Σερβία, όπου οι δραστηριότητες ξεκίνησαν με ίδρυση νέας εταιρείας, οι θυγατρικές του Ομίλου κατέγραψαν ταχύτατη ανάπτυξη μετά το 2005 και σήμερα συγκαταλέγονται στις πρώτες πέντε εταιρείες του κλάδου τους. Στην ΠΓΔΜ το δίκτυο των 25 πρατηρίων φέρει το σήμα της εκεί θυγατρικής εταιρείας του Ομίλου, ΟΚΤΑ.

γ) Κλάδος Πετροχημικών

Οι δραστηριότητες των πετροχημικών επικεντρώνονται κυρίως σε περαιτέρω επεξεργασία προϊόντων των διυλιστηρίων όπως προπυλένιο, πολυπροπυλένιο, διαλύτες και ανόργανα καθώς και εμπορία στην εσωτερική αγορά. Μέρος της παραγωγής γίνεται στον Ασπρόπυργο όπου παράγεται το προπυλένιο, ενώ οι περισσότερες μονάδες χημικών βρίσκονται στο διυλιστήριο της Θεσσαλονίκης. Σημειώνεται ότι η παραγωγή πολυπροπυλενίου στηρίζεται στην τεχνολογία της Basel η οποία θεωρείται ως μία από τις κορυφαίες διεθνώς.

Με βάση την συμμετοχή στα οικονομικά μεγέθη η αλυσίδα προϊόντων προπυλενίου και πολυπροπυλενίου αποτελεί τη βασική δραστηριότητα των πετροχημικών. Τέλος, ιδιαίτερη σημασία έχει η εξαγωγική δραστηριότητα προϊόντων χημικών καθώς 60-65% του όγκου πωλήσεων κατευθύνεται στις αγορές της Τουρκίας, Ιταλίας, της Βαλκανικής και της Ιβηρικής χερσονήσου όπου χρησιμοποιούνται ως πρώτη ύλη για τις τοπικές βιομηχανίες.

δ) Κλάδος Έρευνας και Εκμετάλλευσης Υδρογονανθράκων

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στον τομέα της έρευνας και παραγωγής υδρογονανθράκων. Οι κύριες δραστηριότητες επικεντρώνονται στην Ελλάδα και αναφέρονται παρακάτω:

- Συμμετοχή με ποσοστό 25% σε κοινοπραξία με την εταιρία Calfrac Well Services Ltd (75%) στις ερευνητικές περιοχές της Παραχώρησης του Θρακικού Πελάγους, στο Β. Αιγαίο, συνολικής έκτασης περίπου 1.600 τετ. χλμ
- Συμμετοχή ως διαχειριστής μέσω της 100% θυγατρικής ΕΛΠΕ ΠΑΤΡΑΙΚΟΣ (50%) σε διεθνές επιχειρηματικό σχήμα με την EDISON International SpA (50%) στη Σύμβαση Μίσθωσης με το Ελληνικό Δημόσιο στην θαλάσσια περιοχή Πατραϊκού Κόλπου (δυτικά) συνολικής έκτασης 1.892 τετ. χλμ. Η Σύμβαση Μίσθωσης κυρώθηκε από την Ελληνική Βουλή και έχει ισχύ Νόμου, ΦΕΚ Τεύχος Α, 221/03-10-14. Το πρόγραμμα ελάχιστων εργασιών για την πρώτη τριετή ερευνητική φάση συμπεριλαμβάνει μεταξύ άλλων την καταγραφή σεισμικών 3D έκτασης 800 τετ. χλμ. και 2D περιφερειακών γραμμών μήκους 300 χλμ. Στην 2η ερευνητική περίοδο με ημερομηνία έναρξης 03 Οκτωβρίου 2017, ο Ανάδοχος υποχρεούται στην εκτέλεση μίας ερευνητικής γεώτρησης.
- Η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. τον Φεβρουάριο του 2016, στο πλαίσιο διεθνούς διαγωνισμού, και μετά από την αξιολόγηση των προσφορών, ανακηρύχθηκε από το ΥΠΕΝ ως Επιλεγείς Αιτών για παραχώρηση δικαιωμάτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στις χερσαίες περιοχές «Άρτα – Πρέβεζα» και «ΒΔ Πελοπόννησος». Οι συμφωνηθείσες Συμβάσεις Μίσθωσης και για τις δύο περιοχές είναι σε διαδικασία κύρωσης από την Ελληνική Βουλή (στις 29 Δεκεμβρίου 2016 υπεβλήθησαν προς έλεγχο από το Ελεγκτικό Συνέδριο πριν εισαχθούν προς συζήτηση στη Βουλή).
- Παράλληλα το 2016 ολοκληρώθηκε η διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών που είχε υποβάλει η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ για 3 θαλάσσιες περιοχές στην Δυτ. Ελλάδα στα πλαίσια του διεθνούς Διαγωνισμού για 20 θαλάσσιες περιοχές στην Δυτική Ελλάδα και Νότια της Κρήτης. Συγκεκριμένα η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ έχει υποβάλει προσφορές για το Block 2 μαζί με την γαλλική Total (Operator) και την Ιταλική Edison International, καθώς και για τα Blocks 1 και 10 με 100% συμμετοχή. Το τελευταίο τρίμηνο του 2016 το επιχειρηματικό σχήμα Total 50% (Operator), Edison (25%) και ΕΛΠΕ (25%) ανακηρύχθηκε ως Επιλεγείς Αιτών για το Block 2. Η διαπραγμάτευση της Σύμβασης Μίσθωσης είναι σε εξέλιξη και αναμένεται η υπογραφή της το 1ο τρίμηνο του 2017. Ταυτόχρονα η ΕΛΠΕ ανακηρύχθηκε από το ΥΠΕΝ ως Επιλεγείς Αιτών για την παραχώρηση δικαιωμάτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στο Block 10 που βρίσκεται στην περιοχή του Κυπαρισσιακού κόλπου. Η διαπραγμάτευση της σχετικής Σύμβασης είναι σε εξέλιξη και αναμένεται να υπογραφεί το 1ο τρίμηνο 2017.

ε) Ηλεκτρική Ενέργεια και Φυσικό Αέριο

Ηλεκτρική Ενέργεια

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στους κλάδους παραγωγής, εμπορίας και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα, μέσω της συμμετοχής του στην κοινοπραξία Elpedison B.V, με ποσοστό 50%. Το υπόλοιπο 50% κατέχεται από την εταιρεία EDISON International. Ο Όμιλος Elpedison B.V. περιλαμβάνει τη συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο της Elpedison A.E. κατά 75,78% (Η Elpedison A.E. προήλθε από την απορρόφηση της Elpedison Energy A.E. από την Elpedison Power A.E.). Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας συμπληρώνεται από την ΕΛΛΑΚΤΩΡ (22,74%) και τη ΧΑΛΚΟΡ (1,48%).

Η ELPEDISON A.E. είναι σήμερα ο δεύτερος σε μέγεθος ανεξάρτητος παραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα με συνολική εγκατεστημένη ισχύ 810 MW τεχνολογίας συνδυασμένου κύκλου με καύσιμο Φυσικό Αέριο (μονάδα 390 MW στη Θεσσαλονίκη σε λειτουργία από το 2005, μονάδα 420 MW στη Θίσβη Βοιωτίας σε λειτουργία από το 2010).

Στον τομέα προμήθειας, η ELPEDISON είναι ένας από τους μεγαλύτερους εναλλακτικούς ανεξάρτητους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας με πωλήσεις 1.000 GWh (2016) και μερίδιο λιανικής αγοράς 2,4% (Δεκ-2016) σε πελάτες μέσης και χαμηλής τάσης, σημειώνοντας ιδιαίτερα ταχεία ανάπτυξη κατά τη διάρκεια του έτους.

Φυσικό Αέριο

Στον τομέα του Φυσικού Αερίου ο Όμιλος συμμετέχει μέσω της συνδεδεμένης εταιρείας ΔΕΠΑ Α.Ε. (35% ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε., 65% Ελληνικό Δημόσιο). Ο Όμιλος ΔΕΠΑ δραστηριοποιείται στην προμήθεια Φυσικού Αερίου στην Ελλάδα μέσω αγωγών και της εγκατάστασης αεριοποίησης Υδροποιημένου Φυσικού Αερίου στη Ρεθυθούσα και την εμπορία Φυσικού Αερίου σε επιλέξιμους πελά-

τες (κατανάλωση >100 GWh ετησίως). Ο ΔΕΣΦΑ, θυγατρική εταιρεία της ΔΕΠΑ, διαχειρίζεται και αναπτύσσει το Εθνικό Σύστημα μεταφοράς Φυσικού Αερίου. Η ΔΕΠΑ, μέσω της συμμετοχής της με 51% στις τοπικές εταιρείες παροχής αερίου (ΕΠΑ), διανέμει Φυσικό Αέριο στους καταναλωτές με μέση κατανάλωση <100 GWh ετησίως μέσω των δικτύων χαμηλής πίεσης. Η ΔΕΠΑ συμμετέχει επίσης σε διασυνοριακά έργα μεταφοράς φυσικού αερίου.

Στις 16 Φεβρουαρίου 2012, τα Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε και το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου («ΤΑΙΠΕΔ»), συμφώνησαν να ξεκινήσουν από κοινού διαδικασία πώλησης του ποσοστού τους στον Όμιλο ΔΕΠΑ, με στόχο να διαθέσουν το 100% των δραστηριοτήτων εφοδιασμού, εμπορίας και διανομής, καθώς και το 66% της συμμετοχής τους στο δίκτυο μεταφοράς υψηλής πίεσης (ΔΕΣΦΑ Α.Ε – 100% θυγατρική της ΔΕΠΑ Α.Ε).

Η διαδικασία πώλησης κατέληξε σε υποβολή δεσμευτικής προσφοράς από την εταιρεία SOCAR (Εθνική εταιρεία πετρελαίου και αερίου του Αζερμπαϊτζάν) για την αγορά του 66% του ΔΕΣΦΑ, ενώ στις 21 Δεκεμβρίου 2013 υπεγράφη η συμφωνία πώλησης των μετοχών (Share Purchase Agreement), με την ολοκλήρωση της συναλλαγής να τελεί υπό την έγκριση των αρμόδιων αρχών ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στις 30 Νοεμβρίου 2016 παρήλθε η καταληκτική ημερομηνία για την πλήρωση όλων των αναβλητικών αιρέσεων για την ολοκλήρωση της συναλλαγής, χωρίς κάτι τέτοιο να έχει επιτευχθεί. Οι πωλητές (Ελληνικά Πετρέλαια και ΤΑΙΠΕΔ) εξετάζουν τις εναλλακτικές δυνατότητες αξιοποίησης της συμμετοχής τους στο ΔΕΣΦΑ.

B. Σημαντικά Γεγονότα της Χρήσης 2016

B.1 Επιχειρησιακό Περιβάλλον

α) Παγκόσμια Οικονομία¹

Το 2016 χαρακτηρίστηκε από την αδύναμη διεθνή εμπορική δραστηριότητα, χαμηλή αύξηση των επενδύσεων και αυξημένη αβεβαιότητα στην παγκόσμια πολιτική σκηνή, σηματοδοτώντας μια δύσκολη χρονιά για την παγκόσμια οικονομία. Η παγκόσμια ανάπτυξη το 2016 υπολογίζεται στα μετά-κρίσης χαμηλά του 2,3% (σε σχέση με 3,1% το 2015) και αναμένεται να αυξηθεί στο 2,7% το 2017. Οι χαμηλές επενδύσεις επηρεάζουν τις μεσοπρόθεσμες προοπτικές πολλών αναδυόμενων αγορών και αναπτυσσόμενων οικονομιών. Παρόλο που τα δημοσιονομικά κίνητρα στις μεγάλες οικονομίες, εφόσον εφαρμοστούν, ενδέχεται να ενισχύσουν την παγκόσμια ανάπτυξη πέρα των προσδοκιών, οι κίνδυνοι για τις προβλέψεις ανάπτυξης παραμένουν σημαντικοί. Σημαντικοί κίνδυνοι απορρέουν και από την αυξημένη πολιτική αβεβαιότητα στις μεγάλες οικονομίες. Ανάμεσα στις αναδυόμενες οικονομίες, αξίζει αν σημειωθεί ότι η ανάπτυξη της οικονομίας της Κίνας επιβραδύνθηκε περαιτέρω το 2016, στο 6,7% (έναντι 6,9% το 2015), με την αρνητική τάση να συνεχίζεται το 2017 και το 2018. Αντίθετα η Ρωσική οικονομία δείχνει σημάδια ανάκαμψης από τις οικονομικές κυρώσεις που της επέβαλαν οι ΗΠΑ και η ΕΕ, καθώς η αύξηση των τιμών του πετρελαίου έχουν άμεσο θετικό αντίκτυπο στο ΑΕΠ της Ρωσίας που προβλέπεται να μειωθεί κατά 0,6% το 2016 (σε σχέση με -3,7% το 2015) πριν επανέλθει σε ανάκαμψη κατά 1,5% το 2017.

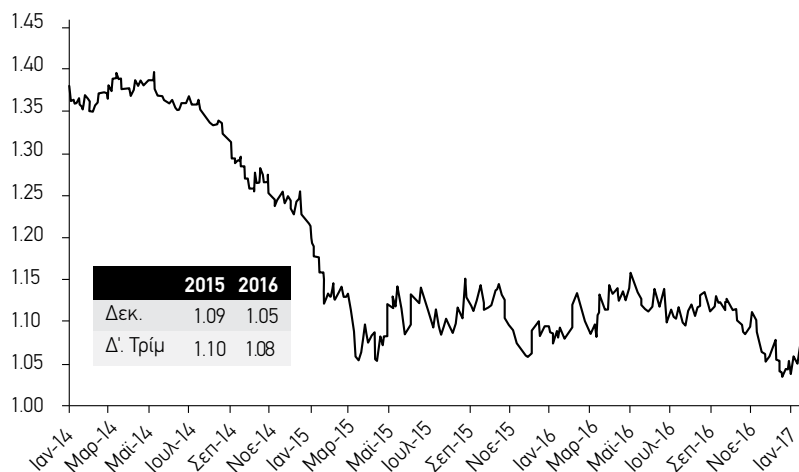
Όσον αφορά την οικονομία της Ευρωζώνης, η ανάπτυξη αναμένεται να μειωθεί το 2016 στο 1,6% (έναντι 2% το 2015), επιστρέφοντας στα επίπεδα του 2014. Οι προβλέψεις για ανάπτυξη το 2017 και 2018 έχουν αναθεωρηθεί προς τα κάτω για την Ευρωζώνη αλλά περισσότερο για το Ηνωμένο Βασίλειο. Παρά την ψηφοφορία του Brexit τον Ιούνιο 2016, η εμπιστοσύνη στη Ζώνη του Ευρώ συνέχισε να βελτιώνεται. Ωστόσο, οι δείκτες επενδύσεων είναι χαμηλά, ιδίως σε χώρες που επλήγησαν περισσότερο από την κρίση χρέους της Ευρωζώνης. Το κόστος δανεισμού έχει μειωθεί σημαντικά μετά την έναρξη της πολιτικής αρνητικών επιτοκίων τον Ιούνιο 2014, αλλά οι ανησυχίες σχετικά με την κερδοφορία του τραπεζικού κλάδου εντάθηκαν το 2016. Παρά την πιο χαλαρή νομισματική πολιτική, ο πληθωρισμός παραμένει κοντά στο μηδέν, με τις μακροπρόθεσμες προβλέψεις κάτω από το στόχο της ΕΚΤ.

β) Χρηματοοικονομικοί Δείκτες

Το 2016 η μέση ισοτιμία \$/€ διαμορφώθηκε σε €1=\$1,10 έναντι \$1,11 το 2015 αντανακλώντας τις εξελίξεις αναφορικά με τη νομισματική πολιτική των αντίστοιχων κεντρικών τραπεζών. Η εφαρμογή του προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης ΕΚΤ, που ξεκίνησε το Μάρτιο 2015 και προέβλεπε αύξηση ρευστότητας κατά €60δισ το μήνα μέχρι το Σεπτέμβριο 2016, διατήρησε υψηλή την προσφορά για το κοινό νόμισμα. Εν τω μεταξύ η απόφαση της Αμερικανικής Fed να αυξήσει τα επιτόκια κατά 0.25% για δεύτερη φορά στην τελευταία δεκαετία, η εκλογή του Προέδρου Trump και οι εκτιμήσεις της αγοράς για δημοσιονομική χαλάρωση στις ΗΠΑ, αλλά και η απόφαση του Ηνωμένου Βασιλείου να αποχωρήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση ενίσχυσαν το δολάριο που το Δεκέμβριο 2016 έφτασε σε υψηλό σχεδόν 14 ετών, στο \$1.05 vs €1.

¹ Πηγή: World Bank, World Economic Outlook Update, Ιανουάριος 2017

Εξέλιξη Ισοτιμίας \$/€

γ) Περιβάλλον Πετρελαϊκής Βιομηχανίας²

Η αύξηση της παγκόσμιας ζήτησης πετρελαίου το 2016 υπολογίζεται στα 1.25mbarrel, κυρίως λόγω της μεγαλύτερης από το αναμενόμενο ανάπτυξης των χωρών του ΟΟΣΑ από την Ευρώπη και την Ασία. Η παγκόσμια ζήτηση εκτιμάται στα 94.44mbarrel το 2016. Το 2017, η παγκόσμια ζήτηση αναμένεται να αυξηθεί κατά ακόμα 1.16mbarrel y-o-y, στα 95.60mbarrel.

Η παραγωγή αργού από χώρες μη-μέλη του ΟΠΕΚ το 2016 εκτιμάται μειωμένη κατά 0.71mbarrel, κυρίως λόγω μείωσης παραγωγής σε ΗΠΑ, Κίνα και Ν. Αμερική. Το 2017, η παραγωγή από μη-μέλη του ΟΠΕΚ αναμένεται να αυξηθεί κατά 0.12mbarrel. Η αναθεώρηση προς τα κάτω της παραγωγής σε Ρωσία, Καζακστάν, Κίνα, Κονγκό και Νορβηγία αντισταθμίζεται από την άνοδο της παραγωγής στις ΗΠΑ. Η παραγωγή NGL από τις χώρες-μέλη του ΟΠΕΚ αναμένεται να αυξηθεί κατά 0.15mbarrel το 2017, σύμφωνα με την τάση του προηγούμενου έτους.

Η αυξημένη προσφορά αργού πετρελαίου στις διεθνείς αγορές κυρίως λόγω της άρσης των κυρώσεων στο Ιράν στις αρχές του 2016, αλλά και της σημαντικής αύξησης παραγωγής στο Ιράκ, και πιο πρόσφατα στη Λιβύη – οδήγησε τις τιμές αργού πετρελαίου σε χαμηλά επίπεδα δωδεκαετίας, παρόλη την μειωμένη διαθεσιμότητα από τις ΗΠΑ και άλλες χώρες παραγωγούς μη μέλη του ΟΠΕΚ. Η μέση διεθνής τιμή του αργού τύπου Brent διαμορφώθηκε στα \$46 το βαρέλι το 2016, μειωμένη κατά \$5.4/βαρέλι σε σχέση με το 2015. Ωστόσο, η ιστορική απόφαση κρατών-μελών και μη-μελών του ΟΠΕΚ να μειώσουν την παραγωγή τους κατά 1,8mbarrel οδήγησε σε ανάκαμψη τις τιμές του αργού που ξεπέρασαν τα \$50 το βαρέλι, παρά την διστακτικότητα της αγοράς να εκτιμήσει το ποσοστό συμμόρφωσης των χωρών-μελών ΟΠΕΚ στη συμφωνία και διαμορφώθηκαν κατά μέσο όρο στα \$49 το βαρέλι στο τελευταίο τρίμηνο του 2016.

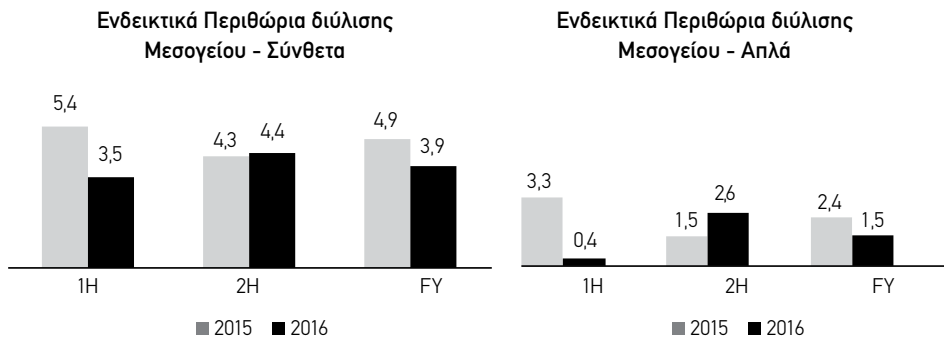
Εξέλιξη τιμή πετρελαίου Brent (\$/βαρέλι)

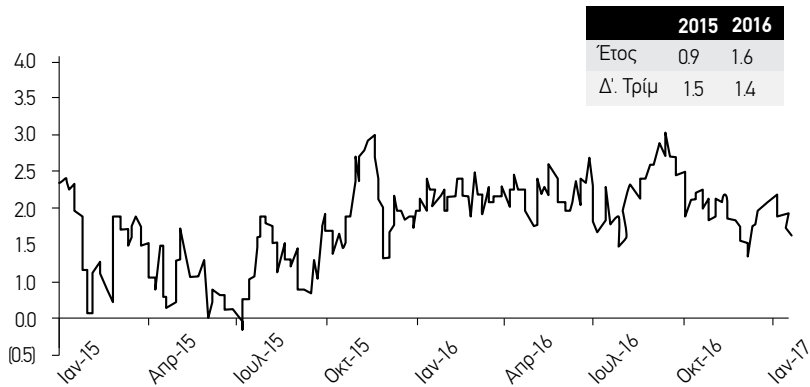
² Πηγή: OPEC, "Monthly Oil Market Report", Δεκέμβριος 2016

Ενδεικτικά περιθώρια διύλισης Μεσογείου

Τα περιθώρια διύλισης στην Ευρώπη αποδυναμώθηκαν λόγω της υπερπροσφοράς τόσο βενζίνης όσο και ντίζελ που διεύρυνε τις ισορροπίες σε παγκόσμιο επίπεδο. Μέσα στο 2016, τα περιθώρια υπέστησαν ζημιές καθώς τα μεγαλύτερα διαφορικά μεταξύ των διαφόρων τύπων αργού, αντιστάθμισαν μόνο εν μέρει τα χαμηλότερα περιθώρια βενζίνης και μεσαίων κλασμάτων. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το Reuters, το περιθώριο Cracking έφτασε κατά μέσο όρο τα \$3.9/bbl, \$1.0/bbl χαμηλότερα y-o-y ενώ το περιθώριο Hydroskimming έπεσε στα \$2.4/bbl, μειωμένο κατά \$0.9/bbl έναντι του 2015. Τα διαφορικά του αργού Brent με το Urals (Brent-Urals spread) αυξήθηκαν κατά \$0.7/bbl το 2016, στα \$1.6/bbl καθώς το Urals αντιμετώπισε υψηλά επίπεδα ανταγωνισμού στη Μεσόγειο, ειδικά μετά την επιστροφή του Ιρανικού αργού.

Διαφορικό Brent – Urals (\$/βαρέλι)

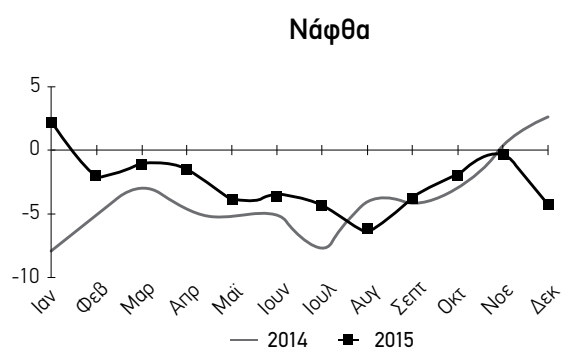
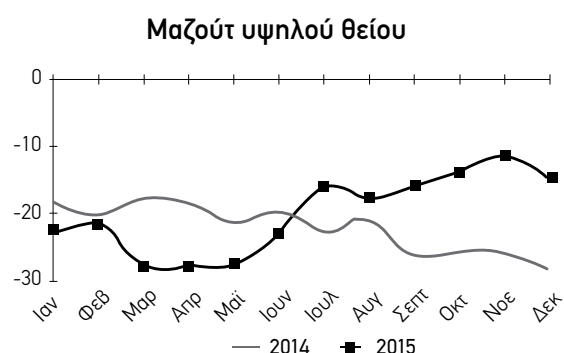
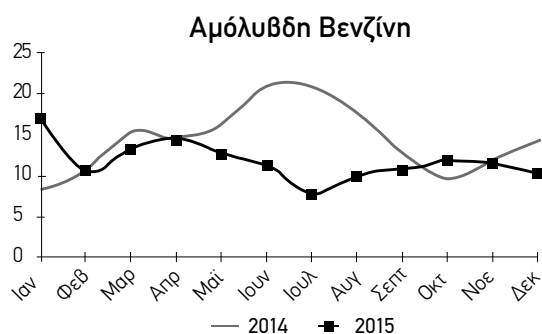
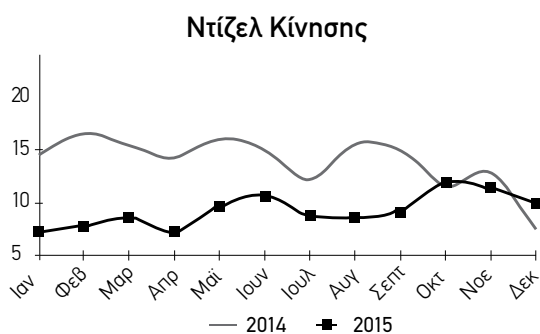

Διεθνή περιθώρια προϊόντων πετρελαίου (\$/ βαρέλι)³

Τα περιθώρια τόσο της βενζίνης όσο και των μεσαίων αποσταγμάτων μειώθηκαν το 2016 λόγω της σημαντικής αύξησης προσφοράς προϊόντων, κυρίως λόγω της αυξημένης παραγωγής στα Κινέζικα διυλιστήρια, που ξεπέρασε την αύξηση της ζήτησης και είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των αποθεμάτων τόσο στην Ευρώπη, όσο και την Αμερική. Η ζήτηση στη βενζίνη επηρεάστηκε θετικά από τις τιμές του αργού καθώς και ευκαιρίες εξαγωγών (π.χ. κατά τις διάρκειες διακοπής λειτουργίας του αγωγού Colonial που μεταφέρει προϊόντα από τον Κόλπο του Μεξικού στις ανατολικές ακτές των ΗΠΑ). Από την άλλη, τα μεσαία αποστάγματα επηρεάστηκαν θετικά από τις απεργίες των Γαλλικών διυλιστηρίων το Μάιο και τον Ιούνιο, μετά από τον ήπιο χειμώνα του 2015-16 που μείωσε τη ζήτηση για ντίζελ θέρμανσης.

Ωστόσο, κατά την καλοκαιρινή περίοδο οι εξελίξεις στα ισοζύγια προσφοράς-ζήτησης ενίσχυσαν τα περιθώρια, φαινόμενο που συνεχίστηκε το φθινόπωρο του 2016, λόγω εργασιών συντήρησης των Ρωσικών διυλιστηρίων και μειωμένων εξαγωγών από τις ΗΠΑ, λόγω του τυφώνα Matthew και της διακοπής του αγωγού Colonial. Αντιθέτως, τα περιθώρια του μαζούτ βρέθηκαν σε ιστορικά υψηλά, λόγω μειωμένης διαθεσιμότητας εξαιτίας των αναβαθμίσεων των Ρωσικών διυλιστηρίων, που επεξεργάζονται περαιτέρω την παραγωγή μαζούτ. Τα περιθώρια της νάφθας έφτασαν σε ρεκόρ 5ετίας, λόγω της αυξημένης ζήτησης για τη διαδικασία blending & reforming στην παραγωγή βενζίνης. Παρόλα αυτά, ο συστηματικός ανταγωνισμός με το LPG ως πρώτη ύλη στην παραγωγή πετροχημικών, ανέκοψαν την περαιτέρω ανοδική πορεία των περιθωρίων της νάφθας.

³ Με βάση τιμές Brent

δ) Ελληνική Αγορά⁴

Η Ελληνική οικονομία επέστρεψε σε ισχνή ανάπτυξη της τάξης του 0.4% το 2016 (σε σχέση με μείωση του ΑΕΠ κατά 0.2% το 2015). Η μέχρι τώρα πρόοδος στην εφαρμογή του προγράμματος, είχε θετική επίδραση στη ρευστότητα και το κλίμα εμπιστοσύνης και αντανακλάται στη θετική εξέλιξη του ΑΕΠ το 2016, τις θετικές δημοσιονομικές εξελίξεις, αλλά και τη βελτίωση των αποτελεσμάτων των τραπεζών. Ωστόσο η πολιτική αστάθεια εξακολουθεί να επηρεάζει το οικονομικό κλίμα και την ανάκαμψη της οικονομίας, καθώς εξακολουθούν οι κίνδυνοι αναφορικά με την εκτέλεση του προγράμματος, τόσο σε σχέση με τη λήψη νέων δημοσιονομικών μέτρων στο πλαίσιο των περιοδικών αξιολογήσεων, καθώς και την εκτέλεση των νομοθετημένων μέτρων ειδικά στον τομέα των μεταρρυθμίσεων. Επίσης, οι παραπάνω κίνδυνοι και η επίπτωσή τους στην οικονομική ανάπτυξη επιτείνουν την αβεβαιότητα αναφορικά με την εκτίμηση βιωσιμότητας του χρέους (DSA), που θα μπορούσε να υποστηρίξει την ένταξη των ελληνικών κρατικών ομολόγων στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της ΕΚΤ. Αυτή η εξέλιξη θα μπορούσε να οδηγήσει σταδιακά στην επάνοδο του Ελληνικού Δημοσίου στις διεθνείς κεφαλαιαγορές, να αποκαταστήσει την εμπιστοσύνη στην Ελληνική οικονομία και να επιταχύνει την άρση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων.

Η εγχώρια ζήτηση καυσίμων το 2016 ανήλθε σε 7 εκατ. τόνους, σύμφωνα με τα αρχικά επίσημα στοιχεία, σημειώνοντας μείωση 2% σε σχέση με το 2015, κυρίως λόγω μείωσης 14% στην κατανάλωση πετρελαίου θέρμανσης. Η ζήτηση για καύσιμα κίνησης παρέμεινε σταθερή, με το ντίζελ να σημειώνει αύξηση 5%, αντισταθμίζοντας αντίστοιχες απώλειες 2% στη βενζίνη.

B.2 Επιχειρησιακές Εξελίξεις

α) Οικονομικά μεγέθη

Τα βασικά οικονομικά και λειτουργικά μεγέθη του Ομίλου για το 2016 παρουσιάζονται στους πιο κάτω πίνακες:

Λειτουργικά Στοιχεία	2016	2015
Όγκος πωλήσεων διύλισης (εκατ. Μετρ. τόνοι)	15,62	14,26
Όγκος πωλήσεων εμπορίας (εκατ. Μετρ. τόνοι)	4,67	4,67
Παραγωγή διυλιστηρίων (εκατ. Μετρ. τόνοι)	14,84	12,79
Συνολικός αριθμός εργαζομένων στον Όμιλο	3.303	3.301

⁴ Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ, Στοιχεία Υπουργείου Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος & Ενέργειας, World Bank, IMF, Τράπεζα της Ελλάδος «Νομισματική Πολιτική, Ενδιάμεση Έκθεση, Δεκεμβρίου 2016

Στοιχεία Αποτελεσμάτων (εκ. €)	2016	2015
Κύκλος εργασιών	6.680	7.303
Δημοσιευμένα κέρδη EBITDA	836	444
<i>(Κέρδη)/Ζημίες από Απόθεμα</i>	-102	301
<i>Άλλα μη λειτουργικά στοιχεία</i>	-2	13
Συγκρίσιμα κέρδη EBITDA⁵	731	758
Δημοσιευμένα καθαρά κέρδη/(ζημίες)	329	45
Συγκρίσιμα καθαρά κέρδη/(ζημίες)¹	265	268

Ο Όμιλος διατήρησε τη λειτουργική κερδοφορία του σε ικανοποιητικά επίπεδα, με τα προσαρμοσμένα κέρδη EBITDA να ανέρχονται στα €731εκ. (2015: €758εκ.), παρά την υποχώρηση των διεθνών περιθωρίων διύλισης, λόγω των ισχυρών λειτουργικών επιδόσεων σε όλες της δραστηριότητες.

Η αυξημένη διαθεσιμότητα των διυλιστηρίων καθώς τα προγραμματισμένα σταματήματα περιορίστηκαν το 2016, οδήγησε σε σημαντική αύξηση παράγωγης κατά 16% και αύξηση εξαγωγών και συνολικών πωλήσεων, με ουσιαστική συνεισφορά στην κερδοφορία. Σημαντικό ρόλο διατέλεσαν και τα διεθνή περιθώρια διύλισης, που παρότι μειωμένα σε σχέση με το 2015, κινήθηκαν σε υψηλότερα επίπεδα από το μέσο όρο των τελευταίων ετών, αλλά και η διατήρηση της ισοτιμίας του ευρώ, έναντι του δολαρίου στα επίπεδα του 1,1. Η ισχυροποίηση του δολαρίου ευνοεί τον κλάδο διύλισης, καθώς τα περιθώρια διύλισης, ο κύριος παράγοντας διαμόρφωσης της κερδοφορίας, υπολογίζονται και εκφράζονται σε δολάρια.

Ο Όμιλος, για καλύτερη απεικόνιση των λειτουργικών επιδόσεων, εξαιρεί την επίπτωση της μεταβολής των τιμών αργού και προϊόντων στην αποτίμηση αποθεμάτων και το μεικτό περιθώριο στα Συγκρίσιμα Αποτελέσματα. Τα κέρδη/(ζημίες) από αποτίμηση αποθεμάτων υπολογίζονται σε περιοδική βάση, ως η διαφορά του κόστους πωληθέντων χρησιμοποιώντας τρέχουσες τιμές αργού και προϊόντων σε ευρώ και του ιστορικού (κατά ΔΠΧΠ) κόστους πωληθέντων.

Η ανάκαμψη των τιμών αργού πετρελαίου προς το τέλος του 2016 και παρά το γεγονός ότι οι τιμές κυμάνθηκαν κατά μέσο όρο σε χαμηλότερα επίπεδα σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά (\$45/bbl έναντι \$53/bbl), είχε θετική επίδραση στα δημοσιευμένα αποτελέσματα, ενισχύοντας τα προ φόρων κέρδη του 2016 κατά €101εκ. περίπου.

Στοιχεία Ισολογισμού / Χρηματοροών (εκ. €)	2016	2015
Συνολικό ενεργητικό	7.189	8.020
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	2.142	1.790
Απασχολούμενα κεφάλαια	3.903	2.913
Καθαρός δανεισμός	1.759	1.122
Καθαρές χρηματοροές	-438	324
Επενδύσεις	126	165
% Δανεισμού επί των απασχολούμενων κεφαλαίων - Debt Gearing	45%	39%

β) Η Μετοχή

Το Ελληνικό Χρηματιστήριο παρουσίασε διακυμάνσεις κατά τη διάρκεια του 2016, επηρεασμένο κυρίως από τις πολιτικές και μακροοικονομικές εγχώριες και διεθνείς εξελίξεις. Οι Ελληνικές τράπεζες, μετά την ανακεφαλαιοποίησή τους σημείωσαν τις εντονότερες διακυμάνσεις, με το τραπεζικό δείκτη FTSEB να υποχωρεί κατά 27%, με αποτέλεσμα ο δείκτης FTSE25 να καταγράψει απώλειες 2,7%, ενώ ο Γενικός Δείκτης έκλεισε υψηλότερα, κατά 3,6%. Η μετοχή της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ σημείωσε κέρδη, για δεύτερη συνεχή χρονιά, ύψους 8,1% σε σχέση με πέρυσι, κλείνοντας στα €4,42 την 30.12.2016, παρά το δυσμενές εγχώριο οικονομικό κλίμα.

Το Διοικητικό Συμβούλιο πρότεινε προς τη γενική συνέλευση τη διανομή μερίσματος από αποθεματικά προηγούμενων χρήσεων ύψους €0,20/μετοχή, δεδομένων των θετικών αποτελεσμάτων του 2016.

⁵ Τα συγκρίσιμα αποτελέσματα αναπροσαρμόζονται για την επίδραση αποθεμάτων και άλλων μη λειτουργικών στοιχείων

γ) Κύριες Εξελίξεις

Οι σημαντικότερες επιχειρηματικές εξελίξεις ήταν:

- Αυξημένη παραγωγή των διυλιστηρίων του Ομίλου, αξιοποιώντας το θετικό διεθνές περιβάλλον διύλισης (περιθώρια, ισοτιμία ευρώ/δολαρίου).
- Αύξηση εξαγωγών στα 8,6 εκ. τόνους, με τις πωλήσεις σε διεθνείς πελάτες να αντιπροσωπεύουν το 56% των συνολικών.
- Επιτυχής υλοποίηση του χρηματοοικονομικού σχεδιασμού του Ομίλου, με ομογενοποίηση των όρων δανειακών συμβάσεων εμπορικών τραπεζών και ευρωομολόγων, καθώς και την έκδοση νέου ομολόγου πενταετούς διάρκειας, ύψους €375 εκατ. με επιτόκιο 4,875%, με παράλληλη υποβολή προσφοράς σε κατόχους υφιστάμενων ομολογίων λήξης Μαΐου 2017, με αποδοχή προσφορών ύψους €225 εκατ., βελτιώνοντας σημαντικά το χρηματοοικονομικό ρίσκο του ισολογισμού.

Γ. Ανασκόπηση ανά Κλάδο Δραστηριότητας – Επιδόσεις και Χρηματοοικονομική Θέση

Οι βασικές εξελίξεις και οικονομικοί δείκτες για τις κύριες δραστηριότητες του Ομίλου είχαν ως εξής:

α) Κλάδος Εφοδιασμού, Εμπορίας και Διύλισης

Αποτελέσματα και βασικοί λειτουργικοί δείκτες:

	2016	2015
Οικονομικά Αποτελέσματα (€ εκατ.)		
Πωλήσεις	5.774	6.644
Συγκρίσιμα κέρδη EBITDA	536	561
Δείκτες Λειτουργίας		
Ποσότητες πωλήσεων (Μ/Τ '000)	15.618	14.258
Διεθνή Περιθώρια διύλισης σύνθετων διυλιστηρίων (FCC)	\$5,0/βαρ	\$6,5/βαρ.
Δείκτης ασφαλείας - AIF	3,7	4,4

Τα κύρια σημεία στο κλάδο Εφοδιασμού, Εμπορίας και Διύλισης για το 2016 ήταν:

- Η περαιτέρω πτώση των τιμών αργού πετρελαίου που διαμορφώθηκαν κατά μέσο όρο στα \$45 το βαρέλι το 2016, καθώς το πλεόνασμα προσφοράς συνεχίστηκε. Οι τιμές ανέκαμψαν προς το τέλος του έτους μετά από τη συμφωνία των χωρών μελών του ΟΠΕΚ για μείωση της παραγωγής.
- Υποχώρηση περιθωρίων διύλισης τα οποία κυμάνθηκαν σε επίπεδα υψηλότερα του μέσου όρου της τελευταίας πενταετίας, παρά την αυξημένη διαθεσιμότητα αργών, λόγω πλεονάζουσας προσφοράς προϊόντων, κυρίως μεσαίων κλασμάτων.
- Αύξηση παραγωγής των διυλιστηρίων του Ομίλου στα 14,8 εκατ. τόνους και βελτίωση επιδόσεων των διυλιστηρίων του Ομίλου, καθώς η αυξημένη διαθεσιμότητα των μονάδων, επέτρεψε την αύξηση του βαθμού απασχόλησης των παραγωγικών εγκαταστάσεων του Ομίλου.
- Η αυξημένη παραγωγή οδήγησε σε περαιτέρω αύξηση των εξαγωγών του Ομίλου που διαμορφώθηκαν στα 8,6 εκατ. τόνους, αυξημένες κατά 25% σε σχέση με το 2015, με το συνολικό όγκο πωλήσεων, να σημειώνει επίσης αύξηση κατά 9%.

β) Κλάδος Λιανικής Εμπορίας

	2016	2015
Οικονομικά Αποτελέσματα (€ εκατ.)		
Πωλήσεις	2.336	2.712
Κέρδη EBITDA	93	105
Συγκρίσιμα κέρδη EBITDA	100	107
Δείκτες Λειτουργίας		
Ποσότητες πωλήσεων (Μ/Τ '000) –Σύνολο	4.668	4.672
Ποσότητες πωλήσεων (Μ/Τ '000) – Ελληνικά Δίκτυα	3.538	3.494
Αριθμός πρατηρίων- Ελλάδα	1.739	1.709
Αριθμός πρατηρίων- εξωτερικό	274	268

Στη Λιανική Εμπορία Εξωτερικού τα κύρια σημεία για το 2016 ήταν:

- Ολοκλήρωση της διαδικασίας συγχώνευσης των εμπορικών εταιριών «ΕΚΟ ΑΒΕΕ» και «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΑΕΕ».
- Σημαντική αύξηση πωλήσεων των καυσίμων κίνησης στο δίκτυο πρατηρίων και περαιτέρω ενίσχυση των διαφοροποιημένων καυσίμων (Βενζίνη 100 οκτανίων και ενισχυμένο πετρέλαιο κίνησης).
- Αύξηση του μεριδίου αγοράς των καυσίμων δασμολογημένης αγοράς που αθροιστικά για τα δύο brands ξεπερνάει το 30%.
- Ενίσχυση της κερδοφορίας του κλάδου πρατηρίων.
- Περαιτέρω αύξηση των ιδιολειτουργούμενων πρατηρίων, που πλέον ανέρχονται σε παραπάνω από 180 πρατήρια και των υπηρεσιών που παρέχονται μέσα από τα σημεία πώλησης.
- Αύξηση πωλήσεων λιπαντικών και υγραερίων.
- Σημαντική αύξηση πωλήσεων και μεριδίων αγοράς στους κλάδους Αεροπορίας και Ναυτιλίας, λόγω αυξημένης τουριστικής κίνησης.

Στη Λιανική Εμπορία Εξωτερικού τα κύρια σημεία για το 2016 ήταν:

- Η αυξημένη ζήτηση, η αύξηση των πρατηρίων του δικτύου λιανικής, αλλά και οι ενέργειες marketing και το λανσάρισμα νέων προϊόντων οδήγησαν σε αύξηση των λιανικών πωλήσεων στις περισσότερες εταιρείες του εξωτερικού που δραστηριοποιείται ο Όμιλος. Μείωση των περιθωρίων σε Βουλγαρία και Σερβία λόγω έντονου ανταγωνισμού των τοπικών διυλιστηρίων. Συνεχής ενίσχυση καθετοποίησης των εμπορικών θυγατρικών με τα διυλιστήρια του Ομίλου, με σκοπό τη μεγιστοποίηση των οικονομικών ωφελειών, μέσω της συνεχής βελτιστοποίησης της εφοδιαστικής αλυσίδας.
- Αύξηση όγκων και κερδοφορίας στην Κύπρο, λόγω αυξημένης ζήτησης, αύξησης δικτύου πρατηρίων αλλά και αύξησης πωλήσεων στον εμπορικό και βιομηχανικό κλάδο (C&I).
- Αύξηση όγκων πωλήσεων στη Βουλγαρία λόγω διεύρυνσης δικτύου, επιτυχημένων προωθητικών και marketing ενεργειών και λανσαρίσματος διαφοροποιημένων προϊόντων.
- Αυξημένη ζήτηση και ευνοϊκές καιρικές συνθήκες κατά την τουριστική περίοδο, σε συνδυασμό με την αύξηση του δικτύου λιανικής της εταιρείας οδήγησαν σε αυξημένους όγκους πωλήσεων στο Μαυροβούνιο και σε αυξημένη κερδοφορία.

Τα μειωμένα περιθώρια λιανικής αλλά και η μείωση των όγκων πωλήσεων λόγω αυξημένου ανταγωνισμού οδήγησαν σε πτώση της κερδοφορίας της ΕΚΟ Σερβίας.

γ) Κλάδος Πετροχημικών

Αποτελέσματα και βασικοί λειτουργικοί δείκτες:

	2016	2015
Οικονομικά Αποτελέσματα (€ εκατ.)		
Πωλήσεις	252	263
Συγκρίσιμα Κέρδη EBITDA	100	93
Δείκτες Λειτουργίας		
Ποσότητες πωλήσεων (Μ/Τ '000) – Σύνολο	256	221
Διεθνή Περιθώρια πολυπροπυλενίου (\$/MT)	592	743

Τα κύρια σημεία για το 2016 ήταν:

- Το 2016 επετεύχθη ιστορικό ρεκόρ κερδοφορίας στον κλάδο των Πετροχημικών, καταγράφοντας EBITDA της τάξεως των 100 εκατομμυρίων Ευρώ.
- Παρά τις δυσμενέστερες συνθήκες της διεθνούς και εγχώριας αγοράς το 2016, η αύξηση των όγκων πωλήσεών μας κατά 16% (από 221 χιλιάδες τόνους το 2015 σε 256 χιλιάδες τόνους το 2016) αντιστάθμισε πλήρως τα χαμηλότερα διεθνή περιθώρια και οδήγησε στο ιστορικό μέγιστο της κερδοφορίας της δραστηριότητας αυτής του Ομίλου.
- Μείωση των διεθνών περιθωρίων PP (-18% σε σχέση με το 2015).

Σε αυτό το περιβάλλον η Ελληνικά Πετρέλαια κατόρθωσε να αξιοποιήσει πλήρως τις παραγωγικές της μονάδες, επιτυγχάνοντας ιστορικό ρεκόρ παραγωγής τόσο στο Πολυπροπυλένιο όσο και στο BOPP φιλμ.

δ) Κλάδος Έρευνας και Παραγωγής Υδρογονανθράκων

Στην περιοχή του Πατραϊκού Κόλπου, το πρόγραμμα ελάχιστων εργασιών για την πρώτη τριετή ερευνητική φάση συμπεριλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την καταγραφή σεισμικών 3D έκτασης 800 τ.χλμ. και 2D περιφερειακών γραμμών μήκους 300 χλμ. Η επανεπεξεργασία 2000 τ. χλμ. σεισμικών δεδομένων καθώς και γεωλογικές, γεωφυσικές και περιβαλλοντικές μελέτες στην περιοχή ολοκληρώθηκαν το 2015. Το 2016 ολοκληρώθηκε η καταγραφή 3D σεισμικών έκτασης 1.822 τ. χλμ. και 2D σεισμικών γραμμών μήκους 325 χλμ. Το πρόγραμμα των σεισμικών καταγραφών ξεκίνησε την 1 Ιανουαρίου 2016 και ολοκληρώθηκε αρχές Φεβρουαρίου 2016. Η επεξεργασία και ερμηνεία των σεισμικών καταγραφών αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί το Α' εξάμηνο του 2017. Επίσης αναμένεται να ολοκληρωθούν μέχρι το τέλος της πρώτης ερευνητικής περιόδου γεωλογικές και άλλες μελέτες προκειμένου να εντοπιστούν πετρελαιοπιθανοί στόχοι. Όλες οι εργασίες πραγματοποιήθηκαν με απόλυτη ασφάλεια και σεβασμό στο περιβάλλον και στην τοπική κοινωνία, σε συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Η διαδικασία της ερμηνείας και επεξεργασίας των αποτελεσμάτων είναι σε εξέλιξη.

Αναφορικά με τις χερσαίες περιοχές της «Άρτας – Πρέβεζας» και της «ΒΔ Πελοποννήσου», για τις οποίες η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ανακηρύχθηκε από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ως Επιλεγείς Αιτών με 100% μερίδιο συμμετοχής, Το κείμενο της Σύμβασης Μίσθωσης έχει οριστικοποιηθεί και αναμένεται η υπογραφή του (1ο τρίμηνο του 2017).

Επιπλέον για τις θαλάσσιες περιοχές 1, 2 και 10 του Ιονίου για τις οποίες η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ υπέβαλλε προσφορές (για τις περιοχές 1 και 10 συμμετοχή 100%, ενώ στη θαλάσσια περιοχή 2, η εταιρία υπέβαλλε προσφορά με ποσοστό συμμετοχής 25% με το επιχειρηματικό σχήμα Total (50% - Operator) και Edison (25%), η αρμόδια Επιτροπή του ΥΠΕΝ, ύστερα από αξιολόγηση των προσφορών, προχώρησε στην ανακήρυξη της ΕΛΠΕ και του επιχειρηματικού σχήματος Total-Edison-ΕΛΠΕ ως Επιλεγείς Αιτών για την παραχώρηση δικαιωμάτων έρευνας και παραγωγής υδρογονανθράκων στις θαλάσσιες περιοχές 10 και 2 αντίστοιχα. Οι διαπραγματεύσεις για το περιεχόμενο και την υπογραφή των Συμβάσεων Μίσθωσης είναι σε εξέλιξη και αναμένεται η υπογραφή τους το 1ο τρίμηνο του 2017.

Η εταιρία παρακολουθεί τις εξελίξεις στον τομέα Έρευνας και Παραγωγής Υδρογονανθράκων στην Ελλάδα. Σε αυτό το πλαίσιο συνεχίζει την μελέτη των ερευνητικών δεδομένων σε θαλάσσιες περιοχές της Δ. Ελλάδας και του Βόρειου Αιγαίου, καθώς και στην Παραχώρηση του Θρακικού Πελάγους (1.600 τ.χλμ), όπου κατέχει 25% αποκλειστικά δικαιώματα σε Κοινοπραξία με την εταιρεία Calfrac Well Services Ltd.

ε) Δραστηριότητες Ηλεκτρικής Ενέργειας και Φυσικού Αερίου

Οι δραστηριότητες στους κλάδους της ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου αφορούν τις συμμετοχές του Ομίλου στις ELPEDISON BV (50% ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε., 50% EDISON) και ΔΕΠΑ Α.Ε. (35% ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε, 65% Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας Δημοσίου) αντίστοιχα. Η συμμετοχή των παραπάνω εταιριών στα αποτελέσματα του Ομίλου, σύμφωνα με τις προσωρινές οικονομικές τους καταστάσεις, ανήλθε συνολικά σε €29,5 εκατ. το 2016, αυξημένη κατά 84% σε σχέση με το 2015.

Τα αποτελέσματα της ELPEDISON BV σημείωσαν βελτίωση με τα κέρδη EBITDA να υπερδιπλασιάζονται στα €40 εκατ., καθώς αυξήθηκε σημαντικά η παραγωγή των δυο μονάδων της εταιρείας, λόγω της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας του ΦΑ ως καυσίμου για παραγωγή ηλεκτρισμού.

Τα αποτελέσματα της ΔΕΠΑ ΑΕ βελτιώθηκαν με τη συνεισφορά στα αποτελέσματα του Ομίλου να ανέρχεται στα €36 εκατ. λόγω αυξημένων πωλήσεων και παρά την αρνητική επίπτωση των προβλέψεων που έλαβαν χώρα το τελευταίο τρίμηνο του 2015 (διένεξη με ΒΟΤΑΣ και επισφάλειες), καθώς οι πωλήσεις αυξήθηκαν κατά 31% σε σχέση με το 2015, φτάνοντας τα 4 bcm.

Δ. Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης

Γενικά

Η Εταιρική Διακυβέρνηση αναφέρεται σε ένα σύνολο αρχών με βάση το οποίο επιδιώκεται η επαρκής οργάνωση, λειτουργία, διοίκηση και έλεγχος μιας επιχείρησης, με μακροπρόθεσμο στόχο τη μεγιστοποίηση της αξίας της και τη διαφύλαξη των έννομων συμφερόντων όλων όσων συνδέονται με αυτήν.

Στην Ελλάδα, το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης έχει αναπτυχθεί κυρίως μέσω της υιοθέτησης υποχρεωτικών κανόνων, όπως ο Νόμος 3016/2002, που επιβάλλει τη συμμετοχή μη εκτελεστικών και ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών στα ΔΣ των ελληνικών εισηγμένων εταιριών, τη θέσπιση και τη λειτουργία μονάδας εσωτερικού ελέγχου και την υιοθέτηση εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας. Επιπλέον, ένα πλήθος άλλων νομοθετικών πράξεων ενσωμάτωσαν στο ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο τις ευρωπαϊκές οδηγίες εταιρικού δικαίου, δημιουργώντας νέους κανόνες εταιρικής διακυβέρνησης, όπως ο Νόμος 3693/2008, που επιβάλλει τη σύσταση επιτροπών ελέγχου, καθώς και σημαντικές υποχρεώσεις γνωστοποίησης, όσον αφορά στο ιδιοκτησιακό καθεστώς και τη διακυβέρνηση μιας εταιρείας, ο Νόμος 3884/2010 που αφορά σε δικαιώματα των μετόχων και πρόσθετες εταιρικές υποχρεώσεις γνωστοποιήσεων προς τους μετόχους στο πλαίσιο της προετοιμασίας της Γενικής τους Συνέλευσης και ο Νόμος 3873/2010, που ενσωμάτωσε στην ελληνική έννομη τάξη την Οδηγία 2006/46/ΕΚ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περί ετησίων και ενοποιημένων λογαριασμών εταιριών

ορισμένων μορφών. Τέλος, στην Ελλάδα, όπως εξάλλου και στις περισσότερες άλλες χώρες, ο Νόμος περί ανωνύμων εταιρειών (Ν. 2190/1920, τον οποίον τροποποιούν πολλές από τις παραπάνω διατάξεις) περιλαμβάνει τους βασικούς κανόνες διακυβέρνησής τους.

Δ.1 Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης

Η Εταιρεία έχει αποφασίσει αυτοβούλως να υιοθετήσει τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ελληνικού Συμβουλίου Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΣΕΔ) για τις Εισηγμένες Εταιρείες (καλούμενος εφεξής «Κώδικας»). Ο Κώδικας αυτός βρίσκεται στον ιστότοπο του ΕΣΕΔ, στην κάτωθι ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.helex.gr/el/esed>

Εκτός του ιστότοπου του ΕΣΕΔ, ο Κώδικας είναι διαθέσιμος σε όλο το προσωπικό μέσω του εταιρικού εσωτερικού ιστότοπου καθώς και σε έντυπη μορφή στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών και στη Γενική Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού του Ομίλου.

Δ.2 Αποκλίσεις από τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης

Η Εταιρεία, κατά περίπτωση, αποκλίνει ή δεν εφαρμόζει στο σύνολό τους ορισμένες διατάξεις του Κώδικα (επισημαίνονται με *πλάγια γράμματα*).

• Αναφορικά με το μέγεθος και τη σύνθεση του ΔΣ:

- Με βάση τη μετοχική σύνθεση της Εταιρείας έχουν διαμορφωθεί συγκεκριμένοι κανόνες διορισμού και αντικατάστασης των μελών του ΔΣ οι οποίες αναφέρονται ρητά στο Καταστατικό της Εταιρείας, σύμφωνα και με τις ισχύουσες διατάξεις του Ν.3429/2005. Το «Ελληνικό Δημόσιο» διορίζει επτά (7) μέλη από το σύνολο των δεκατριών (13) μελών του ΔΣ εφόσον διατηρεί άμεσα ή έμμεσα, μέσω του Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου, τουλάχιστον το ποσοστό του 35% των μετοχών. Η μέτοχος "Panneuropan Oil and Industrial Holdings SA" και οι συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις διορίζουν δύο (2) μέλη του ΔΣ με την προϋπόθεση ότι κατέχουν τουλάχιστον ποσοστό 16,654% του συνόλου των μετά ψήφου μετοχών της Εταιρείας. Στο ΔΣ συμμετέχουν υποχρεωτικά δύο (2) μέλη εκπρόσωποι των εργαζομένων που εκλέγονται από τους εργαζόμενους στην Εταιρεία και δύο (2) μέλη εκπρόσωποι των μετόχων της μειοψηφίας που διορίζονται από την Ειδική Γενική Συνέλευση των υπολοίπων μετόχων μειοψηφίας (εκτός Δημοσίου και Panneuropan Oil and Industrial Holdings SA ή και συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων). *A.II (2.4)*

• Αναφορικά με το ρόλο και τις απαιτούμενες ιδιότητες του Προέδρου του ΔΣ:

- Εφόσον υπάρχει διάκριση ρόλων μεταξύ Προέδρου και Διευθύνοντα Συμβούλου, όπως συμβαίνει σήμερα, δεν προβλέπεται θέση Αντιπροέδρου του ΔΣ. *A.III (3.1 & 3.3)*

• Αναφορικά με την ανάδειξη υποψηφίων μελών του ΔΣ:

- Για το θέμα της ανάδειξης υποψηφίων μελών του ΔΣ ισχύουν όλα όσα αναφέρονται για τους κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών ΔΣ, όπως περιγράφεται ανωτέρω. Η θητεία του ΔΣ ορίζεται πενταετής (5ετής), παρατεινόμενη μέχρι τη λήξη της προθεσμίας, εντός της οποίας πρέπει να συνέλθει η αμέσως επόμενη τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας. *A.V (5.1, 5.2, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.8)*

• Αναφορικά με την εν γένει λειτουργία και αξιολόγηση του ΔΣ:

- Εκτός από την αξιολόγηση του ΔΣ μέσω της Έκθεσης Πεπραγμένων του από την ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων, το ΔΣ παρακολουθεί και επανεξετάζει την υλοποίηση των αποφάσεών του σε ετήσια βάση. Επιπλέον των ανωτέρω, ήδη εξετάζεται η εισαγωγή συστήματος αξιολόγησης του ΔΣ και των επιτροπών του. *A.VII (7.1 & 7.2)*

• Αναφορικά με το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου:

- Η Γενική Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου αναφέρεται στον Πρόεδρο του ΔΣ και στην Επιτροπή Ελέγχου του ΔΣ, η οποία ορίζεται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων της εταιρείας. Για τα βασικά καθήκοντα της Επιτροπής Ελέγχου ισχύουν και εφαρμόζονται όλα όσα αναφέρονται στα πλαίσια των διατάξεων του Ν.3693/2008 και τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές. Το Δ.Σ. της εταιρείας με την υπ' αριθμ. 1248/13.10.2015 απόφασή του επικαιροποίησε τον Κανονισμό Λειτουργίας της Επιτροπής Ελέγχου. *B.I (1.7)*
- Σύμφωνα και με τις σχετικές διατάξεις του Ν.3016/2002, εφόσον στο ΔΣ της Εταιρείας συμμετέχουν ως μέλη εκπρόσωποι της μειοψηφίας των μετόχων, δεν είναι υποχρεωτική η ύπαρξη ανεξάρτητων μελών. Στο ΔΣ της Εταιρείας συμμετέχουν δύο ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη. Σύμφωνα με τον ισχύοντα Κανονισμό Λειτουργίας της Επιτροπής Ελέγχου στη σύνθεση της Επιτροπής Ελέγχου του ΔΣ προβλέπεται η συμμετοχή ενός ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους του Δ.Σ. *BI (1.4)*

• **Αναφορικά με το επίπεδο και τη διάρθρωση των αμοιβών:**

- Οι εν γένει αμοιβές του Προέδρου του ΔΣ, του Διευθύνοντος Συμβούλου καθώς και των μελών του ΔΣ, εκτελεστικών και μη, για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του ΔΣ και στις επιτροπές αυτού, εγκρίνονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων, κατόπιν σχετικής εισήγησης της Επιτροπής Αμοιβών και Σχεδιασμού Διαδοχής του ΔΣ. *Γ.Ι (1.4).*
- Η λειτουργία της Επιτροπής Αμοιβών και Σχεδιασμού Διαδοχής του ΔΣ δεν έχει συγκεκριμένο κανονισμό λειτουργίας, διέπεται από τους κανόνες λειτουργίας των συλλογικών οργάνων (Πρόσκληση του Προέδρου της, Ημερησία Διάταξη, Τήρηση Πρακτικών κλπ.). *Γ.Ι (1.6, 1.7, 1.8, 1.9).*

• **Αναφορικά με τη Γενική Συνέλευση των μετόχων:**

- Η Εταιρεία συμμορφώνεται με όλες τις διατάξεις του Ν.3883/2010 και συνακόλουθα των αντιστοίχων προβλέψεων του Κώδικα, με την επιφύλαξη των όσων ανωτέρω αναφέρονται σχετικά με την εκλογή των μελών του ΔΣ. *Δ.ΙΙ (1.1).*
- Όσον αφορά στην εφαρμογή της ειδικής πρακτικής της ηλεκτρονικής ψήφου ή της ψήφου δι' αλληλογραφίας, δεν είναι δυνατή προς το παρόν, καθώς εκκρεμεί η έκδοση της σχετικής υπουργικής απόφασης, όπως προβλέπεται στο Ν.3884/2010. *Δ.ΙΙ (1.2).*

Δ.3 Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης Επιπλέον των Προβλέψεων του Νόμου

Η Εταιρεία μέσα στα πλαίσια εφαρμογής ενός δομημένου και επαρκούς συστήματος εταιρικής διακυβέρνησης, έχει εφαρμόσει συγκεκριμένες πρακτικές καλής εταιρικής διακυβέρνησης κάποιες από τις οποίες είναι επιπλέον των προβλεπόμενων από τους σχετικούς νόμους (Κ.Ν. 2190/1920 όπως ισχύει, 3016/2002 και 3693/2008).

Συγκεκριμένα, η Εταιρεία εφαρμόζει τις ακόλουθες επιπλέον πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης, οι οποίες σχετίζονται στο σύνολό τους με το μέγεθος, τη σύνθεση, τα καθήκοντα και την εν γένει λειτουργία του ΔΣ:

- Λόγω της φύσης και του σκοπού της Εταιρείας, της πολυπλοκότητας των θεμάτων και της απαραίτητης νομικής υποστήριξης του Ομίλου, ο οποίος περιλαμβάνει πλήθος δραστηριοτήτων και θυγατρικών εταιρειών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, το ΔΣ - ο αριθμός των μελών του οποίου είναι δεκατρία (13), δηλαδή δέκα (10) περισσότερα από το ελάχιστο που προβλέπεται από το νόμο - για την υποβοήθηση του έργου του, έχει συστήσει επιτροπές, οι οποίες αποτελούνται από μέλη του, με συμβουλευτικές, εποπτικές ή και εγκριτικές αρμοδιότητες. Αυτές οι επιτροπές αναφέρονται επιγραμματικά πιο κάτω (αναλυτική αναφορά σε αυτές θα γίνει στην παράγραφο «Λοιπές Επιτροπές του ΔΣ», στο τέλος της Δήλωσης):

I. Επιτροπή Προμηθειών Πετρελαιοειδών

II. Επιτροπή Χρηματοοικονομικών & Οικονομικού Σχεδιασμού

III. Επιτροπή Εργασιακών Θεμάτων

IV. Επιτροπή Αμοιβών και Σχεδιασμού Διαδοχής

- Επιπλέον των ανωτέρω επιτροπών του ΔΣ, έχουν συσταθεί και λειτουργούν στην Εταιρεία επιτροπές, με συμβουλευτικό και συντονιστικό χαρακτήρα, οι οποίες απαρτίζονται από υψηλόβαθμα στελέχη της Εταιρείας και έχουν ως σκοπό την υποβοήθηση του έργου της διοίκησης, οι κυριότερες των οποίων είναι οι ακόλουθες:

I. Συντονιστική Επιτροπή Ομίλου

II. Επιτροπή Βιομηχανικών Δραστηριοτήτων

III. Επιτροπή Εμπορίας

IV. Επιτροπή Λοιπών Ενεργειακών Δραστηριοτήτων

V. Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού Ομίλου

VI. Επιτροπή Πιστώσεων Ομίλου

VII. Επιτροπή Αξιολόγησης Επενδύσεων- Εμπορικών Συμφωνιών

- Το ΔΣ έχει υιοθετήσει διατάξεις στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας της Εταιρείας περί απαγόρευσης χρηματιστηριακών συναλλαγών του Προέδρου του ΔΣ, του Διευθύνοντος Συμβούλου και των μελών του ΔΣ, εφόσον έχουν την ιδιότητα Προέδρου ΔΣ ή Διευθύνοντα Συμβούλου συνδεδεμένης επιχείρησης. Επίσης, έχει υιοθετήσει Διαδικασία Παρακολούθησης και Δημόσιας Γνωστοποίησης Σημαντικών Συμμετοχών και Συναλλαγών επί μετοχών της εταιρείας, καθώς και διαδικασία Παρακολούθησης και Δημόσιας Γνωστοποίησης Συναλλαγών και Οικονομικών Δραστηριοτήτων με τους βασικούς πελάτες και προμηθευτές της εταιρείας.

- Δυνάμει της υπ' αριθμ. 1175/24.11.2011 απόφασης του ΔΣ η Εταιρεία υιοθέτησε Κώδικα Δεοντολογίας, και συνέστησε Υπηρεσία Κανονιστικού Ελέγχου στην οποία έχει ανατεθεί η παρακολούθηση της εφαρμογής του εν λόγω Κώδικα.

Δ.4 Κύρια Χαρακτηριστικά των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων σε Σχέση με τη Διαδικασία Σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων και Χρηματοοικονομικών Αναφορών

Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου σε σχέση με τη διαδικασία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων και των χρηματοοικονομικών αναφορών, περιλαμβάνει δικλείδες ασφαλείας και ελεγκτικούς μηχανισμούς σε διάφορα επίπεδα εντός του Οργανισμού, που περιγράφονται στη συνέχεια:

α) Δικλείδες ασφαλείας σε εταιρικό επίπεδο

Αναγνώριση, αξιολόγηση, μέτρηση και διαχείριση κινδύνων:

Το εύρος, το μέγεθος και η πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων του Ομίλου απαιτεί ένα σύνθετο σύστημα μεθοδικής προσέγγισης και αντιμετώπισης των κινδύνων το οποίο εφαρμόζεται από όλες τις εταιρείες του Ομίλου.

Η πρόληψη και διαχείριση κινδύνων αποτελεί βασικό πυρήνα της στρατηγικής του Ομίλου.

Η αναγνώριση και αξιολόγηση των κινδύνων γίνεται κυρίως κατά τη φάση κατάρτισης του στρατηγικού σχεδιασμού και του ετήσιου επιχειρηματικού προγράμματος. Τα οφέλη και οι ευκαιρίες εξετάζονται όχι μόνο εντός του πλαισίου των δραστηριοτήτων της Εταιρείας, αλλά και σε σχέση με τους πολλούς και διαφορετικούς ενδιαφερόμενους (stakeholders) που είναι δυνατόν να επηρεαστούν.

Τα θέματα που εξετάζονται ποικίλουν ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς και της βιομηχανίας και περιλαμβάνουν ενδεικτικά, πολιτικές εξελίξεις στις αγορές που δραστηριοποιείται ο Όμιλος ή που αποτελούν σημαντικές πηγές πρώτων υλών, αλλαγές τεχνολογίας, αλλαγές στη νομοθεσία, μακροοικονομικούς δείκτες και ανταγωνιστικό περιβάλλον.

Σχεδιασμός και παρακολούθηση/Προϋπολογισμός:

Η πορεία της εταιρείας παρακολουθείται μέσω λεπτομερούς προϋπολογισμού ανά κλάδο δραστηριότητας και συγκεκριμένη αγορά. Ο προϋπολογισμός αναπροσαρμόζεται σε τακτά διαστήματα για να συμπεριλάβει τις αλλαγές στην εξέλιξη των οικονομικών μεγεθών του Ομίλου που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από εξωγενείς παράγοντες, όπως το διεθνές περιβάλλον διύλισης, οι τιμές αργού πετρελαίου και η ισοτιμία ευρώ – δολαρίου. Η Διοίκηση παρακολουθεί την εξέλιξη των οικονομικών μεγεθών του Ομίλου μέσω τακτικών αναφορών, συγκρίσεων με τον προϋπολογισμό καθώς και συναντήσεων της Διοικητικής Ομάδας.

Επάρκεια Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου:

Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου απαρτίζεται από τις πολιτικές, διαδικασίες και καθήκοντα που έχει σχεδιάσει και εφαρμόσει η Διοίκηση και το ανθρώπινο δυναμικό του Ομίλου με σκοπό την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων, την επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων, τη διασφάλιση της αξιοπιστίας της χρηματοοικονομικής και διοικητικής πληροφόρησης και τη συμμόρφωση με Νόμους και κανονισμούς.

Η ανεξάρτητη Γενική Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου Ομίλου, μέσω της διεξαγωγής περιοδικών αξιολογήσεων, διασφαλίζει ότι οι διαδικασίες αναγνώρισης και διαχείρισης κινδύνων που εφαρμόζονται από τη Διοίκηση είναι επαρκείς, ότι το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου λειτουργεί αποτελεσματικά και ότι η παρεχόμενη πληροφόρηση προς το Δ.Σ. αναφορικά με το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, είναι αξιόπιστη και ποιοτική.

Η Γενική Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου συντάσσει βραχυπρόθεσμο (ετήσιο), καθώς και κυλιόμενο μεσοπρόθεσμο (τριετές) Πλάνο Ελέγχων βασισμένο σε διενεργηθείσα για τον σκοπό αυτό αξιολόγηση κινδύνων, καθώς και σε θέματα που έχουν επισημανθεί από την Επιτροπή Ελέγχου και τη Διοίκηση. Η Επιτροπή Ελέγχου αποτελεί το εποπτικό όργανο της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου.

Η Γενική Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου υποβάλλει τριμηνιαίες αναφορές στην Επιτροπή Ελέγχου, ώστε να είναι εφικτή η συστηματική παρακολούθηση της επάρκειας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου.

Οι αναφορές της Διοίκησης και της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου, παρέχουν αξιολόγηση των σημαντικών κινδύνων και της αποτελεσματικότητας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου ως προς τη διαχείρισή τους. Μέσω των αναφορών κοινοποιούνται οι αδυναμίες που τυχόν εντοπίζονται, οι επιπτώσεις που είχαν ή μπορεί να έχουν, καθώς και οι ενέργειες της Διοίκησης για τη διόρθωση αυτών. Τα αποτελέσματα των ελέγχων και η παρακολούθηση της υλοποίησης των συμφωνημένων ενεργειών βελτίωσης λαμβάνονται υπόψη στο Σύστημα Αξιολόγησης Κινδύνων της Εταιρείας.

Προς διασφάλιση της ανεξαρτησίας του Τακτικού Ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου, το Δ.Σ. ακολουθεί συγκεκριμέ-

νη πολιτική για τη διαμόρφωση εισήγησης προς τη Γενική Συνέλευση ως προς την εκλογή Τακτικού Ελεγκτή. Ενδεικτικά, η πολιτική αυτή προβλέπει μεταξύ άλλων την επιλογή την ίδιας εταιρείας ορκωτών ελεγκτών για όλο τον Όμιλο, καθώς επίσης και για τον έλεγχο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων και τοπικών φορολογικών ισολογισμών. Τέλος, εκλέγεται ορκωτός ελεγκτής αναγνωρισμένου διεθνούς κύρους, με ταυτόχρονη διασφάλιση της ανεξαρτησίας του.

Ρόλοι και ευθύνες του Διοικητικού Συμβουλίου:

Ο ρόλος, οι αρμοδιότητες και οι σχετικές ευθύνες του Δ.Σ. περιγράφονται στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας της Εταιρείας που είναι εγκεκριμένος από το Δ.Σ.

Πρόληψη και καταστολή της χρηματοοικονομικής απάτης:

Στο πλαίσιο της διαχείρισης κινδύνων οι περιοχές οι οποίες θεωρούνται υψηλού κινδύνου για χρηματοοικονομική απάτη παρακολουθούνται με τα κατάλληλα συστήματα Ελέγχου και υφίστανται αναλόγως αυξημένες δικλείδες ασφαλείας. Ενδεικτικά, αναφέρεται η ύπαρξη λεπτομερών οργανογραμμάτων, κανονισμών λειτουργίας (προμηθειών, επενδύσεων, αγοράς πετρελαιοειδών, πιστώσεων, διαχείρισης διαθεσίμων) καθώς και λεπτομερών διαδικασιών και εγκριτικών ορίων. Επιπλέον των ελεγκτικών μηχανισμών που εφαρμόζει κάθε διεύθυνση, όλες οι δραστηριότητες της εταιρείας υπόκεινται σε ελέγχους από την Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου, τα αποτελέσματα των οποίων παρουσιάζονται στο Δ.Σ. του Ομίλου.

Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας:

Η Εταιρεία έχει συντάξει σχετικό Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας, που είναι εγκεκριμένος από το Δ.Σ. Μέσα στα πλαίσια του Κανονισμού ορίζονται και οι αρμοδιότητες και ευθύνες των βασικών θέσεων εργασίας, προάγοντας έτσι τον επαρκή διαχωρισμό αρμοδιοτήτων εντός της Εταιρείας.

Κώδικας Δεοντολογίας Ομίλου:

Η Εταιρεία στα πλαίσια της θεμελιώδους υποχρέωσης ορθής εταιρικής διακυβέρνησης, έχει καταρτίσει και υιοθετήσει από το 2011, Κώδικα Δεοντολογίας, ο οποίος είναι εγκεκριμένος από το Δ.Σ. της εταιρείας. Ο Κώδικας Δεοντολογίας συνοψίζει τις αρχές σύμφωνα με τις οποίες κάθε άτομο, εργαζόμενος ή τρίτος, που συμμετέχει στη λειτουργία του Ομίλου και κάθε συλλογικό του όργανο, πρέπει να ενεργεί και να πράττει εντός των πλαισίων των καθηκόντων του. Για το λόγο αυτό ο Κώδικας αποτελεί πρακτικό οδηγό στην καθημερινή εργασία όλων των εργαζομένων του Ομίλου, αλλά και των τρίτων που συνεργάζονται με αυτόν.

β) Δικλείδες ασφαλείας στα πληροφοριακά συστήματα

Η Διεύθυνση Πληροφορικής Ομίλου φέρει την ευθύνη του καθορισμού της στρατηγικής σε θέματα τεχνολογίας και πληροφορικής και της εκπαίδευσης του προσωπικού για την κάλυψη των όποιων αναγκών μπορεί να υπάρξουν. Επιπροσθέτως, είναι υπεύθυνη για την υποστήριξη των εφαρμογών μέσω της τήρησης και ενημέρωσης των εγχειριδίων χρήσης του λογισμικού, σε συνεργασία με εξωτερικούς αναδόχους όπου απαιτείται.

Η Εταιρεία έχει αναπτύξει ένα επαρκές πλαίσιο παρακολούθησης και ελέγχου των πληροφοριακών συστημάτων της, το οποίο ορίζεται από επιμέρους ελεγκτικούς μηχανισμούς, πολιτικές και διαδικασίες. Μεταξύ αυτών είναι η ύπαρξη γραπτών περιγραφών των εργασιών, ρόλων και αρμοδιοτήτων της Διεύθυνσης Πληροφορικής Ομίλου καθώς και στρατηγικού σχεδίου πληροφοριακών συστημάτων (IT Strategic Plan). Επίσης, προβλέπεται συγκεκριμένη διαδικασία για την διασφάλιση από τυχόν προβλήματα στα συστήματα του Ομίλου μέσω της ύπαρξης εναλλακτικών συστημάτων σε περίπτωση καταστροφής (Disaster Recovery Sites) καθώς της ολοκλήρωσης του εγκεκριμένου προγράμματος Business Continuity που βρίσκεται σε εξέλιξη. Τέλος, έχουν καθοριστεί συγκεκριμένα δικαιώματα εισόδου (Access Rights) στα διάφορα πληροφοριακά συστήματα για όλους τους εργαζομένους ανάλογα με τη θέση και το ρόλο που κατέχουν, ενώ τηρείται επίσης και σχετικό αρχείο εισόδου (entry log) στα συστήματα της Εταιρείας.

γ) Δικλείδες ασφαλείας διαδικασίας σύνταξης οικονομικών καταστάσεων και χρηματοοικονομικών αναφορών

Ως μέρος των διαδικασιών σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας, υφίστανται και λειτουργούν συγκεκριμένες δικλείδες ασφαλείας, οι οποίες σχετίζονται με τη χρήση εργαλείων και μεθοδολογιών κοινώς αποδεκτών βάσει των διεθνών πρακτικών. Οι βασικότερες περιοχές στις οποίες λειτουργούν δικλείδες ασφαλείας που σχετίζονται με την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών αναφορών και οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας είναι οι εξής:

Οργάνωση – Κατανομή Αρμοδιοτήτων

- Η εκχώρηση των αρμοδιοτήτων και εξουσιών τόσο στην ανώτερη Διοίκηση της εταιρείας όσο και στα μεσαία και κατώτερα στελέχη της, διασφαλίζει την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, με παράλληλη διαφύλαξη του απαιτούμενου διαχωρισμού αρμοδιοτήτων (segregation of duties).

- Κατάλληλη στελέχωση των οικονομικών υπηρεσιών με άτομα που διαθέτουν την απαιτούμενη τεχνική γνώση και εμπειρία για τις αρμοδιότητες που τους ανατίθενται.

Διαδικασίες λογιστικής παρακολούθησης και σύνταξης οικονομικών καταστάσεων

- Ύπαρξη ενιαίων πολιτικών και τρόπου παρακολούθησης των λογιστηρίων κοινοποιημένων στις θυγατρικές του Ομίλου, οι οποίες περιέχουν ορισμούς, αρχές λογιστικής που χρησιμοποιούνται από την Εταιρεία και τις θυγατρικές της, οδηγίες για την προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων και χρηματοοικονομικών αναφορών και της ενοποίησης.
- Αυτόματοι έλεγχοι και επαληθεύσεις που διενεργούνται μεταξύ των διαφόρων συστημάτων πληροφόρησης ενώ απαιτείται ειδική έγκριση λογιστικών χειρισμών μη επαναλαμβανόμενων συναλλαγών.

Διαδικασίες διαφύλαξης περιουσιακών στοιχείων

- Ύπαρξη δικλίδων ασφαλείας για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία, τα αποθέματα, τα χρηματικά διαθέσιμα - επιταγές και τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας, όπως ενδεικτικά η φυσική ασφάλεια ταμείου ή αποθηκών και η απογραφή και σύγκριση των καταμετρημένων ποσοτήτων με αυτές των λογιστικών βιβλίων.
- Πρόγραμμα μηνιαίων φυσικών απογραφών για την επιβεβαίωση των υπολοίπων των φυσικών και των λογιστικών αποθηκών και ύπαρξη αναλυτικού εγχειριδίου για τη διενέργεια των απογραφών.

Εγκριτικά όρια συναλλαγών

- Ύπαρξη κανονισμού επιπέδων έγκρισης (Chart of Authorities), στον οποίο απεικονίζονται οι εκχωρηθείσες εξουσίες στα διάφορα στελέχη της εταιρείας για διενέργεια συγκεκριμένων συναλλαγών ή πράξεων (π.χ. πληρωμές, εισπράξεις, δικαιοπραξίες, κλπ).

Δ.5 Πληροφοριακά στοιχεία που απαιτούνται κατά το άρθρο 10 παράγραφος 1 της οδηγίας 2004/25/ΕΚ, σχετικά με τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς.

Η γνωστοποίηση των απαιτούμενων πληροφοριών περιλαμβάνεται στο μέρος Ι της παρούσας Έκθεσης.

Δ.6 Η Γενική Συνέλευση και τα Δικαιώματα των Μετόχων

Ο ρόλος, οι αρμοδιότητες, η σύγκληση, η συμμετοχή, η συνήθης και εξαιρετική απαρτία και πλειοψηφία των συμμετεχόντων, το Προεδρείο, η Ημερησία Διάταξη και η εν γένει λειτουργία της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εταιρείας περιγράφονται στο Καταστατικό της Εταιρείας, όπως αυτό έχει επικαιροποιηθεί με βάση τις διατάξεις του Ν.2190/1920, ως τροποποιηθείς ισχύει (με την ενσωμάτωση του Ν.3884/2010 σχετικά με τα δικαιώματα μειοψηφίας).

Οι αιτούντες μέτοχοι οφείλουν να αποδεικνύουν τη μετοχική τους ιδιότητα και τον αριθμό των μετοχών που κατέχουν κατά την άσκηση του σχετικού δικαιώματος. Τέτοια απόδειξη αποτελεί η πιστοποίηση της μετοχικής ιδιότητας με απευθείας ηλεκτρονική σύνδεση φορέα και Εταιρείας.

Δ.7 Σύνθεση & Λειτουργία Διοικητικού Συμβουλίου, Εποπτικών Οργάνων και Επιτροπών της Εταιρείας

Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ)

Γενικά

Η Εταιρεία διοικείται από ΔΣ αποτελούμενο από δεκατρία (13) μέλη και η θητεία του είναι πενταετής (5ετής), λήγουσα στις 26/6/2018 παρατεινόμενη μέχρι τη λήξη της προθεσμίας, εντός της οποίας πρέπει να συνέλθει η αμέσως επόμενη Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας. Αναλυτικά:

- Ευστάθιος Τσοτσουρός, Πρόεδρος, Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου (από 07/05/2015)
- Γρηγόριος Στεργιούλης, Διευθύνων Σύμβουλος, Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου (από 7/5/2015)
- Ανδρέας Σιάμισις, Εκπρόσωπος της Paneuropean Oil and Industrial Holdings
- Θεόδωρος-Αχιλλέας Βάρδας, Εκπρόσωπος της Paneuropean Oil and Industrial Holdings
- Ιωάννης Ψυχογιός, Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου (από 15/10/2015)
- Γεώργιος Γρηγορίου, Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου (από 7/5/2015)
- Στρατής Ζαφείρης, Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου (από 7/5/2015)

- Δημήτριος Κοντοφάκας, Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου (από 15/10/2015)
- Βασίλειος Κουνέλης, Εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου (από 10/11/2016)
- Κωνσταντίνος Παπαγιαννόπουλος, Εκπρόσωπος των εργαζομένων
- Παναγιώτης Οφθαλμίδης, Εκπρόσωπος των εργαζομένων
- Θεόδωρος Πανταλάκης, Ανεξάρτητο μέλος ΔΣ, Εκπρόσωπος των μετόχων της μειοψηφίας
- Σπυρίδων Παντελιάς, Ανεξάρτητο μέλος ΔΣ, Εκπρόσωπος των μετόχων της μειοψηφίας

Οι κύριοι Ευστάθιος Τσοτσόρος, Γρηγόριος Στεργιούλης, Ιωάννης Ψυχογιός και Ανδρέας Σιάμισις είναι εκτελεστικά μέλη του ΔΣ.

Το μέγεθος και η σύνθεση του ΔΣ περιγράφεται αναλυτικά στο Δ.2 της παρούσας έκθεσης. Το ΔΣ συνεδρίασε τριάντα δύο (32) φορές μέσα στο έτος 2016 και στις συνεδριάσεις παρέστη το σύνολο των μελών του, είτε αυτοπροσώπως, είτε δια αντιπροσώπου.

Ρόλοι και αρμοδιότητες του ΔΣ

Το ΔΣ είναι το ανώτατο διοικητικό όργανο της Εταιρείας και κατά κύριο λόγο διαμορφώνει τη στρατηγική και την πολιτική ανάπτυξης, εποπτεύει και ελέγχει τη διαχείριση της περιουσίας της Εταιρείας. Η σύνθεση και οι ιδιότητες των μελών του ΔΣ καθορίζονται από το Νόμο και το Καταστατικό της Εταιρείας. Πρώτιστη υποχρέωση και καθήκον των μελών του ΔΣ είναι η διαρκής επιδίωξη της ενίσχυσης της μακροχρόνιας οικονομικής αξίας της Εταιρείας και η προάσπιση του γενικού εταιρικού συμφέροντος.

Για την επίτευξη των εταιρικών στόχων και την απρόσκοπτη λειτουργία της Εταιρείας, το ΔΣ μπορεί να εκχωρεί μέρος των αρμοδιοτήτων του, εκτός από αυτές που απαιτούν συλλογική ενέργεια, καθώς και τη διαχείριση, διοίκηση ή διεύθυνση των υποθέσεων ή την εκπροσώπηση της Εταιρείας στον Πρόεδρο του ΔΣ, στο Διευθύνοντα Σύμβουλο, σε ένα ή περισσότερα μέλη (εκτελεστικά μέλη και μη), στους Διευθυντές ή σε υπαλλήλους της Εταιρείας. Τα μέλη του ΔΣ και κάθε τρίτο πρόσωπο στο οποίο έχουν ανατεθεί από το ΔΣ αρμοδιότητές του, απαγορεύεται να επιδιώκουν ίδια συμφέροντα που αντιβαίνουν στα συμφέροντα της Εταιρείας. Τα μέλη του ΔΣ και κάθε τρίτος στον οποίο έχουν ανατεθεί αρμοδιότητές του, οφείλουν έγκαιρα να αποκαλύπτουν στα υπόλοιπα μέλη του ΔΣ τα ίδια συμφέροντα τους, που ενδέχεται να ανακύψουν από συναλλαγές της Εταιρείας που εμπίπτουν στα καθήκοντά τους, καθώς και κάθε άλλη σύγκρουση ιδίων συμφερόντων με αυτών της Εταιρείας ή συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων, που ανακύπτει κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

- Το ΔΣ ενδεικτικά, αποφασίζει και εγκρίνει τα εξής:
 - I. Το Επιχειρησιακό Σχέδιο της Εταιρείας και του Ομίλου.
 - II. Το Ετήσιο Επιχειρησιακό Σχέδιο και Προϋπολογισμό της Εταιρείας και του Ομίλου.
 - III. Κάθε αναγκαία αλλαγή στα παραπάνω.
 - IV. Την έκδοση κοινών ομολογιακών δανείων.
 - V. Την ετήσια έκθεση των συναλλαγών της Εταιρείας με τις συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις.
 - VI. Τον ετήσιο απολογισμό της Εταιρείας και του Ομίλου.
 - VII. Την ίδρυση ή συμμετοχή σε εταιρεία ή κοινοπραξία, την εξαγορά εταιρείας και την ίδρυση ή κατάργηση εγκαταστάσεων, ύψους για κάθε περίπτωση άνω του 1 εκ. Ευρώ.
 - VIII. Τις συμφωνίες συμμετοχής σε κοινοπραξίες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων.
 - IX. Την οριστική διακοπή λειτουργίας εργοστασίου.
 - X. Τους κανονισμούς που διέπουν τη λειτουργία της Εταιρείας και τις τροποποιήσεις τους.
 - XI. Τη βασική οργανωτική δομή της Εταιρείας και τις τροποποιήσεις της.
 - XII. Το διορισμό/ ανάκληση των Γενικών Διευθυντών.
 - XIII. Την Επιχειρησιακή Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (ΕΣΣΕ).
 - XIV. Τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας.
 - XV. Τον καθορισμό της πολιτικής αμοιβών των διευθυντικών στελεχών της Εταιρείας.
 - XVI. Τις διαδικασίες πρόσληψης των διευθυντικών στελεχών της Εταιρείας και της αξιολόγησης της απόδοσής τους.
 - XVII. Ότι άλλο προβλέπεται από τους ισχύοντες κανονισμούς της Εταιρείας.

Εκτελεστικά και μη μέλη του ΔΣ

Το ΔΣ κατά την εκάστοτε συγκρότηση του σε σώμα, ορίζει την ιδιότητα και τις αρμοδιότητες των μελών του ως εκτελεστικών και μη. Ο αριθμός των μη εκτελεστικών μελών του ΔΣ δεν μπορεί να είναι μικρότερος του 1/3 του συνολικού αριθμού των μελών του.

Η Εταιρεία υιοθετώντας τη βασική αρχή της εταιρικής διακυβέρνησης που είναι ο σαφής προσδιορισμός και η κατανομή διοικητικών ευθυνών και αρμοδιοτήτων μεταξύ των εκτελεστικών μελών του ΔΣ ώστε να αποφεύγονται επικαλύψεις στις αρμοδιότητες που τους αναθέτει το Διοικητικό Συμβούλιο, προχώρησε με την υπ' αριθμ. 1251/3.12.2015 απόφαση του ΔΣ στην κατανομή διοικητικών ευθυνών και αρμοδιοτήτων μεταξύ του Εκτελεστικού Προέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου.

Πρόεδρος ΔΣ

Ο Εκτελεστικός Πρόεδρος, εκτός από την ευθύνη για τη σύγκληση, προεδρία, διεύθυνση των συνεδριάσεων, τήρηση των πρακτικών και υπογραφή των σχετικών αποφάσεων και την εν γένει λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου που προβλέπεται από το Καταστατικό της Εταιρείας και το νόμο, έχει την ευθύνη:

- Της εγχώριας και διεθνούς εμπορίας (των εισαγωγών πλιν αργού πετρελαίου, εξαγωγών, χονδρικής και λιανικής εμπορίας).
- Του Στρατηγικού Σχεδιασμού και Ανάπτυξης ως προς τα αντικείμενα του στρατηγικού σχεδιασμού, το ετήσιο και πενταετές επιχειρησιακό πρόγραμμα, τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και νέες τεχνολογίες, την παρακολούθηση και έλεγχο εταιρικών αποδόσεων, χρηματοοικονομικών δεικτών και αποδόσεων των συμμετοχών.
- Των Οικονομικών Υπηρεσιών πλιν των θεμάτων των σχέσεων με επενδυτές
- Των Νομικών Υπηρεσιών Ομίλου.
- Των Εταιρικών Σχέσεων Ομίλου.
- Της Πληροφορικής και των Συστημάτων Ομίλου.

Στον Εκτελεστικό Πρόεδρο αναφέρεται διοικητικά ο Γενικός Διευθυντής Εσωτερικού Ελέγχου Ομίλου.

Διευθύνων Σύμβουλος

Ο Διευθύνων Σύμβουλος είναι επίσης νόμιμος εκπρόσωπος της Εταιρείας και έχει την ευθύνη:

- Του Στρατηγικού Σχεδιασμού και Ανάπτυξης ως προς τα θέματα που αφορούν στις δραστηριότητες της υλοποίησης του στρατηγικού σχεδιασμού και του επιχειρησιακού προγράμματος, τις συμμετοχές στις Εταιρείες ΔΕΠΑ/ΔΕΣΦΑ και ELPEDISON καθώς και σε νέες επιχειρηματικές Συνεργασίες και στις σχέσεις με Διεθνείς Οργανισμούς.
 - Των Οικονομικών Υπηρεσιών ως προς τα θέματα των σχέσεων με επενδυτές.
 - Του Ανθρωπίνου Δυναμικού και των Διοικητικών Υπηρεσιών Ομίλου.
 - Της Υγιεινής, Ασφάλειας, Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Ανάπτυξης.
 - Της δραστηριότητας της διύλισης και εφοδιασμού του Ομίλου.
 - Των Προμηθειών Υλικών και Υπηρεσιών.
 - Της Έρευνας και Παραγωγής Υδρογονανθράκων
- Στον Διευθύνοντα Σύμβουλο αναφέρονται ο Πρόεδρος του Δ.Σ. και ο Διευθύνων Σύμβουλος της ΑΣΠΡΟΦΟΣ Α.Ε

Τα σύντομα βιογραφικά σημειώματα των μελών του ΔΣ παρατίθενται στο Παράρτημα της παρούσας έκθεσης.

Επιτροπή Ελέγχου Ν.3693/2008

Η Εταιρεία έχει συστήσει Επιτροπή Ελέγχου, η οποία ορίζεται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων και αποτελείται από τρία (3) μη εκτελεστικά μέλη του ΔΣ, εκ των οποίων τα δύο είναι ανεξάρτητα (Σπυρίδων Παντελιάς, Πρόεδρος, Θεόδωρος Πανταλάκης, μέλος και Βασίλειος Κουνέλης, μέλος) και η οποία αποτελεί μετεξέλιξη της προϋφιστάμενης Επιτροπής Χρηματοοικονομικών & Οικονομικού Σχεδιασμού. Πραγματοποίησε δεκαπέντε (15) συνεδριάσεις εντός του 2016 και παρέστησαν όλα τα μέλη της.

Η Επιτροπή Ελέγχου έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- Να επιβλέπει τη διαδικασία χρηματοοικονομικής παρακολούθησης και την αξιοπιστία των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας και να εξετάζει τα βασικά σημεία των οικονομικών καταστάσεων που εμπεριέχουν σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις από πλευράς Διοίκησης.

- Να παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων της Εταιρείας.
- Να διασφαλίζει την ορθή λειτουργία της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου της Εταιρείας.
- Να επιβλέπει την πορεία του τακτικού ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας.
- Να εξετάζει τα θέματα διορισμού, θητείας και αποχώρησης των ορκωτών ελεγκτών και να παρακολουθεί τα θέματα που έχουν να κάνουν με την ύπαρξη και τη διατήρηση της αντικειμενικότητας και της ανεξαρτησίας τους και ιδιαίτερα σε ότι αφορά τις πιθανές επιπρόσθετες μη ελεγκτικές παρεχόμενες υπηρεσίες από αυτούς.

Επιτροπή Αμοιβών και Σχεδιασμού Διαδοχής

Η Εταιρεία έχει συστήσει Επιτροπή Αμοιβών και Σχεδιασμού Διαδοχής, η οποία αποτελείται από δύο (2) μη εκτελεστικά μέλη και ένα (1) εκτελεστικό μέλος (Θεόδωρος Πανταλάκης, Πρόεδρος, Θεόδωρος Βάρδας, μέλος, Ιωάννης Ψυχογιός, μέλος). Πραγματοποίησε τρεις (3) συνεδριάσεις εντός του 2016 και παρέστησαν όλα τα μέλη της.

Η Επιτροπή Αμοιβών και Σχεδιασμού Διαδοχής έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- Προτείνει τις αρχές της πολιτικής αμοιβών και παροχών της Εταιρείας σε στελέχη Διευθυντικού επιπέδου, στις οποίες θα βασίζονται οι αποφάσεις του Διευθύνοντα Συμβούλου.
- Προτείνει την ακολουθητέα εκάστοτε πολιτική αμοιβών και παροχών των στελεχών Διευθυντικού επιπέδου, στην οποία θα βασίζονται οι αποφάσεις του Διευθύνοντος Συμβούλου.
- Προτείνει στο Διευθύνοντα Σύμβουλο, το σύνολο των αμοιβών (σταθερών και μεταβλητών – περιλαμβανομένων και των δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών) των εκτελεστικών μελών του ΔΣ, ως και των στελεχών Διευθυντικού επιπέδου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Εισηγείται στο ΔΣ και δι' αυτού στη Γενική Συνέλευση των μετόχων, το σύνολο των αμοιβών του Προέδρου του ΔΣ και του Διευθύνοντα Συμβούλου.
- Φροντίζει για την ανά πάσα στιγμή ύπαρξη κατάλληλης διαδοχής των Γενικών Διευθυντών και των διευθυντικών στελεχών της εταιρείας και υποβάλλει σχετικές εισηγήσεις προς το ΔΣ.

Λοιπές Επιτροπές του ΔΣ

Το έργο του ΔΣ, στο παραπάνω πλαίσιο ενίσχυσης των δομών εταιρικής διακυβέρνησης, συνεπικουρείται και από άλλες Επιτροπές, που ορίζονται με απόφασή του. Συγκεκριμένα, οι ισχύουσες επιτροπές είναι οι εξής:

- Η Επιτροπή Προμηθειών Πετρελαιοειδών, η οποία αποτελείται από πέντε (5) μέλη του ΔΣ, εκ των οποίων τα δύο (2) είναι εκτελεστικά μέλη. Συστάθηκε με την υπ' αριθ. 1059/28/3.9.2004 απόφαση του ΔΣ. Έργο της Επιτροπής Προμηθειών Πετρελαιοειδών είναι η κατακύρωση διαγωνισμών και έγκριση προμηθειών πετρελαιοειδών, μετά από ομόφωνη απόφαση των μελών, μεταξύ δύο συνεδριάσεων του ΔΣ, για την αγορά, πώληση και μεταφορά αργού πετρελαίου και προϊόντων αυτού (άνω των 100 εκατ. Ευρώ). Πραγματοποίησε δεκαπέντε (15) συνεδριάσεις εντός του 2016 και παρέστησαν όλα τα μέλη της.
- Η Επιτροπή Χρηματοοικονομικών & Οικονομικού Σχεδιασμού, η οποία αποτελείται από δύο (2) εκτελεστικά μέλη και τρία (3) μη εκτελεστικά μέλη του ΔΣ. (Θεόδωρος Πανταλάκης Πρόεδρος, Ανδρέας Σιάμισις, μέλος, Ευστάθιος Τσοτσρός, μέλος, Γεώργιος Γρηγορίου, μέλος και Σπυρίδων Παντελιάς, μέλος). Η Επιτροπή Χρηματοοικονομικών & Οικονομικού Σχεδιασμού πραγματοποίησε δέκα (10) συνεδριάσεις εντός του 2016, στις οποίες παρέστησαν όλα τα μέλη της. Συστάθηκε με την υπ' αριθ. 1059/2γ/3.9.2004 απόφαση του ΔΣ. Έργο της Επιτροπής Χρηματοοικονομικών & Οικονομικού Σχεδιασμού είναι να εξετάζει, σε συνεργασία με τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών και τους ορκωτούς ελεγκτές, τα ετήσια προγράμματα διενέργειας ελέγχων, να ενημερώνεται από τον Πρόεδρο, τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών και τους ορκωτούς ελεγκτές, σχετικά με σημαντικούς κινδύνους ή ανοίγματα και να κρίνει τα μέτρα που ελήφθησαν ή πρέπει να ληφθούν, ώστε να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος για την εταιρεία, να εξετάζει, σε συνεργασία με τον Πρόεδρο και τους ορκωτούς ελεγκτές, τις απλές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και τα σχετικά προσαρτήματα, όπως επίσης τις τριμηνιαίες και εξαμηνιαίες καταστάσεις, όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο, πριν την υποβολή τους στο ΔΣ και να διαπιστώνει οποιοσδήποτε αλλαγές στον τρόπο συντάξεως, τομείς που απαιτούν ιδιαίτερες αποφάσεις κρίσεως, σημαντικές αναπροσαρμογές που προκύπτουν από τον έλεγχο, την τήρηση των λογιστικών αρχών και πρακτικών, τη τήρηση των νόμων και των κανόνων του Χρηματιστηρίου και τέλος να εξετάζει τον χρηματοοικονομικό σχεδιασμό της Εταιρείας.
- Η Επιτροπή Εργασιακών Θεμάτων, η οποία αποτελείται από δύο (2) μη εκτελεστικά μέλη του ΔΣ (Στρατής Ζαφείρης, Πρόε-

δρος και Βασίλειος Κουνέλης, μέλος) και τον Πρόεδρο του πλέον αντιπροσωπευτικού σωματείου των εργαζομένων ή τον αναπληρωτή του. Η Επιτροπή Εργασιακών Θεμάτων πραγματοποίησε μία (1) συνεδρίαση εντός του 2016. Συστάθηκε σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό Εργασίας της Εταιρείας και είναι αρμόδια να αποφαινεται σαν δευτεροβάθμιο όργανο ελέγχου για κάθε έφεση που ασκείται κατά των πειθαρχικών ποινών που επιβάλλονται από το αρμόδιο πειθαρχικό όργανο της Εταιρείας.

Ε. Βασικοί Στρατηγικοί Στόχοι και Προοπτικές

Η στρατηγική του Ομίλου έχει διαμορφωθεί με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη εστιάζοντας στους παρακάτω βασικούς άξονες

- τις αρχές της ασφαλούς και όσο το δυνατό φιλικότερης προς το περιβάλλον λειτουργίας των μονάδων και προδιαγραφών των προϊόντων,
- την εταιρική κοινωνική ευθύνη,
- την καλή συνεργασία με τις τοπικές κοινωνίες,
- και την προσθήκη αξίας για τους μετόχους.

Με βάση τις παραπάνω προτεραιότητες, ο κάθε τομέας δραστηριότητας του Ομίλου ορίζει τους κύριους στόχους για το 2017.

Διύλιση, Εφοδιασμός και Εμπορία

Εντός του 2016, ο κλάδος Διύλισης, Εφοδιασμού και Εμπορίας διατήρησε τη συνεισφορά του στη λειτουργική κερδοφορία του Ομίλου σε υψηλά επίπεδα, παρά την υποχώρηση των διεθνών περιθωρίων διύλισης, λόγω των ισχυρών λειτουργικών επιδόσεων, όλων των διυλιστηρίων, καθώς αυξήθηκε σημαντικά η διαθεσιμότητα των μονάδων και ο βαθμός απασχόλησής τους.

Για το 2017, η στρατηγική των ΕΛΠΕ για Ανταγωνιστικότητα, Εξωστρέφεια, & Αριστεία, στοχεύει στην περαιτέρω ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της διύλισης και την αύξηση της εξωστρέφειας, κυρίως μέσω:

- Έμφαση στην Ασφάλεια, επικεντρώνοντας στην εκπαίδευση, την εφαρμογή προτύπων και τη βελτίωση διαδικασιών
- Αξιοποίησης της παραγωγικής βάσης και ενίσχυση της ανταγωνιστικής θέσης στη Ν.Α. Ευρώπη
- Αριστοποίησης της λειτουργικής απόδοσης με την εκμετάλλευση συνεργειών μεταξύ των διυλιστηρίων του Ομίλου, τη βελτίωση της απόδοσης των μονάδων μετατροπής και των ενεργειακών επιδόσεων των διυλιστηρίων μας.
- Διατήρηση της εξαγωγικής δραστηριότητας σε υψηλά επίπεδα

Εγχώρια Λιανική Εμπορία

Για το 2017, στόχος είναι η αύξηση του μεριδίου αγοράς της εμπορικής εταιρείας του Ομίλου με παράλληλη βελτίωση της λειτουργικής κερδοφορίας και της ρευστότητάς της. Κύριοι άξονες αποτελούν η περαιτέρω ανάπτυξη του δικτύου πρατηρίων της παραγωγής και εμπορίας λιπαντικών, της εμπορίας υγραερίων καθώς και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και η βελτιστοποίηση των λειτουργιών μέσα από περαιτέρω αύξηση της προσφερόμενης αξίας στον καταναλωτή με καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής ποιότητας σε ανταγωνιστικές τιμές, η Εταιρεία στοχεύει να παραμείνει ηγέτης στην Ελληνική αγορά.

Δραστηριότητες στο Εξωτερικό

Η συνέχιση της ανάπτυξης στις αγορές της Νοτιοανατολικής Ευρώπης είναι στρατηγικής σημασίας δεδομένης της παραγωγικής δυναμικότητας του Ομίλου. Στις στρατηγικές προτεραιότητες του Ομίλου περιλαμβάνεται η διατήρηση της ηγετικής θέσης στις αγορές της Κύπρου και του Μαυροβουνίου, η ενίσχυση της κερδοφορίας της εμπορικής δραστηριότητας στην ΠΓΔΜ καθώς και η συνέχιση της ανάπτυξης στις αγορές της Βουλγαρίας και της Σερβίας μέσω της στοχευόμενης ανάπτυξης του δικτύου και της αριστοποίησης της εφοδιαστικής αλυσίδας.

ΣΤ. Κυριότεροι Κίνδυνοι και Αβεβαιότητες για την Επόμενη Χρήση

Οι σημαντικότεροι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι για την επόμενη χρήση αναλύονται παρακάτω σε ειδικά θέματα. Συνολικά όμως παραμένει ως σημαντικός κίνδυνος η πορεία της ελληνικής οικονομίας, οι εξελίξεις στην ευρωπαϊκή βιομηχανία διύλισης, καθώς και οι διακυμάνσεις στις τιμές αργού και προϊόντων, αλλά και της ισοτιμίας ευρώ/δολαρίου. Τα διάφορα σενάρια και οι τρόποι αντιμετώπισης τους δεν είναι δυνατόν να προβλεφθούν στο σύνολο τους, αλλά ο Όμιλος παρακολουθεί στενά και προσαρμόζει την λειτουργία και τον προγραμματισμό του ανάλογα με τις εκάστοτε εξελίξεις.

ΣΤ.1 Διαχείριση Χρηματοοικονομικού Κινδύνου

Παράγοντες Χρηματοοικονομικού Κινδύνου

Οι δραστηριότητες του Ομίλου επικεντρώνονται στον κλάδο Διύλισης πετρελαίου και δευτερευόντως στους κλάδους πετροχημικών, εμπορίας προϊόντων πετρελαίου, έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων καθώς και παραγωγής και εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας. Ως εκ τούτου, ο Όμιλος εκτίθεται σε διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, όπως κινδύνους διακύμανσης της τιμής των πετρελαιοειδών στις διεθνείς αγορές, μεταβολές σε συναλλαγματικές ισοτιμίες, κίνδυνο ταμειακών ροών και κίνδυνο μεταβολών εύλογης αξίας από μεταβολές επιτοκίων. Συμβαδίζοντας με διεθνείς πρακτικές και μέσα στα πλαίσια της εκάστοτε τοπικής αγοράς και νομικού πλαισίου, το γενικό πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου εστιάζεται στην μείωση πιθανής έκθεσης στη μεταβλητότητα της αγοράς και την μετρίαση οιασδήποτε αρνητικής επίδρασης στη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου, στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό.

Η διαχείριση κινδύνων που αφορούν τις τιμές των προϊόντων διεκπεραιώνεται από την υπηρεσία διαχείρισης εμπορικών κινδύνων στην οποία μετέχουν ανώτερα στελέχη των εμπορικών και οικονομικών διευθύνσεων, ενώ για τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους η διαχείριση γίνεται από τις Οικονομικές Υπηρεσίες του Ομίλου, πάντα στα πλαίσια των εγκρίσεων που έχουν δοθεί από το ΔΣ.

α) Κίνδυνος Αγοράς

(i) Συναλλαγματικός Κίνδυνος

Η βιομηχανία διύλισης λειτουργεί διεθνώς με βάση το δολάριο, μεταφράζοντας όλες τις συναλλαγές σε τοπικό νόμισμα. Ξαν αποτελεσμα, οι δραστηριότητες του Ομίλου είναι εκτεθειμένες κυρίως στο κίνδυνο από την διακύμανση της ισοτιμίας δολαρίου με Ευρώ. Η ενδυνάμωση του δολαρίου σε σχέση με το ευρώ επιδρά θετικά στα οικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου ενώ αντίθετα, σε περίπτωση υποτίμησης του, τόσο τα αποτελέσματα αλλά και στοιχεία του ισολογισμού (αποθέματα, επενδύσεις, υποχρεώσεις σε δολάρια) θα αποτιμηθούν σε χαμηλότερα επίπεδα.

(ii) Κίνδυνος διακύμανσης τιμής προϊόντων και περιθωρίων διύλισης

Η βασική δραστηριότητα του Ομίλου ως εταιρείας διύλισης δημιουργεί δύο ειδών κινδύνους έκθεσης σε μεταβολές τιμών προϊόντων: έκθεση σε μεταβολές στις απόλυτες τιμές αργού πετρελαίου και πετρελαιοειδών προϊόντων, οι οποίες επηρεάζουν την αξία των αποθεμάτων και έκθεση σε μεταβολές στα περιθώρια διύλισης οι οποίες επηρεάζουν τις μελλοντικές ταμειακές ροές της επιχείρησης.

Στην περίπτωση του κινδύνου διακύμανσης των απόλυτων τιμών αργού πετρελαίου και πετρελαιοειδών προϊόντων, το επίπεδο έκθεσης στον κίνδυνο αναφέρεται σε πώση των τιμών και καθορίζεται από το απόθεμα στο τέλος κάθε περιόδου καθώς η πολιτική του Ομίλου είναι να παρουσιάζει τα αποθέματα στο χαμηλότερο της τιμής κόστους κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας.

Η έκθεση στον κίνδυνο μεταβολών περιθωρίων διύλισης σχετίζεται με το ύψος των περιθωρίων διύλισης κάθε διυλιστηρίου. Αυτά καθορίζονται με βάση τις τιμές αναφοράς Platts αργού και πετρελαιοειδών προϊόντων, οι οποίες διαμορφώνονται σε καθημερινή βάση, ανάλογα με την εξέλιξη προσφοράς και ζήτησης αργού και πετρελαιοειδών προϊόντων τόσο σε περιφερικό, για την αγορά της Μεσογείου, όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Η μεταβολή περιθωρίων έχει ανάλογη επίπτωση στα κέρδη του Ομίλου.

Οι μεταβολές τιμών αργού πετρελαίου και προϊόντων επιπλέον επηρεάζουν και το ύψος κεφαλαίου κίνησης, καθώς οι υψηλότερες τιμές αυξάνουν τις ανάγκες χρηματοδότησης.

Ο Όμιλος αποσκοπεί σε αντιστάθμιση μέρους της έκθεσης σε κινδύνους από διακύμανση των τιμών αργού, προϊόντων και περιθωρίων σε ποσοστό μέχρι 50%, ανάλογα με τις επικρατούσες συνθήκες στην αγορά.

(iii) Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολής εύλογης αξίας λόγω μεταβολής των επιτοκίων

Ο κίνδυνος για τις ταμειακές ροές από την μεταβολή των επιτοκίων προκύπτει κυρίως από το επίπεδο δανεισμού του Ομίλου με κυμαινόμενο επιτόκιο. Επιπλέον, λόγω του μακροπρόθεσμου ορίζοντα που έχουν οι επενδύσεις στους κλάδους που δραστηριοποιείται ο Όμιλος, σημαντικές αυξήσεις των επιτοκίων πιθανόν να δημιουργούν μεταβολές στις εύλογες αξίες των επενδύσεων αυτών μέσω αύξησης του επιτοκίου προεξόφλησης.

(β) Πιστωτικός κίνδυνος

Η διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου επιτελείται κεντρικά, σε επίπεδο Ομίλου. Ο πιστωτικός κίνδυνος πηγάζει από τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, τις καταθέσεις σε τράπεζες, τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία, καθώς και από εκθέσεις σε πιστωτικό κίνδυνο από πελάτες χονδρικής, συμπεριλαμβανομένων ανεξόφλητων εμπορικών υπολοίπων πελατών στην Ελλάδα και το εξωτερικό και δεσμευμένων συναλλαγών. Όλοι οι πελάτες αξιολογούνται από την Διεύθυνση Πιστωτικού Ελέγχου, σε συνεργασία όπου απαιτείται, με εξωτερικού οίκους αξιολόγησης για την πιστοληπτική τους ικανότητα.

Για την αποτελεσματική διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου και της συναλλακτικής συμπεριφοράς των πελατών τόσο στην Ελλάδα όσο και το εξωτερικό έχει αναπτυχθεί ολοκληρωμένο μηχανογραφικό σύστημα παρακολούθησης της έκθεσης σε πιστωτικό κίνδυνο ενώ βρίσκεται σε αποτελεσματική λειτουργία κεντρική μονάδα διαχείρισης διακανονισμών οφειλών εμπορικών πελατών. Τέλος, σημαντικής σημασίας είναι η λειτουργία της Επιτροπής Πιστώσεων Ομίλου η οποία εξασφαλίζει την αποτελεσματική διοίκηση του πιστωτικού κινδύνου των υποθέσεων εμπορικών οφειλών των εταιρειών του Ομίλου.

(γ) Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας αντιμετωπίζεται με την εξασφάλιση ικανών ταμειακών πόρων και διαθεσίμων καθώς και την εξασφάλιση επαρκών πιστωτικών ορίων με τις συνεργαζόμενες τράπεζες. Λόγω της δυναμικής φύσης των δραστηριοτήτων του, ο Όμιλος έχει σαν στόχο να διατηρεί ευελιξία χρηματοδότησης μέσω πιστωτικών γραμμών και άλλων εργαλείων χρηματοδότησης.

ΣΤ.2 Διαχείριση Κινδύνου Κεφαλαίου

Οι στόχοι του Ομίλου ως προς τη διαχείριση κεφαλαίου είναι να διασφαλίσει τη δυνατότητα απρόσκοπτης λειτουργίας του, να διατηρήσει ιδανική κατανομή κεφαλαίου μειώνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο το κόστος κεφαλαίου και να αυξήσει την συνολική του αξία.

Ο Όμιλος για να διατηρήσει ή να προσαρμόσει την κεφαλαιακή του διάρθρωση μπορεί να μεταβάλει το μέρισμα προς τους μετόχους, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους, να εκδώσει νέες μετοχές ή να εκποιήσει περιουσιακά στοιχεία για να μειώσει το χρέος του.

Επιπλέον, ο Όμιλος διαχειρίζεται τις δανειακές του υποχρεώσεις ώστε να διαφοροποιεί τις πηγές χρηματοδότησής του (ομολογιακά δάνεια, πιστωτικές γραμμές, ομόλογα, άλλα), επιτυγχάνοντας την καλύτερη δυνατή κατανομή, λαμβάνοντας υπ όψη σειρά παραγόντων, συμπεριλαμβανομένου του κόστους και της ωρίμανσης.

Σύμφωνα και με την πρακτική που ακολουθεί ο κλάδος, ο Όμιλος παρακολουθεί τα κεφάλαιά του με βάση το συντελεστή μόχλευσης. Ο εν λόγω συντελεστής υπολογίζεται διαιρώντας τον καθαρό δανεισμό με τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια.

Ο μακροπρόθεσμος στόχος είναι η διατήρηση του συντελεστή μόχλευσης μεταξύ 30% - 40% καθώς οι έντονες διακυμάνσεις στις τιμές αργού πετρελαίου μπορούν να επηρεάσουν αντίστοιχα το συνολικό δανεισμό. Ο σχετικά υψηλός συντελεστής μόχλευσης τα τελευταία χρόνια (40%-45%) οφείλεται κατά κύριο λόγο στην άντληση κεφαλαίων, μέσω δανεισμού με σκοπό τη χρηματοδότηση των έργων αναβάθμισης των διυλιστηρίων. Κατά τα τελευταία χρόνια, ο Όμιλος προχωρά σε σταδιακή αποκλιμάκωση των επιπέδων δανεισμού του και την εν γένει μείωση του χρηματοοικονομικού ρίσκου του ισολογισμού του.

Z. Μη Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση

Ο Όμιλος ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ έχει υιοθετήσει τη στρατηγική του για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη σε όλες του τις δραστηριότητες και δεσμευτεί μέσα από την αντίστοιχη Πολιτική. Τα κύρια σημεία της στρατηγικής αυτής επιλογής συνοψίζεται στην ασφαλή και χωρίς ατυχήματα, οικονομικά βιώσιμη λειτουργία, με σεβασμό στο περιβάλλον και την κοινωνία. Ο Όμιλος προωθεί την ενημέρωση των κοινωνικών εταίρων με την δημοσιοποίηση του ετήσιου Απολογισμού Βιώσιμης Ανάπτυξης & Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, ο οποίος αναφέρει την επίδοσή μας στους τομείς της Βιώσιμης Ανάπτυξης και της Κοινωνικής Υπευθυνότητας.

Z.1 Υγεία, Ασφάλεια, Περιβάλλον

Η υγεία και η ασφάλεια σε όλες τις δραστηριότητες αποτελεί την σημαντικότερη προτεραιότητα για τον Όμιλο ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ. Για το λόγο αυτό, λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας για τους εργαζόμενους, τους συνεργάτες και τους επισκέπτες σε όλους τους χώρους εργασίας.

Ο Όμιλος επενδύει συνεχώς στον τομέα υγείας και ασφάλειας για να εξασφαλίσει συμμόρφωση με τα αυστηρότερα κριτήρια σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Ενδεικτικά το 2016 επενδύθηκαν περίπου €11,4 εκ. για βελτιώσεις ασφαλείας για όλες τις εγκαταστάσεις του Ομίλου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Όλες οι εγκαταστάσεις του Ομίλου θέτουν στόχους για έλεγχο και βελτίωση της επίδοσής της, στον τομέα της Υγείας και της Ασφάλειας, με τακτικό περιοδικό απολογισμό έναντι των στόχων. Το χρόνο που πέρασε όλες οι εγκαταστάσεις του Ομίλου που εμπίπτουν στη Οδηγία ΣΕΒΕΖΟ III (Διυλιστήρια και εγκαταστάσεις εμπορίας) υπέβαλαν στις αρμόδιες τους φάκελους με τις νέες απαιτήσεις της εν λόγω οδηγίας.

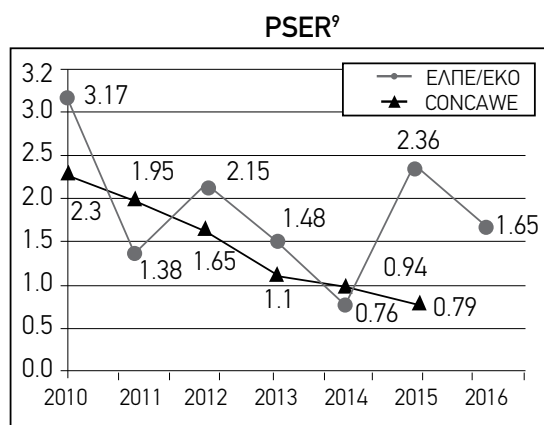
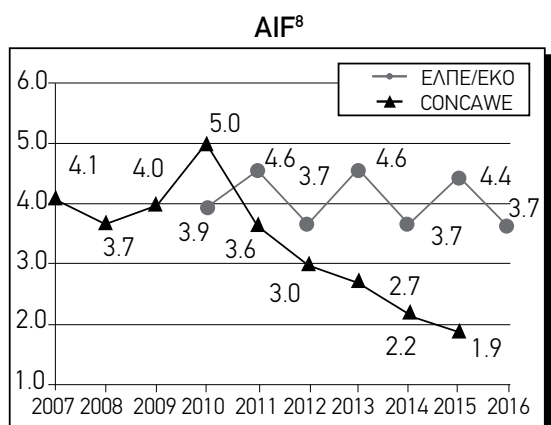
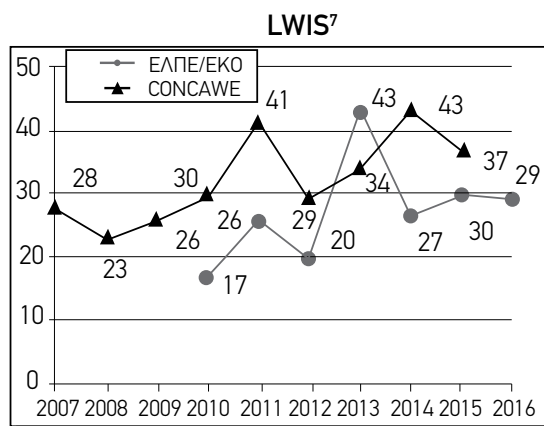
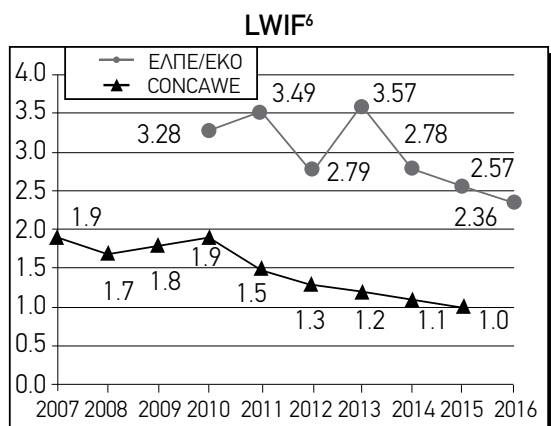
Το 2016 ξεκίνησε το φιλόδοξο πρόγραμμα Ολιστικής Ασφάλειας στα τρία διυλιστήρια του Ομίλου και βάσει αυτού βελτιώθηκαν σημαντικές ομιλικές διαδικασίες.

Συνολικά, εντός του 2016, επί συνόλου 8.461.862 ανθρωποωρών σημειώθηκαν 20 ατυχήματα απουσίας από την εργασία σε προσωπικό και εργολάβους, που απασχολήθηκαν είτε στα διυλιστήρια και χημικά των ΕΛΠΕ είτε στην ΕΚΟ. Όλοι οι δείκτες ασφαλείας ήταν βελτιωμένοι σε σχέση με το 2015

Αξίζει να σημειωθεί ότι, στην εταιρεία εμπορίας ΕΚΟ και στην εταιρεία ΔΙΑΧΟΝ συνεχίστηκε η επί σειρά ετών λειτουργία χωρίς κανένα ατύχημα απουσίας. Ειδικότερα,

- η εταιρεία Εμπορίας ΕΚΟ συμπλήρωσε 2.000.000 ώρες χωρίς ατύχημα απουσίας το Δεκέμβριο του 2016.
- η εταιρεία ΔΙΑΧΟΝ συμπλήρωσε 900.500 ανθρωποώρες χωρίς κανένα ατύχημα απουσίας του προσωπικού τον Νοέμβριο του 2016.

Παρακάτω ακολουθούν διαγράμματα πορείας βασικών δεικτών επίδοσης (KPI) ασφάλειας.

Ο Όμιλος ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις στον τομέα της ενέργειας και της κλιματικής αλλαγής. Μέσω της βιώσιμης ανάπτυξης επιδιώκει την επίτευξη βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων στόχων βελτίωσης ενεργειακών επιδόσεων και μείωσης εκπομπών προς το περιβάλλον.

Τα ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ εφαρμόζουν απαρύγκλιτα την πολιτική τους για το περιβάλλον, έτσι όπως αυτή δεσμεύει όλο το προσωπικό τους και ενσωματώνεται σε κάθε δραστηριότητά τους.

Η εφαρμογή της πολιτικής του Ομίλου για το περιβάλλον επιτυγχάνεται με τη χρήση σειράς εργαλείων, όπως η θέσπιση στόχων για κάθε δραστηριότητα, η παρακολούθηση όλων των περιβαλλοντικών παραμέτρων μέσω ευρωπαϊκών δεικτών, η σύγκριση (benchmarking) με τις επιδόσεις του κλάδου στην Ευρώπη, η συνεχής περιβαλλοντική εκπαίδευση του προσωπικού και των κοινωνικών εταίρων και η εφαρμογή και πιστοποίηση των συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης στο ευρύ φάσμα των δραστηριοτήτων του Ομίλου.

Επιπλέον, τα ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ αξιολογούν τακτικά την τήρηση των σχετικών διαδικασιών περιβαλλοντικής διαχείρισης σε κάθε εγκατάσταση, είτε μέσω εσωτερικών επιθεωρήσεων από καταρτισμένο και έμπειρο προσωπικό είτε μέσω επιθεωρήσεων από ανεξάρτητους διαπιστευμένους εξωτερικούς φορείς πιστοποίησης. Παράλληλα, παρακολουθούν την εξέλιξη των περιβαλλοντικών δεικτών (KPIs), οι οποίοι περιλαμβάνονται στις περιοδικές αναφορές του Ομίλου και στα κριτήρια αξιολόγησης της απόδοσης των στελεχών.

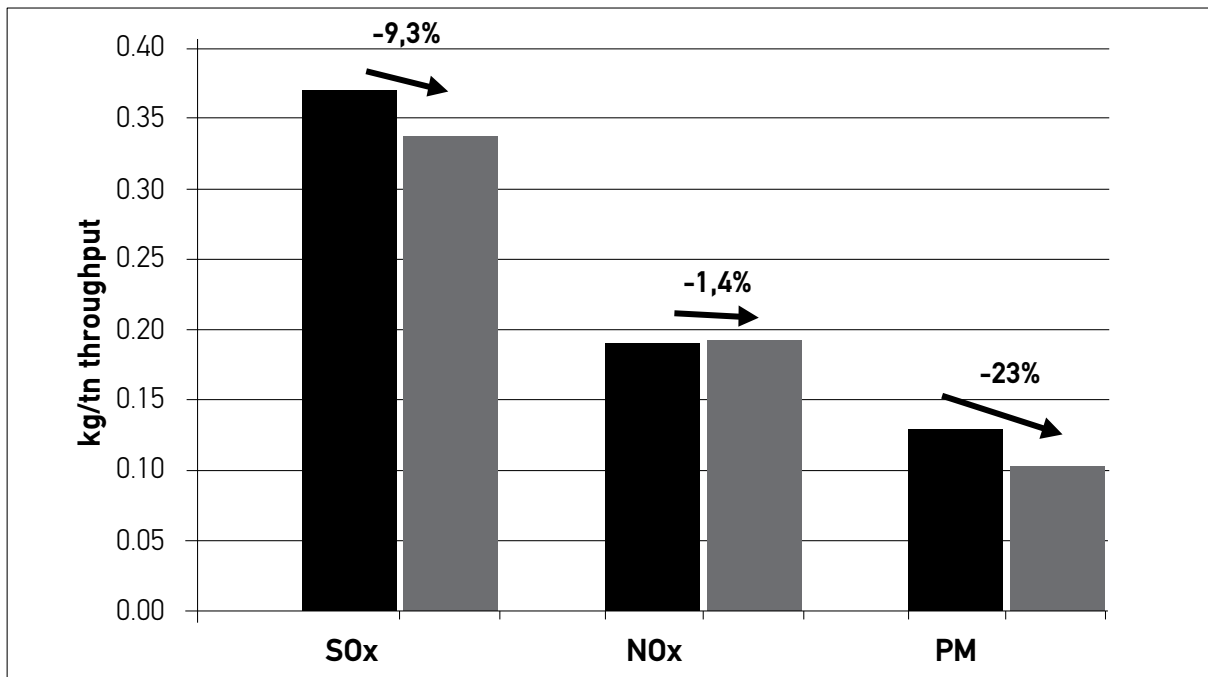
⁶ Lost workday injury frequency: Αριθμός ατυχημάτων απουσίας (LWIs)/ 1 εκατομμύριο ανθρωποώρες

⁷ Lost workday injury severity: Χαμένες ανθρωποημέρες λόγω LWI/ αριθμός ατυχημάτων απουσίας (LWIs)

⁸ All injury frequency: Άθροισμα θανατηφόρων+LWI+περιοριστικής ικανότητας+ιατρικής περίθαλψης/1 εκατομμύριο ανθρωποώρες

⁹ Process Safety Event Rate: Αριθμός συμβάντων ασφάλειας διεργασιών/1 εκατομμύριο ανθρωποώρες

Τα ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ στοχεύουν τόσο στη μείωση των αέριων εκπομπών όσο και των παραγόμενων αποβλήτων μέσω συγκεκριμένων δράσεων, όπως η μεγιστοποίηση της χρήσης αέριων καυσίμων, η χρήση καυσίμων υψηλότερων περιβαλλοντικών προδιαγραφών και η εφαρμογή προηγμένων τεχνολογιών στην παραγωγική διεργασία. Το 2016, στα τρία διυλιστήρια του Ομίλου, παρά τα σημαντικά αυξημένα επίπεδα λειτουργίας σε σχέση με το 2015, οι δείκτες για τις σημαντικότερες για τον κλάδο αέριες εκπομπές (kg εκπομπών ανά τη τροφοδοσία) φανερώνουν βελτίωση όπως φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα.

Ο δείκτης PM είναι πολλαπλασιασμένος επί 10 για λόγους αρτιότερης παρουσίσεως
Μαύρο: έτος 2015, Γκρι: έτος 2016

Αναφορικά με τη διαχείριση υγρών και στερεών αποβλήτων, πρωταρχικό στόχο αποτελεί η μείωση της παραγωγής τους στη πηγή, η μεγιστοποίηση της ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίηση στην παραγωγική διαδικασία για όσα ρεύματα αποβλήτων είναι αυτό επιθυμητό και στη συνέχεια, η διαχείρισή τους με τον καλύτερο δυνατό τρόπο για το περιβάλλον και την δημόσια υγεία.

Τα ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ έχουν επενδύσει σε σύγχρονες μονάδες επεξεργασίας αποβλήτων, όπως οι μονάδες ολοκληρωμένης επεξεργασίας υγρών αποβλήτων τριών σταδίων και η μονάδα επεξεργασίας ελαιώδους λάσπης με την τεχνική της βιοαποικοδόμησης, στις βιομηχανικές εγκαταστάσεις της Θεσσαλονίκης.

Ο Όμιλος ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ, λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων του, αντιμετωπίζει σειρά κινδύνων στις καθημερινές του δραστηριότητες, αναφορικά με τη χρήση επικίνδυνων και εύφλεκτων ουσιών και τεχνικών προκλήσεων σε εγκαταστάσεις παραγωγής και διακίνησης ιδιαίτερης πολυπλοκότητας και σημαντικού μεγέθους. Αδυναμία διαχείρισης των παραπάνω κινδύνων θα μπορούσε να έχει σημαντικό αντίκτυπο στη λειτουργία και οικονομική θέση του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένων διοικητικών κυρώσεων, η και αδυναμία διεξαγωγής των δραστηριοτήτων.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί σειρά διαδικασιών αναφορικά με τον έλεγχο που αφορά κινδύνους που σχετίζονται με θέματα ασφάλειας και περιβάλλοντος. Επιπλέον συμμετέχει ενεργά σε διεθνείς οργανώσεις για μέτρηση και σύγκριση σημαντικών δεικτών με την Ευρωπαϊκή πετρελαϊκή και χημική βιομηχανία, καθώς και τη μεταφορά και ενσωμάτωση βέλτιστων πρακτικών, για τη βελτίωση των επιδόσεων του Ομίλου σε θέματα υγείας, ασφάλειας και περιβάλλοντος.

Οι χρηματοοικονομικές επιπτώσεις καθώς και άλλοι πιθανοί κίνδυνοι και ευκαιρίες για τις επιχειρησιακές δραστηριότητες λόγω της κλιματικής αλλαγής εντάσσονται πρωτίστως στο πεδίο κάθε μελέτης σκοπιμότητας επενδύσεων-ενεργειών της εταιρείας. Η εταιρεία έχει ως στρατηγική επιλογή για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής την εξοικονόμηση ενέργειας, τόσο στην παραγωγική της δραστηριότητα, όσο και στην διοικητική της λειτουργία.

Ωστόσο, οι προφανείς χρηματοοικονομικές επιπτώσεις έχουν να κάνουν με το κόστος, που σχετίζεται με το προβλεπόμενο έλλειμμα δικαιωμάτων εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου καθώς τα τρία διυλιστήρια του Ομίλου στην Ελλάδα συμμετέχουν στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών Αερίων του Θερμοκηπίου. Με δεδομένο ότι οι τεχνικές δυνατότητες που προσφέρονται για πραγματική μείωση των εκπομπών CO₂ είναι περιορισμένες σε υφιστάμενες εγκαταστάσεις, καθώς τα διυλιστήρια έχουν υψηλό

Βαθμό ενεργειακής αριστοποίησης υλοποιώντας εδώ και πολλά χρόνια έργα εξοικονόμησης ενέργειας, υπάρχει κόστος για την αγορά των απαιτούμενων δικαιωμάτων εκπομπών από το 2013 και έπειτα.

Άλλοι κίνδυνοι περιλαμβάνουν αυξημένο κόστος για τη συμμόρφωση με τις ευρωπαϊκές περιβαλλοντικές απαιτήσεις καθώς και πρόσθετα μέτρα για τον έλεγχο και περιορισμό των Ατθ, έχουν ιδιαίτερη επίδραση στην ανταγωνιστικότητα λόγω της δραστηριοποίησης σε περιοχή γειτνίασης που δεν ισχύουν τα νομοθετήματα της ΕΕ. Συνεχίζονται να αξιολογούνται πιθανές ευκαιρίες για τη διείσδυση στο φυσικό αέριο και στα προηγμένα βιοκαύσιμα, να υλοποιούνται επενδύσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης καθώς και στις ΑΠΕ.

Ο Όμιλος υιοθέτησε το 2016 τον Ελληνικό Κώδικα Βιωσιμότητας και συμμετέχει ενεργά στο διάλογο για τη βιώσιμη ανάπτυξη και τους 17 στόχους που έχουν τεθεί από το ΟΗΕ με ορίζοντα το 2030.

2.2 Εργασιακά και κοινωνικά θέματα

Ο κλάδος στον οποίο δραστηριοποιείται ο Όμιλος απαιτεί εξειδικευμένες δεξιότητες, εκπαίδευση και εμπειρία. Κατά συνέπεια η δυνατότητα προσέλκυσης και διατήρησης του κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού είναι σημαντικός παράγοντας για απρόσκοπτη λειτουργία. Τυχόν αδυναμία εύρεσης και απασχόλησης ικανού προσωπικού, ειδικά μέσης και ανώτερης διοικητικής βαθμίδας και υψηλής εξειδίκευσης θα μπορούσε να επηρεάσει αρνητικά τη λειτουργία και οικονομική κατάσταση του Ομίλου. Η παροχή κατ' αρχήν ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος, που επιπλέον παρακινεί τους εργαζόμενους και αντιμετωπίζει με σεβασμό, δίνοντας ίσες ευκαιρίες σε όλους είναι προτεραιότητα του Ομίλου.

Οι σχέσεις με τους εργαζόμενους βασίζονται στην αρχή της ίσης μεταχείρισης. Τόσο η ένταξη όσο και η πορεία κάθε εργαζόμενου εντός Ομίλου, κρίνονται με βάση τα προσόντα, την απόδοση και τις φιλοδοξίες του, χωρίς καμία διάκριση.

Όπως αναφέρθηκε, η ασφάλεια των εγκαταστάσεων του Ομίλου είναι από τις πλέον σημαντικές προτεραιότητες. Στον τομέα της διαχείρισης του επαγγελματικού κινδύνου υπάρχει έμφαση στην πρόληψη, ώστε να προβλέπονται και να ελέγχονται όλοι οι πιθανοί κίνδυνοι υγείας και ασφάλειας, σύμφωνα με τα κριτήρια της ελληνικής νομοθεσίας (Ν.3850/2010), τους ευρωπαϊκούς και διεθνείς κώδικες και τις καλές πρακτικές. Επιπλέον, η διασφάλιση της υγείας των εργαζομένων αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της πολιτικής της εταιρίας και της Διαδικασίας Επίβλεψης Υγείας. Πραγματοποιούνται περιοδικές ιατρικές εξετάσεις των εργαζομένων σε συνδυασμό με τη θέση εργασίας τους, την ηλικιακή ομάδα και το φύλο.

Η εκπαίδευση των εργαζομένων αποτελεί άλλη μια περιοχική έμφαση, ώστε ο κάθε εργαζόμενος να κατανοήσει τους στρατηγικούς στόχους του Ομίλου, να προσδιορίσει αποτελεσματικότερα το ρόλο του και να εξελίξει τις δεξιότητες του. Ο Όμιλος παρακολουθεί τη σχετική εργατική νομοθεσία (εθνική, ευρωπαϊκή, ILO), συμπεριλαμβανομένων των αναφορών σχετικά με την εργασία ανηλίκων, το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τις συνθήκες εργασίας και είναι σε πλήρη συμφωνία με τις συλλογικές και σχετικές διεθνείς συμβάσεις.

Ο Όμιλος έχει αντίληψη του αντίκτυπου που έχει η δραστηριότητά του στην κοινωνία, ειδικά σε περιοχές που γειτνιάζουν με τις εγκαταστάσεις του. Κατά συνέπεια η επικοινωνία και η συνεργασία μας με την ευρύτερη κοινωνία, και ιδιαίτερα τις γειτονικές τοπικές κοινότητες, είναι πολυδιάστατη συμπεριλαμβάνοντας δράσεις όπως η φιλανθρωπία και οι χορηγίες, αλλά και πιο άμεση συνεργασία όπως η ανάπτυξη υποδομών και η υποστήριξη των μικρών τοπικών επιχειρήσεων, έμφαση στις ευπαθείς κοινωνικά ομάδες και τη νέα γενιά. Τα παραπάνω υποστηρίζονται από συνεχή διάλογο και έρευνες όπως η αξιολόγηση ουσιαστικότητας, οι περιοδικές έρευνες ικανοποίησης πελατών, οι ετήσιες έρευνες κοινής γνώμης, οι δημόσιες συζητήσεις και άλλες μορφές επικοινωνίας. Τα αποτελέσματα αυτών των δράσεων αξιολογούνται και επαναπροσδιορίζονται, ώστε να λαμβάνονται υπόψη και να ικανοποιούνται οι ανάγκες και οι προσδοκίες των ενδιαφερομένων μερών.

2.3 Ηθική και Διαφάνεια - Κώδικας Δεοντολογίας

Ο Κώδικας Δεοντολογίας συνοψίζει τις αρχές που διέπουν την εσωτερική λειτουργία του Ομίλου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, οι οποίες καθορίζουν τον τρόπο λειτουργίας του για την επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων. Έτσι υπηρετούνται με τον καλύτερο τρόπο τα συμφέροντα των ενδιαφερομένων μερών, ελαχιστοποιώντας επιπλέον κινδύνους αναφορικά με συμμόρφωση αλλά και καλής φήμης του Ομίλου. Στον κώδικα συνοψίζονται οι αρχές, σύμφωνα με τις οποίες κάθε άτομο, εργαζόμενος που συμμετέχει στην παραγωγική διαδικασία των εταιριών του Ομίλου και όλων των συλλογικών οργάνων, πρέπει να ενεργεί και να πράττει εντός του πλαισίου των καθηκόντων του, αποτελώντας οδηγό για όλους, αλλά και τρίτους που συνεργάζονται με τα ΕΛΠΕ.

Η διαδικασία αποδοχής και επαναβεβαίωσης της δέσμευσης γίνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα από τη Γενική Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού και Διοικητικών Υπηρεσιών Ομίλου και ο Κώδικας είναι μεταφρασμένος σε όλες τις γλώσσες των χωρών που δραστηριοποιείται ο Όμιλος, καθώς και στα Αγγλικά.

Κατά τα τρία έτη εφαρμογής του Κώδικα Δεοντολογίας έχει λάβει χώρα συστηματική εκπαίδευση και επιμόρφωση των στελεχών και εργαζομένων των εταιριών του Ομίλου στο περιεχόμενο του Κώδικα και τον τρόπο λειτουργίας του.

Η. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη

Οι Εταιρείες που αποτελούν τον Όμιλο πραγματοποίησαν κατά τη χρήση 2016 συναλλαγές με την Μητρική Εταιρεία ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ αλλά και μεταξύ τους, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό. Ως συνδεδεμένες επιχειρήσεις νοούνται αυτές που αναφέρονται στο άρθρο 42ε παρ. 5 του Ν. 2190/1920.

Οι εμπορικές συναλλαγές του Ομίλου και της Εταιρείας με τα συνδεδεμένα με αυτήν πρόσωπα στη διάρκεια της χρήσης 2016, έχουν πραγματοποιηθεί υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς. Οι όροι συναλλαγών ήταν σύμφωνοι με τους ισχύοντες εταιρικούς κανονισμούς (προμηθειών, έργων κλπ) όπως έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο. Ο Όμιλος δεν συμμετείχε σε καμία συναλλαγή ασυνήθους φύσης ή περιχομένου και δεν αποσκοπεί να συμμετάσχει σε τέτοιου είδους συναλλαγές στο μέλλον.

Συναλλαγές έχουν πραγματοποιηθεί με τις ακόλουθες συνδεδεμένες εταιρείες:

α) Συνδεδεμένες Εταιρείες και κοινοπραξίες του Ομίλου που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης:

- Εταιρεία Αγωγού Καυσίμων Αεροδρομίου Αθηνών Α.Ε. (ΕΑΚΑΑ)
- Δημόσια Επιχείρηση Αερίου Α.Ε. (ΔΕΠΑ)
- Spata Aviation Fuel Company S.A. (SAFCO)
- Elpedison B.V.
- ΕΛΠΕ Θράκη Α.Ε.
- D.M.E.P. HOLDCO

	ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ	
	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Χρεώσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (πωλήσεις)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	760.269	827.339
Κοινοπραξίες	171	499
Σύνολο	760.440	827.838
Χρεώσεις από συνδεδεμένες επιχειρήσεις (κόστος πωληθέντων)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	780.259	855.792
Κοινοπραξίες	3.533	1.184
Σύνολο	783.792	856.975
Υπόλοιπο σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	34.846	73.348
Κοινοπραξίες	639	294
Σύνολο	35.485	73.642
Υπόλοιπο από συνδεδεμένες επιχειρήσεις (Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	23.720	42.062
Κοινοπραξίες	9	101
Σύνολο	23.729	42.163

Η μητρική εταιρεία έχει εκδώσει επιστολές διαβεβαιώσεων και εγγυητικές επιστολές προς τράπεζες για δάνεια που αυτές έχουν χορηγήσει στην Elpedison B.V, το ανεξόφλητο υπόλοιπο των οποίων την 31 Δεκεμβρίου 2016 ανερχόταν στο ισοόσο των €100 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €105 εκατ.).

β) Συνδεδεμένα μέρη που τελούν υπό κοινό έλεγχο με τον Όμιλο λόγω της κοινής συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου:

- Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Α.Ε. (ΔΕΗ)
- Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις
- Οδικές Συγκοινωνίες Α.Ε. (ΟΣΥ)
- Τραϊνοσε Α.Ε

Για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016, οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα του Ομίλου με τα παραπάνω μέρη ήταν τα εξής:

- Πωλήσεις του Ομίλου €141 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €281 εκατ.)
- Αγορές του Ομίλου €51 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €49 εκατ.)
- Απαιτήσεις €18 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €31 εκατ.)
- Υποχρεώσεις €2 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €10 εκατ.)

Θ. Πληροφορίες για τα Χρηματοοικονομικά Μέσα

Η φύση των δραστηριοτήτων του Ομίλου δημιουργεί έκθεση σε σημαντικούς κινδύνους που προέρχονται κυρίως από το ευμετάβλητο και δύσκολα προβλέψιμο διεθνές περιβάλλον διύλισης καθώς και την διαρκώς αυξανόμενη αστάθεια που παρουσιάζουν οι διεθνείς χρηματαγορές.

Στα πλαίσια της διαχείρισης κινδύνων, όπως περιγράφεται με λεπτομέρεια στις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις, ο Όμιλος προβαίνει όπου είναι δυνατόν και εξυπηρετεί τα συμφέροντά του σε συναλλαγές αντιστάθμισης κινδύνου χρησιμοποιώντας χρηματοοικονομικά παράγωγα. Το είδος των συναλλαγών αυτών διαχωρίζεται σε δύο βασικές κατηγορίες.

Βραχυπρόθεσμες Συναλλαγές

Η πρώτη κατηγορία αφορά βραχυπρόθεσμες κινήσεις διαχείρισης και αντιστάθμισης κινδύνου που επηρεάζουν τη κερδοφορία κυρίως των επομένων 6-12 μηνών, τα αποτελέσματα των οποίων αποτιμούνται κάθε τρίμηνο και συμπεριλαμβάνονται στα έσοδα ή έξοδα της περιόδου.

Μακροπρόθεσμες Συναλλαγές

Η δεύτερη κατηγορία αφορά πιο μακροπρόθεσμες συναλλαγές οι οποίες καλύπτουν στρατηγικής σημασίας θέματα όπως επενδύσεις και οι οποίες απεικονίζονται στα αποτελέσματα του Ομίλου με βάση τα προβλεπόμενα από το ΔΠΧΠ 32 και 39 για Λογιστική αντιστάθμισης κινδύνων.

I. Σημαντικά Γεγονότα που Συνέβησαν από τη Λήξη της Χρήσης μέχρι την Ημερομηνία Υποβολής της Παρούσας Έκθεσης

Δεν συνέβησαν σημαντικά γεγονότα μετά τη λήξη της χρήσης και μέχρι την ημερομηνία υποβολής της παρούσας έκθεσης.

ΙΑ. Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου επί των πληροφοριών της παρ.7 άρθρου 4 Ν 3556/2007 (σύμφωνα με την παρ.8 του άρθρου 4 του Ν.3556/2007)

Το Διοικητικό Συμβούλιο υποβάλλει προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, Επεξηγηματική Έκθεση επί των πληροφοριών της παρ. 7 του άρθρου 4 του Ν.3556/2007 σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 4 Ν.3556/2007 καθώς και επί των πληροφοριών ως ακολούθως:

α) Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας

Με την τροποποίηση του Καταστατικού της Εταιρείας το 2013, η οποία έλαβε χώρα σε εκτέλεση των διατάξεων της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (ΠΝΠ) της 07.9.2012, η οποία κυρώθηκε δυνάμει του Ν. 4092/08.11.2012 (ΦΕΚ Α' 220) καταργήθηκε το υποχρεωτικό, ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου στο κεφάλαιο της (35%) και πλέον δεν υπάρχουν περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της.

β) Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια των άρθρων 9 έως 11 του Ν.3556/2007

Οι μέτοχοι (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) που κατέχουν, άμεσα ή έμμεσα, ποσοστό μεγαλύτερο από 2% του συνολικού αριθμού των μετοχών της εταιρείας κατά την 31.12.2016 παρατίθενται στον κάτωθι πίνακα :

ΜΕΤΟΧΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ (31.12.2016)			
Μέτοχος	Αριθμός Μετοχών	% Συμμετοχής	Δικαιώματα Ψήφου
Pan-European Oil & Industrial Holdings S.A.	138.971.359	45,47	138.971.359
Ελληνικό Δημόσιο (ΤΑΙΠΕΔ)	108.430.304	35,48	108.430.304
Ευρύ Επενδυτικό Κοινό	58.233.522	19,05	58.233.522
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΤΟΧΩΝ	305.635.185	100	305.635.185

γ) Τίτλοι (περιλαμβανομένων μετοχών) παρέχοντες ειδικά δικαιώματα ελέγχου και περιγραφή αυτών

Δεν υφίστανται τίτλοι (περιλαμβανομένων μετοχών) της Εταιρείας που παρέχουν στους κατόχους τους ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

δ) Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Σύμφωνα με το άρθρο 21 του Καταστατικού της εταιρείας μόνο οι μέτοχοι μειοψηφίας (εκτός του Ελληνικού Δημοσίου, της Paneuropean Oil and Industrial Holdings S.A. ή/και των συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων) δικαιούνται ψήφου στην Ειδική Γενική Συνέλευση για εκλογή των δύο μελών του ΔΣ που εκπροσωπούν τους μετόχους μειοψηφίας.

ε) Συμφωνίες μετόχων γνωστές στην Εταιρεία, που συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση μετοχών ή στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου

Υπάρχει η από 30/5/2003 συμφωνία μετόχων μεταξύ της μετόχου Paneuropean Oil and Industrial Holdings S.A. και του Ελληνικού Δημοσίου, η οποία προβλέπει περιορισμούς στη μεταβίβαση μετοχών από τους συμβαλλομένους σε αυτήν. Η Εταιρεία δεν συμβάλλεται στην εν λόγω συμφωνία μετόχων.

στ) Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών ΔΣ και τροποποίησης καταστατικού

Σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ. 2 (α) του Καταστατικού το Ελληνικό Δημόσιο διορίζει 7 μέλη από το σύνολο των 13 μελών του ΔΣ εφόσον διατηρεί άμεσα ή έμμεσα μέσω του Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου. Με την τροποποίηση του Καταστατικού της Εταιρείας το 2013 καταργήθηκε το υποχρεωτικό, ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου στο κεφάλαιο της εταιρείας (35%) και πλέον, το σύνολο των διατάξεων του Καταστατικού της Εταιρείας δύναται να τροποποιείται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων, χωρίς καμία εξαίρεση.

Σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ. 2(β) του Καταστατικού, η μέτοχος Paneuropean Oil and Industrial Holdings S.A. και οι συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις διορίζουν (2) μέλη του ΔΣ με την προϋπόθεση ότι κατέχουν τουλάχιστον ποσοστό 16,654% του συνόλου των μετά ψήφου μετοχών της Εταιρείας.

Σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ. 2(γ) του Καταστατικού, στο ΔΣ συμμετέχουν υποχρεωτικά 2 μέλη εκπρόσωποι των εργαζομένων που εκλέγονται από τους εργαζόμενους στην Εταιρεία με άμεση και καθολική ψηφοφορία και με το σύστημα της απλής αναλογικής.

Σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ. 2(δ) του Καταστατικού, στο ΔΣ συμμετέχουν 2 μέλη εκπρόσωποι των μετόχων της μειοψηφίας που εκλέγονται από την Ειδική Γενική Συνέλευση των υπολοίπων μετόχων μειοψηφίας (εκτός του Ελληνικού Δημοσίου και της Paneuropean Oil and Industrial Holdings S.A. ή και συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων), σύμφωνα με το άρθρο 21 του Καταστατικού.

ζ) Αρμοδιότητα του ΔΣ ή ορισμένων μελών του για την έκδοση νέων ή για την αγορά ιδίων μετοχών

Υπάρχει η δυνατότητα (άρθρο 6 παρ. 2 του Καταστατικού της Εταιρείας) εκχώρησης στο Διοικητικό Συμβούλιο από τη Γενική Συνέλευση της αρμοδιότητας να αυξάνει το Μετοχικό Κεφάλαιο της Εταιρείας σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 1β του Κ.Ν. 2190/1920 πλην, όμως, τέτοια απόφαση δεν έχει ληφθεί από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

Η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας έχει εγκρίνει Πρόγραμμα Διάθεσης Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών σε στελέχη της Εταιρείας για τα έτη 2005–2007 (ως έτη αναφοράς). Το Πρόγραμμα τροποποιήθηκε με μεταγενέστερες αποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων με τελευταίες αυτές των ετών 2014 και 2015. Ειδικότερα:

Η τακτική Γενική Συνέλευση του 2015 (25.06.2015), η οποία τροποποίησε την απόφαση της προηγούμενης Τακτικής γενικής Συνέλευσης της 30.6.2014, αποφάσισε την ανάθεση στο Διοικητικό Συμβούλιο του καθορισμού κατά την ελεύθερη κρίση του χρόνου άσκησης των δικαιωμάτων προαίρεσης και της άσκησης των εν λόγω δικαιωμάτων με έναν από τους ακόλουθους τρεις εναλλακτικούς τρόπους:

- Διάθεση στους δικαιούχους του Προγράμματος νέων μετοχών, που θα προκύψουν από αντίστοιχη αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας.
- Αγορά από την Εταιρεία και διάθεση στους δικαιούχους του Προγράμματος ιδίων μετοχών της.

Επίσης, η Γενική αυτή Συνέλευση ενέκρινε τη χορήγηση δανείων ή εγγυήσεων προς μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας που είναι δικαιούχοι, προκειμένου να ασκήσουν τα δικαιώματά τους προαίρεσης.

Δεν έχει ληφθεί απόφαση από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων, η οποία να εκχωρεί στο Διοικητικό Συμβούλιο ή σε ορισμένα μέλη του αρμοδιότητα να αποκτούν ίδιες μετοχές μέχρι ποσοστού 10% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου (εκτός αν πρόκειται να διατεθούν στο προσωπικό της Εταιρείας ή του Ομίλου) υπό τους όρους και προϋποθέσεις που η απόφαση αυτή (της Γενικής Συνέλευσης) ορίζει, σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους και διαδικασίες του ως άνω άρθρου 16 του Κ.Ν. 2190/1920.

η) Σημαντικές συμφωνίες που τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής ελέγχου κατόπιν δημόσιας πρότασης και τα αποτελέσματα των συμφωνιών αυτών

Δεν υφίστανται συμφωνίες, οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

θ) Συμφωνίες με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή με το προσωπικό οι οποίες να προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης ειδικά σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης.

Δεν υπάρχουν συμφωνίες της Εταιρείας με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή με το προσωπικό της, οι οποίες να προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης ειδικά σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης.

Αθήνα, 23 Φεβρουαρίου, 2017

Κατ' εξουσιοδότηση του Διοικητικού Συμβουλίου

Ευστάθιος Τσοτσουρός

Γρηγόρης Στεργιούλης

Ανδρέας Σιάμισις

Πρόεδρος

Διευθύνων Σύμβουλος

Γενικός Διευθυντής
Οικονομικών Ομίλου
και Μέλος Δ.Σ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΔΟΜΗ ΟΜΙΛΟΥ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΣΧΕΣΗ	%	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
ΕΛΠΕ Α.Ε.	Μητρική εταιρεία.		
ΕΚΟ Α.Β.Ε.Ε.	HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL AG	64,41	Εμπορία Πετρ/δών
	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	35,59	
ΝΤΙΑΞΟΝ Α.Β.Ε.Ε.	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε	100	Παραγωγή/εμπορία ΒΟΡΡ φιλμ
ΑΣΠΡΟΦΟΣ Α.Ε	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε	100	Υπηρεσίες Engineering στον τομέα ενέργειας
HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL AG	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε	100	Ηolding εταιρία για επενδύσεις Ομίλου στο εξωτερικό
ΠΟΣΕΙΔΩΝ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε	100	Πλοιοκτήτριες Εταιρίες
ΑΠΟΛΛΩΝ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε	100	Πλοιοκτήτριες Εταιρίες
ΕΛ.ΠΕ.Τ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ Α.Ε.	Μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε	63	Κατασκευή & λειτουργία αγωγού αργού
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Α.Ε.	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε	100	Παραγωγή, διάθεση, εμπορία ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
ΕΛΠΕ – ΛΑΡΚΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΟΚΚΙΝΟΥ Α.Ε.	Μέτοχος η ΕΛΠΕ Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας Α.Ε.	51	Παραγωγή, διάθεση, εμπορία ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
ΕΛΠΕ – ΛΑΡΚΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΣΕΡΒΙΩΝ Α.Ε.	Μέτοχος η ΕΛΠΕ Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας Α.Ε.	51	Παραγωγή, διάθεση, εμπορία ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
ΕΛΠΕ ΠΥΛΟΥ ΜΕΘΩΝΗΣ Α.Ε	Μέτοχος η ΕΛΠΕ Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας Α.Ε.	100	Παραγωγή, διάθεση, εμπορία ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
HELLENIC PETROLEUM FINANCE plc	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε	100	Υπηρεσίες χρηματοδότησης & άλλων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών
ΕΚΟΤΑ ΚΩ Α.Ε.	Μέτοχος η ΕΚΟ ΑΒΕΕ	49	Ανέγερση, λειτουργία, εκμετάλλευση εγκατ/σεων αποθήκευσης υγρών καυσίμων
ΕΚΟ ΚΑΛΥΨΩ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ε.Π.Ε.	Μοναδικός μέτοχος η ΕΚΟ ΑΒΕΕ	100	Ίδρυση & λειτουργία πρατηρίων υγρών καυσίμων & υγραερίων στην Ελλάδα
ΕΚΟ ΔΗΜΗΤΡΑ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΚΟ ΑΒΕΕ	100	Εκμετάλλευση δεξαμενοπλοίου
ΕΚΟ ΑΡΤΕΜΙΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΚΟ ΑΒΕΕ	100	Εκμετάλλευση δεξαμενοπλοίου

ΕΚΟ ΗΡΑ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΚΟ ΑΒΕΕ	100	Εκμετάλλευση δεξαμενοπλοίου
ΕΚΟ ΑΘΗΝΑ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΚΟ ΑΒΕΕ	100	Εκμετάλλευση δεξαμενοπλοίου
ΕΚΟ ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΚΟ ΑΒΕΕ	100	Εκμετάλλευση δεξαμενοπλοίου
ΕΛΠΕ ΚΥΠΡΟΣ LTD	Μοναδικός μέτοχος η HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL AG	100	Εμπορία, διανομή & αποθήκευση πετρελαιοειδών στην Κύπρο.
RAM OIL LTD	Μοναδικός μέτοχος η HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL AG	100	Εμπορία, διανομή & αποθήκευση πετρελαιοειδών στην Κύπρο.
JUGOPETROL AD	Μοναδικός μέτοχος η HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL AG	54,35	Εμπορία, διανομή & αποθήκευση πετρελαιοειδών στο Μαυροβούνιο
HELLENIC PETROLEUM BULGARIA (Holdings) LTD	Μοναδικός μέτοχος η HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL AG	100	Holdίng εταιρία για επενδύσεις Ομίλου στο εξωτερικό
HELLENIC PETROLEUM SERBIA (Holdings) LTD	Μοναδικός μέτοχος η HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL AG	100	Holdίng εταιρία για επενδύσεις Ομίλου στο εξωτερικό
ΕΛ.ΠΕ. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΤΙΚΗ Α.Ε.	Μοναδικός μέτοχος η HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL AG	100	Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στις εταιρίες Ομίλου στο εξωτερικό
ΕΚΟ BULGARIA EAD	Μοναδικός μέτοχος η HELLENIC PETROLEUM BULGARIA (HOLDINGS) LTD	100	Εμπορία πετρελαιοειδών στη Βουλγαρία
ΕΚΟ-SERBIA AD	Μοναδικός μέτοχος η HELLENIC PETROLEUM SERBIA (HOLDINGS) LTD	100	Εμπορία πετρελαιοειδών στη Σερβία
ΟΚΤΑ CRUDE OIL REFINERY AD	Μέτοχος η ΕΛ.ΠΕ.Τ. ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ	51,35	Διύλιση αργού, εισαγωγή & εμπορία πετρ/δών στα Σκόπια
ΒΑΡΔΑΞ Α.Ε.	Μέτοχος η ΕΛ.ΠΕ.Τ. ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ	50,4	Λειτουργία & εκμετάλλευση του αγωγού μεταφοράς αργού Θεσσαλονίκης-Σκόπια(ΟΚΤΑ)
ΕΛΠΕ ΠΑΤΡΑΙΚΟΣ ΑΕ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε	100	Έρευνα και Παραγωγή υδραγονανθράκων
ΕΛΠΕ UPSTREAM ΑΕ	Μοναδικός μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε	100	Έρευνα και Παραγωγή υδραγονανθράκων

**ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΝΟΠΙΟΥΝΤΑΙ
ΜΕ ΤΗΝ ΜΕΘΟΔΟ ΤΗΣ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ**

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΣΧΕΣΗ	%	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
ΔΕΠΑ Α.Ε.	Μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	35	Εισαγωγή & Διανομή Φυσικού αερίου στην Ελλάδα
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΓΩΓΟΥ ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε. (ΕΑΚΑΑ ΑΕ)	Μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	50	Αγωγός Ασπρόπυργος - Σπάτα
ΕΛ.ΠΕ. ΘΡΑΚΗ Α.Ε.	Μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	25	Αγωγός Μπουργκάζ - Αλεξανδρούπολης
Δ.Μ.Ε.Π. HOLD CO	Μέτοχος η ΗΡΙ S.A.	48	Παροχή υπηρεσιών διαχείρισης και αποθήκευσης πετρελαιοειδών
ELPEDISON BV	Μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	5	Ηλεκτρική Ενέργεια
	Μέτοχος η HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL AG	45	
SAFCO Α.Ε.	Μέτοχος η ΕΚΟ ΑΒΕΕ	33,3	Εκμετάλλευση ανεφοδιασμού αεροσκαφών
ΕΔΑΠ - ΤΘΠ	Μέτοχος η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	6,67	Διαχείριση και ανάπτυξη τεχνολογικού πάρκου Θεσσαλονίκης

ΚΟΙΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΣΧΕΣΗ	%	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
STPC (ΕΛΠΕ ΑΕ, CALFRAC WELL SERVICES LTD)	Συμμετοχή της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	25	Δικαιώματα έρευνας και εκμετάλλευσης Υδρογονανθράκων στη Παραχώρηση του Θρακικού Πελάγους.
ΕΛΠΕ ΑΕ, EDISON INTERNATIONAL SPA	Συμμετοχή της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. ως Διαχειριστής	50	Σύμβαση μίσθωσης με το Ελληνικό Δημόσιο για το δικαίωμα έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στη θαλάσσια περιοχή του Πατραϊκού κόλπου
NAPC	Συμμετοχή της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	16,67	Υπό εκκαθάριση.

Βιογραφικά Μελών ΔΣ

Ευστάθιος Τσοτσόρος, Πρόεδρος, Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Είναι διπλωματούχος Ηλεκτρολόγος - Μηχανολόγος του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, πτυχιούχος Οικονομολόγος του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών. Από το 1975 είναι καθηγητής στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, με αντικείμενο την Οικονομική Ανάπτυξη και τον Κοινωνικό Μετασχηματισμό. Διετέλεσε μέλος του Συμβουλίου και της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου και Διευθυντής του προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, καθώς και του Κέντρου Οικονομικών και Κοινωνικών Ερευνών του τμήματος Κοινωνιολογίας.

Διαθέτει ιδιαίτερα σημαντική και μακρόχρονη εμπειρία σε επιτελικές θέσεις ευθύνης του Δημόσιου και του Ιδιωτικού τομέα, όπως επίσης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Έχει διατελέσει, Διευθυντής της Δ.Ε.Η., μέλος του Δ.Σ. και Διευθύνων Σύμβουλος του Οργανισμού Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων, Αντιπρόεδρος και Γεν. Διευθυντής του Οργανισμού Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας, μέλος του Δ.Σ. και Διευθύνων Σύμβουλος επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα και Ιδρυτής, Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος του ραδιοτηλεοπτικού Ομίλου Αλφα. Επίσης, υπήρξε σύμβουλος του Υπουργού Ενέργειας, του Δημάρχου Αθηναίων, του Προέδρου του ΤΕΕ και Πρόεδρος της Επιτροπής Προγραμματικών Συμφωνιών και Αναπτυξιακών Συμβάσεων.

Έχει συμμετάσχει σε ερευνητικά προγράμματα και στην εκπόνηση τεχνικοοικονομικών μελετών, σημαντικών επενδυτικών έργων, καθώς επίσης και εθνικών και περιφερειακών αναπτυξιακών προγραμμάτων. Έργα του έχουν εκδώσει τα Μορφωτικά Ιδρύματα της Εθνικής, της Εμπορικής και της Τράπεζας Πειραιώς, καθώς επίσης το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και οι Εκδόσεις Παπαζήση.

Γρηγόριος Στεργιούλης, Διευθύνων Σύμβουλος

Είναι Χημικός Μηχανικός, με μεταπτυχιακές σπουδές (MSc in Advanced Integrated Design) στη σχολή Houldsworth School of Applied Sciences του Πανεπιστημίου του Leeds στο Ηνωμένο Βασίλειο, από όπου αποφοίτησε με διάκριση. Διαθέτει σημαντική επαγγελματική εμπειρία στην πετρελαϊκή βιομηχανία και έχει εργαστεί σε εταιρείες τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

Από το 1984 εργάζεται στον Όμιλο Ελληνικά Πετρέλαια σε διευθυντικές θέσεις σε διαφορετικούς τομείς. Συμμετείχε στην ομάδα αναβάθμισης του Διυλιστηρίου Ασπροπύργου κατά την περίοδο 1984-1987, ανέλαβε διάφορες θέσεις σε μελετητικές και παραγωγικές δραστηριότητες, με εξειδίκευση σε συστήματα ελέγχου και αριστοποίηση της παραγωγής και κατά το διάστημα 2008-2014 ανέλαβε Συντονιστής του Έργου αναβάθμισης του Διυλιστηρίου της Ελευσίνας.

Έχει δημοσιεύσει τεχνικά άρθρα σε θέματα Αυτόματης Ρύθμισης, Συστημάτων Πληροφορικής της Παραγωγής, Συστημάτων Προηγμένης Ρύθμισης και Βελτιστοποίησης Λειτουργίας. Είναι ο συγγραφέας του βιβλίου με τίτλο: «Η Αγορά Πετρελαίου στην Νοτιοανατολική Ευρώπη», το οποίο εξέδωσαν τον Ινστιτούτο Ενέργειας Νοτιοανατολικής Ευρώπης και η Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας. Έχει συμμετάσχει σε πολλά συνέδρια ως εισηγητής.

Τον Μάιο του 2015 ανέλαβε Διευθύνων Σύμβουλος στην Ελληνικά Πετρέλαια ΑΕ.

Μιλάει Ελληνικά, Αγγλικά και Γαλλικά.

Ιωάννης Ψυχογιός, Εκτελεστικό Μέλος ΔΣ

Χημικός Μηχανικός, απόφοιτος του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, με μεταπτυχιακό στη Διοίκηση Επιχειρήσεων. Ξεκίνησε την επαγγελματική του σταδιοδρομία το 1985 στο Διυλιστήριο Ασπροπύργου ως Μηχανικός Παραγωγής και αφού πέρασε από όλες τις βαθμίδες της διοίκησης, το 2003 ανέλαβε χρέη Διευθυντή του Διυλιστηρίου. Την περίοδο 2005-2008 ανέλαβε Διευθύνων Σύμβουλος της ΟΚΤΑ στα Σκόπια, ενώ από το 2008 έως το 2010 διετέλεσε χρέη Διευθυντή Οργάνωσης και Ανάπτυξης των Διυλιστηρίων του Ομίλου. Από το 2010 έως το 2015 διατέλεσε Διευθύνων Σύμβουλος των θυγατρικών εταιρειών ΕΚΟ και ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ.

Είναι Γενικός Διευθυντής Εφοδισμού, Διύλισης και Πωλήσεων Ομίλου.

Ανδρέας Σιάμισις, Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.

Σπούδασε Οικονομολόγος, με εξειδίκευση στην Οικονομετρία στο Πανεπιστήμιο του Essex Αγγλίας και είναι μέλος (F.C.A.) του Institute of Chartered Accountants in England and Wales.

Ξεκίνησε τη σταδιοδρομία του το 1989 στην εταιρεία Ορκωτών Ελεγκτών και Συμβούλων KPMG στο Λονδίνο με εξειδίκευση στον τραπεζικό κλάδο. Από το 1993 έως το 1998 εργάστηκε αρχικά ως στέλεχος και ακολούθως Finance and Customer Services Director στην εταιρεία ΜΕΤΑΧΑ του Διεθνούς Ομίλου Τροφίμων και Ποτών DIAGEO.

Το 1998 ανέλαβε Regional Finance and Business Development Director, με ευθύνη για τις περιοχές της Μέσης Ανατολής και Β. Αφρικής της εταιρείας Pillsbury (Ομίλου DIAGEO). Το διάστημα 2000 έως 2002 εργάστηκε ως Chief Financial Officer σε εισηγμένη εταιρεία

συμφερόντων Ομίλου ΛΕΒΕΝΤΗ, ενώ το 2003 προσλήφθηκε ως Γενικός Διευθυντής Οικονομικών και Πληροφορικής στην ΠΕΤΡΟΛΑ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Β.Ε.

Μετά από τη συγχώνευση της ΠΕΤΡΟΛΑ στα ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ, το 2004 ανέλαβε ως Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Ομίλου και Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής του Ομίλου. Είναι Μέλος του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος και του Corporate Finance Faculty του ICAEW.

Θεόδωρος-Αχιλλέας Βάρδας, Μν Εκτελεστικό Μέλος ΔΣ

Ο κ. Θεόδωρος-Αχιλλέας Βάρδας είναι από το 2003 μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ. Είναι επίσης Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΟ ΑΒΕΕ, θυγατρικής εταιρείας εμπορίας του Ομίλου ΕΛΠΕ.

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1950. Είναι Χημικός Μηχανικός του Ομοσπονδιακού Πολυτεχνείου Ζυρίχης, Ελβετίας, με Διδακτορικό τίτλο σπουδών (Ph.D) από το τμήμα Systems Engineering της Σχολής Χημικών Μηχανικών του ίδιου Πολυτεχνείου.

Ξεκίνησε τη σταδιοδρομία του το 1979 στον Όμιλο ΛΑΤΣΗ, όπου αρχικά εργάστηκε σε επιτελικές θέσεις ευθύνης και από το 1981 ως Γενικός Διευθυντής Εφοδιασμού & Εμπορίας Πετρελαιοειδών. Παράλληλα, από το 1988 έως το 2003 διετέλεσε Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΠΕΤΡΟΛΑ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Β.Ε..

Από τον Οκτώβριο του 2003, μετά την συγχώνευση της ΠΕΤΡΟΛΑ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Β.Ε. με την ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. και έως το τέλος του 2016, διετέλεσε Σύμβουλος Διοίκησης της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.

Έχει επίσης διατελέσει μέλος των Διοικητικών Συμβουλίων των εταιρειών ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ Α.Β.Ε.Ε.(1999 - 2003), ΔΕΠΑ Α.Ε. (2004-2016), ELPEDISON BV (2008-2016).

Είναι έγγαμος και πατέρας δύο τέκνων.

Γεώργιος Γρηγορίου, Μν Εκτελεστικό Μέλος ΔΣ

Χημικός Μηχανικός, απόφοιτος του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, με μεταπτυχιακές σπουδές (Master of Science) στη Χημική Μηχανική-Φυσικές & Χημικές Διεργασίες από το Πανεπιστήμιο Columbia, Η.Π.Α.

Το 1984 εντάχθηκε στον Όμιλο ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (στις πρώην ΔΕΠ-ΕΚΥ και ΔΕΠ) σε διάφορες θέσεις ευθύνης, αρχικά στον τομέα της έρευνας υδρογονανθράκων και μετέπειτα στον εφοδιασμό & την εμπορία πετρελαιοειδών, αναλαμβάνοντας το 2010 τη θέση του Διευθυντή Συντονισμού Διακινήσεων. Αποχώρησε από τον Όμιλο ΕΛ.ΠΕ. το 2011.

Στρατής Ζαφείρης, Μν Εκτελεστικό Μέλος ΔΣ

Είναι Χημικός Μηχανικός, απόφοιτος του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου.

Διαθέτει σημαντική εμπειρία σε έργα υποδομής του δημόσιου τομέα, δεδομένης της απασχόλησής του στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων από το 1985. Κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής του σταδιοδρομίας έχει συμμετάσχει σε πολλές καίριες θέσεις, όπως στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για την ανάπτυξη και λειτουργία του Εκπαιδευτικού του Ινστιτούτου και στο Υπουργείο Βιομηχανίας, διατελώντας μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΟ Χημικά.

Διετέλεσε Πρόεδρος του Συλλόγου Χημικών Μηχανικών για σχεδόν δέκα χρόνια (1985-1994), ενώ ήταν για μεγάλο χρονικό διάστημα εκλεγμένο μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας.

Ο κ. Ζαφείρης διαθέτει μεγάλη εξειδίκευση στους τομείς ανασυγκρότησης και ανάπτυξης της ελληνικής βιομηχανίας, στην ανάπτυξη βιομηχανικής πολιτικής για την υποστήριξη της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων, καθώς και στην ανεύρεση καινοτομιών και έργων προοπτικής. Σε αυτήν την κατεύθυνση, έχει ηγηθεί διαφόρων ομάδων εργασίας του ελληνικού επιχειρηματικού τομέα.

Δημήτριος Κοντοφάκας, Μν Εκτελεστικό Μέλος ΔΣ

Είναι πτυχιούχος του τμήματος Οικονομικών Επιστημών του πανεπιστημίου Αθηνών. Επί σειρά ετών έως το 1993, διετέλεσε Διευθύνων Σύμβουλος Επιχειρήσεων Εξαγωγικού Εμπορίου, ενώ από το 1993 έως το 1998 ανέλαβε επιτελικές θέσεις ευθύνης σε Ομίλους με επιχειρήσεις ΜΜΕ όπως αυτή του Οικονομικού Διευθυντή και του Διευθύνοντα Σύμβουλου σε θυγατρικές του Ομίλου Μπόμπολα και στον Όμιλο Ανδρουλιδάκη.

Από το 1998 έως και σήμερα διατελεί Οικονομικός Διευθυντής σε Όμιλο εταιρειών αιολικών και φωτοβολταϊκών πάρκων και είναι υπεύθυνος για την οικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των έργων της εταιρείας. Η επιχειρηματική του δραστηριότητα επεκτείνεται στη διαχείριση κατασκευαστικής εταιρείας ιδιωτικών έργων ενώ συμμετέχει σε ΔΣ εταιρείας περιβαλλοντικών μελετών με ειδίκευση στα στερεά απόβλητα. Από το 2015 έως σήμερα είναι ειδικός σύμβουλος σε θέματα επενδύσεων και διεθνών οικονομικών σχέσεων στο γραφείο του αντιπροέδρου της κυβέρνησης.

Βασίλειος Κουνέλης, Μη Εκτελεστικό Μέλος ΔΣ

Είναι πτυχιούχος του τμήματος Νομικής του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με μεταπτυχιακές σπουδές εγκληματολογίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο. Δικηγόρος στον Άρειο Πάγο, με μακρά εμπειρία μαχόμενης δικηγορίας στους περισσότερους κλάδους δικαίου και τακτικό μέλος της Επιτροπής Επαγγελματικού Αθλητισμού, του άρθρου 77 του Ν. 2725. Έχει διατελέσει Νομικός σύμβουλος του Media Desk Hellas, μέλος των Επιτροπών Συνταγματικών Δικαιωμάτων και Περιβάλλοντος του Δ.Σ.Α. και τακτικό μέλος της Επιτροπής Συνεργασίας των 12 (μεγαλύτερων) επιστημονικών φορέων για το περιβάλλον, ως εκπρόσωπος του Δ.Σ.Α. Είναι ιδρυτικό μέλος της περιβαλλοντικής οργάνωσης ΓΗ και νόμιμος εκπρόσωπος της περιβαλλοντικής οργάνωσης Αεί Μαίναλον. Έχει εργαστεί ως επιστημονικός συνεργάτης σε θέματα κοινωνικού αποκλεισμού του Δημάρχου Χαλανδρίου και διατελέσει δημοτικός σύμβουλος του Δήμου Χαλανδρίου. Βιβλία, άρθρα και συνεντεύξεις του έχουν δημοσιευτεί από τις εκδόσεις Ωκεανίδα, τα Τετράδια Εγκληματολογίας, την Νέα Εστία, τον Αναγνώστη, το TVXS, καθώς και από τα περισσότερα ελληνικά έντυπα και ραδιοτηλεοπτικά μέσα, όπως και την ουκρανική τηλεόραση.

Κωνσταντίνος Παπαγιαννόπουλος, Εκπρόσωπος των εργαζομένων

Αποφοίτησε από τη Μέση Τεχνική Σχολή Ηλεκτρονικών το 1984.

Από το 1981 εργάστηκε αρχικά στην ΠΕΤΡΟΛΑ ΕΛΛΑΣ ΑΕΒΕ και μετά τη συγχώνευση στην ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ στο τμήμα Ηλεκτρολογικού και Οργάνων στις Βιομηχανικές Εγκαταστάσεις Ελευσίνας. Από το 2004 είναι μέλος του ΔΣ του Πανελληνίου Σωματείου Εργαζομένων ΕΛ.ΠΕ. Το Φεβρουάριο του 2013 εκλέχτηκε ως εκπρόσωπος των εργαζομένων στο ΔΣ της Εταιρείας.

Παναγιώτης Οφθαλμίδης, Εκπρόσωπος των εργαζομένων

Είναι πτυχιούχος Ηλεκτρολόγος Μηχανικός Τ.Ε. του Τ.Ε.Ι. Καβάλας. Από το 1989 εργάζεται στην ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. (πρώην ΕΚΟ) στο τμήμα Ηλεκτρολογικής Συντήρησης Διυλιστηρίου & Χημικών Εργοστασίων των Βιομηχανικών Εγκαταστάσεων Θεσσαλονίκης.

Μετά τον Νοέμβριο του 2007, διατελεί Πρόεδρος του Πανελληνίου Σωματείου Εργαζομένων της Εταιρείας έως και σήμερα. Το Μάρτιο του 2008 εκλέχθηκε ως εκπρόσωπος των εργαζομένων στο ΔΣ της Εταιρείας.

Θεόδωρος Πανταλάκης, Ανεξάρτητο μέλος, Εκπρόσωπος των μετόχων της μειοψηφίας

Είναι κάτοχος πτυχίου της Ανωτάτης Βιομηχανικής Σχολής Πειραιώς, του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων.

Από το 1980 έως το 1991 εργάστηκε στην Εθνική Τράπεζα Επενδύσεων & Βιομηχανικής Αναπτύξεως (ΕΤΕΒΑ), παράλληλα δε την περίοδο 1983-1985 ήταν Συνεργάτης του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας κ. Κωστή Βαϊτσο και την περίοδο 1985-1988 ήταν Διευθυντής του Γραφείου του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας κ. Θεόδωρου Καρατζά. Από το 1991 έως το 1996 ήταν Βοηθός Γενικός Διευθυντής στον Όμιλο Interamerican. Από το Μάρτιο του 1996 έως τον Απρίλιο του 2004 κατείχε τη θέση του Υποδιοικητή της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, ενώ συγχρόνως ήταν Πρόεδρος, Αντιπρόεδρος ή Μέλος ΔΣ θυγατρικών εταιριών της Εθνικής Τράπεζας. Υπήρξε, επίσης, Αντιπρόεδρος του Χρηματιστηρίου Αθηνών, Πρόεδρος του Κεντρικού Αποθετηρίου, Πρόεδρος της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών κ.ά. Τον Μάιο του 2004 ανέλαβε Αντιπρόεδρος ΔΣ της Τράπεζας Πειραιώς, και από τον Ιανουάριο 2009 έως τον Δεκέμβριο 2009 ήταν Αντιπρόεδρος και Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος του Ομίλου. Συγχρόνως ήταν Πρόεδρος ή μέλος ΔΣ θυγατρικών και συγγενών εταιριών του Ομίλου της Πειραιώς.

Από τον Δεκέμβριο του 2009 μέχρι τον Ιούλιο του 2012 διετέλεσε Πρόεδρος του ΔΣ – Διοικητής της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος (ΑΤΕ). Κατά την ίδια περίοδο διετέλεσε Πρόεδρος ή μέλος ΔΣ θυγατρικών εταιριών της ΑΤΕ. Επίσης διετέλεσε μέλος του ΔΣ και του Προεδρείου της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών.

Από τον Αύγουστο του 2012 μέχρι και τον Σεπτέμβριο του 2016 διετέλεσε Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της Απολλώνιος Κύκλος ΑΕ, Αντιπρόεδρος της Ένωσης ΑΕ και ΕΠΕ, Στέλεχος της ΔΕΜΚΟ ΑΕ, Μέλος Δ.Σ. στον όμιλο ΕΛΛΑΚΤΩΡ, ΕΛΠΕ και στις Εταιρείες Retail World και MAD DOG ΑΕ.

Σήμερα είναι Διευθύνων Σύμβουλος της Attica Bank, Αντιπρόεδρος της Ένωσης ΑΕ και ΕΠΕ, μέλος Δ.Σ. των Ομίλων ΕΛΛΑΚΤΩΡ (Αττική Οδός, Άνεμος, REDS) και ΕΛΠΕ.

Σπυρίδων Παντελιάς, Ανεξάρτητο μέλος, Εκπρόσωπος των μετόχων της μειοψηφίας

Είναι κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος και Μάστερ στις Οικονομικές Επιστήμες του Πανεπιστημίου Washington στο St. Louis, καθώς και Πτυχίου Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Τραπεζικός με πολυετή εμπειρία στον χρηματοπιστωτικό χώρο. Κατέχει τη θέση του Συντονιστή Μικρο- και Μακρο-Προληπτικής Εποπτείας και Διευθυντή Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας στην Τράπεζα της Ελλάδος όπου εργάζεται από τις αρχές του 2012. Έχει

διατελέσει Εκτελεστικός Αντιπρόεδρος ΔΣ του Ταχυδρομικού Ταμειευτηρίου (2009-2011), Γενικός Διευθυντής Συγκροτήματος της Τράπεζας Κύπρου – Επικεφαλής των δραστηριοτήτων επενδυτικής τραπεζικής, διαχείρισης περιουσίας και χρηματιστηριακών εργασιών (2007-2009). Το διάστημα 2005-2007 κατείχε τη θέση του Αναπληρωτή Γενικού Διευθυντή στην Εμπορική Bank, το 2002-2004 του Γενικού Διευθυντή στην EFG Telesis Finance και το 2000-2002 του Αναπληρωτή Γενικού Διευθυντή στη Γενική Τράπεζα. Έχει επίσης εργασθεί στην Εθνική Τράπεζα, στην Ένωση Ελληνικών Τραπεζών και στο Reuters News Agency.

3. Δήλωση Προέδρου, Διευθύνοντος Συμβούλου και ενός Μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου για αληθινή απεικόνιση των στοιχείων της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης

**Δήλωση Προέδρου, Διευθύνοντος Συμβούλου και ενός Μέλους
του Διοικητικού Συμβουλίου για αληθινή απεικόνιση
των στοιχείων της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης
(σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 του Ν. 3556/2007)**

Σε εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 4 παρ. 2 (γ) του Νόμου 3556/2007 δηλώνουμε ότι εξ' όσων γνωρίζουμε:

- α.** Οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις που καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως της Εταιρείας ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. για τη χρήση 2016 καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο.
- β.** Η ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Εταιρείας ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Αθήνα, 23 Φεβρουαρίου 2017

Ευστάθιος Τσοτσορός

Γρηγόρης Στεργιούλης

Ανδρέας Σιάμισις

Πρόεδρος

Διευθύνων Σύμβουλος

Γενικός Διευθυντής
Οικονομικών Ομίλου
και Μέλος Δ.Σ

**4. Έκθεση Ελέγχου Ορκωτού Ελεγκτή
επί των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων
και της Ετήσιας Έκθεσης Δ.Σ.**

ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε.

Έκθεση επί των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., οι οποίες αποτελούνται από την ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2016, τις ενοποιημένες καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου, που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία (ΦΕΚ/Β'12848/23.10.2012). Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίας των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης.

ΠΡΑΙΣΓΟΥΓΤΕΡΧΑΟΥΣΚΟΥΠΕΡΣ Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία, Λεωφ. Κηφισίας 268, 15232 Χαλάνδρι
Τ: +30 210 6874400, Φ: +30 210 6874444, www.pwc.gr
Λεωφ. Κηφισίας 260 & Κόδρου, 15232 Χαλάνδρι, Τ: +30 210 6874400, Φ: +30 210 6874444
Εθνικής Αντίστασης 17, 55134 Θεσσαλονίκη, Τ: +30 2310 488880, Φ: +30 2310 459487

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και των θυγατρικών αυτής κατά την 31η Δεκεμβρίου 2016, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- α) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 438B του Κωδ. Ν. 2190/1920.
- β) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 438B του Κωδ. Ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2016.
- γ) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Εταιρεία Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Αθήνα, 23 Φεβρουαρίου 2017
Ο ΟΡΚΩΤΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΣ

Κωνσταντίνος Μιχαλάτος
Α.Μ. ΣΟΕΛ 17701

Πράϊσογωωτερχαους Κούπερς
Ανώνυμη ελεγκτική Εταιρεία
Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές
Α.Μ. ΣΟΕΛ 113

**5. Πρόσθετες πληροφορίες και στοιχεία απόφασης
7/448/11.10.07 Δ.Σ. Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς**

5.1 Πληροφορίες του άρθρου 10 του Ν 3401/2005

Σύμφωνα με την απόφαση 7/448/11.01.2007 άρθρο 1 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και τη διάταξη του άρθρου 10 του Ν3401/2005 η εταιρεία ενημερώνει το επενδυτικό κοινό για τις ακόλουθες ανακοινώσεις, οι οποίες εξεδόθησαν προς τις αρμόδιες εποπτικές αρχές του Χρηματιστηρίου Αθηνών και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία κατά τη διάρκεια της χρήσης 2016.

Το πλήρες κείμενο των ανακοινώσεων αυτών βρίσκεται στην ιστοσελίδα της εταιρείας στην ηλεκτρονική διεύθυνση:
www.helpe.gr.

Α) ΕΝΔΙΑΜΕΣΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

25.02.16	Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις ΕΛ.ΠΕ. ΑΕ & ΟΜΙΛΟΥ 2015
11.05.16	Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις ΕΛ.ΠΕ. ΑΕ & ΟΜΙΛΟΥ Α' τριμήνου 2016
25.08.16	Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις ΕΛ.ΠΕ. ΑΕ & ΟΜΙΛΟΥ Α' εξαμήνου / Β' τριμήνου 2016
10.11.16	Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις ΕΛ.ΠΕ. ΑΕ & ΟΜΙΛΟΥ εννεαμήνου / Γ' τριμήνου 2016

Β) ΔΕΛΤΙΑ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

25.02.16	Δελτίο τύπου για τα ετήσια οικονομικά αποτελέσματα της χρήσεως 2015
11.05.16	Δελτίο τύπου για τα οικονομικά αποτελέσματα του Α' τριμήνου χρήσεως 2016
25.08.16	Δελτίο τύπου για τα οικονομικά αποτελέσματα του Α' εξαμήνου / Β' τριμήνου χρήσεως 2016
10.11.16	Δελτίο τύπου για τα οικονομικά αποτελέσματα του εννεαμήνου / Γ' τριμήνου χρήσεως 2016

Γ) ΓΕΝΙΚΕΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ / ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΝ / ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

12.05.16	Πρόσκληση σε Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση
07.06.16	Απόφασεις Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης

Δ) ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

22.01.16	Πλαίσιο Συμφωνίας μεταξύ ΕΛΠΕ και ΝΙΟΚ
02.09.16	Ανακοίνωση Συγχώνευσης ΕΚΟ - ΕΚ

Ε) ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ – ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ

12.05.16	Γνωστοποίηση Αλλαγής Σύνθεσης Διοικητικού Συμβουλίου
10.11.16	Γνωστοποίηση Αλλαγής Σύνθεσης Διοικητικού Συμβουλίου

ΣΤ) ΔΙΑΦΟΡΑ

03.03.16	Οικονομικό Ημερολόγιο 2016
18.03.16	ΕΛΠΕ ανακοίνωση για συμμετοχή σε δημόσιο μειοδοτικό διαγωνισμό για προμήθεια αεροπορικού καυσίμου_18031
27.04.16	Οικονομικό Ημερολόγιο 2016 (Τροποποίηση)
16.05.16	Αποπληρωμή του διετούς δολαριακού Ευρω-ομολόγου, ύψους \$400 εκ
06.06.16	Γνωστοποίηση κράτους μέλους καταγωγής
20.07.16	Ανακοίνωση ρυθμιζόμενης πληροφορίας του Ν.3556/2007: Γνωστοποίηση για μεταβολή ποσοστού μετόχων σε επίπεδο δικαιωμάτων ψήφου
29.09.16	Ανακοίνωση Πρότασης Εξαγοράς
29.09.16	Αναγγελία πρόθεσης έκδοσης νέων Ομολογιών
07.10.16	Ανακοίνωση για την τιμολόγηση νέας έκδοσης 375 εκ ευρώ
01.12.16	Ανακοίνωση SOCAR

5.2 Συνοπτικά Οικονομικά στοιχεία – Δημοσίευση στον τύπο

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α. Ε.
Γ.Ε.ΜΗ 000296601000 • ΑΡ.Μ.Α.Ε 2443/06/Β/86/23

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2016 ΕΩΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016
(ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΑ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ Κ.Ν. 2190/20, ΑΡΘΡΟ 135 ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΠΟΥ ΣΥΝΤΑΣΣΟΥΝ ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΑ ΔΛΠ)

Τα παρακάτω στοιχεία και πληροφορίες, που προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις στοχεύουν σε μία γενική ενημέρωση για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα του Ομίλου ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ και της μητρικής Εταιρείας. Συνιστούμε επομένως στον αναγνώστη, πριν προβεί σε οποιαδήποτε είδους επενδυτική επιλογή ή άλλη συναλλαγή με τον εκδότη, να ανατρέξει στην διεύθυνση διαδικτύου της εταιρείας, όπου αναρτώνται οι οικονομικές καταστάσεις καθώς και η έκθεση ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή λογιστή.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΣΥΝΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ		
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΔΡΑΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΧΕΙΜΑΡΡΑΣ 8Α - 15125 ΜΑΡΟΥΣΙ	ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΤΣΟΤΣΟΡΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ Δ.Σ.	ΘΕΟΔΩΡΟΣ-ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΒΑΡΔΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ	ΣΤΡΑΤΗΣ ΖΑΦΕΙΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΝΤΟΦΑΚΑΣ
	ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΣΤΕΡΓΙΟΥΛΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΟΦΘΑΛΜΙΔΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΝΤΑΛΑΚΗΣ	ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΥΝΕΛΗΣ (ΑΠΟ 10/11/2016) ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΛΟΓΛΟΥ (ΕΩΣ 27/04/2016)
	ΙΩΑΝΝΗΣ ΨΥΧΟΓΥΙΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΙΑΜΙΣΙΗΣ	ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΑΝΤΕΛΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΜΠΟΥΛΗΣ (ΕΩΣ 07/10/2016)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ: ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΤΗΣΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ: ΟΡΚΩΤΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΣ: ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ: ΤΥΠΟΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΕΛΕΓΧΟΥ:	http://www.help.e.gr 23 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2017 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΙΧΑΛΑΤΟΣ (ΑΜ ΣΟΕΛ 17701) ΠΡΑΪΣΤΟΥΩΤΕΡΧΑΟΥΣΚΟΥΠΕΡΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, ΑΜ ΣΟΕΛ 113 ΜΕ ΣΥΜΦΩΝΗ ΓΝΩΜΗ
--	---

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ				
(ποσά σε χιλιάδες €)	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΟΜΙΛΟΥ		ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Ενσώματα πάγια	3.302.923	3.385.270	2.718.798	2.774.026
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	108.294	117.062	6.490	8.371
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	881.711	1.003.197	729.213	850.619
Αποθέματα	929.164	662.025	839.306	580.747
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	868.331	752.142	1.036.420	1.001.818
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία	15.192	-	15.192	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	1.081.580	2.108.364	888.783	1.839.156
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.626	523	1.017	50
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	7.188.821	8.028.583	6.235.219	7.054.787
ΠΑΘΗΤΙΚΟ				
Μετοχικό Κεφάλαιο	666.285	666.285	666.285	666.285
Μετοχικό Κεφάλαιο - Υπέρ το άρτιο	353.796	353.796	353.796	353.796
Λοιπά στοιχεία ιδίων κεφαλαίων	1.019.679	664.235	570.069	204.810
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων ιδιοκτητών μητρικής (α)	2.039.760	1.684.316	1.590.150	1.224.891
Δικαιώματα Μειοψηφίας (β)	101.875	105.954	-	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (γ) = (α) + (β)	2.141.635	1.790.270	1.590.150	1.224.891
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	1.456.204	1.597.954	1.460.281	1.536.414
Προβλέψεις/Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	422.598	169.728	341.755	92.900
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	1.386.299	1.633.033	1.150.418	1.419.687
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.782.085	2.837.598	1.692.615	2.780.895
Σύνολο υποχρεώσεων (δ)	5.047.186	6.238.313	4.645.069	5.829.896
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (γ) + (δ)	7.188.821	8.028.583	6.235.219	7.054.787
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ				
(ποσά σε χιλιάδες €)	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΟΜΙΛΟΥ		ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	1/1/2016-31/12/2016	1/1/2015-31/12/2015	1/1/2016-31/12/2016	1/1/2015-31/12/2015
Κύκλος εργασιών	6.679.923	7.302.939	5.992.446	6.584.471
Μικτά κέρδη	1.007.128	694.582	701.165	382.041
Λειτουργικό αποτέλεσμα	626.271	245.244	620.236	215.198
(Ζημιές)/Κέρδη προ φόρων	465.671	38.964	466.224	22.725
Φόρος εισοδήματος	(136.936)	6.063	(131.901)	4.816
(Ζημιές)/Κέρδη μετά από φόρους	328.735	45.027	334.323	27.541
Κατανέμονται σε:				
Ιδιοκτήτες μητρικής	329.760	46.684		
Δικαιώματα Μειοψηφίας	(1.025)	(1.657)		
	328.735	45.027		
Λοιπά συνολικά (έξοδα)/έσοδα μετά από φόρους	25.930	20.503	30.936	20.663
Συγκεντρωτικά συνολικά (έξοδα)/έσοδα μετά από φόρους	354.665	65.530	365.259	48.204
Κατανέμονται σε:				
Ιδιοκτήτες μητρικής	355.819	67.239		
Δικαιώματα Μειοψηφίας	(1.154)	(1.709)		
	354.665	65.530		
(Ζημιές)/Κέρδη μετά από φόρους & δικ. μειοψηφίας ανά μετ. (€)	1,08	0,15	1,09	0,09
(Ζημιές)/Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων (EBITDA)	834.345	442.023	770.416	351.273

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ				
(ποσά σε χιλιάδες €)	ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΑ ΟΜΙΛΟΥ		ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Σύνολο καθαρής θέσης έναρξης χρήσης (1/1/2016 & 1/1/2015 αντίστοιχα)	1.790.270	1.728.546	1.224.891	1.176.687
Συγκεντρωτικά συνολικά (έξοδα)/έσοδα μετά από φόρους	354.665	65.530	365.259	48.204
Διανεμηθέντα μερίσματα στους μετόχους της μειοψηφίας	(2.925)	(2.741)	-	-
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής	-	(772)	-	-
Φόρος ενδο-ομιλικών μερισμάτων	(375)	(293)	-	-
Σύνολο καθαρής θέσης λήξης χρήσης	2.141.635	1.790.270	1.590.150	1.224.891
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΩΩΝ				
(ποσά σε χιλιάδες €)	ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΑ ΟΜΙΛΟΥ		ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	1/1/2016-31/12/2016	1/1/2015-31/12/2015	1/1/2016-31/12/2016	1/1/2015-31/12/2015
Λειτουργικές δραστηριότητες				
(Ζημιές)/Κέρδη προ φόρων (συνεχιζόμενες δραστηριότητες)	465.671	38.964	466.224	22.725
Πλέον/μείον προσαρμογές για:				
Αποσβέσεις	209.478	198.900	151.452	137.696
Απομείωση αξίας παγίων	8.313	-	-	-
Αποσβέσεις Επιχορηγήσεων παγίου ενεργητικού	(1.404)	(2.121)	(1.272)	(1.621)
Έξοδα τόκων και λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα	205.909	209.842	189.015	187.235
Έσοδα από τόκους	(5.129)	(8.797)	(13.541)	(20.663)
Κέρδη/ (Ζημιές) από συνδεδεμένες επιχειρήσεις	(19.407)	(21.518)	(38.348)	(32.659)
Προβλέψεις και διαφορές αποτιμήσεων	77.011	69.851	55.413	52.948
Συναλλαγματικές (κέρδη) / ζημιές	(20.773)	26.753	(21.462)	25.901
Ζημιές/(Κέρδη) από πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθεσίμων προς πώληση	-	6	-	-
Προεξόφληση μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	(8.285)	-	-	-
Κέρδη/ (Ζημιές) από εκποίηση παγίων	(633)	614	71	866
	910.751	512.494	787.552	372.428
Πλέον/μείον προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες				
(Αύξηση)/Μείωση αποθεμάτων	(281.476)	(50.492)	(272.911)	(62.309)
(Αύξηση)/Μείωση απαιτήσεων	(155.812)	(73.892)	(83.302)	5.088
Αύξηση/(Μείωση) υποχρεώσεων	(790.829)	106.249	(826.694)	121.562
Μείον:				
Καταβεβλημένοι Φόροι	(16.159)	(34.648)	(1.279)	(16.993)
Σύνολο εισροών/(εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	(333.525)	459.711	(396.634)	419.776
Επενδυτικές δραστηριότητες				
Αγορές ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(125.719)	(165.253)	(91.161)	(134.691)
Είσπραξη από πώληση ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	2.168	828	82	812
Εισπραχθέντες τόκοι	5.129	8.797	13.541	20.663
Αγορά θυγατρικής καθαρής από ταμειακά διαθέσιμα	(350)	-	-	-
Μερίσματα εισπραχθέντα	1.139	18.289	38.348	32.659
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής πληρωθέντα	-	(772)	-	-
Εισπραχθείσες επιδοτήσεις	1.431	1.182	-	1.182
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις - καθαρές	-	18	(9.711)	(3.500)
Εισπράξεις από πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθεσίμων προς πώληση	-	771	-	-
Σύνολο εισροών/(εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	(116.202)	(136.140)	(48.901)	(82.875)
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβεβλημένα	(190.479)	(200.793)	(180.425)	(186.577)
Μερίσματα πληρωθέντα σε μετόχους της εταιρείας	(473)	(64.004)	(474)	(64.011)
Μερίσματα πληρωθέντα σε μετόχους της μειοψηφίας	(2.925)	(2.770)	-	-
Μεταβολή δεσμευμένων καταθέσεων	(1.969)	44.444	(1.969)	44.444
Εισπράξεις από εκδοθέντα/αναληφθέντα δάνεια	507.732	420.924	505.968	475.892
Εξοφλήσεις δανείων	(900.799)	(226.690)	(839.789)	(326.743)
Σύνολο εισροών/(εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)	(588.913)	(28.889)	(516.689)	(56.995)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιόδου (α)+(β)+(γ)	(1.038.640)	294.682	(962.224)	279.906
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης περιόδου	1.952.808	1.647.842	1.683.600	1.393.262
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	9.887	10.284	9.882	10.432
Καθαρή (μείωση) / αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	(1.038.640)	294.682	(962.224)	279.906
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης περιόδου	924.055	1.952.808	731.258	1.683.600

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. Στη σημείωση Αρ. 34 των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου αναφέρονται αναλυτικά οι εταιρείες που περιλαμβάνονται στον Όμιλο και όλες οι σχετικές πληροφορίες.
2. Δεν υπάρχουν μετοχές της εταιρείας οι οποίες κατέχονται είτε από την μητρική είτε από θυγατρικές επιχειρήσεις στη λήξη της τρέχουσας χρήσης.
3. Η ανέλεγκτη φορολογική χρήση για την μητρική εταιρεία ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. είναι η χρήση 2010, όπως αναφέρεται στη σημείωση Αρ. 27 των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου.
4. Οι ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και των θυγατρικών της για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016 έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εκδοθεί από τη Διεθνή Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση («ΕΕ»), όπως αναλυτικά αναφέρεται στη σημείωση Αρ. 2.1 των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου της 31/12/2016. Όπου ήταν αναγκαίο τα συγκριτικά στοιχεία έχουν ανακαταναεμθθεί για να συμφωνούν με τις αλλαγές στην παρουσίαση των στοιχείων της παρούσας χρήσης.
5. Όπως αναλυτικότερα αναφέρεται στη σημείωση Αρ. 31 των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου, λόγω του μεγέθους και του πλήθους των ασκουμένων δραστηριοτήτων, υφίσταται σε διάφορα στάδια της δικαστικής διαδικασίας σημαντικός αριθμός εκκρεμών δικών, υπέρ ή κατά των εταιρειών του Ομίλου από την έκβαση των οποίων δεν προβλέπεται ότι θα υπάρξει τελικά σημαντική επίπτωση επί των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.
6. Στις 16 Φεβρουαρίου 2012, τα Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και το ΤΑΙΠΕΔ, συμφώνησαν να ξεκινήσουν από κοινού διαδικασία πώλησης του ποσοστού τους στον Όμιλο ΔΕΠΑ, με στόχο να διαθέσουν το 100% των δραστηριοτήτων εφοδιασμού, εμπορίας και διανομής, καθώς και το 66% της συμμετοχής τους στο δίκτυο μεταφοράς υψηλής πίεσης (ΔΕΣΦΑ Α.Ε., 100% θυγατρική της ΔΕΠΑ Α.Ε.). Η διαδικασία πώλησης κατέληξε σε υποβολή δεσμευτικής προσφοράς από την εταιρεία SOCAR (Εθνική εταιρεία πετρελαίου και αερίου του Αζερμπαϊτζάν) για την αγορά του 66% του ΔΕΣΦΑ, έναντι €400 εκ., ενώ το τίμημα που αντιστοιχεί στο 35% των μετοχών του ΔΕΣΦΑ, το οποίο θα πωληθεί από την Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. ανέρχεται στα €212 εκ. Στις 21 Δεκεμβρίου 2013 υπεγράφη η συμφωνία πώλησης των μετοχών (Share Purchase Agreement), ενώ η ολοκλήρωση της συναλλαγής συμφωνήθηκε να τελεί υπό την έγκριση των αρμόδιων αρχών ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στις 30 Νοεμβρίου 2016 παρήλθε η καταληκτική ημερομηνία για την πλήρωση όλων των αναβλητικών αιρέσεων για την ολοκλήρωση της συναλλαγής, χωρίς κάτι τέτοιο να έχει επιτευχθεί. Οι πωλητές (Ελληνικά Πετρέλαια και ΤΑΙΠΕΔ) εξετάζουν τις εναλλακτικές δυνατότητες πώλησης της συμμετοχής τους στο ΔΕΣΦΑ. Ο Όμιλος ενοποιεί τον Όμιλο της ΔΕΠΑ με τη μέθοδο της καθαρής θέσης και η αξία της συμμετοχής στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις την 31η Δεκεμβρίου 2016, η οποία αντικατοπτρίζει το 35% στον Όμιλο ΔΕΠΑ, ανέρχεται στα €631 εκ. Επιπρόσθετα, η αξία της συμμετοχής στην ΔΕΠΑ, στις οικονομικές καταστάσεις της μητρικής εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., ανέρχεται στα €237 εκ. Ο Όμιλος ΔΕΠΑ, με την παρούσα σύστασή του, συνεχίζει να λογίζεται και να περιλαμβάνεται στις ενοποιημένες καταστάσεις του Ομίλου, ως επένδυση σε συνδεδεμένη επιχείρηση. (Αρ. 8 των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου).
7. Τον Μάιο του 2016, ο Όμιλος: α) αποπλήρωσε ευρωμόλογο ύψους \$400 εκ. κατά την ημερομηνία λήξης του β) ολοκλήρωσε τη συμφωνία για παροχή πιστωτικής γραμμής ύψους €400 εκ., αποτελούμενης από δύο τμήματα, το πρώτο με δέσμευση εκταμίευσης ποσού ύψους € 240 εκ. και το δεύτερο χωρίς δέσμευση εκταμίευσης ύψους €160 εκ. Η πιστωτική γραμμή έχει διάρκεια 18 μηνών, με δυνατότητα παράτασης έξι μηνών. γ) Εξέδωσε πενταετές ευρωμόλογο ύψους €375 εκ. και απόδοσης 4,875%, εγγυημένου από τη μητρική εταιρεία του Ομίλου, με τιμή έκδοσης 99,453 επί τοις εκατό του αρχικού κεφαλαίου. Οι ομολογίες λήγουν τον Οκτώβριο του 2021. Τα έσοδα από την έκδοση χρησιμοποιήθηκαν για την αποπληρωμή υφιστάμενου χρέους, συμπεριλαμβανομένης της μερικής προπληρωμής του ευρωμολόγου €500 εκ. που λήγει τον Μάιο του 2017, μέσω διαδικασίας δημόσιας προσφοράς η οποία ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 2016 και κατά την οποία έγιναν δεκτές ομολογίες ονομαστικής αξίας €225 εκ. δ) Μερικώς αποπλήρωσε € 20 εκ. τον Ιούλιο 2016, που αποτελούσαν μέρος δανείου συνολικού ύψους € 40 εκ. που έληξε, επεκτείνοντας την ημερομηνία λήξης του υπολοίπου ποσού των €20 εκ. έως τον Ιούλιο του 2018. ε) Παρέτεινε την ημερομηνία λήξης του κοινοπρακτικού ομολογιακού δανείου ύψους €400 εκ. τον Οκτώβριο 2016 έως τον Οκτώβριο του 2017, με διπλή δυνατότητα επέκτασης κατά έξι μήνες. Αναλυτικότερη αναφορά γίνεται στη Σημείωση 16 των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.
8. Στις 16 Ιανουαρίου 2016 η Ευρωπαϊκή Ένωση αποφάσισε να άρει το σύνολο των οικονομικών και χρηματοοικονομικών κυρώσεων που είχε επιβάλει στο Ιράν. Την ίδια ημέρα επήλθε επίσης μερική άρση των περιοριστικών μέτρων που είχαν θεθεί σε εφαρμογή από τις ΗΠΑ αλλά και διεθνώς. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω εξελίξεων, τα Ελληνικά Πετρέλαια και η ΝΙΟΚ κατέληξαν σε συμφωνία-πλαίσιο στις 22 Ιανουαρίου 2016 για την επανέναρξη των εμπορικών τους σχέσεων σχετικά με την προμήθεια αργού, καθώς και για τη διευθέτηση των οφειλών. Περισσότερες πληροφορίες αναφέρονται στη σημείωση αρ. 15 των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου.

9. Αριθμός απασχολούμενου προσωπικού την 31/12/2016 εντός Ελλάδος: Εταιρεία: 1.902, Όμιλος: 2.708 άτομα (31/12/2015: Εταιρεία: 1.902, Όμιλος: 2.667 άτομα).

10. Το ποσό των προβλέψεων που έχουν διενεργηθεί είναι:

	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
α) για επίδικες υποθέσεις	9.106	6.829
β) για φορολογικές εκκρεμότητες	8.180	3.911
γ) για μελλοντικές αποχωρήσεις προσωπικού	110.912	88.521
δ) για λοιπές προβλέψεις δαπανών	20.979	20.798

11. Τα λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους του Ομίλου και της μητρικής εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΟΜΙΛΟΥ		ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Μεταβολές αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση	(6.267)	(255)	(6.414)	-
Μεταφορά αποθεματικού στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση στο λειτουργικό κέρδος	6.414	-	6.414	-
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	(7.776)	1.615	(4.568)	917
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	(1.076)	(603)	-	-
Πράξεις αντιστάθμισης κινδύνου ταμειακών ροών	35.504	19.746	35.504	19.746
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	(869)	-	-	-
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	25.930	20.503	30.936	20.663

12. Οι σωρευτικές συναλλαγές του Ομίλου και της μητρικής εταιρείας με συνδεδεμένα μέρη (σε χιλ.Ευρώ) αναφέρονται στο κάτω πίνακα:

	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Έσοδα	901.785	2.813.717
Έξοδα	835.175	887.116
Απαιτήσεις	42.167	492.195
Υποχρεώσεις	37.556	79.584
Συναλλαγές και αμοιβές Δ/κων στελεχών και μελών Διοίκησης	4.128	4.038
Απαιτήσεις/υποχρεώσεις Δ/κων στελεχών και μελών Διοίκησης	-	-

Αθήνα, 23 Φεβρουαρίου, 2017

Ο Πρόεδρος Δ.Σ.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος

Ο Γενικός Διευθυντής
Οικονομικών Ομίλου

Ο Διευθυντής Λογιστικής

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ Ν. ΤΣΟΤΣΟΡΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΕ 075524

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Σ. ΣΤΕΡΓΙΟΥΛΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΜ 142474

ΑΝΔΡΕΑΣ Ν. ΣΙΑΜΙΣΙΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΑ 010147

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Η. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΑΚ 553436

5.3 Διαδικτυακός Τύπος

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας σε ενοποιημένη και μη βάση, η έκθεση Ελέγχου του Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή και οι Εκθέσεις διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου είναι καταχωρημένες στο διαδίκτυο στη διεύθυνση **www.helpe.gr**.

Οι οικονομικές καταστάσεις των ενοποιούμενων εταιρειών της ΕΚΟ Α.Β.Ε.Ε. είναι καταχωρημένες στο διαδίκτυο στη διεύθυνση: **www.eko.gr**.

**ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ**

Χειμάρρας 8Α, 151 25 Μαρούσι

Τηλ. : 210 63 02 000, Fax: 210 63 02 510, 210 63 02 511

e-mail: info@helpe.gr • ir@helpe.gr.

www.hellenic-petroleum.gr • www.helpe.gr